

การพัฒนาหลักสูตรเสริมสร้างสำนึกสากล สำหรับนักเรียนระดับ
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

THE DEVELOPMENT OF ENRICHMENT CURRICULUM ON
GLOBAL-MINDEDNESS FOR CERTIFICATE STUDENTS UNDER
THE OFFICE OF VOCATIONAL EDUCATION COMMISSION

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรบัณฑิต
สาขาวิชาครุศาสตรบัณฑิต (วิจัยและพัฒนาหลักสูตร)
คณะครุศาสตรบัณฑิตและเทคโนโลยี
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

พ.ศ. 2562

KMITL-2019-ED-D-228-048

การพัฒนาหลักสูตรเสริมสร้างสำนึกสากล สำหรับนักเรียนระดับ
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

THE DEVELOPMENT OF ENRICHMENT CURRICULUM ON
GLOBAL-MINDEDNESS FOR CERTIFICATE STUDENTS UNDER
THE OFFICE OF VOCATIONAL EDUCATION COMMISSION

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตร์อุตสาหกรรมดุสิต
สาขาวิชาครุศาสตร์อุตสาหกรรม (วิจัยและพัฒนาหลักสูตร)
คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
พ.ศ. 2562

KMITL-2019-ED-D-228-048

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

THE DEVELOPMENT OF ENRICHMENT CURRICULUM ON
GLOBAL-MINDEDNESS FOR CERTIFICATE STUDENTS UNDER
THE OFFICE OF VOCATIONAL EDUCATION COMMISSION

A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT
OF THE REQUIREMENT FOR THE DEGREE OF
DOCTOR OF INDUSTRIAL EDUCATION
(RESEARCH AND CURRICULUM DEVELOPMENT)
FACULTY OF INDUSTRIAL EDUCATION AND TECHNOLOGY
KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG
2019

KMITL-2019-ED-D-228-048

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

COPYRIGHT 2019

FACULTY OF INDUSTRIAL EDUCATION AND TECHNOLOGY

KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การพัฒนาหลักสูตรเสริมสร้างสำนึกสากล สำหรับ
นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัด
สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

นักศึกษา

อันชรี ไชยบุตร

รหัสประจำตัว

56603020

ปริญญา

ครุศาสตร์อุตสาหกรรมดุสิตบัณฑิต

สาขาวิชา

ครุศาสตร์อุตสาหกรรม (การวิจัยและพัฒนาหลักสูตร)

ปี พ.ศ.

2562

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

รองศาสตราจารย์ ดร.พีระวุฒิ สุวรรณจันทร์

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

อาจารย์ ดร.ผดุงชัย ภูพัฒน์

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาหลักสูตรเสริมสร้างสำนึกสากลสำหรับนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา วิธีการดำเนินงานวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาหลักสูตรเสริมสร้างสำนึกสากลสำหรับนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา โดยทำการประเมินความต้องการจำเป็นสำนึกสากล สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา และศึกษาแนวทางเสริมสร้างสำนึกสากลสำหรับนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย นักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม ปีการศึกษา 2559 จากวิทยาลัยเทคนิคสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาในกรุงเทพมหานคร จำนวน 361 คน และผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 7 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ ขั้นตอนที่ 2 พัฒนาหลักสูตรเสริมสร้างสำนึกสากลสำหรับนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา โดยผู้วิจัยดำเนินการดังนี้ 1. ทำการร่างหลักสูตร 2. การตรวจสอบโครงร่างหลักสูตร 3. การทดลองใช้หลักสูตร และ 4. การประชาพิจารณ์หลักสูตร กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 7 คน นักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ จำนวน 20 คน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง จำนวน 30 คน เครื่องมือที่ใช้ประกอบด้วย แบบประเมินความเหมาะสมของหลักสูตร แบบวัดสำนึกสากล แบบประเมินความพึงพอใจ และแบบประชาพิจารณ์หลักสูตร การวิเคราะห์ข้อมูลโดยคำนวณหา ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่า $PNI_{(modified)}$ และการทดสอบสมมติฐานด้วย t-test Dependent

ผลการวิจัยพบว่า

1. ความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับสำนึกสากลของนักเรียน จำนวน 4 ด้าน พบว่ามีความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับ ด้านการยอมรับความหลากหลายทางวัฒนธรรม มีความต้องการจำเป็นสูงสุด ส่วนอีก 3 ด้าน คือ ด้านการใส่ใจต่อประเด็นปัญหาโลก ด้านการพึ่งพาอาศัยและอยู่ร่วมกันโดยสันติ และด้านการเป็นสมาชิกพลโลก มีความต้องการจำเป็นเท่ากัน ส่วนแนวทางเสริมสร้างสำนึกสากลของนักเรียนตามความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ หัวข้อเสนอแนะ คือ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยวิธีการที่หลากหลาย การให้นักเรียนได้เรียนรู้ผ่านกระบวนการกลุ่ม การเน้นให้นักเรียนเลือกใช้สื่อโซเชียล

การให้นักเรียนได้สะท้อนความคิดจากการทำกิจกรรมในชั้นเรียนบ่อยๆ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ Active Learning สอดแทรกนำหลักความร่วมมือและสร้างความสัมพันธ์เพื่อนำไปสู่การขจัดความขัดแย้ง และการชี้แนะให้นักเรียนนำความรู้ที่ได้เรียนไปประยุกต์ใช้

2. หลักสูตรเสริมสร้างสำนักสากลมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด นักเรียนที่เรียนหลักสูตรเสริมสร้างสำนักสากลมีสำนักสากลหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนักเรียนมีความพึงพอใจต่อหลักสูตรในระดับมากที่สุด สำหรับผลการประชาพิจารณาพบว่า หลักสูตรมีความเหมาะสมของหลักสูตรทั้งภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด

Thesis Title	The Development of Enrichment Curriculum on Global-Mindedness for Certificate Students under the Office of Vocational Education Commission.
Student	Ancharee Chainut
Student ID.	56603020
Degree Program	Doctor of Industrial Education Industrial Education (Research and Curriculum Development)
Year	2019
Thesis Advisor	Associate Professor Dr. Peerawut Suwanjan
Thesis Co-Advisor	Dr. Phadungchai Pupat

ABSTRACT

The objective of this research was to develop enrichment curriculum on global-mindedness of vocational certificate students under the office of vocational education commission (OVEC). The methodology of this research was divided into two steps. The first step was to study basic information to develop enrichment curriculum on global-mindedness of vocational certificate students under the office of vocational education commission by evaluating the needs for global-mindedness among vocational certificate students under the OVEC and to study the guideline for developing enrichment curriculum on global-mindedness of vocational certificate students the OVEC. The sample of this research consisted of 361 vocational certificate students in an area of Industrial Technician in academic year 2016 under the Office of the Vocational Education Commission in Bangkok and 7 experts. Data were collected by the research instruments, namely a questionnaire and an interview. The second step was to develop enrichment curriculum on global-mindedness of vocational certificate students under the office of vocational education commission. by 1. drafting the curriculum, 2. conducting the validation of curriculum proposal, 3. Try-out, and 4. the public hearing on curriculum. The sample was 7 experts, 20 vocational certificate students and 30 stakeholders. The research instruments were curriculum suitability scale, global-mindedness scale, satisfaction survey, and public hearing. Data were analyzed using statistics to determine mean,

standard deviation, and $PNI_{(modified)}$. Hypothesis testing was conducted with t-test for dependent samples.

The results of this research indicated as follows:

1. Based on all four needs for global-mindedness, an aspect with the highest mean was acceptance of cultural diversity; followed by attention to global issues; interconnectedness and peace ; and world citizenship. According to experts, the suggestions to develop the global-mindedness enrichment curriculum included diversified learning activities; group-activity learning; encouragement for the students to use social media; encouraged reflection among students from classroom activities; organized active learning based on collaboration and relationship-building towards the elimination of the conflicts, and introducing students for knowledge application.

2. The suitability of the developed global-mindedness enrichment curriculum was at the highest level. After taught with the developed curriculum, the posttest score was higher than pretest score with a statistical significance level of .05. The students had the highest level of satisfaction with the developed global-mindedness enrichment curriculum. For the public hearing, the suitability of the developed global-mindedness enrichment curriculum for both overall and individual aspects was at the highest level.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ด้วยดีเนื่องด้วยความอนุเคราะห์จากรองศาสตราจารย์ ดร.พีระวุฒิ สุวรรณจันทร์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.ผดุงชัย ภูพัฒน์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ที่กรุณาให้คำปรึกษาแนะนำแนวทาง รวมถึงแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ด้วยความเอาใจใส่เป็นอย่างยิ่ง ตลอดจนให้กำลังใจ และติดตามความก้าวหน้าในระหว่างดำเนินการจัดทำวิทยานิพนธ์มาโดยตลอด จนสามารถจัดทำได้อย่างสมบูรณ์ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาและขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.ไพฑูริย์ พิมดี และคณาจารย์ สาขาวิชาครุศาสตร์อุตสาหกรรม คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทความรู้ตลอดจนข้อคิดเห็นต่างๆ อันก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการศึกษาค้นคว้า และเป็นแนวทางในการจัดวิทยานิพนธ์จนประสบความสำเร็จ

ขอขอบพระคุณ ผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่าน ที่กรุณาตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและให้คำแนะนำ เกี่ยวกับข้อคำถามเพื่อปรับปรุงให้เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมีคุณภาพ

ขอขอบพระคุณ คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ทุกท่าน ที่ให้คำแนะนำในการแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ เพื่อให้วิทยานิพนธ์สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบคุณ นักเรียน วิทยาลัยการอาชีพนวมินทรราชูทิศ ที่ให้ความร่วมมือในการวิจัยครั้งนี้

ขอขอบพระคุณปู่เข่าว ไชยบุตร บิดา มารดา ครอบครัวอันที่รัก ที่คอยให้กำลังใจ ให้การสนับสนุนทุนการศึกษา และความช่วยเหลือตลอดมา

ขอขอบพระคุณ พี่ๆ น้องๆ และบุคคลที่ผู้วิจัยไม่ได้กล่าวไว้ในที่นี้ ที่ให้การสนับสนุนตลอดจนให้ความช่วยเหลือในด้านต่างๆ และเป็นกำลังใจแก่ผู้วิจัยมาโดยตลอด

คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบให้แก่ บิดา - มารดา ครู - อาจารย์ และผู้สนับสนุนช่วยเหลือทุกท่าน ด้วยความเคารพยิ่ง

อันشري ไชยบุตร

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	I
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	II
กิตติกรรมประกาศ.....	V
สารบัญ.....	VI
สารบัญตาราง.....	VIII
สารบัญภาพ.....	IX
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
1.3 สมมติฐานการวิจัย.....	4
1.4 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย.....	4
1.5 ขอบเขตของการวิจัย.....	6
1.6 นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย.....	7
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
2.1 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับสำนักสากล.....	11
2.2 การพัฒนาหลักสูตร.....	20
2.3 ความต้องการจำเป็น.....	37
2.4 ความพึงพอใจ.....	49
2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	50
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	62
ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน.....	62
ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนาหลักสูตรเสริมสร้างสำนักสากล สำหรับนักเรียนระดับ ประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา.....	67
ขั้นที่ 1 การยกร่างหลักสูตร.....	67
ขั้นที่ 2 การตรวจสอบโครงสร้างหลักสูตร.....	68
ขั้นที่ 3 การทดลองใช้หลักสูตร.....	69
ขั้นที่ 4 การประชาพิจารณ์หลักสูตร.....	73

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	75
4.1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน.....	75
4.2 การพัฒนาหลักสูตรเสริมสร้างสำนึกสากล.....	86
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	100
5.1 สรุปผลการวิจัย.....	101
5.2 อภิปรายผล.....	102
5.3 ข้อเสนอแนะ.....	106
บรรณานุกรม.....	107
ภาคผนวก.....	114
ภาคผนวก ก หนังสือราชการ.....	115
ภาคผนวก ข รายนามผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ.....	140
ภาคผนวก ค ตัวอย่างหลักสูตร.....	143
ภาคผนวก ง เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	163
ภาคผนวก จ การหาคุณภาพของเครื่องมือ.....	193
ประวัติผู้เขียน.....	199

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
3.1	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	63
3.2	หน่วยการสอน 18 ชั่วโมง	72
4.1	จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามระดับชั้น.....	75
4.2	สำนักสากลของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพสังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการอาชีวศึกษา.....	76
4.3	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสำนักสากลสำหรับนักเรียนระดับ ประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการอาชีวศึกษา การ ใส่ใจต่อประเด็นปัญหาโลก.....	77
4.4	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสำนักสากลสำหรับนักเรียนระดับ ประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการอาชีวศึกษา การ พึงพาอาศัยและอยู่ร่วมกันโดยสันติ.....	79
4.5	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสำนักสากลสำหรับนักเรียนระดับ ประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการอาชีวศึกษา การ เป็นสมาชิกพลโลก.....	81
4.6	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสำนักสากลสำหรับนักเรียนระดับ ประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการอาชีวศึกษา การ เป็นสมาชิกพลโลก.....	82
4.7	ผลการจัดลำดับความต้องการจำเป็นการพัฒนาหลักสูตรเสริมสร้างสำนัก สากล สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพสังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการอาชีวศึกษา.....	83
4.8	ความเหมาะสมของหลักสูตรเสริมสร้างสำนักสากล ของนักเรียนระดับ ประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา.....	93
4.9	ผลการทดลองใช้และศึกษาประสิทธิผลหลักสูตรเสริมสร้างสำนักสากล ของ นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการ อาชีวศึกษา.....	94
4.10	ความพึงพอใจของนักเรียนต่อหลักสูตรเสริมสร้างสำนักสากล ของนักเรียน ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา	95
4.11	ปรับปรุงกิจกรรมการเรียนรู้ในแต่ละหน่วยการเรียนรู้.....	97
4.12	ประชาพิจารณาหลักสูตรเสริมสร้างสำนักสากล ของนักเรียนระดับ ประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา.....	98

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1.1	กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย.....	5
2.1	ความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบของหลักสูตรตามแนวคิดของ Tabá.....	25
2.2	กระบวนการพัฒนาหลักสูตรของ Tyler	29
2.3	กระบวนการพัฒนาหลักสูตรของ Tabá	30
2.4	กระบวนการพัฒนาหลักสูตรแบบครบวงจรของ วิชัย วงษ์ใหญ่.....	32
2.5	รูปแบบการประเมินหลักสูตรของ Tyler	35
2.6	กรอบแนวคิดในการวิจัยพัชรพล ธรรมแสง.....	37
2.7	ผลการประเมินความต้องการจำเป็นโดยใช้การวิเคราะห์เมทริกซ์.....	48

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันความก้าวหน้าทางด้านการสื่อสารและเทคโนโลยีสารสนเทศ เป็นปัจจัยสำคัญที่ผลักดันให้โลกอยู่ในภาวะไร้พรมแดน และเข้าสู่ยุคแห่งการจัดระเบียบใหม่ทางเศรษฐกิจ สังคม การเมืองระหว่างประเทศ ซึ่งจะต้องพึ่งพาอาศัยกันอย่างใกล้ชิดยิ่งขึ้น การที่สร้างให้มวลมนุษยชาติมีความเข้าใจที่ดีต่อกันมีความรับผิดชอบ และมีความรู้สึกเป็นอันหนึ่งอันเดียวโดยยอมรับและเคารพความแตกต่างหลากหลายทั้งด้านวัฒนธรรมและวัฒนธรรมจึงเป็นอุดมการณ์อันสูงส่งที่ต้องยึดมั่นร่วมกัน (ณัฐภรณ์ หลาวทอง. 2544:1) ในการสร้างให้มวลมนุษยชาติมีความเป็นพลโลกที่มีความเข้าใจที่ดีต่อกัน มีความรับผิดชอบ และมีความรู้สึกเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันโดยยอมรับความแตกต่างทางวัฒนธรรม จึงเป็นอุดมการณ์อันสูงส่งที่ต้องยึดมั่นร่วมกัน (แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 พ.ศ. 2555-2559) จึงจำเป็นที่แต่ละประเทศต้องเรียนรู้เพื่อปรับตัวให้ทันการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอยู่ตลอดเวลา และการเตรียมพร้อมที่จะเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงและความท้าทายดังกล่าวได้คือ คุณภาพคน การศึกษาจึงเป็นกระบวนการที่สำคัญในการพัฒนาคนให้มีคุณภาพ ซึ่งหากคนมีคุณภาพแล้วย่อมส่งผลให้สังคมและประเทศชาติมีความเจริญก้าวหน้า (กระทรวงศึกษาธิการ. 2545:45) การที่จะพัฒนาประเทศไทยในอนาคต นอกจากพัฒนาเพื่อแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นและเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในชาติแล้ว จำเป็นต้องคำนึงถึงการพัฒนาประเทศในฐานะที่เป็นส่วนหนึ่งของประชาคมโลก และสิ่งที่ไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ ก็คือ การพัฒนาภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์ที่จะก่อให้เกิดการพัฒนาอย่างไร้พรมแดนอีกด้วย การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวย่อมส่งผลต่อความจำเป็นในการพัฒนาประเทศเป็นอย่างมาก หากไม่มีการเตรียมการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้พร้อมที่จะเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว จะก่อให้เกิดปัญหาต่อประชากรของประเทศในการปรับตัว ดำรงตนในสังคมอนาคต (ณัฐภรณ์ หลาวทอง. 2544:4) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้กำหนดกลยุทธ์ศาสตร์และการพัฒนาที่เหมาะสม โดยเร่งสร้างภูมิคุ้มกันเพื่อป้องกันปัจจัยเสี่ยง และเสริมรากฐานของประเทศด้านต่างๆ ให้เข้มแข็งควบคู่ไปกับการพัฒนาคนและสังคมให้มีคุณภาพ มีโอกาสเข้าถึงทรัพยากรและได้รับประโยชน์จากการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม สร้างโอกาสเศรษฐกิจด้วยความรู้ ความคิดสร้างสรรค์บนพื้นฐานการผลิตและการบริโภคที่เป็นมิตรต่อสังคม นำไปสู่การพัฒนาประเทศที่มั่นคงและยั่งยืน (แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 พ.ศ. 2555-2559) จะต้องให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างทุนที่มีอยู่ให้เข้มแข็งและมีพลังเพียงพอในการขับเคลื่อนโดยเฉพาะการพัฒนาคนหรือทุนมนุษย์ให้เข้มแข็ง พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงโลกในยุคศตวรรษที่ 21

การพัฒนาคนและสังคมไทยให้มีคุณภาพ บนพื้นฐานการผลิตและการบริโภคที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมบังเกิดผลในทางปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรม ภายใต้หลักการพัฒนาพื้นที่ภารกิจ และการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในสังคมไทย นำไปสู่การพัฒนาเพื่อประโยชน์สุขที่ยั่งยืนของสังคมไทยตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อมุ่งสู่ "สังคมอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข ด้วยความเสมอภาคเป็นธรรม และมีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลง (แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

พ.ศ. 2555-2559) หน้าที่สำคัญของการศึกษาคือการพัฒนาบุคคลโดยการปลูกฝังค่านิยมทางสังคม และวัฒนธรรมทั้งโดยทางตรงและทางอ้อม ทั้งโดยเปิดเผยและแอบแฝง (ชนิตา รักษ์พลเมือง. 2534 : 123) ซึ่งจำเป็นต้องอาศัยการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนอันเป็นพื้นฐานในการพัฒนาประเทศ จึงเป็นเรื่องที่มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องพัฒนาเยาวชนไทยให้ดีขึ้นในทุก ๆ ด้าน ทั้งด้านสติปัญญา ความรู้ ความสามารถ หรือคุณธรรมจริยธรรม (กระทรวงศึกษาธิการ 2545:45)

ซึ่งสำนักสากลเป็นองค์ประกอบด้านของพลโลก ดังนั้นพลเมืองโลก คือ บุคคลที่ห่วงใยผู้อื่น และโลกอย่างจริงจัง หรือเรียกว่า จิตสำนึกในความเป็นพลโลก สำนักสากลจึงเป็นความรู้ที่ที่มีความรู้ ความคิดและความเป็นรากฐานสำคัญ และมีอิทธิพลต่อการแสดงแนวโน้มพฤติกรรม ดังนั้นการประเมินความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับสำนักสากล จึงเป็นการประเมินความต้องการจำเป็นที่สำคัญในการสร้างความเป็นพลโลกให้มีความตระหนักถึงสิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาคของมวลมนุษยชาติ โดยไม่คำนึงถึงเพศ ชนชั้นหรือเชื้อชาติที่แตกต่างกัน เป็นการปฏิบัติจิตสำนึกให้เกิดการสำนึก และการมองเลยตัวตนจากตนเองออกไปสู่การนึกถึงผู้อื่น อันจะนำมาสู่ดุลยภาพและสันติภาพของสังคมโลก

โดย Hett. (1993:70) ได้นิยามสำนักสากลว่า สำนักสากลเป็นทัศนคติการมองโลกในลักษณะการพิจารณาตนเองในฐานะที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กับสังคมโลก และมีความรู้สึกรับผิดชอบต่อโลกในฐานะสมาชิกคนหนึ่ง โดยมีองค์ประกอบ 5 ข้อ ความรู้สึกรับผิดชอบ ความหลากหลายทางวัฒนธรรม ผลจากการกระทำ การมองโลกเป็นศูนย์กลาง การติดต่อสัมพันธ์ระหว่างกัน จากงานวิจัยเรื่องการพัฒนามาตรสำนักสากลตามบริบทสังคมวัฒนธรรมไทย (ณัฐภรณ์ หลาวทอง. 2544:3) ได้ให้นิยามสำนักสากลตามบริบทของสังคมวัฒนธรรมไทย หมายถึง ทัศนคติการมองโลกด้วยมุมมองที่กว้างไกล ยอมรับความหลากหลายทางวัฒนธรรม มีการใส่ใจต่อประเด็นปัญหาโลก โดยเฉพาะอย่างยิ่งการใช้ทรัพยากรและการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม เห็นว่าทุกประเทศต้องมีการพึ่งพาอาศัยกันและอยู่ร่วมกันโดยสันติ และถือว่ามนุษย์ทุกคนในโลกต่างเป็นหนึ่งในสมาชิกพลเมืองโลก มีสิทธิ เสรีภาพ และมีความเสมอภาคกัน โดยมีองค์ประกอบ 4 ข้อ การยอมรับความหลากหลายทางวัฒนธรรม การใส่ใจต่อประเด็นปัญหาโลก การพึ่งพาอาศัยกันและอยู่ร่วมกันโดยสันติ การเป็นสมาชิกพลโลก

เมื่อพิจารณาในหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) พุทธศักราช 2556 ได้กำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตรไว้ว่า ให้มีความรู้ ทักษะและประสบการณ์นำความรู้ทักษะและประสบการณ์ไปปฏิบัติอาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพเลือกวิถีการดำรงชีวิตการประกอบอาชีพได้อย่างเหมาะสมกับตน เป็นผู้มีปัญหาความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ใฝ่เรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต มีเจตคติที่ดีต่ออาชีพ รักงาน รักหน่วยงาน สามารถทำงานเป็นหมู่คณะได้ดีโดยมีความเคารพในสิทธิและหน้าที่ของตนเองและผู้อื่น การอยู่ร่วมกันมีความรับผิดชอบต่อครอบครัวคู่อุปการะตนเพื่อสังคมเข้าใจและเห็นคุณค่าของศิลปวัฒนธรรม มีจิตสำนึกด้านปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รู้จักใช้และอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสร้างสิ่งแวดล้อมที่ดี มีบุคลิกภาพที่ดีมีมนุษยสัมพันธ์ มีคุณธรรม จริยธรรม และวินัยในตนเองตระหนักและมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจ สังคม การเมืองของประเทศและโลก มีความรักชาติสำนึกในความเป็นไทย เสียสละเพื่อส่วนรวม และยังสอดคล้องกับแนวโน้มของโลกของประเทศไทยเกี่ยวกับการพัฒนามนุษย์โดยมีโครงสร้างการขับเคลื่อนเศรษฐกิจประเทศของรัฐบาล คือการพัฒนาคน และตรงกับยุทธศาสตร์หลักคือการยกระดับคุณภาพมนุษย์ โดยนโยบาย Super Board มอบอาชีวศึกษา คือ แก้ไขปัญหาการทะเลาะวิวาทของนักเรียนนักศึกษา ในสถานศึกษาอาชีวศึกษา

ด้วยเหตุนี้จึงต้องตระหนักถึงสำนึกสากล ที่จะต้องมีการติดต่อสัมพันธ์กับมนุษยชาติทั้งในและต่างประเทศ เพราะการติดต่อสัมพันธ์กันของมนุษย์ ถือเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่ง ที่จะต้องมีความรู้และความเข้าใจกันระหว่างประชาชนและประชาชาติต่าง ๆ ทั้งในด้านเศรษฐกิจ การเมือง สังคม วัฒนธรรม ประเพณี ภาษา และศาสนา จะต้องมีความรู้สึกรู้ว่าคนในสังคมต่างย่อมมีความเท่าเทียมกัน และมีความเสมอภาคกัน มนุษย์ทุกคนจะต้องเผชิญกับปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในอนาคต การพัฒนาเพื่อประโยชน์สุขที่ยั่งยืนของสังคมจึงจำเป็นที่จะต้องสร้างสำนึกที่ดีที่จะต้องปรับตัวให้เข้าสังคม และวัฒนธรรม ให้มีความถูกต้องเหมาะสมและสอดคล้องกับท้องถิ่นนั้น ๆ พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงโลกในยุคศตวรรษที่ 21 นักเรียนย่อมจะมีความรู้สึกนึกคิดที่หลากหลาย เพราะในประเทศไทยมี วัฒนธรรมและประเพณีที่งดงาม และแตกต่างกันไปตามวิถีของแต่ละสังคม แต่ปัจจุบันนี้วัฒนธรรมทางตะวันตกได้หลั่งไหลเข้ามาในสังคมไทยได้หลากหลายรูปแบบ ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญทั้งทางจิตใจและการศีลธรรม มีการเคารพในสิทธิมนุษยชนและจะต้องคำนึงถึงสิ่งที่จะเกิดขึ้นในอนาคตที่จะเกิดขึ้นกับคน สังคม เศรษฐกิจ การเมือง และสภาพแวดล้อมในระยะยาวอันเนื่องมาจากการกระทำของบุคคลกลุ่มคนตั้งแต่ในระดับท้องถิ่น ประเทศชาติ จนถึงระดับโลก การที่คำนึงถึงผลดีและผลเสียที่อาจจะตามมาในอนาคต

ผู้วิจัยได้ศึกษาสำนึกสากลของนักเรียน นักศึกษา วิทยาลัยการอาชีพนวมินทรราชูทิศ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา พบว่า สำนึกสากลของนักเรียน นักศึกษา วิทยาลัยการอาชีพนวมินทรราชูทิศ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษามีสำนึกอยู่ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องจากทราบปัญหาจากทางหนังสือพิมพ์และสื่อโซเชียล เหตุทะเลาะวิวาทเด็กอาชีวะ ทุกปัญหาแก้ได้ด้วยกำกับการป้องกัน พร้อมเดินหน้าผลิตบุคลากรระดับอาชีวศึกษา ให้มีทั้งความรู้ คุณภาพ และคุณธรรม รับการเปลี่ยนผ่านสู่ยุคไทยแลนด์ 4.0 เกี่ยวกับนโยบายในการผลิตบุคลากรด้านสายอาชีพออกสู่ตลาดแรงงานและการแก้ไขปัญหาต่างๆของเด็กอาชีวะที่ส่งสมมานานว่า จำเป็นต้องเน้นการสร้างพื้นฐานให้กับผู้เรียนทั้ง 4 ด้าน คือ ทักษะที่ดีที่ถูกต้องต่อบ้านเมือง, การมีพื้นฐานชีวิตที่มั่นคงและมีคุณธรรม, มีอาชีพมีงานทำ และเป็นพลเมืองที่ดีของประเทศชาติ รวมทั้งการยึดหลักคุณธรรมและอัตลักษณ์ของวิทยาลัยฯ ทั้งในเรื่องการมีระเบียบวินัย ใฝ่จิตอาสา สมถะ และความพอเพียงมีการติดตามดูแลนักเรียนจะให้ความสำคัญในการปฏิบัติตามมาตรการสำคัญ 6 ประการ คือ มาตรการในการป้องกันแก้ไขปัญหาคัดค้านักเรียนก่อเหตุทะเลาะวิวาท ด้วยการประชุมคณะกรรมการและเจ้าหน้าที่ให้กวดขันในเรื่องของการป้องกันแก้ไขการทะเลาะวิวาท โดยการตรวจตราดูแลนักเรียนตามจุดเสี่ยงต่างๆ ภายในตัวจังหวัดอย่างใกล้ชิด ทั้งบริเวณสถานีรถไฟ สถานีขนส่งผู้โดยสาร แหล่งชุมชนต่างๆ ที่จะมีครูไปเฝ้าระวังและสอดส่องดูแลเป็นประจำ

จากความสำคัญและปัญหาดังกล่าวการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจพัฒนาหลักสูตรเสริมสร้างสำนึกสากลของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ที่มีคุณภาพสามารถนำไปใช้ในการเสริมสร้างสำนึกสากลให้กับนักเรียนได้ ซึ่งนักเรียนที่ผ่านการศึกษจากหลักสูตรเสริมสร้างสำนึกสากล สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา มีสำนึกสากลสูงขึ้นทั้งในด้านความรู้ความเข้าใจ ความสามารถและเจตคติของบุคคลที่ให้ความสำคัญกับบรรณการมองโลกในฐานะที่ตนเองมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับสังคมโลก และมีความรับผิดชอบต่อโลกในฐานะสมาชิกคนหนึ่ง โดยการยอมรับความหลากหลายทางวัฒนธรรม ใส่ใจต่อประเด็นปัญหาโลก เห็นว่าทุกประเทศต้องมีการ

พึ่งพาอาศัยกันและอยู่ร่วมกันโดยสันติ และถือว่ามนุษย์ทุกคนในโลกต่างเป็นหนึ่งในสมาชิกของพลโลกที่มีสิทธิ เสรีภาพ และมีความเสมอภาคกัน

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การพัฒนาหลักสูตรเสริมสร้างสำนึกสากล สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา มีวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

1.2.1 เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาหลักสูตรเสริมสร้างสำนึกสากล สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ประกอบด้วย วัตถุประสงค์ย่อยดังนี้

1. เพื่อประเมินความต้องการจำเป็นสำนึกสากล สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา
2. เพื่อศึกษาแนวทางการเสริมสร้างสำนึกสากล สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

1.2.2 เพื่อพัฒนาหลักสูตรเสริมสร้างสำนึกสากล สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ประกอบด้วยวัตถุประสงค์ย่อยดังนี้

1. เพื่อยกร่างหลักสูตรเสริมสร้างสำนึกสากล สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา
2. เพื่อตรวจสอบโครงสร้างหลักสูตรเสริมสร้างสำนึกสากล สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา
3. เพื่อทดลองใช้และศึกษาประสิทธิผลของการใช้หลักสูตรเสริมสร้างสำนึกสากล สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา
4. เพื่อประชาสัมพันธ์หลักสูตรเสริมสร้างสำนึกสากล สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

1.3 สมมติฐานการวิจัย

นักเรียนที่เรียนโดยหลักสูตรเสริมสร้างสำนึกสากล สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา มีสำนึกสากลหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

1.4 กรอบแนวคิดในการวิจัย

1.4.1 สำนึกสากล ผู้วิจัยได้นำแนวคิด และงานวิจัยของ ฌ็องฌัก กูว์แซง (2544: 4) มาใช้เป็นกรอบในการเสริมสร้างสำนึกสากล สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ซึ่งประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) การยอมรับความหลากหลายทางวัฒนธรรม 2) การใส่ใจประเด็นปัญหาโลก 3) การพึ่งพาอาศัยและอยู่ร่วมกันโดยสันติ 4) การเป็นสมาชิกพลโลก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

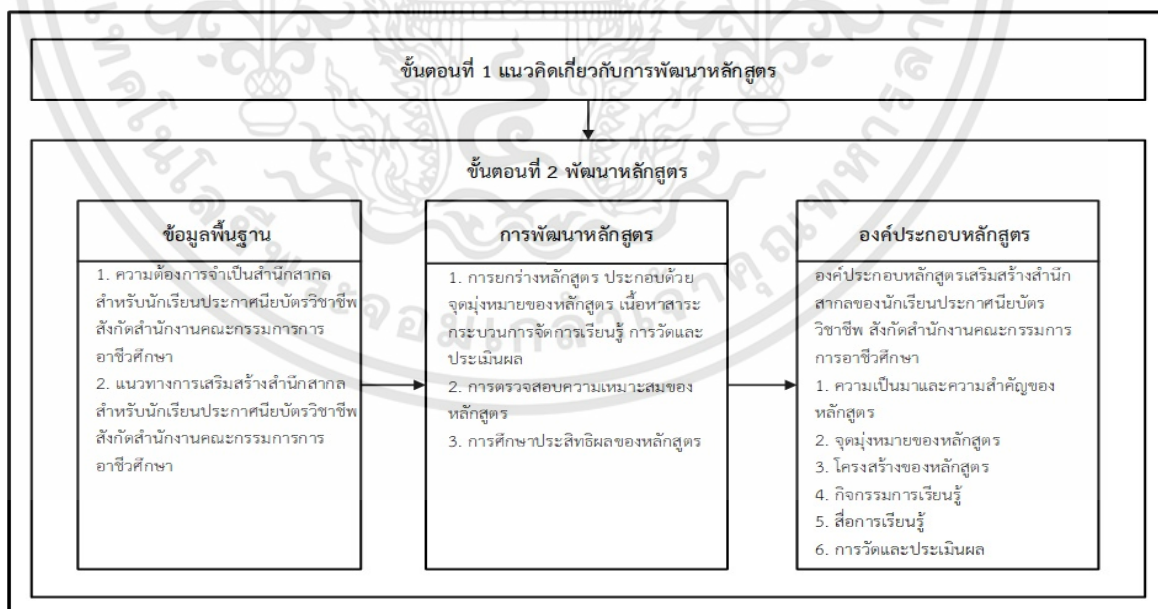
1.4.2 การประเมินความต้องการจำเป็น ผู้วิจัยได้นำแนวคิดของ สุวิมล ว่องวานิช (2548 : 62) มาใช้เป็นกรอบประเมินความต้องการจำเป็นสำนึกสากล สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ซึ่งมีขั้นตอนประกอบด้วย 1) พยายามกำหนดสิ่งที่มุ่งหวัง (What Should be) 2) พยายามวัดสภาพที่เป็นจริงอยู่จริงในปัจจุบัน (What is) 3) หาความแตกต่างระหว่างข้อมูลที่ได้สิ่งที่มุ่งหวังและสภาพจริง 4) จัดลำดับความสำคัญของปัญหา

1.4.3 ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดในการพัฒนาหลักสูตร และกระบวนการพัฒนาหลักสูตรของ พัชรพล ธรรมแสง (2559 : 5) เพื่อใช้เป็นแนวทางในการกำหนดกระบวนการในการพัฒนาหลักสูตร เสริมสร้างสำนึกสากล สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา โดยในกระบวนการวิจัยและพัฒนาหลักสูตรประกอบด้วย 2 ขั้นตอน ได้แก่

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน ประกอบด้วย การประเมินความต้องการจำเป็น สำนึกสากลของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา และการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อศึกษาแนวทางการเสริมสร้างสำนึกสากล

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนาหลักสูตร ประกอบด้วย การยกย่องหลักสูตรตามองค์ประกอบ ได้แก่ ความเป็นมาและความสำคัญของหลักสูตร จุดมุ่งหมายของหลักสูตร โครงสร้างของหลักสูตร กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล การตรวจสอบหลักสูตรโดยผู้เชี่ยวชาญด้วยการประเมินความเหมาะสมและความสอดคล้อง และการทดลองใช้หลักสูตรเพื่อศึกษาประสิทธิผลของหลักสูตร

กรอบแนวคิดพัฒนาหลักสูตรเสริมสร้างสำนึกสากล สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา สรุปได้ดังภาพที่ 1.1

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.5 ขอบเขตของการวิจัย

การพัฒนาหลักสูตรเสริมสร้างสำนึกสากล สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา มีขอบเขตการวิจัยตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาหลักสูตรเสริมสร้างสำนึกสากล สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ประกอบด้วย

1. การประเมินความต้องการจำเป็นสำนึกสากล สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

1.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ นักเรียน ในระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ ปีการศึกษา 2559 รวม 5,246 คน จากวิทยาลัยเทคนิคในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในพื้นที่กรุงเทพมหานคร จำนวน 5 วิทยาลัย วิทยาลัยเทคนิคกาญจนาภิเษกมหานคร วิทยาลัยเทคนิคดอนเมือง วิทยาลัยเทคนิคดุสิต วิทยาลัยเทคนิคมีนบุรี วิทยาลัยเทคนิคราชสีหราชาราม

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียน ในระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ ปีการศึกษา 2559 จากวิทยาลัยเทคนิคในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในพื้นที่กรุงเทพมหานคร จำนวน 361 คน ขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้เกณฑ์ตามตารางสำเร็จรูปของ Krejcie and Morgan (1970 : 608) โดยกลุ่มตัวอย่างได้มาจากการสุ่มแบบแบ่งชั้น

1.2 ตัวแปรที่ศึกษา คือ ความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับสำนึกสากล

2. การศึกษาแนวทางในการเสริมสร้างสำนึกสากล สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

2.1 แหล่งข้อมูล คือ ผู้เชี่ยวชาญทางด้านสำนึกสากล จำนวน 7 คน เพื่อสัมภาษณ์หาแนวทางในการเสริมสร้างสำนึกสากล สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

2.2 ตัวแปรที่ศึกษา คือ แนวทางในการเสริมสร้างสำนึกสากล สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนาหลักสูตรเสริมสร้างสำนึกสากล สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

1. การยกร่างหลักสูตรเสริมสร้างสำนึกสากล สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

แหล่งข้อมูลประกอบด้วย ข้อมูลพื้นฐานที่ได้จากการศึกษาในขั้นตอนที่ 1

2. การตรวจสอบโครงร่างหลักสูตรเสริมสร้างสำนึกสากล สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

2.1 แหล่งข้อมูล คือ ผู้เชี่ยวชาญด้านสำนึกสากล ด้านการพัฒนาหลักสูตรและการสอน และด้านการวัดและประเมินผล เพื่อตรวจสอบและประเมินหลักสูตรเสริมสร้างสำนึกสากล สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จำนวน 5 คน

2.2 ตัวแปรที่ศึกษา คือ ความเหมาะสม ของหลักสูตรเสริมสร้างสำนึกสากล สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

3. การทดลองใช้และศึกษาผลทดลองใช้ของหลักสูตรเสริมสร้างสำนึกสากล สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

3.1 แหล่งข้อมูล คือ นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยการอาชีวชนวมินทรราชูทิศ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จำนวน 1 ห้องเรียน จำนวน 20 คน

3.2 ตัวแปรที่ศึกษา ประกอบด้วย

3.2.1 ตัวแปรต้น คือ หลักสูตรเสริมสร้างสำนึกสากล สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

3.2.2 ตัวแปรตาม คือ ประสิทธิภาพของหลักสูตรเสริมสร้างสำนึกสากล สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ประกอบด้วยสำนึกสากลของนักเรียน และความพึงพอใจต่อหลักสูตร

4. การประชากรณ์หลักสูตรเสริมสร้างสำนึกสากล สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

แหล่งข้อมูล คือ ได้แก่ ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง จำนวน 30 คน คือ ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และผู้ทรงคุณวุฒิ

1.6 คำนิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

1.6.1 หลักสูตรเสริมสร้างสำนึกสากล หมายถึง หลักสูตรที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นเพื่อเป็นกิจกรรมเสริมจากหลักสูตรของสถานศึกษา โดยเน้นการพัฒนาให้นักเรียนให้มีความรู้ ความสามารถและมีเจตคติต่อสำนึกสากล

1.6.2 สำนึกสากล หมายถึง เจตคติของบุคคลที่ให้ความสำคัญกับทรศนะการมองโลกในฐานะที่ตนเองมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับสังคมโลก และมีความรับผิดชอบต่อโลกในฐานะสมาชิกคนหนึ่ง โดยการยอมรับความหลากหลายทางวัฒนธรรม ใส่ใจต่อประเด็นปัญหาโลก เห็นว่าทุกประเทศต้องมีการพึ่งพาอาศัยกันและอยู่ร่วมกันโดยสันติ และถือว่ามนุษย์ทุกคนในโลกต่างเป็นหนึ่งในสมาชิกของพลโลกที่มีสิทธิ เสรีภาพ และมีความเสมอภาคกัน

1.6.3 การยอมรับความหลากหลายทางวัฒนธรรม หมายถึง ความรู้สึกชื่นชมและเห็นคุณค่าของวัฒนธรรมอื่นๆ ไม่มองว่าวัฒนธรรมตนเองเป็นวัฒนธรรมที่ดีที่สุดเพียงอย่างเดียว สนใจเรียนรู้ในประเด็นต่างๆ ทางวัฒนธรรมหรือภาษาต่างประเทศ มีความต้องการที่จะติดต่อสัมพันธ์กับคนต่างชาติหรือต่างวัฒนธรรม

1.6.4 การใส่ใจประเด็นปัญหาโลก หมายถึง ความรู้สึกใส่ใจและตระหนักถึงปัญหาที่เกิดขึ้นในโลกทั้งประเด็นปัญหาที่ประสบอยู่ในปัจจุบันและปัญหาที่จะเกิดขึ้นในอนาคตโดยเฉพาะการใช้ทรัพยากรและการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

1.6.5 การพึ่งพาอาศัยและอยู่ร่วมกันโดยสันติ หมายถึง ความรู้สึกเห็นคุณค่าของการอยู่ร่วมกันของมวลมนุษยชาติ ที่ต้องมีการพึ่งพาอาศัย ร่วมมือ และเข้าไปช่วยเหลือซึ่งกันและกันระหว่างนานาชาติ และเห็นความสำคัญของการอยู่ร่วมกันโดยสันติ

1.6.6 การเป็นสมาชิกพลโลก หมายถึง ความรู้สึกที่เห็นว่าตนเองมีฐานะเป็นสมาชิกหนึ่งในสังคมโลก นอกเหนือจากการเป็นสมาชิกของสังคมและประเทศของตน ปฏิบัติตามหน้าที่พลเมืองที่ดี มีความเห็นว่ามีมนุษยทุกชาติ ทุกภาษามีความเสมอภาคกัน มีศักดิ์ศรีความเป็นคนเท่าเทียมกัน รู้สึกเห็นคุณค่าเพื่อนมนุษย์ และเคารพในสิทธิและเสรีภาพของมนุษย์คนอื่นๆ

1.6.7 ความต้องการจำเป็น หมายถึง ความแตกต่างระหว่างสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่คาดหวังเกี่ยวกับสำนักสากลของนักเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

1.6.7.1 สภาพที่เป็นจริง หมายถึง สภาพจริงเกี่ยวกับสำนักสากลของนักเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

1.6.7.2 สภาพที่คาดหวัง หมายถึง สภาพที่ต้องการให้เกิดขึ้นเกี่ยวกับสำนักสากลของนักเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

1.6.8 ความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ หมายถึง ความเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อหลักสูตรที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นเกี่ยวกับความเหมาะสมของหลักสูตร

1.6.8.1 ความเหมาะสมของหลักสูตร หมายถึง ความเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อองค์ประกอบของหลักสูตร ได้แก่ ความเป็นมาและความสำคัญของหลักสูตร จุดมุ่งหมายของหลักสูตร โครงสร้างของหลักสูตร กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผล

1.6.9 แนวทางในการเสริมสร้างสำนักสากล หมายถึง แนวทางในการกำหนดจุดมุ่งหมาย เนื้อหาสาระ กระบวนการจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล เพื่อเสริมสร้างให้นักเรียนเกิดสำนักสากลเพิ่มมากขึ้น เพื่อเสริมสร้างให้นักเรียนเกิดเจตคติสำนักสากลเพิ่มมากขึ้น ได้มาจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญทางด้านการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนและด้านสำนักสากล

1.6.10 นักเรียน หมายถึง นักเรียนที่กำลังศึกษาในระดับชั้นระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

1.6.11 ประสิทธิภาพของหลักสูตร หมายถึง ผลที่เกิดขึ้นจากการใช้หลักสูตรเสริมสร้างสำนักสากล สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ประกอบด้วย

1.6.11.1 สำนักสากล หมายถึง ผลสัมฤทธิ์ที่เกิดขึ้นจากการทดลองใช้หลักสูตรที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น วัดได้จากแบบวัดสำนักสากล ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

1.6.11.2 ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อหลักสูตรเสริมสร้างสำนักสากล สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา หมายถึง ความพึงพอใจของนักเรียนภายหลังจากใช้หลักสูตรที่พัฒนาขึ้นในด้านจุดมุ่งหมาย เนื้อหาสาระ กิจกรรมการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล วัดได้จากแบบวัดความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อหลักสูตรเสริมสร้างสำนักสากล สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.6.12 การประชาสัมพันธ์หลักสูตร หมายถึง การให้ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และผู้ทรงคุณวุฒิแสดงความคิดเห็นต่อหลักสูตรเสริมสร้างสำนึกสากล สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา วัดได้จากแบบสอบถามความคิดเห็นต่อหลักสูตรเสริมสร้างสำนึกสากล สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาในด้าน เนื้อหาสาระ กระบวนการเรียนการสอน โครงสร้างหลักสูตร การวัดและประเมินผล

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรเสริมสร้างสำนึกสากล สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรประกาศวิชาชีพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยมีหัวข้อดังนี้

- 2.1 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับสำนึกสากล
  - 2.1.1 ความเป็นมาของสำนึกสากล
  - 2.1.2 ความหมายของสำนึกสากล
  - 2.1.3 ความสำคัญของสำนึกสากล
  - 2.1.4 ทฤษฎีที่เกี่ยวกับสำนึกสากล
- 2.2 การพัฒนาหลักสูตร
  - 2.2.1 ความหมายของหลักสูตร
  - 2.2.2 ความสำคัญของหลักสูตร
  - 2.2.3 ประเภทของหลักสูตร
  - 2.2.4 องค์ประกอบของหลักสูตร
  - 2.2.5 ความหมายของการพัฒนาหลักสูตร
  - 2.2.6 กระบวนการพัฒนาหลักสูตร
- 2.3 ความต้องการจำเป็น
  - 2.3.1 ความหมายของความต้องการจำเป็น
  - 2.3.2 การประเมินความต้องการจำเป็น
  - 2.3.3 จุดมุ่งหมายของการประเมินความต้องการจำเป็น
  - 2.3.4 ความสำคัญของการประเมินความต้องการจำเป็น
  - 2.3.5 ประเภทของความต้องการจำเป็น
  - 2.3.6 วิธีการในการประเมินความต้องการจำเป็น
  - 2.3.7 การจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น
- 2.4 ความพึงพอใจ
  - 2.4.1 ความหมายของความพึงพอใจ
  - 2.4.2 แนวความคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับความพึงพอใจ
  - 2.4.3 การวัดความพึงพอใจ
- 2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
  - 2.5.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสำนึกสากล
  - 2.5.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตร
  - 2.5.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประเมินความต้องการจำเป็น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.1 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับสำนักสากล

2.1.1 ความเป็นมาของสำนักสากล

ท่ามกลางกระแสแห่งการพัฒนาโลกของเรากำลังเผชิญกับปัญหานานัปการอันเนื่องมาจากการพัฒนาซึ่งล้วนแต่เป็นปัญหาที่ต้องเร่งแก้ไขทั้งสิ้น และการที่จะแก้ไขให้สำเร็จลุล่วงได้นั้นก็ขึ้นอยู่กับความร่วมมือและความมุ่งมั่นของผู้คนทั่วทั้งโลก ซึ่งการสร้างอนาคตที่ดีกว่าสำหรับคนทั้งมวลต้องอาศัยความเสียสละและการเปลี่ยนแปลงอย่างลุ่มลึกในเรื่องเจตคติและพฤติกรรม ตลอดจนการเปลี่ยนแปลงในเรื่องการจัดลำดับความสำคัญทางสังคมของผู้คน ระดับการศึกษา แบบแผนการบริโภค และแม้แต่ความเชื่อขั้นพื้นฐานที่สุดที่ว่า ปัจเจกบุคคลควรมีความสัมพันธ์กับโลกและสังคมในลักษณะใด และแม้มันจะยากเย็นเพียงใดเราก็ไม่ควรละความมุ่งมั่น ดังคำกล่าวของ Teilhard De Chardin “ที่ว่ายุคสมัยของการแยกแยะชาติได้หมดลงแล้ว ถึงเวลาที่เราจะละทิ้งอคติเก่าๆ เพื่อการอยู่รอดและร่วมกันสร้างโลก Association of World Citizens. (2006 : 87) แนวคิดดังกล่าวสอดคล้องกับคำกล่าวของ Jacques Delors ที่ว่า “โลกคือหมู่บ้านของเรา ถ้าหากหมู่บ้านหลังใดหลังหนึ่งเกิดไฟไหม้ ทุกหลังคาที่ค่อมหัวเราย่อมไม่ปลอดภัยในพลันหากเราคนหนึ่งคนใดพยายามที่จะลงมือสร้างขึ้นใหม่ ความพยายามนั้นย่อมจะเป็นสัญลักษณ์โดยแท้ เราต้องถือความสมานฉันท์เป็นวินัยแห่งยุคสมัย โดยที่แต่ละคนจะต้องเข้ามามีส่วนร่วมในความรับผิดชอบโดยรวม” Delors. (1992 : 90), speech. (1991 : 12), june. (1992 : 6)

แนวคิดสำนักสากล หรือสำนักนานาชาติ เริ่มขึ้นภายหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 ในช่วงปี ค.ศ. 1945-1950 จากภาวะตึงเครียดระหว่างนานาชาติทำให้นักวิชาการบางส่วนเริ่มหันมาทบทวนถึงผลกระทบของลัทธิชาตินิยม โดยเฉพาะการเป็นชาตินิยมแบบเชื้อชาติ ซึ่งเป็นปัญหาอันเนื่องมาจากการรู้สึกจงรักภักดีของบุคคลต่อชาติ รวมถึงหมู่ชนที่มีชาติพันธุ์ ภาษา ขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมเดียวกับตน บรรณาธิปไตยของชาติของตนอิสระ มั่นคง เข้มแข็งและปลอดภัย เห็นความสำคัญของเชื้อชาติเผ่าพันธุ์ของตนเหนือชาติเผ่าพันธุ์อื่น ก่อให้เกิดการขยายประเทศและอาณาจักรของบรรดาชาติมหาอำนาจ จนกลายมาเป็นเหตุความขัดแย้งและการฆ่าล้างเผ่าพันธุ์ดังปรากฏในสงครามโลกครั้งที่สอง

เหตุการณ์ดังกล่าวทำให้นักวิชาการเริ่มหันมาให้ความสนใจลัทธิสากลนิยม หรือลัทธินานาชาตินิยม มากขึ้น โดยเชื่อว่า มนุษย์ทุกคนเกิดมาเท่าเทียมกันดังนั้นมนุษย์พึงได้รับสิทธิต่างๆ โดยไม่คำนึงถึงการมีเพศ ชนชั้น และเชื้อชาติที่ต่างกัน พยายามที่จะทำให้เกิดความเข้าใจระหว่างชาติ รวมถึงการติดต่อข้ามวัฒนธรรม กล่าวคือ ประเทศต่าง ๆ ล้วนอยู่ในสังคมโลกที่เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน จึงควรเห็นความสำคัญกับการสร้างความร่วมมือระหว่างประเทศ นำไปสู่การกำหนดกฎหมายระหว่างประเทศ และการตั้งองค์การระหว่างประเทศขึ้นในระยะต่อมา เพื่อใช้ในการจัดระเบียบโลกและสร้างระบบถ่วงดุลอำนาจมิให้ชาติใดชาติหนึ่งมีอำนาจเหนือชาติอื่น อันจะนำมาซึ่งสันติภาพของสังคมโลก Hett. (1993 : 71) , Saxton. (1995 : 438)

ยูเนสโก เป็นองค์กรแห่งแรกที่ทำให้ความสำคัญกับการพัฒนาความเข้าใจอันดีเกิดขึ้นในโลก โดยจัดการประชุม “Tensions That Cause Wars” and “Toward World Understanding” ซึ่งเกี่ยวข้องกับอคติในเรื่องชาติพันธุ์และความก้าวร้าวของลัทธิชาตินิยมในช่วงสงครามโลกครั้งที่ 2 และสำนักนานาชาติอันเป็นกรอบในการให้ความสำคัญกับการให้คุณค่าในเรื่องของการมองโลกเกี่ยวกับสภาพปัญหาของมนุษยชาติมากกว่าการเป็นคนของชาติใดชาติหนึ่ง Saxton.(1995) โดย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ยูเนสโก เสนอแนวคิดว่าคุณค่าที่มีสำนึกนานาชาติ สูงจะต้องเป็นผู้ที่ยอมรับและไม่รังเกียจบุคคลที่นับถือศาสนาหรือมีเชื้อชาติแตกต่างจากตน เห็นว่ามนุษย์ทุกคนควรมีเสรีภาพในการนับถือศาสนาไม่กีดกันการอพยพย้ายถิ่นข้ามชาติ บุคคลสามารถอยู่ที่ใดในโลก ควรมีรัฐบาลโลกหรือกฎหมายระหว่างประเทศที่จะดูแลให้ทุกคนในโลกอยู่ดีกินดีและมีสิทธิเท่าเทียมกัน องค์การระหว่างประเทศควรเป็นผู้กำหนดราคาสินค้าต่างๆและสร้างข้อตกลงทางการค้ากับนานาชาติประเทศ มีความชื่นชมในการเป็นพลเมืองโลกมากกว่าการเป็นพลเมืองของชาติใดชาติหนึ่ง เห็นความสำคัญของประเทศอื่นๆ นอกเหนือจากประเทศของตนเอง ไม่มีอคติในเรื่องเชื้อชาติ สนับสนุนให้ทุกชาติได้รับการศึกษาเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ของโลก เป็นต้น และได้กำหนดประเด็นการพิจารณาสำนึกสากลนานาชาติ ไว้ 8 ประการ คือ ศาสนา การอพยพย้ายถิ่น การปกครอง เศรษฐกิจ ความรักชาติ เชื้อชาติ การศึกษา และสงคราม Sampson and Smith. (1957 : 58) ซึ่งประเด็นหนึ่งที่ยูเนสโก ให้ความสำคัญคือ การศึกษา โดยเสนอวิธีการดำเนินการจัดการศึกษาเพื่อสำนึกนานาชาติ หรือที่เรียกว่า โลกศึกษา Saxton. (1995 : 438)

ภายหลังการประชุมดังกล่าว นักวิชาการหลายแขนงทั้งด้านจิตวิทยาและมานุษยวิทยาได้นำเสนองานเขียนเกี่ยวกับสำนึกนานาชาติ ได้แก่ Sullivan. (1994 : 434), Chisholm. (1991 : 77) นักจิตแพทย์ และ Benedict. (1993 : 12) นักมานุษยวิทยา ทั้งสามท่านได้รับการยกย่องว่าเป็นผู้ริเริ่มงานเขียนเกี่ยวกับสำนึกนานาชาติจากนักวิชาการในรุ่นต่อมา Saxton. (1995 : 438) นอกจากนั้นนักวิชาการบางท่านได้สร้างเครื่องมือเพื่อวัดสำนึกนานาชาติ อาทิ Lentz. (1950) สร้างเครื่องมือเพื่อวัดเจตคติของความเป็นพลโลก ซึ่งสำนึกนานาชาติเป็นหนึ่งในสามองค์ประกอบของเจตคติดังกล่าว Sampson and Smith. (1957 : 58) สร้างมาตรวัดสำนึกนานาชาติ โดยอ้างอิงกรอบแนวคิดและประเด็นของยูเนสโก ซึ่งถือเป็นต้นแบบของมาตรวัดสำนึกนานาชาติในเวลาต่อมา

อย่างไรก็ตาม แนวคิดสำนึกนานาชาติ ของยูเนสโก และมาตรวัดสำนึกนานาชาติของ Sampson and Smith. (1957 : 60) ถูกโจมตีจากนักวิชาการหลายท่านว่าไม่เหมาะสมกับบริบทของสังคมเนื่องมาจากเหตุผล 2 ประการคือ

1. ความไม่เหมาะสมของแนวคิดแยกข้อปฏิบัติ หรือทวิลักษณ์นิยม ที่แบ่งแยกลัทธินิยมกับลัทธิสากลนิยมเป็นสองขั้วที่ตรงกันข้าม มากกว่าจะเป็นไปในทิศทางเดียวกัน จะเห็นได้จากแนวคิดเรื่องสำนึกนานาชาติ ของยูเนสโก ที่ว่า “ผู้มีสำนึกนานาชาติสูงควรมีความชื่นชมในการเป็นพลเมืองโลกมากกว่าการเป็นพลเมืองของชาติใดชาติหนึ่ง”

2. ความไม่เหมาะสมของนิยามสำนึกนานาชาติ เนื่องจากความไม่ครอบคลุมกับการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างสังคม ภาวะเศรษฐกิจ ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี และสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะอย่างยิ่งบางข้อคำถามของมาตรวัดสำนึกนานาชาติยังมีอคติเกี่ยวกับเชื้อชาติ และขาดความชื่นชมในความหลากหลายของชาติพันธุ์ ดังเช่นข้อคำถามต่อไปนี้ “เป็นความคิดที่ดี ถ้าทุกเชื้อชาติแต่งงานข้ามชาติกันได้ จนกระทั่งมีเพียงเชื้อชาติเดียวในโลก”

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้นนักวิชาการหลายท่าน ได้แก่ Schmidt. (1975 : 44) , Barnes and Curletle. (1985 : 67) และ Hett. (1993 : 71) จึงพยายามปรับปรุงมาตรและองค์ประกอบของสำนึกนานาชาติเพื่อให้เหมาะสมกับบริบทของสังคมโลกปัจจุบันและเปลี่ยนมาใช้คำว่า สำนึกสากล แทนคำว่า สำนึกนานาชาติ จนถึงปัจจุบัน Der Karabetian. (1945 : 60), Shang and Hsu. (1983 : 89) : Barnes and Curletle. (1985 : 56) , Saxton. (1995 : 13)

ในปี ค.ศ. 1975 องค์การสหประชาชาติได้ก่อตั้ง The Association of World Citizens (AWC) ที่ซานฟรานซิสโก สหรัฐอเมริกา เพื่อเป็นองค์กรสันติภาพระหว่างนานาชาติ AWC มีสถานภาพเป็นองค์กรพัฒนาเอกชน ซึ่งเป็นองค์กรย่อยขององค์การสหประชาชาติใน Department of Public Information (DPI) และมีสถานภาพเป็นที่ปรึกษาของสภาเศรษฐกิจและสังคมของสหประชาชาติ โดยมีภารกิจเกี่ยวกับสิทธิและความยุติธรรมในโลกแห่งสันติภาพ โดยมีเป้าหมายเพื่อทำงานร่วมกับภาคประชาชน สนับสนุนรัฐบาลและองค์กรระดับนานาชาติเพื่อสร้างหมู่บ้านโลกแห่งสันติภาพ ผดุงความยุติธรรมในสังคมและสร้างอารยธรรมใหม่บนพื้นฐานของการเคารพคุณค่าความเป็นมนุษย์และใส่ใจสิ่งแวดล้อมให้ประชาชนคิดและทำเยี่ยงพลโลกที่มีความรับผิดชอบ AWC ได้จัดประชุมร่วมกันระหว่างนานาชาติหลายครั้งในปี ค.ศ. 1975, 1977, 1980 และ 2001 ที่เรียกว่า “World Citizens Assembly” และได้ประกาศหลักการที่เรียกว่า “Declaration of Interdependence” ในปัจจุบันมีผู้เข้าร่วมประชุมกว่า 50 ประเทศทั่วโลก ต่างก็สำนึกว่าตนเองก็เป็นพลเมืองของโลก ซึ่งต้องพึ่งพาอาศัยกันในด้านใดด้านหนึ่ง ไม่มีประเทศใดกลุ่มชนใดที่จะแยกตัวอยู่โดดเดี่ยวตามลำพังได้

ในปี ค.ศ. 1992 องค์การสหประชาชาติได้จัดการประชุมสุดยอดสหประชาชาติว่าด้วยสิ่งแวดล้อมและการพัฒนา (The United Nations Conference on Environment and Development-UNCED) หรือที่เรียกว่า ปฎิวัติโลก เพื่อหามาตรการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมโลกไม่ให้เลวร้ายลงไป โดยประเทศต่างๆ รวมทั้งประเทศไทยได้ร่วมลงนามในอนุสัญญาและข้อตกลงที่สำคัญคือ แผนปฏิบัติการ 21 (AGENDA 21) นอกจากนี้ในปี ค.ศ. 2000 ประเด็นเรื่องรัฐบาลแห่งโลก และระบบโลกใหม่ ก็ถูกหยิบยกขึ้นมาในการประชุมในโอกาสขึ้นสหัสวรรษใหม่ระหว่างวันที่ 5-8 กันยายน ค.ศ. 2000 (The UN Special Millennium Global Summit) แต่ก็ไม่ได้มีข้อสรุปในเชิงปฏิบัติ โดนเน้นหนักไปในด้านการวิเคราะห์ความน่าจะเป็นไปได้ของสังคมโลกในอนาคต หลังจากที่มีการลงนามโดยผู้นำของประเทศสมาชิก 58 ประเทศ ร่วมกับองค์กรเอกชนในบทบัญญัติว่าด้วยสังคมเอกประชาธิปไตยแห่งโลก (The Charter for Global Democracy) เมื่อวันที่ 24 ตุลาคม ค.ศ. 1999 ด้วยความเชื่อที่ว่า เมื่อไหร่ก็ตามที่ความซับซ้อนขององค์กรหรือกระบวนการธรรมชาติได้ก้าวมาถึงจุดห่างไกลจากสมดุลอย่างที่สุด เมื่อนั้นความไร้ระเบียบหรือเคออส (Chaos) จะเกิดขึ้น นำไปสู่ทางสองแพร่งที่จะทำให้เห็นสิ่งโหดร้าย และมนุษย์จะหวนกลับไปสู่พฤติกรรมพื้นฐานสัญชาตญาณการเอาตัวรอด ประสาน ต่างใจ. (2545 : 148-149)

จากเหตุการณ์ดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าประเทศต่างๆ ได้ตระหนักถึงความจำเป็นที่จะต้องร่วมมือกันปกป้องโลก รวมกันเป็นสังคมโลก ซึ่งการจัดการศึกษาให้แก่ประชาชนในประเทศของตนเพื่อสร้างสำนึกสากล เป็นวิธีการหนึ่งที่ช่วยส่งเสริมให้ประชาชนมีความเป็นพลเมือง เนื่องจากสำนึกสากล หรือจิตสำนึกความเป็นพลโลก เป็นหนึ่งในเจตคติของพลโลก ซึ่งเจตคติเป็นความรู้สึกทางด้านบวกและลบของบุคคลที่มีต่อวัตถุทางจิตวิทยาอันหมายถึงบุคคล ความคิด วลี คติพจน์ โดยความรู้สึกนั้นจะมีความรู้ ความคิดหรือความเชื่อเป็นรากฐานสำคัญ เพราะเจตคติเป็นผลจากการปฏิสัมพันธ์ระหว่างความรู้ ความคิด และความรู้สึก Thurstone. (1959:71) ดังนั้น การจัดการศึกษาเพื่อส่งเสริมสำนึกสากลจึงเป็นแนวทางหนึ่งที่มีความสำคัญต่อการสร้างความเป็นพลโลก

2.1.2 ความหมายของสำนักสากล

สำนักสากล และสำนักนานาชาติ เป็นคำที่มีความหมายใกล้เคียงกันและมีพัฒนาการต่อเนื่องกันมา การที่จะทำความเข้าใจความหมายของสำนักสากลจึงจำเป็นต้องเข้าใจความหมายของสำนักนานาชาติก่อน ซึ่งยูเนสโก เป็นผู้ริเริ่มใช้คำว่าสำนักนานาชาติ ในปี ค.ศ.1948 สำหรับบุคคลที่ได้รับการยกย่องให้เป็นผู้ริเริ่มงานเขียนเกี่ยวกับสำนักนานาชาติ ได้แก่ Sullivan. (1994 : 434) นักจิตวิทยาสังคม ผู้นำการปฏิรูปการศึกษาและสังคมตะวันตกในช่วงหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 และเป็นหนึ่งในผู้เข้าร่วมการประชุมภาวะความตึงเครียด ที่จัดโดยยูเนสโก ในหัวข้อการศึกษาเพื่อเด็ก Chisholm. (1991 : 77) นักจิตวิทยาชาวแคนาดา อดีตผู้อำนวยการองค์การอนามัยโลก และ Benedict. (1993 : 12) นักมานุษยวิทยาทางวัฒนธรรมที่พยายามค้นหาสิ่งทำให้เกิดสันติภาพและความยุติธรรมและเป็นหนึ่งในผู้เข้าร่วมการประชุมการศึกษาเพื่อเด็กเช่นเดียวกับ Sullivan. (1994 : 90) , Saxton. (1995 : 23) ซึ่งแนวคิดและนิยามเกี่ยวกับสำนักนานาชาติและสำนักสากลมีรายละเอียดดังนี้

ยูเนสโก ได้กล่าวเสนอแนวคิดเกี่ยวกับสำนักนานาชาติ ว่าบุคคลที่มีสำนักนานาชาติสูงจะต้องเป็นผู้ที่ยอมรับและไม่รังเกียจบุคคลที่นับถือศาสนาหรือมีเชื้อชาติแตกต่างจากตน เห็นว่ามนุษย์ทุกคนควรมีเสรีภาพในการนับถือศาสนา ไม่กีดกันการอพยพย้ายถิ่นข้ามชาติ บุคคลสามารถอยู่ที่ใด ๆ ในโลก ควรมีรัฐบาลโลกหรือกฎหมายระหว่างประเทศที่จะดูแลให้ทุกคนในโลกอยู่ดีกินดีและมีสิทธิเท่าเทียมกัน องค์กรระหว่างประเทศควรเป็นผู้กำหนดราคาสินค้าต่างๆ และสร้างข้อตกลงทางการค้ากับนานาประเทศ มีความชื่นชมในการเป็นพลเมืองโลกมากกว่าการเป็นพลเมืองของชาติใดชาติหนึ่ง เห็นความสำคัญของประเทศอื่นๆ นอกเหนือจากประเทศของตนเอง ไม่มีอคติในเรื่องเชื้อชาติ สนับสนุนให้ทุกชาติได้รับการศึกษาเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ของโลก Sampson and Smith. (1957 : 89)

Sullivan. (1994 : 90) ได้กล่าวว่า เราไม่สามารถมีสุขภาพจิตที่ดีได้ หากปราศจากความ เป็นพลโลก โดยให้คำนิยามความเป็นพลโลก คือ ความจงรักภักดีต่อมวลมนุษยชาติ ซึ่งเป็นส่วนเติมเต็มความจงรักภักดีต่อครอบครัว ชุมชน และประเทศชาติ Saxton. (1995 : 69)

Chisholm. (1991 : 77) ได้กล่าวว่า เชื่อว่าวุฒิภาวะที่สูงขึ้น ควบคู่กับการสร้างเสริมสติปัญญาให้กับเด็กจะเป็นพื้นฐานนำไปสู่การมีสำนักนานาชาติ อันหมายถึง ความจงรักภักดีที่ยิ่งใหญ่ต่อมวลมนุษยชาติ ซึ่งสอดคล้องกับคำนิยามของ Sullivan นอกจากนี้เขาได้เสนอข้อเรียกร้องสามประการเพื่อให้เกิดสันติภาพแก่มนุษยชาติ ได้แก่ 1) ความปลอดภัย หมายถึง การกำจัดเหตุที่ทำให้เกิดความหวาดกลัวจากความก้าวร้าว 2) สร้างโอกาสที่จะให้ทุกคนอาศัยอยู่อย่างสะดวกสบายตามสมควรด้วยระดับเศรษฐกิจที่ค่อนข้างจะใกล้เคียงกัน 3) บรรเทาให้คนในสังคมหมกมุ่นเกี่ยวกับสงครามลดลง Saxton.(1995 : 85-86)

Benedict. (1993 : 12) ได้กล่าวว่า ได้รับอิทธิพลทางความคิดจาก Sullivan และเชื่อมั่นในการสร้างสำนักนานาชาติโดยการให้การศึกษา ใช้กระบวนการทางสังคม และให้ความรู้แก่เยาวชน เพื่อให้เป็นส่วนหนึ่งของสังคมที่มีความรับผิดชอบ และความเชื่อที่ว่า การเปลี่ยนแปลงพื้นฐานทางวัฒนธรรมจะทำให้สงครามทวีความรุนแรงขึ้นและก่อให้เกิดความหวาดกลัวต่อภัยพิบัติในอนาคต Saxton (1995 : 96 - 97)

Sampson and Smith (1957 : 59) ได้กล่าวว่า ผู้สร้างมาตรฐานสำนักนานาชาติได้ให้ความหมายสำนักนานาชาติ ว่าเป็นคุณลักษณะที่เป็นเจตคติที่ให้ความสำคัญกับการมองโลกเกี่ยวกับ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ปัญหาของมนุษยชาติมากกว่าการเป็นคนของชาติใดชาติหนึ่งโดยเฉพาะ และประกอบด้วยกรอบอ้างอิง 8 มิติ ได้แก่ ศาสนา การอพยพย้ายถิ่น การปกครอง เศรษฐกิจ ความรักชาติ เชื้อชาติ การศึกษา และสงคราม ซึ่งเป็นกรอบอ้างอิงจากยูเนสโก Sampson and Smith (1957 : 59)

Saxton ให้นิยามสำนึกนานาชาติ หมายถึง ลักษณะนิสัยที่เกิดขึ้นในช่วงหลังสงครามโลกครั้งที่สอง ในลักษณะที่มีความชื่นชมยินดี ชาบซึ่งในค่านิยมและวัฒนธรรมอื่นปัจจุบันมีความหมายใกล้เคียงกับคำว่า สากล พหุวัฒนธรรม และ สันติศึกษา Saxton. (1995 : 209)

ในเวลาต่อมา Hett (1993 : 71), Schmidt. (1975 : 44), Barnes and Curletle. (1985 : 67) ได้เปลี่ยนมาใช้คำว่าสำนึกสากล แทนคำว่า สำนึกนานาชาติ โดย Hett. (1993 : 71) นิยามคำว่า สำนึกสากล หมายถึง ทรรศนะการมองโลกในลักษณะการพิจารณาตนเองในฐานะที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กับสังคมโลก และมีความรู้สึกรับผิดชอบต่อโลกในฐานะสมาชิกคนหนึ่ง โดยมีองค์ประกอบ 5 ข้อ ดังนี้

1. ความรู้สึกรับผิดชอบต่อ (Responsibility) หมายถึง การที่บุคคลได้ตระหนักอย่างลึกซึ้งต่อคนอื่น ๆ ในทุกส่วนของโลก ด้วยความรู้สึกรับผิดชอบต่ออย่างมีศีลธรรมเป็นเบื้องต้นต่อการพยายามและพัฒนาสภาพความเป็นอยู่ในที่ใดที่หนึ่ง

2. ความหลากหลายทางวัฒนธรรม (Cultural Pluralism) หมายถึง ความชื่นชมยินดีในความหลากหลายทางวัฒนธรรมในโลก และเชื่อว่าวัฒนธรรมทั้งหมดนั้นมีคุณค่าที่จะแสดงให้ปรากฏด้วยการทำให้เกิดความพอใจในการสำรวจและความพยายามเข้าใจกรอบวัฒนธรรมอื่นๆ

3. ผลจากการกระทำ (Efficacy) หมายถึง ความเชื่อว่าการกระทำของบุคคลสามารถทำให้เกิดผลที่แตกต่าง และความเชื่อว่าจะประเดิมความผูกพันในชาติและระหว่างชาติเป็นเรื่องสำคัญ

4. การมองโลกเป็นศูนย์กลาง (Global Centrism) หมายถึง การคิดในลักษณะที่ว่าเป็นสิ่งที่ดีสำหรับสังคมโลก ไม่ใช่เพียงคิดแต่ว่าอะไรที่จะเป็นประโยชน์ต่อประเทศตนเอง

5. การติดต่อสัมพันธ์ระหว่างกัน (Interconnectedness) หมายถึง ความตระหนักและความชื่นชมการมีปฏิสัมพันธ์กับคนและชาติทั้งหมด ซึ่งทำให้เกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของในโลก

สำหรับในประเทศไทย มีผู้ให้คำนิยามสำนึกสากล และพัฒนามาตรวัดสำนึกสากลไว้ดังนี้
 นิภา สุขพิทักษ์ (2535:13-16) กล่าวถึงสำนึกสากล โดยใช้คำว่าจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองโลก และให้นิยามจิตสำนึกความเป็นพลเมืองโลก หมายถึง สภาวะที่บุคคลมีความรู้ความเข้าใจอย่างถูกต้องเกี่ยวกับความเป็นพลเมืองโลก มีความคิดเห็นในทางบวกต่อความเป็นพลเมืองโลก และมีการปฏิบัติที่สอดคล้องกับหลักการของความเป็นพลเมืองโลกซึ่งแบ่งสาระของจิตสำนึกความเป็นพลเมืองโลกเป็น 8 ด้าน ดังนี้คือ

1. ด้านการติดต่อสัมพันธ์ระหว่างมนุษยชาติ ประกอบด้วย ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประโยชน์ในการติดต่อสัมพันธ์ระหว่างประชาชนและประชาชาติทั้งในด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม ประเพณี ภาษา และศาสนา ความรู้สึกเห็นด้วยว่าคนและชาติต่างๆ มีบทบาทเป็นทั้งผู้ให้และผู้รับในการติดต่อสัมพันธ์กันอย่างเสมอภาค และมีความเท่าเทียมกันในฐานะแห่งเผ่าพันธุ์มนุษย์เดียวกัน

2. ด้านความหลากหลายทางวัฒนธรรม ประกอบด้วย ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความสัมพันธ์เชื่อมโยงกันของวัฒนธรรมที่มีอยู่อย่างหลากหลายในลักษณะของวัฒนธรรมที่มีการผสมผสานกัน ความรู้สึกชื่นชม มองเห็นคุณค่าของศิลปวัฒนธรรมประเพณีทั้งที่เป็นของตนและของคนอื่น ๆ และพยายามเรียนรู้วัฒนธรรมที่ต่างไปจากตน ด้วยความรู้สึกรู้สึกเข้าใจและปราศจากอคติ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. ด้านผลกระทบจากการกระทำของมนุษย์ที่มีต่อโลก ประกอบด้วย ความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับการกระทำของบุคคลและกลุ่มคน ว่าสามารถก่อให้เกิดผลกระทบต่อความเปลี่ยนแปลง ทางด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมือง และสภาพแวดล้อมได้ทั้งในทางบวกและทางลบตั้งแต่ใน ระดับประเทศจนถึงระดับโลก ความรู้สึกไม่เห็นด้วยกับการกระทำที่ก่อให้เกิดความเสียหาย และแสดง การกระทำที่แสดงให้เห็นถึงการคำนึงถึงผลแห่งการกระทำของตนที่จะเกิดแก่สภาพสังคม เศรษฐกิจ การเมือง และสภาพแวดล้อม ตั้งแต่ในระดับท้องถิ่นจนถึงระดับโลก

4. ด้านจริยธรรมเกี่ยวกับความรับผิดชอบและการเอาใจใส่ต่อโลก ประกอบด้วยความรู้ความ เข้าใจว่าตนเป็นส่วนหนึ่งของระบบโลกที่ต้องมีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับคนและสิ่งมีชีวิต รวมทั้ง ทรัพยากรต่างๆ ที่มีอยู่ในโลก ตั้งแต่ในระดับเล็กถึงระดับโลก มองเห็นคุณค่าของคน สิ่งมีชีวิตอื่นและ ทรัพยากรว่ามีความสำคัญเท่าเทียมกับตน ในฐานะผู้อยู่อาศัยร่วมโลกที่ต้องพึ่งพาอาศัยกัน มีการ กระทำที่แสดงให้เห็นถึงความรู้สึกรับผิดชอบต่อ การคำนึงถึงผลกระทบที่จะเกิดขึ้นกับคน สิ่งมีชีวิตอื่น และทรัพยากรต่างๆ

5. ด้านการมองโลกเป็นศูนย์กลาง ประกอบด้วย ความรู้ความเข้าใจว่าโลกมีฐานะเป็นดาวเคราะห์เพียงดวงเดียวในระบบสุริยะจักรวาลปัจจุบันที่มนุษย์สามารถอาศัยและมีชีวิตรอดอยู่ได้ มองเห็นความสำคัญของการดำรงอยู่และความอยู่รอดของโลกมากกว่าการมองเห็นความสำคัญและ การดำรงอยู่ของชาติใดชาติหนึ่ง ตลอดจนมีการกระทำที่แสดงให้เห็นถึงการคำนึงถึงประโยชน์ที่โลก ทั้หมวลจะได้รับมากกว่าประโยชน์ที่ตนหรือชาติตนจะได้รับเพียงลำพัง

6. ด้านการมุ่งอนาคต ประกอบด้วย ความรู้ความเข้าใจถึงผลกระทบที่จะเกิดขึ้นกับคน สังคม เศรษฐกิจ การเมือง และสภาพแวดล้อมในระยะยาวอันเนื่องมาจากการกระทำของบุคคล กลุ่ม คน ตั้งแต่ในระดับท้องถิ่นจนถึงระดับโลก มีความรู้สึกเห็นด้วยว่าทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่บนโลกไม่ เพียงเป็นสิทธิของคนในยุคปัจจุบันเท่านั้น แต่เป็นสิทธิของคนที่เกิดตามมาภายหลังด้วย ดังนั้น การ สงวนรักษาทรัพยากรเพื่อคนในอนาคตจึงเป็นหน้าที่ของคนปัจจุบัน ตลอดจนมีการกระทำที่แสดงให้เห็น ถึงการคำนึงผลเสียที่อาจตามมาในอนาคตอันเนื่องมาจากการกระทำของคนในปัจจุบัน

7. ด้านการใช้ทรัพยากรโลก ประกอบด้วย ความรู้ความเข้าใจว่าทรัพยากรธรรมชาติและ พลังงานที่มีอยู่ในโลกนั้นเป็นสิทธิที่ประชาชนและประชาชาติต่างๆ สามารถใช้ประโยชน์ได้อย่างเท่า เทียมกัน ความรู้สึกไม่เห็นด้วยกับสังคมและประเทศที่มุ่งสงวนทรัพยากรและพลังงานของตน โดยการ แสวงหาและนำทรัพยากรพลังงานจากสังคมอื่นประเทศอื่นมาใช้แทนและมีการกระทำที่แสดงให้เห็น ถึงความพยายามในการใช้ทรัพยากรและพลังงานที่มีอยู่อย่างประหยัด

8. ด้านการรู้จักใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม ประกอบด้วย ความรู้ความเข้าใจว่าเทคโนโลยีที่ เหมาะสมคือเทคโนโลยีที่สามารถใช้ประโยชน์ได้ตามสภาพสังคม เศรษฐกิจ การเมืองของสังคมนั้น ๆ ความรู้สึกไม่เห็นด้วยกับการนำเทคโนโลยีนอกวัฒนธรรมของตนมาใช้โดยไม่คำนึงถึงความเหมาะสม ของเทคโนโลยีนั้นกับสภาพสังคมและเศรษฐกิจของตน เพราะเทคโนโลยีที่เหมาะสมกับสังคมหนึ่งไม่ จำเป็น ต้องเหมาะสมกับอีกสังคมหนึ่งเสมอไป และมีการกระทำที่แสดงให้เห็นถึงความชื่นชม มองเห็น คุณค่า ประโยชน์และความภาคภูมิใจในเทคโนโลยีที่พัฒนามาจากภูมิปัญญาท้องถิ่น

ณัฐภรณ์ หลาวทอง (2544 : 6-7) ให้นิยามสำนักสากลตามบริบทของสังคมวัฒนธรรมไทย หมายถึง ทัศนคติการมองโลกด้วยมุมมองที่กว้างไกล ยอมรับความหลากหลายทางวัฒนธรรม มีการ ใส่ใจต่อประเด็นปัญหาโลก โดยเฉพาะอย่างยิ่งการใช้ทรัพยากรและการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม เห็นว่าทุก ประเทศต้องมีการพึ่งพาอาศัยกันและอยู่ร่วมกันโดยสันติ และถือว่ามนุษย์ทุกคนในโลกต่างเป็นหนึ่ง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สมาชิกพลเมืองโลก มีสิทธิ เสรีภาพ และมีความเสมอภาคกัน โดยกำหนดให้สำนักสากลมี 4 องค์ประกอบ ได้แก่ การยอมรับความหลากหลายทางวัฒนธรรม การใส่ใจต่อประเด็นปัญหาโลก การพึ่งพาอาศัยและอยู่ร่วมกันโดยสันติ และการเป็นสมาชิกพลโลกดังนี้

1. การยอมรับความหลากหลายทางวัฒนธรรม หมายถึง ความรู้สึกชื่นชมและเห็นคุณค่าของวัฒนธรรมอื่นๆ ไม่มองว่าวัฒนธรรมตนเองเป็นวัฒนธรรมที่ดีที่สุดเพียงอย่างเดียว สนใจเรียนรู้ในประเด็นต่างๆ ทางวัฒนธรรมหรือภาษาต่างประเทศ มีความต้องการที่จะติดต่อสัมพันธ์กับคนต่างชาติหรือต่างวัฒนธรรม

2. การใส่ใจต่อประเด็นปัญหาโลก หมายถึง ความรู้สึกใส่ใจและตระหนักถึงปัญหาที่เกิดขึ้นในโลกทั้งประเด็นปัญหาที่ประสบอยู่ในปัจจุบันและปัญหาที่จะเกิดขึ้นในอนาคตโดยเฉพาะการใช้ทรัพยากรและการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

3. การพึ่งพาอาศัยและอยู่ร่วมกันโดยสันติ หมายถึง ความรู้สึกเห็นคุณค่าของการอยู่ร่วมกันของมวลมนุษยชาติ ที่ต้องมีการพึ่งพาอาศัย ร่วมมือ และเข้าไปช่วยเหลือซึ่งกันและกันระหว่างนานาประเทศ และเห็นความสำคัญของการอยู่ร่วมกันโดยสันติ

4. การเป็นสมาชิกพลโลก หมายถึง ความรู้สึกที่เห็นว่าตนเองมีฐานะเป็นสมาชิกหนึ่งในสังคมโลก นอกเหนือจากการเป็นสมาชิกของสังคมและประเทศของตน ปฏิบัติตนตามหน้าที่พลเมืองที่ดี มีความเห็นวามมนุษย์ทุกชาติทุกภาษามีความเสมอภาคกัน มีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์เท่าเทียมกัน รู้สึกเห็นคุณค่าของเพื่อนมนุษย์ และเคารพในสิทธิเสรีภาพของมนุษย์คนอื่นๆ

2.1.3 ความสำคัญของสำนักสากล

ในปัจจุบันแนวคิดเกี่ยวกับสำนักสากลก็ยังคงมีความสำคัญไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าช่วงภาวะตึงเครียด ภายหลังจากสงครามโลกที่ 2 โดยมีแนวโน้มจะมีความสำคัญมากขึ้น เนื่องจากการเข้ามาของกระแสโลกาภิวัตน์ ไชย ณ พล (2545 : 11-12) ได้กล่าวถึงลักษณะโลกโลกาภิวัตน์ ไว้ดังนี้

1. การเดินทางไปมาหาสู่กันได้ทั่วโลก นำมาซึ่งการแลกเปลี่ยนความสัมพันธ์ระหว่างประเทศต่างๆ ทั่วโลก

2. การเมืองระหว่างประเทศนำมาซึ่งการรวมพันธมิตรเพื่อสิทธิพิเศษทางการค้า การทหาร และการสร้างศัตรูหรือคู่แข่งในโลก

3. ธุรกิจระหว่างประเทศนำมาซึ่งแลกเปลี่ยนสินค้า การบริการและเงิน

4. การศึกษาข้ามชาตินำมาซึ่งการแลกเปลี่ยนวิทยาการและความรู้ใหม่ๆ

5. วัฒนธรรมนำมาซึ่งการแลกเปลี่ยนความเชื่อ ศาสนาและวิถีการดำเนินชีวิตระหว่างประชาชนนานาประเทศ

6. เทคโนโลยีการสื่อสารก่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนข่าวสาร ความรู้ สถานการณ์จิตสำนึกร่วมผ่านสื่อมวลชนและเทคโนโลยีสื่อสารส่วนตัวมากมายหลากหลายรูปแบบทั้งดาวเทียมข้อมูล เคเบิลทีวี โทรศัพท์ อินเทอร์เน็ต

7. เศรษฐกิจระหว่างประเทศนำมาซึ่งการลงทุนไว้ตามกลไกตลาดและก่อให้เกิดผลกระทบแบบโดมิโนทั้งทางดีและทางไม่ดี

8. ข้อตกลงระหว่างชนชาติต่างๆ ทั่วโลกก่อให้เกิดกติกาการดำรงอยู่ร่วมกันค้าขายแลกเปลี่ยนกัน อัตราภาษีการค้าขายระหว่างกัน กฎหมายระหว่างประเทศและรูปแบบการแข่งขันกัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

9. ความร่วมมือระหว่างชนชาติต่างๆ ทั่วโลก ก่อให้เกิดการขยายผลปฏิบัติการต่างๆ สู่ทุกภูมิภาคทั่วโลกพร้อมกัน เช่น สหประชาชาติ ตำรวจสากล ศาลโลก ธนาคารโลก กองทุนการเงินระหว่างประเทศ

10. ระเบียบโลกใหม่โดยการนำของกลุ่มประเทศมหาอำนาจแห่งสหประชาชาติก่อให้เกิดการควบคุมซึ่งกันและกันให้อยู่ในกติกาตามที่สหประชาชาติเห็นชอบ โดยการเสนอของประเทศที่มีอิทธิพลในโลกยุคนั้นๆ

จากปัญหาสังคมข้ามพรมแดนทั้งปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม ปัญหาความเหลื่อมล้ำเศรษฐกิจ และสังคม ปัญหาการอพยพ เคลื่อนย้ายแรงงานระหว่างประเทศ ปัญหาความยุติธรรมทางสังคมและสิทธิมนุษยชน แสดงให้เห็นถึงความจำเป็นที่ต้องปลูกฝังสำนึกสากลให้เกิดขึ้นในสังคม เพื่อศักดิ์ศรีของประเทศชาติแทนศักดิ์ศรีที่ได้มาจากการทำสงครามและก่อการร้าย เพื่อความมั่นคงของมนุษย์อันจะนำไปสู่สันติภาพโลกภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์อันซับซ้อน

2.1.4 ทฤษฎีที่เกี่ยวกับสำนึกสากล

2.1.4.1 ทฤษฎีการเข้าใจชนชาติอื่น

ทฤษฎีการเข้าใจชนชาติอื่นเป็นทฤษฎีทางสังคมวิทยาที่เกี่ยวข้องกับสำนึกสากลด้วยความพยายามที่จะทำความเข้าใจพฤติกรรมของคนในแต่ละสังคมและวัฒนธรรมต่างๆ ของนักสังคมวิทยา ซึ่งก่อให้เกิดการสร้างทฤษฎีการเข้าใจชนชาติอื่นขึ้น โดยแสดงให้เห็นว่าการที่ชนชาติหนึ่งจะเข้าใจชนชาติอื่นได้อย่างดีนั้น ขึ้นอยู่กับความเข้าใจถึงปัจจัยทางภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ สังคม และวัฒนธรรมของคนในชาตินั้น และในขณะเดียวกันต้องทำความเข้าใจสังคมและวัฒนธรรมของตนเอง ตลอดจนสถานการณ์ในความสัมพันธ์นั้นด้วย จึงได้มีการได้นิยามความหมายต่างๆ ดังนี้

การเข้าใจผู้อื่น หมายถึง การที่ชนชาติหนึ่งสามารถรู้เหตุผลได้ว่า ทำไมชนชาติที่จะทำความเข้าใจนั้น จึงได้คิดหรือประพฤติปฏิบัติอย่างที่เขาทำปรากฏให้เห็นอยู่

ภูมิศาสตร์ หมายถึง สาขาวิชาหนึ่งในหมวดวิชามนุษยศาสตร์ที่ศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งแวดล้อมทางสังคม และสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ ณ จุดใดจุดหนึ่งของโลก โดยแสดงรายละเอียดเกี่ยวกับสังคมหรือชนชาติหนึ่ง ในด้านที่ตั้ง ขนาดและสภาพพื้นที่ ฤดูกาล อากาศ ขนาดและปริมาณน้ำฝน จำนวนประชากร จำนวนและเชื้อชาติของคนกลุ่มน้อย แบบแผนการตั้งถิ่นฐาน ปริมาณและคุณภาพของทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่และเวลาขณะการศึกษา

ประวัติศาสตร์ เป็นสาขาวิชาหนึ่งในหมวดวิชามนุษยศาสตร์ที่ศึกษาประสบการณ์ของมนุษยชาติทั้งที่บันทึกไว้และไม่ได้บันทึกเป็นลายลักษณ์อักษร และทั้งที่ถ่ายทอดสู่คนรุ่นหลังหรือไม่ได้ถ่ายทอด จึงต้องอาศัยการตีความจากผู้เชี่ยวชาญหรือนักประวัติศาสตร์ ในความหมายแคบประวัติศาสตร์ หมายถึง บุคคล เหตุการณ์เพื่อความเข้าใจอันดีเกี่ยวกับความเป็นมาของคนกลุ่มหนึ่งในสังคมนั้นๆ

สังคมและวัฒนธรรม หมายถึง เนื้อหาสาระเกี่ยวกับองค์การทางสังคม และสถาบันทางสังคม ทั้งหมดของสังคมมนุษย์ที่เป็นเป้าหมายของการศึกษา ซึ่งต่อไปถึงการรวมตัวกันในรูปแบบและขนาดต่างๆรวมทั้งกระบวนการทางสังคมที่กลุ่มคนเหล่านั้นได้แสดงออก เช่น การขัดเกลาทางสังคม ส่วนสถาบันทางสังคม หมายถึง แบบแผนการคิดและกระทำเรื่องสำคัญต่างๆ ของคนในสังคม คือ เรื่องที่หากละเว้นซึ่งการกระทำแล้วจะทำให้สังคมไม่มั่นคงหรือเสื่อมสลาย สิ่งใดเป็นแบบแผนของสังคมแล้วก็หมายความว่า สิ่งนั้นเป็นสิ่งที่คนในสังคมจะต้องยึดถือปฏิบัติตามซึ่งแต่ละสังคมจะมีแบบแผนแตกต่างกันออกไปจึงเป็นเอกลักษณ์ของแต่ละสังคม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตัวเอง หมายถึง บุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่ต้องการเข้าใจชนชาติอื่นหรือคนในวัฒนธรรมอื่น อาจกล่าวได้ว่าคนไทยเป็นสมาชิกของสังคมไทย เพราะได้รับการขัดเกลาในสังคมที่เป็นสมาชิกจึงมีแบบการคิด และแบบในการกระทำ อันเป็นแบบเฉพาะตามสังคมนั้น

สถานการณ์ความสัมพันธ์ (The Interactional Situation) หมายถึง สถานที่ เวลา และสภาพแวดล้อมที่คนสองเชื้อชาติมาพบปะกัน โดยแต่ละฝ่ายต่างก็มีเป้าหมายของตนที่พยายามจะให้บรรลุกับอีกฝ่ายหนึ่ง ตามระเบียบแบบแผนที่ทั้งสองฝ่ายยึดถือร่วมกัน สถานที่อาจเป็นของฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง หรือไม่ได้เป็นของฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งก็ได้ สัญญา สัญญาวิวัฒน์ (2542 : 58-67)

โดยสรุป ทฤษฎีความเข้าใจชนชาติอื่นเป็นแนวคิดเกี่ยวกับสาเหตุที่ทำให้มนุษย์เข้าใจชนชาติอื่น โดยอาศัยปัจจัยทางด้านภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ สังคมและวัฒนธรรม ตัวเอง และสถานการณ์ เพื่อทำให้มนุษย์ที่มีชนชาติและวัฒนธรรมต่างกันเข้าใจกันได้ พฤติกรรมที่แต่ละบุคคลแสดงออกสามารถเปลี่ยนแปลงได้ตามสิ่งแวดล้อมที่แตกต่างออกไป ดังนั้น การส่งเสริมสำนักสากลให้เกิดขึ้นในสังคมจึงต้องอาศัยการปลูกฝังสมาชิกในสังคมให้เข้าใจชนชาติอื่นก่อน เพื่อให้เกิดการยอมรับความหลากหลายทางวัฒนธรรมและตระหนักว่าตนเป็นสมาชิกหนึ่งในสังคมโลก

2.1.4.2 ทฤษฎีความเป็นพลเมือง (Theory of Citizenship)

ทฤษฎีความเป็นพลเมืองเริ่มกล่าวถึงในหนังสือ Professional Ethics and Civil Morals ของ Durkhiem โดย Durkhiem กล่าวว่า ความเป็นพลเมืองสามารถเป็นพื้นฐานในการสร้างเสถียรภาพทางสังคม และมาแทนที่ความเชื่อทางศาสนาในยุคประเพณีหรือยุคดั้งเดิมได้ Turner (1993) กล่าวเสริมว่า ความเป็นพลเมืองจะมุ่งเน้นการตระหนักถึงสิทธิและหน้าที่ทางสังคมของบุคคล ในแต่ละรูปแบบอันเป็นแรงผลักดันทางสังคมที่จะนำไปสู่การจัดการทางสังคม เช่น การกระจายผลประโยชน์สู่ส่วนต่างๆ ของสังคม อย่างไรก็ตาม Isin and Wood. (1999 : 46) กล่าวถึง ความเป็นพลเมืองที่ต้องพิจารณาทั้งการปฏิบัติตนและสถานภาพทางสังคมด้วย เนื่องจากความเป็นพลเมืองเน้นความสัมพันธ์ระหว่างแนวคิดทางสังคมวิทยาและแนวคิดทางด้านกฎหมาย

นอกจากนี้ Marshall. (1992 : 90) ได้กล่าวถึง ทฤษฎีความเป็นพลเมืองด้านการเมืองว่าความเป็นพลเมืองกับรัฐ มีลักษณะเป็นวงกลม คือ รัฐเกิดจากพลเมืองซึ่งใช้สิทธิของตนมอบอำนาจอธิปไตยแก่รัฐ ในขณะที่รัฐก็เป็นผู้กำเนิดสิทธิพลเมือง ซึ่งรัฐสมัยใหม่ได้ให้สิทธิพลเมืองในหลายด้าน ได้แก่

1. การประสานรวมในฐานะความเป็นประชาสังคม (Civic Integration) ให้สิทธิด้านเสรีภาพ ทรัพย์สิน การคิด พูด การนับถือศาสนา เป็นต้น
2. การประสานรวมในด้านการเมือง (Political Integration) คือ การให้สิทธิในการลงคะแนนเลือกตั้ง และมีส่วนร่วมทางการเมืองอื่นๆ
3. การประสานรวมทางสังคม (Social Integration) คือ การแก้ไขสภาพความเป็นอยู่ เพื่อความเท่าเทียมกันในสังคม

สำนักสากลเป็นส่วนหนึ่งของความเป็นพลโลก (World Citizenship) ซึ่งฐานคิดของความเป็นพลโลกมาจากทฤษฎีความเป็นพลเมือง แนวคิดเรื่องสำนักสากลจึงเกี่ยวข้องกับทฤษฎีความเป็นพลเมือง ซึ่งแนวคิดทั้งสองให้ความสำคัญกับการตระหนักถึงสิทธิและหน้าที่ทางสังคมของบุคคลเพื่อให้เกิดเสถียรภาพทางสังคม (Social Solidarity) ทั้งในระดับประเทศและสังคมโลก

2.1.4.3 ทฤษฎีการเปลี่ยนแปลงความเชื่อและเจตคติ

ทฤษฎีการเปลี่ยนแปลงความเชื่อและเจตคติมีความเกี่ยวข้องกับสำนักสากล เนื่องจากสำนักสากลถือเป็นเจตคติหนึ่งที่พึงประสงค์ให้เกิดขึ้นในสังคม ด้วยการเปลี่ยนแปลงความเชื่อและเจตคติแบบเดิมๆ หรือส่งเสริมสำนักสากลที่มีอยู่แล้วให้มากยิ่งขึ้น แนวคิดดังกล่าวมีรายละเอียดดังนี้

1. ทฤษฎีการเปลี่ยนแปลงเจตคติโดยการปรับตัวให้เข้ากับสังคม

ทฤษฎีนี้เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบของเจตคติด้านพฤติกรรมที่ขึ้นอยู่กับบรรทัดฐานของสังคม Sherief and Sherief. (1967 : 5) กล่าวว่าเจตคติเกิดจากการเรียนรู้โดยมีความสัมพันธ์กับหลักเกณฑ์หรือบรรทัดฐานของสังคมประกอบกับความคิดของตนเองด้วยการเปลี่ยนเจตคติจะเกิดขึ้นเมื่อบุคคลมีความขัดแย้งกับเจตคติเดิม และเห็นว่าเจตคติของตนคลาดเคลื่อนไปจากกลุ่ม เพราะบุคคลจะเห็นว่าบรรทัดฐานของกลุ่มถูกต้องมากกว่า กระบวนการเปลี่ยนแปลงเจตคติมี 2 ขั้นตอน คือ

ขั้นที่ 1 บุคคลจะตัดสินใจและให้การวินิจฉัยข่าวสารใหม่ที่ได้รับโดยนำความรู้หรือข่าวสารเก่ามามีส่วนเกี่ยวข้องด้วย

ขั้นที่ 2 เจตคติจะเกิดขึ้นภายหลังการวินิจฉัยเปรียบเทียบหรือตัดสินใจแล้วซึ่งทิศทางของเจตคติจะเปลี่ยนไปตามข้อมูลใหม่ที่ได้รับ ถ้าความขัดแย้งระหว่างเจตคติเดิมกับข่าวสารใหม่มีน้อย และทิศทางจะเปลี่ยนไปตรงข้ามกับข่าวสารใหม่หากความขัดแย้งมีมาก

2. ทฤษฎีการเรียนรู้หรือทฤษฎีการให้แรงเสริม

ผู้เสนอแนวคิดนี้คือ Hovland, Janis and Kelly. (1953 : 68) โดยนำหลักการทฤษฎีการเรียนรู้แบบวางเงื่อนไขมาศึกษา และเสนอว่าเจตคติเกิดจากการเรียนรู้ และจะเปลี่ยนไปเมื่อบุคคลเปลี่ยนไปเมื่อบุคคลเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งการเรียนรู้จะทำให้เกิดความคิดเห็นใหม่ และการเรียนรู้จะเกิดขึ้นมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับการเสริมแรง

จากแนวคิด สามารถสรุปได้ว่าการเปลี่ยนแปลงเจตคติของบุคคล อาจเกิดจากการได้รับประสบการณ์ใหม่ๆ แล้วเกิดการเรียนรู้ หรือเป็นการเปลี่ยนแปลงเจตคติตามบรรทัดฐานของกลุ่มตน นอกจากนี้ประสบการณ์ที่บุคคลได้รับการเสริมแรงทั้งทางบวกและทางลบ (การลงโทษ) จะส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงเจตคติของบุคคลด้วยดังนั้นสำนักสากล อันเป็นเจตคติหนึ่งที่พลโลกพึงมีจึงสามารถเปลี่ยนแปลงได้ด้วยการเรียนรู้และสัมผัสประสบการณ์ต่างๆ

2.2 การพัฒนาหลักสูตร

2.2.1 ความหมายของหลักสูตร

หลักสูตรในภาษาอังกฤษมีคำศัพท์ที่ใช้เรียก 2 คำ คือ Curriculum และ Syllabus ทั้งสองคำมีความหมายที่ใกล้เคียงกัน โดยคำว่า Curriculum มีรากศัพท์มาจากภาษาละตินว่า Curere ซึ่งหมายถึง Running Course หรือเส้นทางที่ใช้แข่ง การที่เปรียบเทียบหลักสูตรกับเส้นทางที่ใช้แข่ง อาจเนื่องมาจากการที่ผู้เรียนจะสำเร็จการศึกษาหรือจบการศึกษาได้นั้น ผู้เรียนจะต้องฝ่าฟันความยากของวิชาหรือประสบการณ์ต่าง ๆ ที่กำหนดเอาไว้ในหลักสูตร ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์. (2539 : 1) อย่างไรก็ตามความหมายของ Curriculum ที่ใช้กันทั่วไปนั้นหมายถึงรายวิชาต่าง ๆ ทั้งหมดที่จัดสอน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ในโรงเรียน วิทยาลัยหรือมหาวิทยาลัย ส่วนคำว่า Syllabus หมายถึงหัวข้อเรื่องที่ศึกษาในรายวิชาหนึ่ง ๆ เท่านั้น หลักสูตร ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์. (2539 : 2) ในที่นี้ผู้วิจัยจะใช้คำว่า Curriculum ซึ่งจะมีความหมายครอบคลุมมากกว่า

มีนักการศึกษาทั้งชาวต่างประเทศและชาวไทยได้ให้คำจำกัดความของหลักสูตรเอาไว้หลายท่าน ดังนี้

Taba (1962 : 11) กล่าวว่า หลักสูตรเป็นแผนการเกี่ยวกับการเรียนรู้

Tyler (1950 : 79) กล่าวว่า หลักสูตรเป็นสิ่งที่เด็กจะต้องเรียนรู้ทั้งหมด โดยมีโรงเรียนเป็นผู้วางแผนและกำกับเพื่อให้บรรลุถึงจุดหมายของการศึกษา

ธวัชชัย ชัยจิรฉายากุล (2529 : 4) กล่าวว่า หลักสูตร หมายถึง กิจกรรมหรือประสบการณ์ทั้งหลายที่โรงเรียนจัดให้แก่ผู้เรียนโดยจัดให้สอดคล้องกับความมุ่งหมายของการศึกษาที่กำหนดเอาไว้

วิชัย วงษ์ใหญ่ (2537 : 12) ได้ให้แนวคิดที่ว่า หลักสูตร คือ มวลประสบการณ์ทั้งปวงที่จัดให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ครบถ้วนตามมาตรฐานคุณภาพสากล มาตรฐานความเป็นชาติไทยและมาตรฐานที่ชุมชนท้องถิ่นต้องการ

สงัด อุทรานันท์ (2538 : 6) กล่าวว่า หลักสูตร หมายถึง ลักษณะใดลักษณะหนึ่งต่อไปนี้

1. หลักสูตร คือ สิ่งที่สร้างขึ้นในลักษณะของรายวิชา ซึ่งประกอบไปด้วยเนื้อสาระที่จัดเรียงลำดับความยากง่าย หรือเป็นขั้นตอนอย่างดีแล้ว

2. หลักสูตร ประกอบด้วยประสบการณ์ทางการเรียนซึ่งได้วางแผนล่วงหน้าเพื่อมุ่งหวังจะให้เด็กได้เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในทางที่ต้องการ

3. หลักสูตร เป็นสิ่งที่สังคมสร้างขึ้นสำหรับให้ประสบการณ์ทางการศึกษาแก่เด็กในโรงเรียน

4. หลักสูตร ประกอบด้วยมวลประสบการณ์ทั้งหมดของผู้เรียน ซึ่งเขาได้ทำตัวรับรู้ และได้ตอบสนองต่อการแนะนำของโรงเรียน

จากความหมายของหลักสูตรโดยนักการศึกษาที่ได้กล่าวเอาไว้ข้างต้น สามารถสรุปความหมายของหลักสูตรได้ 3 ลักษณะ คือ

1. หลักสูตรคือเนื้อหาและรายวิชาต่าง ๆ ที่เอากำหนดเอาไว้อย่างเป็นระบบให้แก่ผู้เรียนสำหรับเป็นเกณฑ์ในการจบหรือสำเร็จการศึกษา

2. หลักสูตรเป็นแผนการเรียนรู้หรือข้อกำหนดว่าด้วยจุดหมาย แนวทาง วิธีการ เนื้อหา สาระ กิจกรรมและประสบการณ์ในการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถ ทักษะ และเจตคติที่กำหนดในจุดหมายของการศึกษา

3. หลักสูตรคือมวลประสบการณ์ทั้งหลายที่โรงเรียนจัดให้นักเรียนตามลำดับชั้น วัย และความสนใจของผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนได้รับความรู้ เจตคติและทักษะที่สำคัญแก่ชีวิต

2.2.2 ความสำคัญของหลักสูตร

หลักสูตรมีความสำคัญต่อการศึกษา ดังต่อไปนี้

2.2.2.1 ความสำคัญต่อการศึกษา

การศึกษาเป็นรากฐานสำคัญของการพัฒนาประเทศ เนื่องจากเป็นกระบวนการที่ช่วยให้คนพัฒนาในด้านต่าง ๆ ตลอดช่วงชีวิต อารัง บัวศรี (2542 : 9-11) ได้กล่าวถึงความสำคัญของหลักสูตรต่อการศึกษาของประเทศ สรุปได้ดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- (1) เป็นเอกสารของทางราชการเพื่อให้บุคคลที่เกี่ยวข้องกับการศึกษารับไปปฏิบัติให้ถูกต้อง
- (2) เป็นมาตรฐานการศึกษาของประเทศ โดยนำมาใช้ควบคุมการจัดการเรียนการสอนระดับต่าง ๆ ให้ถึงเกณฑ์มาตรฐาน
- (3) หลักสูตรเป็นเครื่องมือสำคัญของกระทรวงศึกษาธิการที่นำมาใช้ควบคุมการจัดการศึกษาระดับต่าง ๆ ของประเทศ
- (4) เป็นเครื่องมือชี้ความเจริญของชาติ
- (5) ใช้เป็นแผนปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา ในการควบคุมติดตามผลให้เป็นไปตามนโยบายการจัดการศึกษา
- (6) หลักสูตรจะกำหนดความรู้ ทักษะความสามารถ และความประพฤติของผู้เรียนที่ประโยชน์ต่อสังคม ซึ่งเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาเยาวชนได้ตามความต้องการของประเทศ

2.2.2.2 ความสำคัญต่อการเรียนการสอน

หลักสูตรเป็นเอกสารที่ชี้ให้เห็นแนวทางการจัดการเรียนการสอน ดังนั้นหลักสูตรจึงมีความสำคัญในฐานะเป็นแผนสำหรับการจัดการเรียนการสอน หลักสูตรจึงเปรียบเสมือนแผนที่สำหรับการเดินเรือหรือพิมพ์เขียวสำหรับการสร้างบ้าน ครูต้องอาศัยหลักสูตรเพื่อช่วยนำทางในการสอน อังร บัวศรี. (2542 : 10-11) โดยครูต้องศึกษาหลักสูตรให้เข้าใจเกี่ยวกับจุดหมาย เนื้อหาสาระ กิจกรรมการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล หลังจากนั้นจึงแปลงหลักสูตรให้เหมาะสมกับการนำไปใช้การจัดการเรียนการสอน

หลักสูตรและการเรียนการสอนมีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิดเสมือนเป็นเหรียญสองด้านที่แยกออกจากกันไม่ได้ และถือว่าการเรียนการสอนเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตร ธวัชชัย ชัยจิรฉายากุล. (2529 : 30-35) การนำเอาหลักสูตรไปใช้เป็นกระบวนการที่ทำให้หลักสูตรกลายเป็นการปฏิบัติขึ้นมา การนำหลักสูตรไปใช้รวมถึงกิจกรรมหลาย ๆ อย่าง แต่กิจกรรมที่สำคัญที่สุดคือการสอน หรืออาจกล่าวได้ว่าการสอนเป็นหัวใจสำคัญของการนำหลักสูตรไปใช้ หลักสูตรจะสัมฤทธิ์ผลมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับการสอนของครูเป็นส่วนใหญ่ สมิตร์ คุณานุกร. (2523 : 2)

อาจกล่าวได้ว่าหลักสูตรจะประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่วางเอาไว้หรือไม่ขึ้นอยู่กับการจัดการเรียนการสอนเป็นสำคัญ โดยตัวหลักสูตรเป็นแม่แบบหรือแบบแผนของการจัดการเรียนการสอน และนำลงสู่ผู้เรียนโดยผ่านการจัดการเรียนการสอนตามกระบวนการและแนวทางที่กำหนดเอาไว้ในหลักสูตร

2.2.3 ประเภทของหลักสูตร

การแบ่งประเภทของหลักสูตรเป็นประเภทต่าง ๆ ขึ้นอยู่กับแนวคิดของนักออกแบบหลักสูตรว่าจะแบ่งประเภทของหลักสูตรออกไปในลักษณะใด โดยทั่วไปแล้วประเภทของหลักสูตรที่มีการกล่าวถึงโดยส่วนมาก มีดังต่อไปนี้ อังร บัวศรี. (2542 : 176-204 ; วิชัย วงษ์ใหญ่. 2554 : 101-102)

2.2.3.1 หลักสูตรรายวิชา (Subject Curriculum) เป็นหลักสูตรที่มุ่งเสริมพัฒนาการของผู้เรียนโดยใช้วิชาต่าง ๆ เป็นเครื่องมือ โครงสร้างของหลักสูตรประกอบด้วยวิชาต่าง ๆ หลายวิชา ซึ่งนักพัฒนาหลักสูตรคือว่าจะสามารถส่งเสริมพัฒนาการตามที่ได้ตั้งจุดหมายไว้ โดยจุดหมายของหลักสูตรอาจมีส่วนสัมพันธ์กับสังคมหรือไม่ก็ได้ จุดประสงค์ของแต่ละวิชาในหลักสูตร เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เน้นการถ่ายทอดเนื้อหาวิชาเพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้และทักษะในวิชานั้น ๆ เป็นสำคัญ กิจกรรมการเรียนการสอนเน้นการถ่ายทอดความรู้ด้วยการมุ่งให้ผู้เรียนจำเนื้อหาวิชา

2.2.3.2 หลักสูตรสัมพันธ์วิชา (Correlated Curriculum) เป็นหลักสูตรที่ออกแบบเนื้อหาสาระในแต่ละกลุ่มวิชาหรือหมวดวิชาที่มีความสอดคล้องเชื่อมโยงสัมพันธ์กันตลอดหลักสูตร หรืออาจจะกล่าวได้ว่าหลักสูตรสัมพันธ์วิชาก็เป็นหลักสูตรรายวิชาประเภทหนึ่ง แต่เป็นหลักสูตรที่นำเอาเนื้อหาของวิชาต่าง ๆ ที่สอดคล้องกันหรือส่งเสริมซึ่งกันและกันมาเชื่อมโยงเข้าแล้วจัดสอนวิชาเหล่านั้นในคราวเดียวกัน โดยอาศัยหลักความคิดที่ว่า การจะเรียนรู้สิ่งใดได้ดีผู้เรียนต้องมีความสนใจ เข้าใจในความหมายของสิ่งที่จะเรียนและมองเห็นความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งที่เรียนและสิ่งอื่นที่เกี่ยวข้อง จะช่วยให้ผู้เรียนมีความสนใจในสิ่งที่เรียนมากขึ้น ผู้เรียนมองเห็นโปรแกรมการเรียนการสอนเป็นส่วนรวมชัดเจนขึ้น ทำให้กิจกรรมการเรียนการสอนมีมากขึ้นและกว้างขวางกว่าเดิมและเปิดทางให้สามารถขยายงานด้านตำราเรียนได้กว้างขวางขึ้น

2.2.3.3 หลักสูตรประสบการณ์ (Experience Curriculum) เป็นหลักสูตรที่เน้นให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ที่เหมาะสมกับเนื้อหาสาระ ความถนัดและความสนใจ การจัดเนื้อหาสาระ กิจกรรมการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล มีความมุ่งหมายเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้เรียนเป็นสำคัญ มีความสอดคล้องกับวิถีการดำรงชีวิต ผู้เรียนมีบทบาทในการคัดสรรประสบการณ์ทางการเรียนรู้ที่ต้องการภายใต้กรอบความมุ่งหมายของหลักสูตร

2.2.3.4 หลักสูตรกระบวนการ (Process Approach Curriculum) เป็นหลักสูตรที่เน้นวิธีการมากกว่ารูปแบบ กล่าวคือหลักสูตรอาจเป็นแบบรายวิชาหรือแบบที่ยึดปัญหาสังคมก็ได้ แต่วิธีการในการให้ได้เนื้อหาหรือวิธีการเรียนการสอนจะเน้นกระบวนการ เช่น การแก้ปัญหา การค้นคว้า เป็นต้น

2.2.3.5 หลักสูตรบูรณาการ (Integrated Curriculum) เป็นหลักสูตรที่ผสมผสานเนื้อหาสาระและประสบการณ์ต่าง ๆ ที่มีความเกี่ยวข้องกันเข้าอย่างสมดุล แล้วจัดเป็นหน่วยการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้แบบองค์รวม โครงสร้างของเนื้อหาวิชามีลักษณะเป็นสหวิทยาการ (Inter-Disciplinary) คือมีการผสมกลมกลืนกันอย่างแนบแน่นระหว่างองค์ประกอบการเรียนรู้ทุกด้าน อันได้แก่ พุทธิพิสัย จิตพิสัยและทักษะพิสัย และมีกระบวนการเรียนรู้ที่เป็นสหวิทยาการ (Inter-Disciplinary Learning) ด้วย หลักสูตรในลักษณะนี้จะช่วยให้ผู้เรียนมองเห็นความสัมพันธ์ระหว่างวิชาที่เรียนกับวิชาอื่นที่เกี่ยวข้อง สามารถส่งเสริมกิจกรรมการเรียนการสอนได้หลากหลายรูปแบบ สามารถนำเอาสิ่งที่เรียนไปใช้ในชีวิตประจำวันได้และสามารถส่งเสริมทักษะความสามารถในการแก้ปัญหาทั้งผู้เรียนและผู้สอน รวมทั้งส่งเสริมการค้นคว้าวิจัยด้วย

2.2.3.6 หลักสูตรเกณฑ์ความสามารถ (Competency-Based Curriculum) เป็นหลักสูตรที่ไม่ได้มุ่งเน้นเรื่องความรู้หรือเนื้อหา แต่จะมุ่งด้านทักษะ ความสามารถ เจตคติและค่านิยม อันจะมีประโยชน์ต่อชีวิตปัจจุบันและอนาคตของผู้เรียน มีโครงสร้างซึ่งแสดงให้เห็นถึงเกณฑ์ความสามารถในด้านต่าง ๆ ที่ต้องการให้ผู้เรียนมีในแต่ละระดับการศึกษาและในแต่ละชั้นเรียน ทักษะและความสามารถในแต่ละชั้นเรียนจะถูกกำหนดให้มีความต่อเนื่องกัน หลักสูตรประเภทนี้มีส่วนดีที่ง่ายต่อการจัดการเรียนการสอนและการวัดผลและช่วยแก้ปัญหาเรื่องความไม่เสมอภาคในการศึกษา อันเนื่องมาจากความแตกต่างทางภูมิศาสตร์ของที่ตั้งโรงเรียน โดยเฉพาะโรงเรียนที่อยู่ในชนบทและในท้องถิ่นห่างไกลยอมเสียเปรียบโรงเรียนในเมือง สิ่งที่จะเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียนที่มีความแตกต่างกัน

เช่นนี้ คือการสร้างทักษะและความสามารถพื้นฐานอย่างต่ำตามเกณฑ์ที่เราคิดว่าผู้เรียนควรมีผลสัมฤทธิ์ หลังจากที่ได้ผ่านการเรียนการสอนแต่ละชั้นหรือแต่ละระดับการศึกษา

2.2.3.7 หลักสูตรอิงมาตรฐาน (Standard – based Curriculum) เป็นหลักสูตรที่กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ของผู้เรียนในแต่ละระดับไว้อย่างชัดเจน ได้แก่ มาตรฐานของเนื้อหาสาระที่ผู้เรียนจะต้องเรียนรู้ (Content Standard) และมาตรฐานของความสามารถในการปฏิบัติงานหรือสิ่งที่ผู้เรียนสามารถที่จะทำได้ (Performance Standard) ผู้เรียนจะจบหลักสูตรก็ต่อเมื่อมีคุณภาพตามมาตรฐานหลักสูตร

2.2.3.8 หลักสูตรเสริม (Enrichment Curriculum) เป็นหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นเพื่อจุดมุ่งหมายอย่างใดอย่างหนึ่งโดยเฉพาะเจาะจง มีระยะเวลาในการใช้หลักสูตรไม่มากนัก เน้นการเสริมสร้างสมรรถนะในการปฏิบัติงานในหน้าที่ หรือพัฒนาศักยภาพในการเรียนรู้ของผู้เรียนเฉพาะด้าน

จากประเภทของหลักสูตรดังกล่าว จะเห็นได้ว่าหลักสูตรแต่ละประเภทจะมีลักษณะ และจุดมุ่งหมายของการพัฒนาหลักสูตรที่แตกต่างกันออกไป การจะพัฒนาหลักสูตรไปในทิศทางใดหรือเลือกหลักสูตรประเภทใดนั้น ขึ้นอยู่กับว่าผู้พัฒนาหลักสูตรมีจุดมุ่งหมายที่จะพัฒนาผู้เรียนอย่างไร มีบริบทในการดำเนินการพัฒนาและนำหลักสูตรไปใช้อย่างไรบ้าง ในการวิจัยในครั้งนี้เป็นการพัฒนาหลักสูตรเสริมเพื่อเสริมสร้างสำนักสากล สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ซึ่งใช้ในการเสริมสร้างความรู้ ทักษะ และเจตคติของนักเรียน ต่อสำนักสากล สำหรับรายละเอียดของหลักสูตรเสริมจะกล่าวถึงในหัวข้อต่อไป

2.2.4 องค์ประกอบของหลักสูตร

มีนักการศึกษาทางด้านการพัฒนาหลักสูตรได้กล่าวถึงองค์ประกอบของหลักสูตรเอาไว้ค่อนข้างสอดคล้องกัน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

Taba (1962 : 19) กล่าวถึงองค์ประกอบของหลักสูตรเอาไว้ 4 ประการ ได้แก่

1. จุดประสงค์ (Objectives) หมายถึง จุดประสงค์ของหลักสูตรและจุดประสงค์ของรายวิชาต่าง ๆ ในหลักสูตร จุดประสงค์จะเป็นแนวทางของการเรียนการสอน ทำให้ผู้สอนรู้ว่าจุดประสงค์อะไรในการสอน ต้องสอนเนื้อหาอะไร สอนให้แก่ใคร สอนทำไม และจะมีวิธีการสอนและประเมินผลอย่างไร

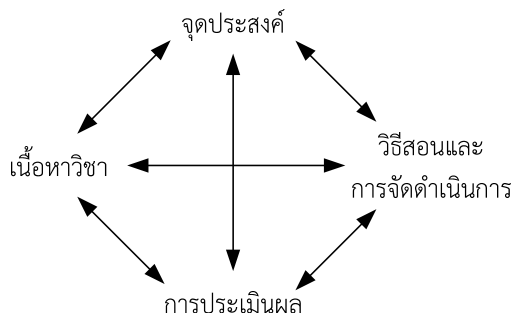
2. เนื้อหาวิชา (Subject Matter) หมายถึง สาระของความรู้และประสบการณ์ในการแสวงหาความรู้ตามศาสตร์สาขาวิชานั้น ๆ เนื้อหาวิชาจะเป็นรายละเอียดของสาระความรู้และประสบการณ์ที่นำมาถ่ายทอดให้กับผู้เรียนให้มีความรู้ตามจุดประสงค์ของหลักสูตร

3. วิธีสอนและการจัดดำเนินการ (Methods and Organization) หมายถึง การแปลงจุดประสงค์ของหลักสูตรไปสู่การสอน และสอนเนื้อหาวิชาตามที่หลักสูตรกำหนดด้วยการใช้วิธีการสอนแบบต่าง ๆ ที่หลากหลาย เพื่อให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จ มีความรู้ สมรรถภาพ ทักษะ เจตคติ และคุณสมบัติตามจุดประสงค์ของหลักสูตร

4. การประเมินผลหลักสูตร (Evaluation) เป็นการประเมินเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนและประเมินว่าผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถ ทักษะ เจตคติ และคุณสมบัติตามจุดประสงค์ของหลักสูตรหรือไม่ โดยใช้จุดประสงค์เป็นแนวทางหรือเกณฑ์ในการประเมิน

โดยความสัมพันธ์ขององค์ประกอบทั้ง 4 สามารถแสดงได้ดังภาพที่ 2.2

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2.1 ความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบของหลักสูตรตามแนวคิดของ Taba

จากภาพที่ 2.1 จะเห็นได้ว่าความสัมพันธ์ขององค์ประกอบทั้ง 4 ส่วนจะขาดส่วนใดไปไม่ได้เพราะถ้าขาดส่วนใดส่วนหนึ่งไปจะทำให้เกิดอุปสรรคในการนำหลักสูตรไปใช้ในทางปฏิบัติ เกิดความไม่สมบูรณ์และไม่บรรลุผลตามที่ตั้งเอาไว้

Tyler (1968 : 1) กล่าวว่าโครงสร้างของหลักสูตรมี 4 ประการคือ

1. จุดมุ่งหมาย (Educational Purpose) ที่โรงเรียนต้องการให้ผู้เรียนเกิดผล
2. ประสบการณ์ (Educational Experience) ที่โรงเรียนจัดขึ้นเพื่อให้จุดมุ่งหมายบรรลุผล
3. วิธีการจัดประสบการณ์ (Organizational of Educational Experience) เพื่อให้การสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ
4. วิธีการประเมิน (Determination of What to Evaluate) เพื่อตรวจสอบจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้

Saylor and Alexander (1974 : 27-42) ได้กล่าวถึงชุดขององค์ประกอบของหลักสูตรซึ่งประกอบด้วย 4 ส่วน ดังนี้

1. ขอบเขตของหลักสูตร (Curriculum Domain) หมายถึง การวางแผนกลุ่มของโอกาสในการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จตามเป้าหมายสำคัญของการศึกษา ดังนั้นขอบเขตของหลักสูตรจึงเป็นการวางแผนโรงเรียนโดยอาศัยเป้าประสงค์สำคัญของการศึกษา ซึ่งเป้าประสงค์ของโรงเรียนแต่ละแห่งอาจแตกต่างกันขึ้นกับปัจจัยหลาย ๆ อย่าง โดยมีสิ่งที่ควรพิจารณาคือ การพัฒนาบุคคล (Personal Development) มนุษยสัมพันธ์ (Human Relations) ทักษะการเรียนรู้ต่อเนื่อง (Continued Learning Skills) และการศึกษาพิเศษ (Specialization)

2. การออกแบบหลักสูตร (Curriculum Design) หมายถึง การสร้างสรรค์รูปแบบการพัฒนาหลักสูตร เช่นเดียวกับการสร้างตึกหรือช่างตัดเสื้อออกแบบเสื้อ ความรับผิดชอบของกลุ่มผู้วางแผนคือ การรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลที่จำเป็น และกำหนดเป้าประสงค์ สร้างสรรค์ หรือเลือกรูปแบบ/ออกแบบเพื่อจัดเตรียมโอกาสของการเรียนรู้ ซึ่งประกอบไปด้วย

- 2.1 การออกแบบเนื้อหาสาระโดยใช้ความรู้พิเศษทางด้านสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา

- 2.2 สร้างแผนของเขตและขั้นตอนโดยอาศัยมนุษยสัมพันธ์

- 2.3 วิเคราะห์ทักษะที่จำเป็นของมนุษยสัมพันธ์ที่จะนำไปใช้สอนในเชิงที่เป็นพื้นฐานของกิจกรรมและทักษะ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.5 การเลือกนักเรียนแต่ละคนที่มีความสนใจ และเลือกปัญหาที่สัมพันธ์กับมนุษย์สัมพันธ์ในชั้นเรียน โรงเรียนและในชุมชน

3. แบบการเรียนการสอน (Instructional Modes) หมายถึง การนำแบบหลักสูตรไปใช้ให้บรรลุตามแผนที่วางไว้ นอกจากนั้นยังรวมถึงการสอนในรูปของปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูและนักเรียน ถ้าไม่มีการสอนก็ไม่มีความต้องการพัฒนาหลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้จะประสบผลสำเร็จมากน้อยเพียงไรย่อมขึ้นอยู่กับหลักสูตรและวิธีสอนของครูด้วย การสอนมีหลายวิธีขึ้นอยู่กับว่าการสอนแบบใดจะเหมาะกับโอกาสและเนื้อหาสาระ

4. ระเบียบวิธีการประเมินผล (Evaluative Procedures) เป็นกระบวนการต่อเนื่องของการเรียนการสอน ซึ่งมีความสำคัญต่อความมุ่งหมายของหลักสูตร การวัดผลเป็นส่วนหนึ่งของการประเมินผล การประเมินผลการสอนรายวิชาใดรายวิชาหนึ่งจะใช้วิธีการวัดผลหลาย ๆ อย่าง การประเมินผลประกอบด้วย การประเมินผลเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน (Formative Evaluation) และการประเมินผลเพื่อตัดสินผลการเรียน (Summative Evaluation) การประเมินผลเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน เป็นข้อมูลย้อนกลับที่จะช่วยให้ผู้วางแผนและผู้ใช้หลักสูตรปรับปรุงหลักสูตรให้ดีขึ้นในส่วนที่เกี่ยวกับหลักสูตรและการนำไปใช้ ส่วนการประเมินเพื่อตัดสินผลการเรียนนั้นให้ผลสะท้อนกลับต่อผู้วางแผนหลักสูตรในการพิจารณาตัดสินว่านักเรียนคนใดสอบได้หรือสอบตก คนใดต้องเรียนซ่อมเสริมหรือเรียนซ้ำ

สังัด อุทรานันท์ (2538 : 182) ให้ความเห็นว่าหลักสูตรที่ดีควรประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ คือ 1) เหตุผลและความจำเป็นของหลักสูตร 2) จุดมุ่งหมายทั่วไปและจุดมุ่งหมายเฉพาะ 3) เนื้อหาสาระและประสบการณ์ 4) การเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดการการสอน 5) การเสนอแนะเกี่ยวกับการใช้สื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการในชุมชน และ 6) การประเมินผล

จ่าง บัวศรี (2542 : 8-9) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบที่สำคัญของหลักสูตรมีดังต่อไปนี้

1. เป้าประสงค์และนโยบายการศึกษา (Education Goals and Policies) หมายถึง สิ่งที่รัฐต้องการตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติในเรื่องที่เกี่ยวกับการศึกษา

2. จุดหมายของหลักสูตร (Curriculum Aims) หมายถึง ผลส่วนรวมที่ต้องการให้เกิดแก่ผู้เรียน หลังจากเรียนจบหลักสูตรไปแล้ว

3. รูปแบบและโครงสร้างหลักสูตร (Type and Structures) หมายถึง ลักษณะและแผนผังที่แสดงการแจกแจงวิชาหรือกลุ่มวิชาหรือกลุ่มประสบการณ์

4. จุดประสงค์ของวิชา (Subject Objective) หมายถึง ผลที่ต้องการให้เกิดแก่ผู้เรียนหลังจากที่ได้เรียนวิชานั้นไปแล้ว

5. เนื้อหา (Content) หมายถึง สิ่งที่ต้องการให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ ทักษะและความสามารถที่ต้องการให้มี รวมทั้งประสบการณ์ที่ต้องการให้ได้รับ

6. จุดประสงค์ของการเรียนรู้ (Instructional Objectives) หมายถึง สิ่งที่ต้องการให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ ได้มีทักษะและความสามารถหลังจากที่ได้เรียนรู้เนื้อหาที่กำหนดไว้

7. ยุทธศาสตร์การเรียนการสอน (Instructional Strategies) หมายถึง วิธีการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมและมีหลักเกณฑ์ เพื่อให้บรรลุผลตามจุดประสงค์ของการเรียนรู้

8. การประเมินผล (Evaluation) หมายถึง การประเมินผลการเรียนรู้เพื่อใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอนและหลักสูตร

9. วัสดุหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน (Curriculum Materials and Instructional Media) หมายถึง เอกสารสิ่งพิมพ์ แผ่นฟิล์ม แถบวีดิทัศน์ และวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ รวมทั้งโสตทัศนศึกษา เทคโนโลยีทางการศึกษาอื่น ๆ ที่ช่วยส่งเสริมคุณภาพและประสิทธิภาพการเรียนการสอน

ซึ่งองค์ประกอบของหลักสูตรข้างต้นจะต้องมีอย่างครบครัน ไม่เช่นนั้นผู้ใช้หลักสูตรจะไม่สามารถนำหลักสูตรไปใช้อย่างได้ผล

กาญจนา คุณารักษ์ (2553 : 26) ได้สรุปถึงองค์ประกอบของหลักสูตรเอาไว้ว่าควรประกอบด้วย 1) จุดประสงค์ 2) เนื้อหาวิชาและประสบการณ์ 3) วิธีการสอน 4) วัสดุอุปกรณ์ประกอบการสอน 5) กิจกรรมการเรียนการสอน และ 6) การประเมินผล

จากแนวคิดของนักการศึกษาหลาย ๆ ท่านดังกล่าว สามารถสรุปองค์ประกอบของหลักสูตรได้ 4 องค์ประกอบด้วยกัน ได้แก่ จุดมุ่งหมายของหลักสูตร เนื้อหาสาระ กระบวนการจัดการเรียนการสอน และการวัดและประเมินผล

2.2.5 ความหมายของการพัฒนาหลักสูตร

การพัฒนาหลักสูตรสามารถกล่าวได้ใน 2 กรณีคือ การพัฒนาหลักสูตรที่ไม่เคยมีอยู่เลยขึ้นมาใหม่ และการปรับปรุงแก้ไขหลักสูตรเดิมที่มีอยู่เดิมให้ดีขึ้น ซึ่งมีนักการศึกษาได้กล่าวถึงความหมายของการพัฒนาหลักสูตรเอาไว้ ดังนี้

Taba (1962 : 454) กล่าวว่า การพัฒนาหลักสูตร หมายถึง การเปลี่ยนแปลงและปรับปรุงหลักสูตรเดิมให้ได้ผลดียิ่งขึ้นทั้งในด้านการวางจุดมุ่งหมาย การจัดเนื้อหา วิชาการเรียนการสอน การวัดผลและการประเมินผลอื่น ๆ เพื่อให้บรรลุถึงจุดมุ่งหมายอันใหม่ที่วางไว้ การเปลี่ยนแปลงหลักสูตรเป็นการเปลี่ยนแปลงทั้งระบบหรือเปลี่ยนแปลงทั้งหมดตั้งแต่จุดมุ่งหมายและวิธีการ และการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรนี้จะมีผลกระทบต่อทางด้านความคิดและความรู้สึกผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ส่วนการปรับปรุงหลักสูตร หมายถึงการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรเพียงบางส่วน โดยไม่เปลี่ยนแปลงแนวคิดพื้นฐานหรือรูปแบบของหลักสูตร

Good (1973 : 157-158) กล่าวว่า การพัฒนาหลักสูตรเกิดขึ้นได้ใน 2 ลักษณะ คือ การปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงหลักสูตร การปรับปรุงหลักสูตรเป็นวิธีการพัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่องเพื่อให้เหมาะกับโรงเรียนและระบบโรงเรียน จุดมุ่งหมายของการสอน วัสดุอุปกรณ์ วิธีสอน รวมทั้งการประเมินผล ส่วนคำว่าเปลี่ยนแปลงหลักสูตร หมายถึงการแก้ไขหลักสูตรให้แตกต่างไปจากเดิมเป็นการสร้างโอกาสทางการเรียนใหม่

Saylor and Alexander (1974 : 7) กล่าวว่า การพัฒนาหลักสูตร หมายถึงการทำหลักสูตรที่มีอยู่แล้วให้ดีขึ้น หรือการจัดทำหลักสูตรขึ้นมาใหม่โดยไม่มีหลักสูตรเดิมเป็นพื้นฐานอยู่เลย ความหมายของคำว่าพัฒนาหลักสูตรจะรวมไปถึงการผลิตเอกสารต่าง ๆ สำหรับผู้เรียนด้วย

Oliva (1992 : 13) กล่าวว่า การพัฒนาหลักสูตรเป็นกระบวนการวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทุกประเภท เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามความมุ่งหมายและจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ และยังต้องวางแผนประเมินผลให้ทราบชัดว่า การเปลี่ยนแปลงในตัวผู้เรียนนั้นได้บรรลุตามความมุ่งหมายและจุดประสงค์จริงหรือไม่ เพื่อให้ผู้มีหน้าที่รับผิดชอบได้รับรู้และแก้ไขปรับปรุงต่อไป หลักสูตรที่ดีจะต้องมีการพัฒนาอยู่เสมอ เพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของการเวลา เศรษฐกิจ สังคม การเมือง ตลอดจนความก้าวหน้าทางวิทยาการและเทคโนโลยีต่าง ๆ

วิชัย วงษ์ใหญ่ (2525 : 10) กล่าวว่า การพัฒนาหลักสูตร คือการพยายามวางแผนโครงสร้างของการจัดโปรแกรมการสอน กำหนดจุดมุ่งหมาย เนื้อหาสาระ การปรับปรุงตำรา แบบเรียน คู่มือครู เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

และสื่อการเรียนต่าง ๆ การวัดและประเมินผลการใช้หลักสูตร การปรับปรุงแก้ไขและการให้การอบรมครูผู้ใช้หลักสูตรให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการพัฒนาหลักสูตรและการสอน รวมทั้งการบริหารหลักสูตรขึ้นมาใหม่หรือการจัดทำหลักสูตรที่มีอยู่แล้วให้ดีขึ้น

สังต์ อุทรานันท์ (2532 : 30) กล่าวว่าคำว่า “การพัฒนา” หรือ คำในภาษาอังกฤษว่า “Development” มีความหมายที่เด่นชัดอยู่ 2 ลักษณะ คือ ลักษณะแรก หมายถึง การทำให้ดีขึ้นหรือ ทำให้สมบูรณ์ขึ้น และอีกลักษณะหนึ่ง หมายถึง ทำให้เกิดขึ้น โดยเหตุนี้ ความหมายของการพัฒนาหลักสูตรจึงอาจมีความหมายได้ 2 ลักษณะเช่นเดียวกัน คือ ความหมายแรก หมายถึง การทำหลักสูตรที่มีอยู่แล้วให้ดีขึ้นหรือสมบูรณ์ขึ้น และอีกความหมายหนึ่งก็ คือ เป็นการสร้างหลักสูตรขึ้นมาใหม่ โดยไม่มีหลักสูตรเดิมเป็นพื้นฐานอยู่เลย

จากการให้ความหมายของการพัฒนาหลักสูตรดังกล่าว สามารถสรุปได้ว่า การพัฒนาหลักสูตรมีความหมายใน 2 ลักษณะ คือ

1. การปรับปรุงหลักสูตร เป็นการปรับปรุงแก้ไขหลักสูตรอย่างต่อเนื่องให้เข้ากับบริบทของโรงเรียน สภาพสังคม เศรษฐกิจ การเมือง ตลอดจนเทคโนโลยีที่มีการเปลี่ยนแปลงไป
  2. การเปลี่ยนหลักสูตร เป็นการสร้างหลักสูตรขึ้นมาใหม่โดยไม่มีพื้นฐานของหลักสูตรเดิมอยู่เลย หรือการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรให้แตกต่างจากหลักสูตรเดิมอย่างสิ้นเชิง หรือสร้างหลักสูตรขึ้น
- ซึ่งในการพัฒนาหลักสูตรในทั้ง 2 ลักษณะนั้นจะต้องมีการกำหนดจุดมุ่งหมาย เนื้อหาสาระ การปรับปรุงตำรา แบบเรียน คู่มือครู และสื่อการเรียน ตลอดจนการวัดและประเมินผลให้มีความสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาโดยใช้กระบวนการในการพัฒนาหลักสูตร

2.2.6 กระบวนการพัฒนาหลักสูตร

ในการพัฒนาหลักสูตร มีนักการศึกษาทั้งในและต่างประเทศได้กำหนดกระบวนการในการพัฒนาหลักสูตรเอาไว้ ซึ่งจะขอกกล่าวถึงดังต่อไปนี้

2.2.6.1 กระบวนการพัฒนาหลักสูตรของ Tyler

Tyler (1949 : 99) ได้ให้แนวคิดในการพัฒนาหลักสูตร โดยใช้วิธี Means-Ends Approach เป็นหลักการและเหตุผลในการสร้างหลักสูตรที่เรียกว่า “หลักการของไทเลอร์” (Tyler’s Rationale) ซึ่งมีหลักเกณฑ์ในการจัดหลักสูตรและการสอนที่เน้นการตอบคำถามที่เป็นพื้นฐาน 4 ประการ ได้แก่

- (1) มีจุดมุ่งหมายทางการศึกษาอะไรบ้าง ที่สถาบันการศึกษาจะต้องกำหนดให้ผู้เรียน
- (2) มีประสบการณ์ทางการศึกษาอะไรบ้าง ที่สถาบันการศึกษาควรจัดขึ้นเพื่อช่วยให้บรรลุถึงจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้
- (3) จะจัดประสบการณ์ทางการศึกษาอย่างไร จึงจะทำให้การสอนมีประสิทธิภาพ
- (4) จะประเมินผลประสิทธิภาพของประสบการณ์ในการศึกษาอย่างไร จึงจะตัดสินได้ว่าบรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้

ซึ่งคำถามทั้ง 4 ข้อดังกล่าวตรงกับองค์ประกอบที่สำคัญในการวางแผนหรือพัฒนาหลักสูตร ได้แก่ การกำหนดจุดประสงค์ การเลือกเนื้อหา การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ และการประเมินผล

กระบวนการพัฒนาหลักสูตรของ Tyler จะมีการดำเนินการอย่างเป็นระบบจากบนสู่ล่างตามลำดับขั้นตอน Ornstein and Hunkins. (1993 : 267-268) ดังนี้

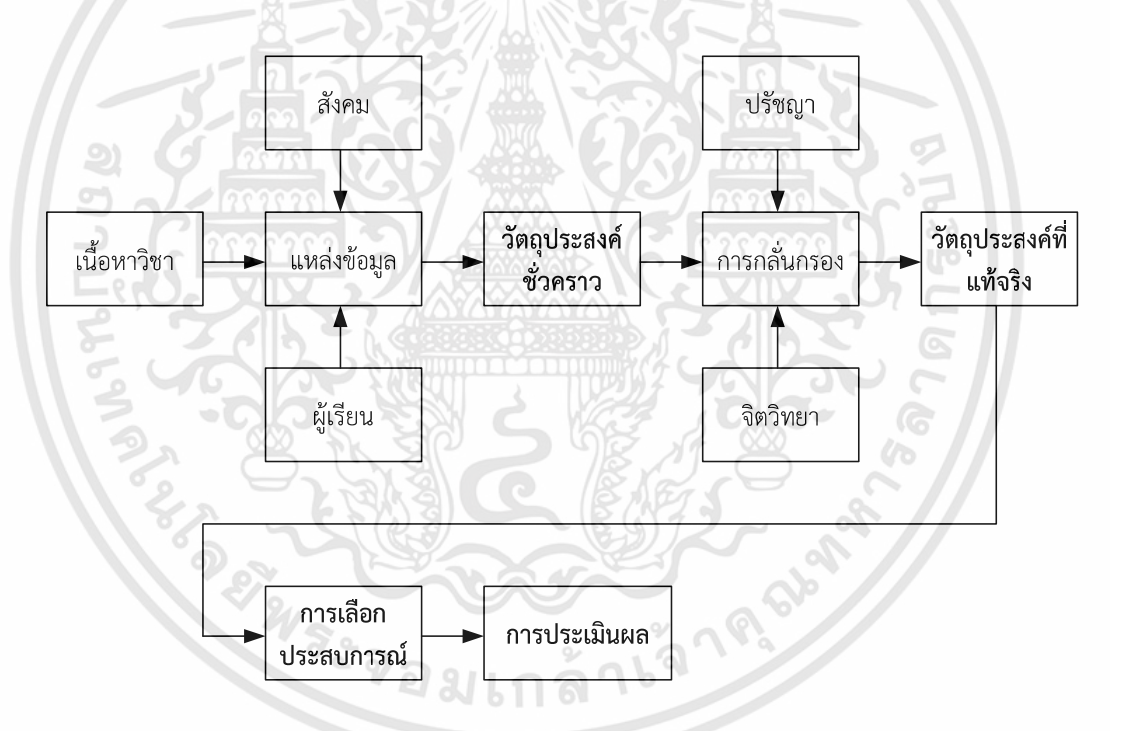
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ขั้นที่ 1 การกำหนดจุดประสงค์ของหลักสูตร เริ่มด้วยการกำหนดจุดประสงค์ชั่วคราวโดยอาศัยข้อมูลจากสังคม ศึกษาผู้เรียน และข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญในเนื้อหาวิชาช่วยกำหนดจุดประสงค์อย่างคร่าวๆ ซึ่งอาจมีมากกว่าที่จะจัดเข้าไว้ในหลักสูตรได้ทั้งหมด จึงควรกลั่นกรองให้เหลือไว้เฉพาะจุดที่สำคัญและสอดคล้องกันเป็นจุดประสงค์ขั้นสุดท้ายหรือจุดประสงค์ที่ใช้จริง ในการพิจารณากลั่นกรองจุดมุ่งหมายชั่วคราวนั้นจะใช้ปรัชญาของโรงเรียนและจิตวิทยาการเรียนรู้มาประกอบการพิจารณากลั่นกรอง

ขั้นที่ 2 การเลือกประสบการณ์การเรียนรู้ หลังจากกำหนดจุดประสงค์ของหลักสูตรแล้ว ขั้นตอนต่อมาคือการเลือกประสบการณ์การเรียนรู้ อันเป็นสิ่งที่จะทำให้บรรลุถึงจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ ในการเลือกประสบการณ์การเรียนรู้จะต้องคำนึงถึงลำดับก่อนหลัง ความต่อเนื่อง และการบูรณาการของประสบการณ์เหล่านั้น

ขั้นที่ 3 การประเมินผล เป็นขั้นสุดท้ายซึ่งจะทำให้ทราบว่าประสบการณ์การเรียนรู้ที่จัดขึ้นนั้นบรรลุจุดประสงค์ตามที่กำหนดไว้เพียงใด

จากขั้นตอนดังกล่าวสามารถสรุปรูปแบบการพัฒนาหลักสูตรของ Tyler เป็นแผนภาพได้ดังภาพที่ 2.2

ภาพที่ 2.2 กระบวนการพัฒนาหลักสูตรของ Tyler

ที่มา : Ornstein and Hunkins (1993 : 267-268)

2.2.6.2 กระบวนการพัฒนาหลักสูตรของ Taba

Taba ได้เสนอกระบวนการพัฒนาหลักสูตรเอาไว้ 7 ขั้นตอน คล้ายกับการพัฒนาหลักสูตรของ Tyler แต่ต่างกันตรงที่ขั้นตอนของ Taba เริ่มต้นจากระดับปฏิบัติหรือจากล่างสู่เบื้องบน กล่าวคือเริ่มจากผู้ใช้หลักสูตรโดยตรงคือผู้สอน ผู้สอนจึงต้องมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาหลักสูตรทุกขั้นตอน Ornstein and Hunkins. (1993 : 268-269) ดังต่อไปนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ขั้นที่ 1 การวินิจฉัยความต้องการจำเป็น (Diagnosis of Needs) นักพัฒนาหลักสูตรเริ่มต้นโดยการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นของผู้เรียนทุกด้านอย่างครอบคลุม

ขั้นที่ 2 การกำหนดจุดประสงค์ (Formulation of Objective) เมื่อระบุความต้องการจำเป็นได้อย่างชัดเจนแล้ว จะเป็นการกำหนดจุดประสงค์ที่ต้องการให้ผู้เรียนบรรลุถึง เพื่อให้สนองความต้องการจำเป็นของผู้เรียนได้ตรงประเด็น

ขั้นที่ 3 การเลือกเนื้อหาสาระ (Selection of Content) จุดประสงค์ที่กำหนดขึ้น จะเป็นสิ่งที่ให้แนวทางในการกำหนดเนื้อหาสาระของหลักสูตรได้อย่างชัดเจน เนื้อหาไม่เพียงแต่ต้องสนองจุดประสงค์เท่านั้น แต่ต้องมีความตรงเชิงเนื้อหาและมีความสำคัญต่อผู้เรียนด้วย

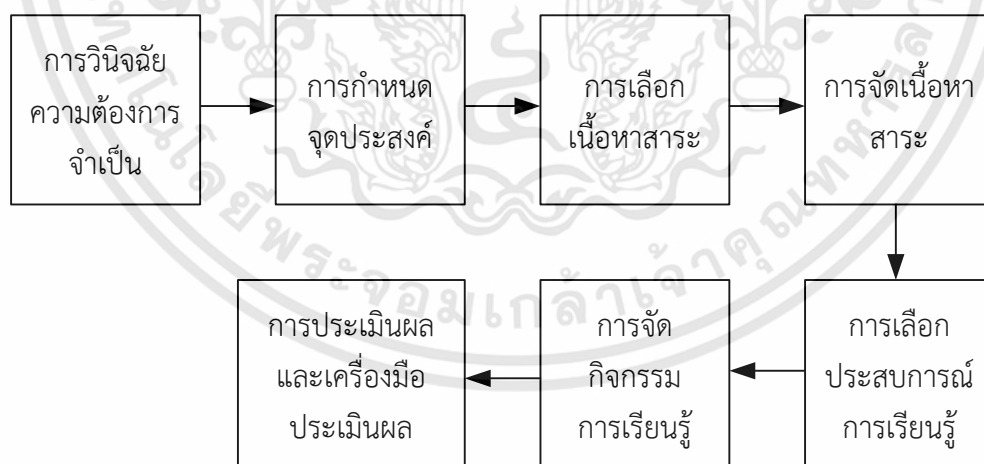
ขั้นที่ 4 การจัดเนื้อหาสาระ (Organization of Content) เนื้อหาที่เลือกมานั้นต้องจัดลำดับขั้นตอน โดยคำนึงถึงวุฒิภาวะของผู้เรียน ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการและความสนใจ

ขั้นที่ 5 การเลือกประสบการณ์การเรียนรู้ (Selection of Learning Experience) เนื้อหาที่เลือกและจัดไว้เป็นระบบแล้วนั้น ต้องนำไปสู่การเรียนการสอนต่อไป คือต้องเลือกประสบการณ์การเรียนรู้ที่ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้

ขั้นที่ 6 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (Organization of Learning Activities) ประสบการณ์การเรียนรู้ที่เลือกไว้ต้องนำมาจัดเป็นกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสม โดยคำนึงถึงเนื้อหาและผู้เรียน

ขั้นที่ 7 การประเมินผลและเครื่องมือประเมินผล (Evaluation and Means of Evaluation) เป็นการประเมินผลว่าจุดประสงค์สัมฤทธิ์ผลมากน้อยเพียงใด และต้องมีการใช้เครื่องมือในการประเมินผลที่หลากหลายเพื่อนำไปสู่การประเมินผลที่ครอบคลุม

การพัฒนาหลักสูตรตามแนวคิดของ Tabá ทั้ง 7 ขั้นตอนนี้ล้วนมีความสำคัญและจำเป็นในทุก ๆ ขั้นตอน แต่จุดเริ่มต้นของการพัฒนาต้องมาจากผู้ใช้หลักสูตรซึ่งเป็นครูและนักเรียน เป็นผู้ให้ข้อมูลพื้นฐานหรือเรียกว่าการศึกษาความต้องการจำเป็น สามารถสรุปได้ดังภาพที่ 2.3

ภาพที่ 2.3 กระบวนการพัฒนาหลักสูตรของ Tabá

2.2.6.3 กระบวนการพัฒนาหลักสูตรตามแนวคิดของ สัจด์ อุทรานันท์

สัจด์ อุทรานันท์ (2532 : 36-43) ได้เสนอแนวคิดการพัฒนาหลักสูตรโดยยึดหลักการพัฒนาหลักสูตรทั้งระบบ โดยกระบวนการพัฒนาหลักสูตรดังกล่าว มีสาระสำคัญโดยสรุปดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

(1) การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน คือ ข้อมูลทางด้านความต้องการ ความจำเป็น และปัญหาทางสังคม เศรษฐกิจ การเมืองและการปกครอง ตลอดจนนโยบายทางการศึกษาของรัฐ ข้อมูลทางด้านจิตวิทยา ปรัชญาการศึกษา ความต้องการของผู้เรียน ตลอดจนวิเคราะห์หลักสูตรเดิม เพื่อพิจารณาข้อบกพร่องที่ควรปรับปรุงแก้ไข

(2) การกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร คณะกรรมการดำเนินงานจะต้อง ร่วมกันพิจารณากำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตรให้สอดคล้องกับข้อมูลพื้นฐาน โดยจุดมุ่งหมายของ หลักสูตรจะระบุคุณสมบัติของผู้ที่จบหลักสูตรนั้นๆ มุ่งพัฒนาผู้เรียนทั้ง 3 ด้าน คือ พุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย โดยกำหนดทั้งจุดมุ่งหมายทั่วไป และจุดมุ่งหมายเฉพาะ แต่ละรายวิชา ซึ่งจะเน้นการ ปฏิบัติมากขึ้น โดยคำนึงถึงพัฒนาการทางร่างกาย และจิตใจ ตลอดจนปลูกฝังนิสัยที่ดีงาม เพื่อให้เป็น พลเมืองดี

(3) การกำหนดเนื้อหาและประสบการณ์การเรียนรู้ หลังจากได้กำหนด จุดมุ่งหมายของหลักสูตรแล้ว ก็ถึงขั้นการเลือกสาระความรู้ต่างๆ ที่จะนำไปสู่การพัฒนาผู้เรียนให้ เป็นไปตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ เพื่อความสมบูรณ์ให้ได้วิชาความรู้ที่ถูกต้องเหมาะสม กระบวนการ ขั้นนี้ จึงครอบคลุมถึงการคัดเลือกเนื้อหาวิชาแล้วพิจารณาจัดลำดับเนื้อหาเหล่านั้น ว่า เนื้อหาสาระใด ควรเป็นพื้นฐานของเนื้อหาใดบ้าง ควรให้เรียนอะไรก่อนอะไรหลัง แล้วแก้ไขเนื้อหาที่ถูกต้องสมบูรณ์ ทั้งแง่สาระและการจัดลำดับที่เหมาะสม ตามหลักจิตวิทยาการเรียนรู้

(4) การนำหลักสูตรไปใช้ เป็นขั้นของการแปลงหลักสูตรไปสู่การสอน ซึ่งเป็น ขั้นตอนที่มีความสำคัญ และเกี่ยวข้องกับครูผู้สอน หลักสูตรจะประสบผลสำเร็จ มีประสิทธิภาพนั้น ขึ้นอยู่กับผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอนจะต้องศึกษาทำความเข้าใจ และมีความชำนาญในการใช้ หลักสูตร ซึ่งครอบคลุมถึงการเตรียมการสอน การจัดการเรียนการสอน การจัดสภาพแวดล้อมต่างๆ ภายในโรงเรียนเพื่อเสริมหลักสูตร การนิเทศการศึกษา และการบริหารการบริการหลักสูตร ฯลฯ นอกจากนี้ในขั้นนี้ยังครอบคลุมถึงการนำหลักสูตรไปทดลองใช้ก่อนนำไปเผยแพร่ด้วย

(5) การประเมินผลหลักสูตร เป็นการประเมินสัมฤทธิ์ผลของหลักสูตรว่าเมื่อ ได้นำหลักสูตรไปใช้แล้วนั้น ผู้ที่จบหลักสูตรนั้นๆ ไปแล้ว มีคุณสมบัติ มีความรู้ความสามารถตามที่ หลักสูตรกำหนดไว้หรือไม่ นอกจากนี้ การประเมินหลักสูตรจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการปรับปรุง หลักสูตรให้มีคุณค่าสูงขึ้น อันเป็นผลในการนำหลักสูตรไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้ การ ประเมินหลักสูตรควรทำให้ครอบคลุมระบบหลักสูตรทั้งหมด และควรประเมินให้ต่อเนื่องกัน ดังนั้น การประเมินหลักสูตร จึงประกอบด้วยวิธีการประเมินสิ่งต่อไปนี้ คือ

(5.1) การประเมินเอกสาร หลักสูตร เป็นการตรวจสอบคุณภาพของ หลักสูตร ว่ามีความเหมาะสม(มติ) และถูกต้องตามหลักการพัฒนาหลักสูตรเพียงใด หากมีสิ่งใดบกพร่อง ก็จะได้ดำเนินการปรับปรุงแก้ไขก่อนจะได้นำไปประกาศใช้ใน โอกาสต่อไป

(5.2) การประเมินการใช้หลักสูตร เป็นการตรวจสอบว่าหลักสูตร สามารถนำไปใช้ได้ดีในสถานการณ์จริงเพียงใด มีส่วนไหนที่เป็นอุปสรรคต่อการใช้หลักสูตร โดยมาก หากพบข้อบกพร่องในระหว่างการใช้หลักสูตรก็มักได้รับการแก้ไขโดยทันที เพื่อให้การใช้หลักสูตร เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

(5.3) การประเมินสัมฤทธิ์ผลของหลักสูตร โดยทั่วไปจะดำเนินการ หลังจากได้มีผู้สำเร็จการศึกษาจากหลักสูตรไปแล้ว การประเมินหลักสูตร ในลักษณะนี้มักจะทำการ ติดตามความก้าวหน้าของผู้สำเร็จการศึกษาว่าสามารถ ประสบความสำเร็จในการทำงานเพียงใด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

(5.4) การประเมินระบบหลักสูตร เป็นการประเมินหลักสูตรในลักษณะที่มีความสมบูรณ์และสลับซับซ้อนมาก กล่าวคือ การประเมินระบบหลักสูตรจะมีความเกี่ยวข้องกับองค์ประกอบอื่น ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับหลักสูตรด้วย เช่น ทรัพยากรที่ต้องใช้ ความสัมพันธ์ของระบบหลักสูตร กับระบบบริหาร โรงเรียน ระบบการจัดการเรียนการสอน และระบบการวัดและประเมินผล การเรียนการสอน เป็นต้น

(6) การปรับปรุงเปลี่ยนแปลงหลักสูตร เป็นขั้นตอนที่เกิดขึ้นหลังจากได้ผ่านกระบวนการประเมินผลหลักสูตรแล้ว ซึ่งเมื่อมีการใช้หลักสูตรไประยะหนึ่งอาจจะมีการเปลี่ยนแปลงทางสภาวะแวดล้อม และสังคม จนทำให้หลักสูตรขาดความเหมาะสม จำเป็นต้องมีการปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมกับสภาวะแวดล้อมที่เปลี่ยนไป

2.2.6.4 กระบวนการพัฒนาหลักสูตรตามแนวคิดของ วิชัย วงษ์ใหญ่

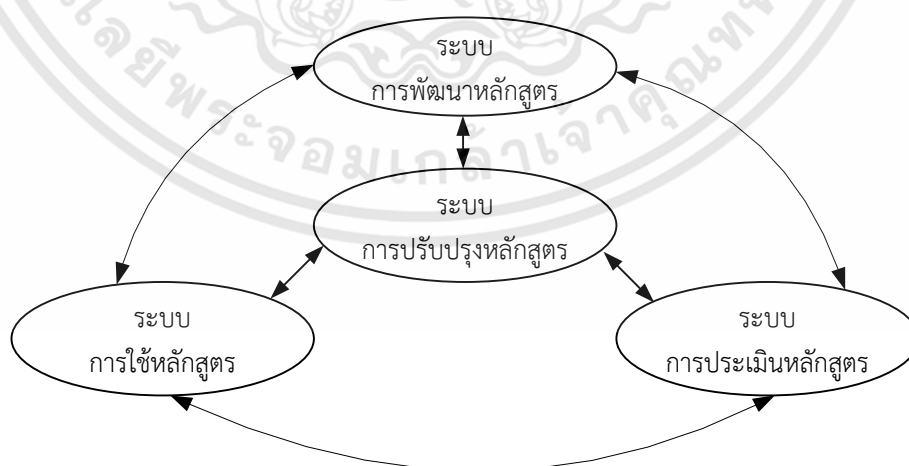
วิชัย วงษ์ใหญ่ (2554 : 99-100) ได้กล่าวถึงกระบวนการพัฒนาหลักสูตรแบบครบวงจรเอาไว้ว่า การพัฒนาหลักสูตรเป็นกระบวนการที่มีความเป็นระบบและเป็นวงจรที่มีความสัมพันธ์กัน ระบบการพัฒนาหลักสูตรแบบครบวงจรประกอบด้วย ระบบการร่างหลักสูตร ระบบการใช้หลักสูตรและระบบการประเมินหลักสูตร โดยแต่ละระบบมีรายละเอียดดังนี้

(1) ระบบการพัฒนาหลักสูตร ประกอบด้วย การศึกษาสิ่งที่กำหนดหลักสูตร การกำหนดรูปแบบหลักสูตร การตรวจสอบคุณภาพหลักสูตร และการปรับปรุงหลักสูตร

(2) ระบบการใช้หลักสูตร ประกอบด้วย การขออนุมัติใช้หลักสูตร การประชาสัมพันธ์หลักสูตร การวางแผนการใช้หลักสูตร การกำหนดงบประมาณ/ทรัพยากร และการบริหาร นิเทศ กำกับดูแล

(3) ระบบการประเมินหลักสูตร ประกอบด้วย การวางแผนการประเมิน การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลและการรายงานผลการประเมิน

ระบบการพัฒนาหลักสูตรทั้ง 3 ระบบที่ดีจะต้องมีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกัน และกัน เพื่อให้กระบวนการพัฒนาหลักสูตร การใช้หลักสูตรและการประเมินหลักสูตรมีประสิทธิภาพสูงสุด สอดคล้องกับกลุ่มเป้าหมายหรือผู้ใช้หลักสูตร

ภาพที่ 2.4 กระบวนการพัฒนาหลักสูตรแบบครบวงจรของ วิชัย วงษ์ใหญ่

ที่มา : วิชัย วงษ์ใหญ่ (2554 : 100)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากกระบวนการพัฒนาหลักสูตรจากหลาย ๆ ท่านที่ได้กล่าวมาข้างต้น เมื่อพิจารณาแล้ว จะพบว่ากระบวนการหลัก ๆ ที่มีความคล้ายคลึงกัน จะมีความแตกต่างกันในรายละเอียดที่เป็นกระบวนการย่อย ซึ่งสามารถสรุปกระบวนการพัฒนาหลักสูตร มีขั้นตอนหลักที่สำคัญ คือ การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน การพัฒนาหลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้และการปรับปรุงหลักสูตร ดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน เป็นการศึกษาค้นคว้าข้อมูลพื้นฐานต่าง ๆ ที่จะนำมาใช้สำหรับการพัฒนาหลักสูตร โดยข้อมูลพื้นฐานควรมาจากแหล่งต่าง ๆ คือ ด้านสังคม ได้แก่ ค่านิยม ความเชื่อ และแนวปฏิบัติในการดำเนินชีวิต ด้านผู้เรียน ได้แก่ ความต้องการจำเป็น ความสนใจความสามารถ และความคาดหวังถึงพฤติกรรมของผู้เรียนและข้อเสนอแนะของนักวิชาการหรือผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งข้อมูลต่าง ๆ จะนำมาสร้างเป็นจุดมุ่งหมายของหลักสูตร การศึกษาข้อมูลพื้นฐานสามารถทำได้หลายวิธี ได้แก่ การสอบถาม สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญหรือผู้ที่เกี่ยวข้อง การสังเกตและการระดมความคิด การศึกษาค้นคว้าเอกสาร การรับฟังข้อคิดเห็นจากแหล่งต่าง ๆ เป็นต้น

2. การพัฒนาหลักสูตร เป็นขั้นตอนของการนำข้อมูลพื้นฐานที่ได้จากขั้นตอนที่ 1 มาเป็นกรอบในการพัฒนาหลักสูตรตามองค์ประกอบของหลักสูตร ดังนี้

2.1 การกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร เป็นการกำหนดความคาดหวังที่ต้องการให้เกิดขึ้นในตัวผู้เรียนที่สำเร็จหลักสูตรไปแล้ว จุดมุ่งหมายของหลักสูตรเป็นสิ่งที่มีความสำคัญ เป็นแนวทางในการกำหนดเนื้อหาสาระ กิจกรรม ประสบการณ์การเรียนรู้ ตลอดจนการวัดและประเมินผล การกำหนดจุดมุ่งหมายเป็นขั้นตอนแรกและขั้นตอนที่สำคัญในการพัฒนาหลักสูตร ต้องมีการพิจารณาอย่างรอบคอบ ชัดเจน และเหมาะสมกับความต้องการ สังคม สภาพปัญหาของผู้เรียน ตลอดจนมีความสมดุลระหว่างความรู้ ทักษะ และเจตคติ

2.2 การกำหนดเนื้อหาวิชาและประสบการณ์การเรียนรู้ หลังจากที่ได้กำหนดจุดมุ่งหมายแล้ว ขั้นตอนต่อมาคือการเลือกเนื้อหาวิชาและประสบการณ์การเรียนรู้ที่มีความเหมาะสมและสัมพันธ์กับจุดมุ่งหมาย โดยเนื้อหาวิชา หมายถึง ความรู้ที่ดัดแปลงจากศาสตร์ต่าง ๆ เพื่อความเหมาะสมกับระดับการศึกษา และยังเป็นเครื่องมือที่จะช่วยให้ผู้เรียนค้นพบความจริงได้ด้วยตนเอง และสามารถนำสิ่งที่ได้เรียนรู้มาประยุกต์ใช้ในชีวิตสังคม ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์. (2539 : 78) ส่วนประสบการณ์การเรียนรู้ หมายถึง ปฏิสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นระหว่างผู้เรียนและเงื่อนไขภายนอกภายใต้สิ่งแวดล้อมที่ผู้เรียนได้สัมผัส การเรียนรู้เกิดขึ้นได้เมื่อผู้เรียนได้มีการแสดงออกหรือการแสดงพฤติกรรม อำนาจ จันทร์แป้น. (2532 : 57)

2.3 การกำหนดการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ เป็นการแสวงหาคำตอบว่าผู้เรียนสัมฤทธิ์ผลตามความมุ่งหมายที่กำหนดเอาไว้หรือไม่ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาหรือปรับปรุงเนื้อหาและประสบการณ์การเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยการวัดและประเมินผลจะเป็นกระบวนการต่อเนื่องของการเรียนการสอน มีวัตถุประสงค์เพื่อบ่งชี้ว่าผู้เรียนมีความรู้ ทักษะและเจตคติที่เพียงพอหรือไม่ ตลอดจนวินิจฉัยจุดเด่นจุดด้อยของผู้เรียน กล่าวคือ การวัดและประเมินผลเป็นการประเมินว่าเนื้อหาวิชาและประสบการณ์การเรียนรู้ตามหลักสูตร ทำให้ผู้เรียนเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรที่ได้กำหนดเอาไว้หรือไม่ และยังสะท้อนให้เห็นถึงคุณภาพการจัดการเรียนการสอนของครูอีกด้วย

3. การนำหลักสูตรไปใช้ เป็นขั้นตอนที่สำคัญในการพัฒนาหลักสูตร เพราะเป็นการนำจุดมุ่งหมายของหลักสูตร เนื้อหาวิชา ประสบการณ์การเรียนรู้และการวัดและประเมินผลผู้เรียนที่ผ่านการวางแผนและพัฒนาอย่างเป็นอย่างดีแล้วไปสู่ขั้นเรียน เป็นการแปลงหลักสูตรไปสู่การสอน เพื่อให้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผู้เรียนได้บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยการนำหลักสูตรไปใช้จะประกอบด้วยกิจกรรมที่สำคัญ 3 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนเตรียมการใช้หลักสูตร ขั้นตอนดำเนินการใช้หลักสูตร และขั้นตอนติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตร ดังรายละเอียดต่อไปนี้

3.1 ขั้นตอนเตรียมการใช้หลักสูตร เป็นขั้นตอนที่สำคัญ เพราะการนำหลักสูตรใหม่มาใช้จะสำเร็จลุล่วงได้ดีก็ต่อเมื่อได้มีการเตรียมการเป็นอย่างดี นับตั้งแต่การตรวจสอบทบทวนหลักสูตรตามทฤษฎีของหลักสูตร การทำโครงการและวางแผนการศึกษานำร่องเพื่อหาประสิทธิภาพของหลักสูตร หรือการทดลองใช้หลักสูตร การประเมินโครงการศึกษาทดลอง การประชาสัมพันธ์หลักสูตรและการเตรียมบุคลากรที่เกี่ยวข้องในการใช้หลักสูตร

3.2 ขั้นตอนดำเนินการใช้หลักสูตร เป็นการแปลงหลักสูตรไปสู่การสอน การใช้หลักสูตรจะมีภาระงาน 3 อย่าง คือ

(1) การบริหารหลักสูตร ได้แก่ การจัดครูเข้าสอนตามหลักสูตร การบริการวัสดุหลักสูตร การบริการหลักสูตรภายในโรงเรียน

(2) การดำเนินการเรียนการสอนตามหลักสูตร ได้แก่ การปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น การจัดทำแผนการสอน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและการวัดและประเมินผลการเรียนการสอน

(3) การสนับสนุนและส่งเสริมการใช้หลักสูตร ได้แก่ การจัดงบประมาณ การใช้อาคารสถานที่ การอบรมเพิ่มเติมระหว่างการใช้หลักสูตร การจัดตั้งศูนย์วิชาการเพื่อสนับสนุนและส่งเสริมการใช้หลักสูตร

3.3 ขั้นตอนติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตร เป็นกระบวนการทำงานร่วมกันเพื่อให้คำแนะนำช่วยเหลือครูในการดำเนินการใช้หลักสูตรได้อย่างถูกต้อง ซึ่งประกอบด้วย การนิเทศติดตามการใช้หลักสูตรในโรงเรียน การติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตร

4. การประเมินและปรับปรุงหลักสูตร ในการจัดทำหลักสูตรต่าง ๆ ผู้จัดทำหลักสูตรจะต้องศึกษาข้อมูลต่าง ๆ อย่างกว้างขวางเพื่อที่จะสามารถกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร กำหนดเนื้อหาสาระ ตลอดจนประสบการณ์การเรียนรู้ แต่อย่างไรก็ตามยังมีกิจกรรมที่สำคัญอีกนั่นคือการประเมินหลักสูตร ซึ่งหมายถึง กระบวนการในการพิจารณาตัดสินคุณค่าของหลักสูตร ทั้งในด้านประสิทธิภาพของหลักสูตร การบรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตร เพื่อนำผลที่ได้มาประกอบการตัดสินใจหาทางเลือกที่ดีกว่า

ในการประเมินหลักสูตร สามารถแบ่งออกเป็น 2 ประเภทตามช่วงเวลาของการประเมิน ดังนี้

1. การประเมินระหว่างดำเนินการ (Formative Evaluation) เป็นการประเมินในระหว่างที่ทำหลักสูตรยังไม่เสร็จ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อปรับปรุงสิ่งที่กระทำอยู่ให้ดีขึ้น จะมีการประเมินในทุกขั้นตอนของการพัฒนาหลักสูตร ตั้งแต่การกำหนดจุดมุ่งหมาย การกำหนดเนื้อหาวิชาและประสบการณ์การเรียนรู้ ไปจนถึงการทดลองใช้หลักสูตร นอกจากนี้ยังครอบคลุมถึงการประเมินผลการเรียนการสอนในชั้นเรียน ช่วยให้ทั้งผู้สอนและผู้เรียนได้ทราบจุดด้อยและจุดเด่นของตนเอง และสามารถนำข้อมูลที่ได้มาปรับปรุงแก้ไขสิ่งที่บกพร่องที่เกิดขึ้น

2. การประเมินเมื่อสิ้นสุดการดำเนินการ (Summative Evaluation) เป็นการประเมินผลหลักสูตรหลังจากที่ได้นำหลักสูตรไปใช้แล้ว โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อพิจารณาตัดสินว่าหลักสูตรนี้มีประสิทธิผลตามจุดมุ่งหมายหรือไม่ มีอะไรที่ต้องแก้ไขปรับปรุง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปแบบการประเมินหลักสูตรของ Tyler เป็นรูปแบบที่ยึดจุดประสงค์เป็นหลัก โดยมีแนวคิดว่าการศึกษายเป็นกระบวนการของความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบ 3 อย่าง คือ จุดประสงค์ ประสบการณ์การเรียนรู้และผลการเรียนรู้ ความสัมพันธ์นี้เรียกว่า “วงจรของไทเลอร์” ในทัศนะของ Tyler การประเมินผลหลักสูตร คือการตรวจสอบผลสัมฤทธิ์ที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนว่าเป็นไปตามจุดประสงค์หรือไม่ ซึ่งผลสัมฤทธิ์นั้นหมายถึงความรู้ ทักษะ และเจตคติ ดังภาพที่ 2.5

ภาพที่ 2.5 รูปแบบการประเมินหลักสูตรของ Tyler

ที่มา : อารัง บัวศรี (2542 : 333)

การประเมินผลหลักสูตรของ Tyler มุ่งเฉพาะความสัมพันธ์ระหว่างจุดประสงค์กับผลสัมฤทธิ์ การตรวจสอบผลสัมฤทธิ์จากประสบการณ์ใช้วิธีการตรวจสอบการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม โดยเปรียบเทียบพฤติกรรมที่กำหนดไว้ในจุดประสงค์กับพฤติกรรมที่ตรวจสอบได้ ซึ่งเป็นการประเมินผลรวม สำหรับวิธีการที่ใช้ในการประเมินผลนั้นมีหลายวิธี เช่น การสังเกตพฤติกรรม การทดสอบผลสัมฤทธิ์ การสัมภาษณ์และการตอบแบบสอบถาม

จากทฤษฎีทางการประเมินผลหลักสูตร สรุปแนวคิดเกี่ยวกับการประเมินหลักสูตรได้ว่า ประกอบด้วยกระบวนการประเมิน 3 ระยะ ได้แก่

1. การประเมินก่อนนำหลักสูตรไปใช้ เป็นการประเมินหลักสูตรหลังจากการพัฒนาหลักสูตรที่เป็นฉบับร่าง หรือโครงร่างหลักสูตรขึ้นมาแล้ว โดยเป็นการพิจารณาถึงความเหมาะสมและความสอดคล้องขององค์ประกอบหลักสูตร และความเป็นไปได้ในการนำหลักสูตรไปใช้ อาจให้ผู้เชี่ยวชาญทางการพัฒนาหลักสูตร เนื้อหาสาระ การวัดผล และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องเป็นผู้ประเมิน
2. การประเมินระหว่างการใช้หลักสูตร เป็นการประเมินเพื่อหาจุดเด่นและจุดด้อยของตัวหลักสูตร กระบวนการเรียนการสอน และประเมินผลสัมฤทธิ์ที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนในระหว่างที่มีการใช้หลักสูตร โดยเปรียบเทียบพฤติกรรมที่กำหนดไว้ในจุดประสงค์กับพฤติกรรม โดยใช้การประเมินที่หลากหลาย เช่น การสังเกตพฤติกรรม การทดสอบผลสัมฤทธิ์ การสัมภาษณ์และการตอบแบบสอบถาม
3. การประเมินหลักสูตรหลังจากการนำหลักสูตรไปใช้ โดยการหาประสิทธิภาพในการวางแผนพัฒนาหลักสูตร กระบวนการนำหลักสูตรไปใช้ กระบวนการเรียนการสอนและผลผลิตที่เกิดขึ้นจากการเรียนการสอน โดยอาศัยแบบสอบถามชนิดต่าง ๆ เป็นเครื่องมือรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับผลการเรียนของผู้เรียน ความเห็นของผู้เรียน ผู้สอน ผู้ปกครอง ตลอดจนความเห็นของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตรทั้งทางตรงและทางอ้อม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.2.6.5 กระบวนการพัฒนาหลักสูตรตามแนวคิด พัชรพล ธรรมแสง

พัชรพล ธรรมแสง (2559 : 5-6) ได้การวิจัยครั้งนี้มุ่งพัฒนาหลักสูตรเสริมสร้างการรู้เรื่องเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำหรับนักเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เพื่อพัฒนาความรู้ ทักษะและเจตคติของนักเรียนเกี่ยวกับการรู้เรื่องเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารให้สูงขึ้น ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดในการพัฒนาหลักสูตร และกระบวนการพัฒนาหลักสูตรของนักการศึกษาหลายท่าน และได้ประยุกต์ใช้รูปแบบการพัฒนาหลักสูตรและองค์ประกอบของหลักสูตร ของ Ralph W. Tyler. (1968 : 1), Hilda Taba. (1962 : 454), สงัด อุทรานันท์. (2532 : 30) และวิชัย วงษ์ใหญ่. (2537 : 12) เพื่อใช้เป็นแนวทางในการกำหนดกระบวนการในการพัฒนาหลักสูตรเสริมสร้างการรู้เรื่องเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสำหรับนักเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา โดยในกระบวนการวิจัยและพัฒนาหลักสูตรประกอบด้วย 2 ขั้นตอน ได้แก่

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน ประกอบด้วย การประเมินความต้องการจำเป็น การรู้เรื่องเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของนักเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา และการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อศึกษาแนวทางการส่งเสริมการรู้เรื่องเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนาหลักสูตร ดำเนินการยกร่างหลักสูตรตามองค์ประกอบ ได้แก่ ความเป็นมาและความสำคัญของหลักสูตร จุดมุ่งหมายของหลักสูตร โครงสร้างของหลักสูตร กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ แล้วตรวจสอบหลักสูตรโดยผู้เชี่ยวชาญ ด้วยการประเมินความเหมาะสมและความสอดคล้อง และทดลองใช้หลักสูตรเพื่อศึกษาประสิทธิผลของหลักสูตร

กรอบแนวคิดในการวิจัยสามารถสรุปได้ดังภาพที่ 2.6

ภาพที่ 2.6 กรอบแนวคิดในการวิจัย

2.3 ความต้องการจำเป็น

2.3.1 ความหมายของความต้อการจำเป็น

มีนักการศึกษาได้ให้ความหมายของความต้อการจำเป็นไว้หลายท่าน ดังนี้

Stufflebeam and Others. (1985 : 6-7) กล่าวว่า ความต้อการจำเป็น หมายถึง สิ่งที่ต้องได้รับการตอบสนองหรือก่อให้เกิดประโยชน์เมื่อได้รับการตอบสนอง โดยจำแนกความต้อการจำเป็นตามมุมมองที่แตกต่างกันได้ดังนี้

1. มุมมองของความแตกต่าง (Discrepancy View) เป็นความต้อการจำเป็นที่กล่าวถึงความแตกต่างระหว่างการกระทำหรือผลการปฏิบัติงานที่ต้องการ กับการกระทำหรือผลการปฏิบัติงานที่สังเกตได้จากการปฏิบัติจริง

2. มุมมองของความเป็นประชาธิปไตย (Democratic View) เป็นความต้อการจำเป็นที่กล่าวถึงความปรารถนาหรือความต้อการของคนส่วนใหญ่ ซึ่งถือว่าเป็นกลุ่มอ้างอิงที่เชื่อถือได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. มุมมองของการวิเคราะห์ (Analytic View) เป็นความต้องการจำเป็นที่กล่าวถึงสารสนเทศของสิ่งหนึ่งสิ่งใดในหน่วยงานที่บุคลากรผู้มีความสามารถได้พิจารณาถึงความเห็นว่ามี ความสำคัญต่อหน่วยงานและจะทำให้เกิดการพัฒนายในหน่วยงาน

4. มุมมองของการวินิจฉัย (Diagnostic View) เป็นความต้องการจำเป็นที่กล่าวถึงสิ่งที่บุคคลได้พิจารณาแล้วว่ามีความบกพร่องหรือขาดหายไป และพิสูจน์ได้ว่าสิ่งที่ขาดหายไปนั้นจะทำให้เกิดความเสียหายต่อหน่วยงาน

Mckillip. (1987 : 10) กล่าวว่า ความต้องการจำเป็น หมายถึง การตัดสินคุณค่าของกลุ่มบุคคลใดบุคคลหนึ่งเกี่ยวกับปัญหาที่พบ และพยายามหาหนทางในการแก้ปัญหา ความหมายดังกล่าวจะเกี่ยวข้องกับ 4 ลักษณะ คือ

1. เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับคุณค่าซึ่งแตกต่างกันไปในแต่ละบุคคล
2. เป็นเรื่องเฉพาะของกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง
3. เป็นเรื่องที่อยู่ในรูปแบบของปัญหาเมื่อผลผลิตไม่เพียงพอ
4. เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจหรือการพิจารณาหาหนทางในการแก้ปัญหา

Barrow and Milburn. (1990 : 222-224) กล่าวว่า ความต้องการจำเป็น หมายถึง บางสิ่งบางอย่างที่อาจขาดแคลนหรืออาจจะไม่ขาดแคลนแต่จำเป็นสำหรับวัตถุประสงค์ที่ต้องการบางอย่าง

Witkin and Altschuld. (1995 : 4) กล่าวว่า ความต้องการจำเป็น คือความแตกต่างหรือช่องว่าง ระหว่างสิ่งที่เป็นอย่างหรือสภาพที่เกิดขึ้นในปัจจุบันและสิ่งที่ควรจะเป็นหรือสภาพที่พึงปรารถนา

Revire and Others. (1996 : 219) กล่าวว่า ความต้องการจำเป็น เป็นช่องว่างระหว่างสภาพการณ์ที่เป็นจริงและที่เป็นอุดมคติ ซึ่งเป็นที่รับรู้ทั้งของค่านิยมในชุมชนและยอมรับให้มีการเปลี่ยนแปลงได้

Kaufman. (2000 : 47) กล่าวว่า ความต้องการจำเป็น คือผลต่าง (Gap) ระหว่างผลที่เกิดขึ้นในปัจจุบันและผลที่ต้องการ

สุวิมล ว่องวานิช (2542 : 2) กล่าวว่า ความต้องการจำเป็น เป็นความแตกต่างระหว่างสิ่งที่มุ่งหวังหรือสิ่งที่ต้องการ กับสิ่งที่เป็นอย่างจริงในปัจจุบัน โดยความแตกต่างที่เกิดขึ้นจะบอกสภาพปัญหาที่เป็นอยู่

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช (2546 : 5) กล่าวว่า ความต้องการจำเป็น คือสภาพความแตกต่างของสิ่งที่เป็นอย่างกับสิ่งที่ควรจะเป็น โดยความแตกต่างที่เกิดขึ้นจำเป็นต้องได้รับการตอบสนองหรือดำเนินการแก้ไขเพื่อให้ความแตกต่างนั้นหมดไป

ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2556 : 107) กล่าวว่า ความต้องการจำเป็น เป็นสิ่งที่ต้องได้รับการแก้ไข เนื่องจากยังไม่สามารถกระทำให้สำเร็จตามที่ควรจะเป็นได้

สรุปได้ว่า ความต้องการจำเป็น หมายถึง ความแตกต่างหรือช่องว่างของสภาพที่เกิดขึ้นจริงในปัจจุบันกับสภาพที่คาดหวัง ซึ่งเป็นสิ่งที่จำเป็นต้องได้รับการแก้ไข ปรับปรุงเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อผู้ที่เกี่ยวข้อง

2.3.2 การประเมินความต้องการจำเป็น

มีผู้ได้ให้คำจำกัดความของการประเมินความต้องการจำเป็นเอาไว้หลายท่าน ดังนี้

Kaufman and English (1981 : 8) กล่าวว่า การประเมินความต้องการจำเป็น เป็นกระบวนการที่เป็นทางการซึ่งกำหนดช่องว่างระหว่างผลผลิตหรือผลลัพธ์ในปัจจุบัน กับผลลัพธ์หรือเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอญญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผลผลิตที่เป็นที่ต้องการ และจัดช่องว่างระหว่างผลผลิตหรือผลลัพธ์ในปัจจุบันกับผลลัพธ์หรือผลผลิตที่เป็นที่ต้องการ และจัดช่องว่างเหล่านี้ตามลำดับความสำคัญและเลือกสิ่งที่เห็นว่าสำคัญที่สุดเพื่อแก้ไขปัญหา

Witkin and Altschuld. (1995 : 10) กล่าวว่า การประเมินความต้องการจำเป็น เป็นกระบวนการที่เป็นระบบ เพื่อจัดเรียงลำดับความสำคัญก่อนหลัง และการตัดสินใจเกี่ยวกับแผนการดำเนินการและการจัดสรรทรัพยากร

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (2546 : 6) กล่าวว่า การประเมินความต้องการจำเป็น หมายถึงกระบวนการวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างสิ่งที่ควรจะเป็นและสิ่งที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน หากมีความขัดแย้งระหว่างความแตกต่างที่พบก็จะชี้ให้เห็นถึงปัญหาที่เกิดขึ้น

สุวิมล ว่องวานิช (2548 : 62) กล่าวว่า การประเมินความต้องการจำเป็นเป็นกระบวนการประเมินเพื่อกำหนดความแตกต่างของสภาพที่เกิดขึ้นกับสภาพที่ควรจะเป็น โดยระบุสิ่งที่ต้องการให้เกิดว่ามีลักษณะเช่นใด และประเมินสิ่งที่เกิดขึ้นจริงว่ามีลักษณะเช่นใด จากนั้นนำผลลัพธ์ที่ได้มาวิเคราะห์ประเมินสิ่งที่เกิดขึ้นจริงว่าสมควรเปลี่ยนแปลงอะไรบ้าง การประเมินความต้องการจำเป็นทำให้ได้ข้อมูลที่น่าไปสู่การเปลี่ยนแปลงกระบวนการจัดการศึกษาหรือการเปลี่ยนแปลงผลที่เกิดขึ้นปลายทาง การเปลี่ยนแปลงอันเนื่องมาจากการประเมินความต้องการจำเป็นจึงเป็นการเปลี่ยนแปลงในเชิงสร้างสรรค์และเป็นการเปลี่ยนแปลงทางบวก

ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2556 : 107) กล่าวว่า การประเมินความต้องการจำเป็นเป็นกระบวนการประเมินสภาพปัญหา เพื่อนำมาซึ่งการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงหลักสูตรหรือโครงการต่าง ๆ

สรุปได้ว่า การประเมินความต้องการจำเป็น หมายถึง กระบวนการที่เป็นระบบในการหาความแตกต่างระหว่างสภาพที่เกิดขึ้นจริงในปัจจุบันกับสภาพที่คาดหวัง เพื่อให้ได้ข้อมูลที่บ่งบอกถึงสภาพปัญหาที่เกิดขึ้น และนำไปสู่การเปลี่ยนแปลง ปรับปรุงหลักสูตรหรือกิจกรรมต่าง ๆ ให้ดีขึ้น

2.3.3 จุดมุ่งหมายของการประเมินความต้องการจำเป็น

Witkin and Altschuld. (1995 : 10) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการประเมินความต้องการจำเป็นเอาไว้ว่า เป็นการดำเนินการเพื่อมุ่งพัฒนาและปรับปรุงโปรแกรมการบริหารโครงสร้างขององค์กร และการดำเนินการขององค์กรให้ดีขึ้น

สุวิมล ว่องวานิช (2542 : 14) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการประเมินความต้องการจำเป็นเอาไว้ว่า คือความพยายามให้ได้ข้อมูลที่ช่วยเสริมการวางแผนในการดำเนินงาน ทำให้การพัฒนากิจกรรมหรือการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ สอดคล้องกับสภาพที่เกิดขึ้นจริง

ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2556: 108) ได้กล่าวว่า การประเมินความต้องการจำเป็นมีจุดมุ่งหมายเพื่อวิเคราะห์ ตรวจสอบให้ได้ข้อมูลที่เป็นความต้องการที่แท้จริงของหน่วยงาน องค์กร หรือบุคคล เพื่อนำไปใช้เป็นข้อสนเทศในการวางแผน การบริหารจัดการให้สัมฤทธิ์ผลตามเป้าหมาย

สรุปได้ว่า การประเมินความต้องการจำเป็นมีจุดมุ่งหมายเพื่อวิเคราะห์และตรวจสอบข้อมูลที่เป็นความต้องการจำเป็น เพื่อนำมาใช้ในการวางแผน ปรับปรุง ออกแบบ และแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นให้หมดไป

2.3.4 ความสำคัญของการประเมินความต้องการจำเป็น

การประเมินความต้องการจำเป็นมีความสำคัญอย่างมากต่อการดำเนินกิจกรรมขององค์กร ซึ่งทุกหน่วยงานก็จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องประเมินความต้องการจำเป็น เพื่อนำไปสู่การพัฒนาองค์กร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ให้ดียิ่งขึ้น ซึ่งมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (2546 : 8-9) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการประเมินความต้องการจำเป็นเอาไว้ ดังนี้

1. ทำให้ทราบปัญหาที่ต้องการแก้ไขตามลำดับความสำคัญ อันจะนำไปสู่การกำหนดจุดมุ่งหมายของการดำเนินงาน
2. ช่วยในการตัดสินใจเลือกทางเลือกในการแก้ปัญหาให้มีความสอดคล้องกับความต้องการของผู้ที่เกี่ยวข้อง
3. ช่วยลดการสูญเปล่าของงบประมาณ ทรัพยากร กำลังคนและเวลา
4. เป็นแนวทางในการวางแผน และนำแผนงานมาใช้เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการกำหนดทิศทางในการดำเนินงานและการบริหารต่อไป
5. เป็นแนวทางในการพัฒนาปรับปรุงองค์กรและหน่วยงาน
6. ช่วยให้สามารถปฏิบัติหรือดำเนินการได้สอดคล้องตามความต้องการ
7. ช่วยระบุปัญหาที่แท้จริง ทำให้สามารถแก้ปัญหาได้ตรงจุด
8. ช่วยทำให้โครงการหรือหลักสูตรนั้นน่าเชื่อถือและเป็นไปได้สูง และส่งผลให้ได้รับการสนับสนุนเรื่องงบประมาณ
9. ช่วยในการกำหนดจุดมุ่งหมายในการพัฒนาหลักสูตรที่ชัดเจน
10. เป็นการวิเคราะห์แยกแยะปัญหาชัดเจน ช่วยให้กำหนดวิธีการหรือรูปแบบการพัฒนาที่ถูกต้อง
11. เป็นการใช่วิธีการทางวิทยาศาสตร์มาช่วยในการแก้ปัญหาแทนการลองผิดลองถูก หรือการกระทำโดยที่ไม่มีหลักเกณฑ์
12. ช่วยให้หน่วยงานประหยัดค่าใช้จ่ายและลดการสูญเสียในระยะยาว

นอกจากนี้ สุวิมล ว่องวานิช (2548 : 28-30) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการประเมินความต้องการจำเป็นที่เป็นประโยชน์ต่อหน่วยงาน ดังนี้

1. การประเมินความต้องการจำเป็น เป็นเครื่องมือบริหารที่มีประสิทธิภาพ ทำให้สามารถกำหนดแผนงานที่สอดคล้องกับความต้องการของหน่วยงาน ป้องกันการสูญเสียทรัพยากรกับการดำเนินงานที่ไม่ได้ผ่านการวิเคราะห์การดำเนินงานมาอย่างแท้จริง
2. ผลที่ได้จากการประเมินความต้องการจำเป็น เป็นข้อมูลที่สะท้อนสภาพบริบทที่เกิดขึ้นของหน่วยงาน ข้อมูลดังกล่าวเป็นพื้นฐานสำคัญที่นำไปสู่การวางแผน การกำหนดแนวทางการพัฒนาองค์กรให้สอดคล้องกับสภาพที่เกิดขึ้น และสนองความต้องการขององค์กร นอกจากนี้ข้อมูลที่ได้จากการประเมินความต้องการจำเป็นยังสามารถใช้เป็นหลักเทียบในการดำเนินงาน นำมาช่วยกำหนดวัตถุประสงค์ของการดำเนินงานให้มีความชัดเจน และมั่นใจได้ว่าวัตถุประสงค์ดังกล่าวสอดคล้องกับความต้องการขององค์กรนั้นอย่างแท้จริง
3. จากการศึกษาความต้องการจำเป็น จะเห็นว่าเป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นในทุกขั้นตอนของการดำเนินงานที่นำไปสู่การพัฒนาองค์กรตั้งแต่ขั้นตอนแรก ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นของการปฏิบัติงานและการพัฒนาโครงการ การศึกษาความต้องการจำเป็นจะช่วยกำหนดเป้าหมายขององค์กรที่แสดงความต้องการจำเป็นขององค์กรที่ชัดเจน ช่วยในการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามแผนที่กำหนด และช่วยกระตุ้นให้เกิดผลกระทบจากโครงการ ทำให้การพัฒนาการศึกษาได้รับการชี้แจงแนวทางจากฐานข้อมูลที่มีอยู่ ทำให้สามารถวัดการเปลี่ยนแปลงของการปฏิบัติงานในช่วงเวลาหนึ่ง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จะเห็นได้ว่าการประเมินความต้องการจำเป็นมีความสำคัญต่อการปรับปรุง เปลี่ยนแปลง หรือพัฒนากระบวนการทำงานหรือองค์กรให้ดีขึ้น โดยใช้ข้อมูลที่ได้มาจากกระบวนการที่มีขั้นตอน มีความน่าเชื่อถือและตรวจสอบได้มาเป็นพื้นฐานในการวางแผนและการดำเนินงาน ช่วยให้การพัฒนาทำได้ตรงกับความต้องการขององค์กรนั้นอย่างแท้จริง

2.3.5 ประเภทของความต้องการจำเป็น

มีนักการศึกษาได้จัดประเภทของความต้องการจำเป็นหรือการประเมินความต้องการจำเป็นเอาไว้หลายท่าน ดังนี้

Kaufman and English. (1981 : 66-67) ได้แบ่งประเภทของการประเมินความต้องการจำเป็นเอาไว้ 2 ประเภท คือ ความต้องการจำเป็นภายในและความต้องการจำเป็นภายนอก

1. ความต้องการจำเป็นภายใน เป็นการวิเคราะห์ ที่ความต้องการจำเป็น เพื่อศึกษาจัดลำดับ คัดเลือกความต้องการจำเป็นภายในขอบเขตขององค์กร
2. ความต้องการจำเป็นภายนอก เป็นการศึกษาความต้องการจำเป็นที่มุ่งหวังจะให้ได้ความต้องการจำเป็นที่เป็นประโยชน์ต่อองค์กรทั้งในปัจจุบันและในอนาคตต่อองค์กรและสังคมโดยรวม

Witkin and Altschuld. (1995 : 10) ได้แบ่งประเภทของการประเมินความต้องการจำเป็นตามระดับความต้องการออกเป็น 3 ระดับ ดังนี้

ระดับที่ 1 ระดับปฐมภูมิ เป็นการศึกษาความต้องการจำเป็นของกลุ่มผู้รับบริการ เช่น นักเรียน ลูกค้า คนไข้ ผู้ใช้ข้อมูล ผู้แลกเปลี่ยน เป็นต้น

ระดับที่ 2 ระดับทุติยภูมิ เป็นการศึกษาความต้องการจำเป็นของผู้ให้บริการและผู้วางแผนนโยบาย เช่น ครู ผู้ปกครอง พนักงานที่อยู่ในสังคม ผู้ให้การดูแลรักษา ผู้เชี่ยวชาญในด้านการดูแลสุขภาพ พนักงานในโรงงาน พนักงานไปรษณีย์ ผู้บริหาร ผู้บังคับบัญชา ผู้จัดการ เป็นต้น

ระดับที่ 3 ระดับตติยภูมิ เป็นการศึกษาความต้องการจำเป็นที่เกี่ยวกับทรัพยากรหรือการแก้ไขปัญหา เช่น อาคาร อุปกรณ์อำนวยความสะดวก เครื่องไม้เครื่องมือ พัสตุ เทคโนโลยี กระบวนการ ระบบที่นำมาใช้ รายได้ เวลา สภาพแวดล้อมในการทำงาน เป็นต้น

สุวิมล ว่องวานิช (2548 : 47 - 54) ได้สังเคราะห์และจัดประเภทของความต้องการจำเป็นไว้ดังนี้

1. การจัดประเภทตามช่วงระยะเวลาในการดำเนินขององค์กร จำแนกออกได้เป็นประเภทเตรียมการและประเภทย้อนหลัง
2. การจัดประเภทตามวิธีการที่ใช้ในการศึกษาความต้องการจำเป็น จำแนกออกเป็น 4 ประเภท ได้แก่ 1) ความต้องการจำเป็นนพัสถาน 2) ความต้องการจำเป็นตามการรับรู้ 3) ความต้องการจำเป็นที่แสดงออก และ 4) ความต้องการจำเป็นเชิงสัมพันธ์
3. การจัดประเภทตามความขาดแคลนหรือการแก้ปัญหา จำแนกเป็น 2 ประเภท คือ ความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับผลงานหรือความสามารถในการปฏิบัติงาน และความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับสิ่งทดลอง
4. การจัดประเภทตามผลลัพธ์ของการดำเนินงาน จำแนกเป็น 3 ประเภท คือ 1) ระดับกลาง เป็นการศึกษาความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับปัจจัยนำเข้าและกระบวนการหรือวิธีการ และผลผลิตที่เกิดขึ้นโดยทันที 2) ระดับรวบยอด เป็นการศึกษาความต้องการจำเป็นที่เกี่ยวกับผลผลิตหรือบริการ และ 3) ระดับกลยุทธ์ เป็นการศึกษาความต้องการจำเป็นระดับองค์กรรวม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5. การจัดประเภทตามลักษณะของข้อมูล จำแนกออกเป็น 2 ประเภท คือ ความต้องการจำเป็นเชิงปริมาณ และความต้องการจำเป็นเชิงคุณภาพ

6. การจัดประเภทตามแหล่งที่มาของข้อมูล คือ ความต้องการจำเป็นจริงกับความต้องการจำเป็นตามการรับรู้

7. การจัดประเภทตามองค์กรผู้รับหรือผู้ให้บริการ จำแนกออกเป็น 3 ประเภท คือ ความต้องการจำเป็นระดับปฐมภูมิ ระดับทุติยภูมิ และระดับตติยภูมิ

8. การจัดประเภทตามสาระของความต้องการจำเป็น จำแนกออกเป็น 4 ประเภท คือ 1) ความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับบทบาททั่วไปหรือบทบาทเฉพาะ 2) ความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับองค์กร 3) ความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และ 4) ความต้องการจำเป็นส่วนบุคคล

9. การจัดประเภทตามกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการกำหนดความต้องการจำเป็น จำแนกออกเป็น 3 ประเภท คือ 1) ความต้องการจำเป็นระดับบุคคล 2) ความต้องการจำเป็นของกลุ่ม และ 3) ความต้องการจำเป็นขององค์กร

10.การจัดประเภทตามช่วงเวลาที่ต้องการกำหนดความต้องการจำเป็น จำแนกออกเป็น 2 ประเภท คือ ความต้องการจำเป็นในปัจจุบัน และความต้องการจำเป็นในอนาคต

11.การจัดประเภทตามขอบเขตของการวิจัย จำแนกออกเป็น 3 กลุ่ม คือ 1) การระบุความต้องการจำเป็น 2) การวิเคราะห์สาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็น และ 3) การกำหนดทางเลือกของการแก้ไขปัญหา

สรุปได้ว่า ในการจัดประเภทของความต้องการจำเป็นหรือการประเมินความต้องการจำเป็นนั้นสามารถแบ่งได้หลายลักษณะ ขึ้นอยู่กับจุดประสงค์ของการประเมินความต้องการจำเป็น ลักษณะของข้อมูล บุคคลที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษา

2.3.6 วิธีการในการประเมินความต้องการจำเป็น

การประเมินความต้องการจำเป็น เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อให้ทราบว่ามีความต้องการจำเป็นอะไรเกิดขึ้นบ้าง อาจจะเป็นการสำรวจความแตกต่างระหว่างสิ่งที่เกิดขึ้นจริงกับสิ่งที่คาดหวัง จะให้เกิดขึ้น หรือการสำรวจสภาพปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในการทำงาน ซึ่งในการประเมินความต้องการจำเป็นสามารถทำได้หลายวิธี ดังนี้ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมจริราช. (2546 : 27-32)

2.3.6.1 วิธีการเชิงสำรวจ เป็นวิธีการที่ใช้กันอย่างแพร่หลาย สามารถทำได้หลายวิธี เช่น การใช้แบบสอบถาม การสัมภาษณ์ การสังเกต การค้นคว้าเอกสาร การทดสอบ และการวิเคราะห์งาน เป็นต้น

(1) การใช้แบบสอบถาม การสำรวจความต้องการจำเป็นโดยใช้แบบสอบถาม เป็นวิธีการที่นิยมใช้กันอย่างแพร่หลาย เนื่องจากเป็นวิธีการที่คุ้นเคยและประหยัด สามารถรวบรวมข้อมูลจากคนจำนวนมากได้ การคำนวณค่าสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลทำได้ง่าย ผู้ให้ข้อมูลสามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างอิสระเพราะไม่ต้องการเผชิญหน้ากับผู้เก็บข้อมูล แต่ก็มีข้อจำกัดในการได้ข้อมูลที่อาจไม่ตรงนัก เนื่องจากผู้ตอบขาดแรงจูงใจและตั้งใจในการตอบ

(2) การสัมภาษณ์ เป็นวิธีการสำรวจข้อมูลความต้องการจำเป็นที่ง่าย อาศัยการเผชิญหน้าโต้ตอบระหว่างผู้สัมภาษณ์และผู้ถูกสัมภาษณ์ ทำให้เห็นบุคคลิก ทำทาง ตลอดจนความรู้สึกนึกคิดของผู้ถูกสัมภาษณ์ สามารถเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลทุกระดับ สามารถถามถึงปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงาน ความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน รวมถึงแนวทางแก้ไขปัญหา ทำให้เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สว่นไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ทราบถึงความต้องการจำเป็นของบุคคลนั้นเป็นวิธีที่เหมาะสมสำหรับใช้เก็บข้อมูลจากผู้อ่านเขียนไม่ได้ คำถามมีความยืดหยุ่นสูง แต่การสัมภาษณ์อาจต้องใช้เวลาและสิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายสูง บางครั้งข้อมูลที่ได้อาจยากในการสรุปผลเนื่องจากผู้ให้สัมภาษณ์มีความแตกต่างกันในเชิงความคิดมาก วิธีการสัมภาษณ์อาจใช้วิธีการแบบอิสระ โดยปล่อยให้ผู้ให้สัมภาษณ์แสดงความคิดเห็นอย่างอิสระ ทำให้ได้ข้อมูลมาก แต่ค่อนข้างยากในการวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งอาจใช้การสัมภาษณ์แบบกำหนดข้อความไว้ล่วงหน้า เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ตรงกับความต้องการของผู้สัมภาษณ์มากที่สุด

(3) การสังเกต เป็นวิธีการสำรวจความต้องการจำเป็นที่สามารถให้ข้อมูลที่ เป็นประโยชน์โดยการสังเกตพฤติกรรมของบุคคล จุดบันทึกพฤติกรรมในเครื่องมือที่สร้างขึ้น เช่น แบบวัดความถี่ของการมีส่วนร่วมกิจกรรมในชุมชนของชาวบ้าน แบบตรวจสอบพฤติกรรมการเรียน เป็นกลุ่ม ซึ่งอาจใช้การสังเกตแบบมีโครงสร้างหรือแบบไม่มีโครงสร้าง หรือใช้การสังเกตแบบมีส่วนร่วมหรือการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม แต่ก็มีข้อจำกัดในเรื่องการใช้เวลามากและงบประมาณสูงในการ เก็บรวบรวมข้อมูล

(4) การค้นคว้าเอกสาร เป็นวิธีการสำรวจที่ศึกษาจากเอกสารต่าง ๆ เช่น หลักสูตรเดิม บันทึกรายงานการประชุมของโรงเรียน เอกสารบันทึกการปฏิบัติงานของครู เอกสาร นโยบายของโรงเรียน รายงานประจำปี แผนปฏิบัติการประจำปี ประวัติพนักงาน/เจ้าหน้าที่ เป็นต้น ซึ่งเป็นเอกสารที่ให้ข้อมูล 3 ลักษณะ คือ

(4.1) สิ่งที่เกี่ยวข้องกับองค์กร ได้แก่ วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย วัตถุประสงค์ ภาระหน้าที่ โครงสร้าง นโยบาย แผนงาน ระเบียบปฏิบัติงาน จำนวนบุคลากร อัตรา การมาเรียน อัตราการจบ อัตราการเรียนต่อ คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทรัพยากรต่าง ๆ ขององค์กร เป็นต้น

(4.2) สิ่งที่เกี่ยวข้องกับบุคลากร ได้แก่ ปัญหาของผู้ปฏิบัติงานการร้อง ทุกข์ การพิจารณาความดีความชอบ เป็นต้น

(4.3) สิ่งที่เกี่ยวข้องกับงานและสายทางเดินของงาน ได้แก่ ตำแหน่ง หน้าที่งานที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพของผลงาน ตำแหน่งทางวิชาการของครูอาจารย์ ค่าใช้จ่ายในการ ทำงาน ปฏิบัติงาน เป็นต้น

(5) การทดสอบ เป็นวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการวัดความสามารถ ความถนัด ความสนใจของบุคลากรในองค์กรหรือหน่วยงาน ทำให้ทราบความต้องการจำเป็นที่ชัดเจน ด้านความรู้ ทักษะ และทัศนคติ เครื่องมือที่ใช้ในการทดสอบ เช่น แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียน แบบทดสอบความถนัด แบบทดสอบบุคลิกภาพ แบบทดสอบการปฏิบัติงาน เป็นต้น

2.3.6.2 กระบวนการกลุ่ม การศึกษาความต้องการจำเป็นโดยใช้กระบวนการกลุ่ม สามารถเลือกใช้ได้หลายวิธี เช่น กลุ่มควบคุมคุณภาพ เทคนิคกลุ่มสมมติ การจัดสนทนากลุ่ม การ ระดมสมอง การประชาพิจารณ์ เทคนิคเดคัม เป็นต้น

(1) กลุ่มควบคุมคุณภาพ (Quality Control) เป็นวิธีการหาความต้องการ จำเป็นโดยมีหลักการว่าผู้ปฏิบัติงานนั้นเป็นผู้ที่สามารถเข้าใจสภาพของการปฏิบัติงานได้ดีที่สุด เช่น กลุ่มควบคุมคุณภาพมีขั้นตอนของการดำเนินงานโดยใช้กลุ่มครู 10 คน ที่มีความสมัครใจที่จะเข้าร่วม กระบวนการกลุ่ม โดยร่วมกันระบุปัญหาในการจัดการเรียนการสอน วิเคราะห์ปัญหา และแก้ปัญหาที่ เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอน เพื่อนำมาปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนให้ดีขึ้น โดย ดำเนินการทุกสัปดาห์ สัปดาห์ละ 1 ครั้ง โดยกลุ่มครูจะเลือกปัญหาขึ้นมาวิเคราะห์ จัดเรียงลำดับตาม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ความสำคัญของปัญหาที่เกิดขึ้น จากนั้นร่วมกันหาสาเหตุของปัญหา แล้วเชิญผู้เชี่ยวชาญเข้าร่วม แนะนำวิธีการในการแก้ไขปัญหานั้นได้ข้อสรุปการแก้ปัญหา ข้อดีของเทคนิคนี้คือ ข้อมูลที่ได้สามารถแก้ปัญหาในการทำงานได้ตรงจุด และช่วยให้เกิดสัมพันธภาพที่ดีในองค์กร ข้อจำกัดของเทคนิคนี้คือ ผู้นำกลุ่มต้องมีความสามารถในการสูง ผู้เข้าร่วมกระบวนการควรมีทักษะการวัดผลที่ดี และปัญหาที่ใช้ในการวิเคราะห์ต้องไม่ซับซ้อนเกินไป

(2) เทคนิคกลุ่มสมมติ (Nominal Group Technique) เป็นเทคนิคที่ใช้ในการรวบรวมแนวความคิดที่หลากหลายในเวลาอันสั้น ใช้การประชุมแบบมีโครงสร้าง โดยใช้ผู้เชี่ยวชาญประมาณ 7-10 คน เขียนแสดงความคิดเห็นต่อประเด็นคำถามที่ชัดเจน นำความคิดเห็นเหล่านั้นเข้าสู่กลุ่มเพื่ออภิปรายแลกเปลี่ยนและทำความเข้าใจในความคิดเห็นของแต่ละบุคคล แล้วลงมติโดยการประมาณค่า (Rating) หรือจัดเรียงลำดับความสำคัญ ส่วนจะตัดสินใจใช้วิธีใดนั้นก็ขึ้นอยู่กับว่ามีความคิดที่ต้องการหาฉันทามติจำนวนมากหรือน้อย ถ้ามีจำนวนน้อยไม่กี่ข้อ วิธีที่เหมาะสมก็คือวิธีจัดเรียงลำดับความสำคัญ แต่ถ้ามีจำนวนมากหรืออาจจะมากกว่า 10 ข้อ วิธีที่เหมาะสมคือวิธีการประมาณค่า

(3) การจัดสนทนากลุ่ม (Focus Group Technique) เป็นการใช้กระบวนการกลุ่มในการเก็บรวบรวมข้อมูล ที่ทำให้ได้ข้อมูลที่เจาะลึกในประเด็นที่ต้องการ โดยมีผู้ดำเนินการเป็นผู้กระตุ้นความคิดของผู้ร่วมสนทนา เหมาะสำหรับกลุ่มขนาดเล็ก 6-12 คน ซึ่ง สุวิมล ว่องวานิช. (2548 : 347) กล่าวเอาไว้ว่า ขนาดของกลุ่มยังขึ้นอยู่กับประเด็นที่กำหนดให้อภิปรายและเวลาที่ใช้ในการประชุมกลุ่มด้วย ผลที่ได้จากการสนทนากลุ่มคือความคิดและแนวทางหรือประเด็นปัญหา ความต้องการที่หลากหลายซึ่งผ่านการถกเถียงและการอภิปรายกลุ่ม วิธีการนี้เป็นการใช้กระบวนการกลุ่มในการเก็บรวบรวมข้อมูล มีการกำหนดบุคคลที่จะเข้าร่วมกระบวนการและกำหนดประเด็นที่จะสนทนาร่วมกัน โดยกระบวนการเริ่มด้วยการชี้แจงจุดมุ่งหมาย การเตรียมคำถามสำหรับการสัมภาษณ์กลุ่มจากคำถามทั่วไปจนถึงคำถามเจาะลึก ใช้คำถามง่าย ไม่ลำเอียง แต่เจาะจง การกำหนดและเลือกผู้เข้าร่วมกระบวนการ การเตรียมสถานที่ประชุมที่มีความเงียบ จัดโต๊ะเก้าอี้ให้สมาชิกนั่งหันหน้าเข้าหากันระหว่างการดำเนินการสนทนากลุ่ม มีการบันทึกเทป ข้อควรระวังเกี่ยวกับบทบาทของผู้ดำเนินการคือ ต้องเป็นผู้ฟังที่ดี ไม่เข้าไปมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นกับสมาชิกอื่น หลังจากได้ข้อมูลแล้วจึงทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยกำหนดค่าสำคัญ จัดกลุ่มข้อความที่เป็นประเด็นหลัก จัดกลุ่มคำตอบที่เป็นกลาง คำตอบทางบวก ทางลบและข้อเสนอแนะ แปลความหมาย ในการรายงานผลจะมีทั้งข้อมูลเชิงปริมาณและข้อมูลเชิงคุณภาพ สุวิมล ว่องวานิช. (2548 : 342-346)

(4) การระดมสมอง (Brainstorming) เป็นวิธีการแสดงความคิดเห็นอย่างเสรีต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่ง โดยไม่มีการประเมินคุณค่าของความคิดเห็นโดยสมาชิกในกลุ่ม โดยการให้สมาชิกในกลุ่มได้แสดงความคิดเห็นอย่างเต็มที่โดยไม่คำนึงว่าจะถูกต้องหรือไม่ เมื่อได้ระดมสมองความคิดเห็นเอาไว้เป็นจำนวนมากพอสมควรแล้ว จึงนำมาอภิปรายเลือกเฟ้นกันต่อไปตามที่กลุ่มเห็นว่าดีหรือเหมาะสม

(5) การประชาพิจารณ์ (Public Hearing) เป็นการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนจากกลุ่มตัวอย่าง อาจเป็นการสำรวจทางการเมือง สังคม เศรษฐกิจ สภาพแวดล้อม และความเป็นอยู่ในการดำรงชีวิตของประชาชนและคุณภาพการศึกษา เพื่อหยั่งความคิดเห็นของประชาชนต่อการดำเนินกิจกรรมหรือโครงการ

(6) เทคนิคเดคัม (Developing a Curriculum : DACUM) เป็นกระบวนการกลุ่มที่มีขนาดเล็กประมาณ 8 - 12 คน ที่เป็นผู้ปฏิบัติงานเป็นผู้อภิปรายแสดงความคิดเห็น โดยมีหลักการที่สำคัญคือ ผู้ที่ปฏิบัติงานย่อมมีความเชี่ยวชาญในงานนั้นมากที่สุด กระบวนการที่สำคัญของเทคนิคเดคัมมี 3 ขั้นตอน คือ การระดมสมอง การอภิปรายแสดงความคิดเห็น และการหาฉันทมติจากผู้เข้าร่วมกระบวนการกลุ่ม โดยระบุมความจำเป็นของงานที่มีความสำคัญลงบนแผนภูมิเดคัม จัดลำดับความสำคัญของงานภายในแผนภูมิ เทคนิคเดคัมจะช่วยให้มองเห็นภาพและทิศทางของการดำเนินงานได้ชัดเจน และเป็นเทคนิคที่ช่วยประหยัดเวลาและงบประมาณในการดำเนินการ ส่วนข้อจำกัดของเทคนิคนี้อยู่ที่การวิเคราะห์งานไม่ค่อยได้รายละเอียดเท่ากับวิธีการอื่น

2.3.6.3 เทคนิคเชิงอนาคต การศึกษาความต้องการจำเป็นโดยใช้เทคนิคเชิงอนาคตสามารถเลือกได้หลายวิธี ดังนี้

(1) เทคนิคเดลฟาย (Delphi Technique) เป็นวิธีการหาความต้องการจำเป็นอย่างเป็นระบบโดยใช้การระดมความคิดของผู้เชี่ยวชาญ โดยการไม่เปิดเผยชื่อและเผชิญหน้าเพื่อทำนายเหตุการณ์หรือความเป็นไปได้ในอนาคตโดยอาศัยฉันทมติจากผู้เชี่ยวชาญประมาณ 2 - 4 รอบ เป็นข้อสรุปที่ปราศจากการครอบงำทางความคิด ซึ่งผู้เชี่ยวชาญสามารถทบทวนคำตอบและมีโอกาสถ่วงถ่วงความคิดของตนเองอย่างรอบคอบ

(2) การฉายภาพอนาคต (Scenarios) เป็นการสำรวจความเป็นไปได้ในอนาคตจากจินตนาการบนพื้นฐานของข้อมูล ซึ่งเป็นภาพของเหตุการณ์ที่จะเกิดในอนาคต ผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตจะทำให้มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจในปัจจุบัน

(3) การศึกษาแนวโน้ม (Trend Studies) เป็นการศึกษาข้อมูลทางสังคม เศรษฐกิจ การเมือง โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์ต่าง ๆ เพื่อศึกษาว่าตัวแปรเหล่านั้นมีผลต่อการพยากรณ์สิ่งที่จะเกิดขึ้นในอนาคตได้มากน้อยเพียงใด ใช้วิธีการเก็บข้อมูลจากตำรา ซึ่งบรรยายเหตุการณ์ปัจจุบันหรือสภาพการณ์เหล่านี้ที่เกิดขึ้นในช่วงเวลาต่าง ๆ กันกับในอดีต นำข้อมูลมาศึกษาเปรียบเทียบ ใช้เทคนิคการวิจัยพยากรณ์สิ่งที่จะเกิดขึ้นในอนาคต การศึกษาแนวโน้มมีความจำเป็นต่อการวางแผนโครงการ แผนการศึกษาและการเตรียมแก้ปัญหาอันเกิดจากอัตราการลดลงของประชากรวัยเรียน เป็นต้น

(4) เทคนิควงล้ออนาคต (Future Wheel) เป็นเทคนิคที่ใช้พยากรณ์แนวโน้มของสิ่งต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น โดยพิจารณาจากสิ่งที่คิดว่าเป็นปัญหาหรือสิ่งที่เป็นแนวทางแก้ไขเพื่อพิจารณาว่าเมื่อเกิดปัญหานี้แล้วจะมีผลกระทบต่อสิ่งต่าง ๆ อย่างไรบ้าง เพื่อเป็นแนวทางในการแสวงหาทางเลือกที่เหมาะสมต่อไป

2.3.7 การจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น

การจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น เป็นขั้นตอนสุดท้ายของกระบวนการประเมินความต้องการจำเป็น ซึ่ง Witkin. (1984 : 57) ได้เสนอแนะเอาไว้ดังนี้

2.3.7.1 การจัดลำดับ เป็นวิธีการที่ง่ายและนิยมอย่างแพร่หลาย โดยการเปรียบเทียบความสำคัญของรายการแต่ละข้อ แล้วให้หมายเลขของความสำคัญของทุกข้อ จากนั้นนำผลการจัดเรียงลำดับของทุกคนมานับคะแนนความถี่ของลำดับความสำคัญในแต่ละข้อ แล้วจัดความต้องการจำเป็นตามลำดับ

2.3.7.2 การประเมินค่าตามสเกล เป็นวิธีการจัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นที่ได้รับความนิยมและไม่ซับซ้อน ส่วนมากใช้มาตราประมาณค่าของลิเคิร์ตชนิด 5 ระดับ โดยให้ผู้ประเมินกำหนดน้ำหนักความสำคัญของความต้องการจำเป็นในแต่ละข้อ แล้วนำมาคำนวณเป็นค่าเฉลี่ย จากนั้นนำค่าเฉลี่ยไปจัดเรียงลำดับของความถี่ความต้องการจำเป็นจากมากไปน้อย

2.3.7.3 การเรียงบัตรรายการ เป็นวิธีการจัดเรียงลำดับสำคัญของความต้องการจำเป็นโดยใช้การเรียงบัตรรายการตามความสำคัญของข้อรายการ ทำให้ผู้ประเมินเกิดความสนุกสนาน เพลิดเพลิน

2.3.7.4 การให้น้ำหนักคะแนนรายข้อ เป็นวิธีการจัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น โดยการเปรียบเทียบความสำคัญและให้น้ำหนักคะแนนรายข้อทีละคู่ เลือกข้อรายการที่มีความสำคัญกว่าในคู่หนึ่ง จากนั้นมีการนับความถี่ในการเลือกความต้องการจำเป็นในแต่ละข้อรายการ แล้วนำไปจัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น

2.3.7.5 มาตราประมาณขนาด เป็นวิธีการจัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น โดยใช้การเปรียบเทียบระหว่างข้อรายการทั้งหมดกับข้อเกณฑ์ซึ่งกำหนดน้ำหนักคะแนนไว้แล้ว แล้วให้น้ำหนักคะแนนที่แสดงถึงความสำคัญของความต้องการจำเป็นนั้น ๆ เมื่อเทียบกับข้อรายการเกณฑ์ แล้วนำน้ำหนักคะแนนที่ได้มาคำนวณ แล้วนำไปจัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น

2.3.7.6 ดัชนีการจัดเรียงลำดับความถี่ความต้องการจำเป็น (Priority Needs Index : PNI) เป็นการจัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นโดยการหาผลต่างระหว่างสภาพที่คาดหวัง (I) กับสภาพที่เป็นจริงในปัจจุบัน (D) แล้วหารด้วยค่าสภาพที่เป็นจริงในปัจจุบัน (D) เพื่อควบคุมขนาดของความต้องการจำเป็นให้อยู่ในพิสัยที่ไม่มีช่วงกว้างมากเกินไป และให้ความหมายเชิงเปรียบเทียบเมื่อใช้ระดับของสภาพที่เป็นอยู่เป็นฐานในการคำนวณอัตราการพัฒนาเข้าสู่สภาพที่คาดหวังของกลุ่มมีสูตรในการคำนวณดังนี้ (สุวิมล ว่องวานิช. 2548 : 279)

$$PNI = (I-D) \times I$$

PNI หมายถึง ดัชนีการจัดเรียงลำดับความถี่ความต้องการจำเป็น

I หมายถึง ระดับความสำคัญหรือระดับที่คาดหวัง

D หมายถึง สภาพที่เกิดขึ้นจริงในปัจจุบัน

2.3.7.7 การจัดเรียงความแตกต่างของคะแนน (Rank Order of Difference Scores) หรือความแตกต่างของค่าเฉลี่ย (Mean Difference Method : MDF) เป็นวิธีการที่ง่ายและนิยมกันอย่างแพร่หลาย โดยเป็นการนำค่าเฉลี่ยของผลต่างระหว่างสภาพที่ควรจะเป็นกับสภาพที่เป็นจริงมาจัดเรียงลำดับความสำคัญตามค่าเฉลี่ยของผลต่าง ถ้าพบว่าค่าเฉลี่ยของผลต่างของความจำเป็นข้อใดสูงที่สุด แสดงว่าความต้องการจำเป็นข้อนั้นมีความสำคัญมากที่สุด ซึ่งมีสูตรการคำนวณดังนี้

$$MDF = X_1 - X_2$$

MDF หมายถึง ดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น

X_1 หมายถึง คะแนนเฉลี่ยของสภาพที่ควรจะเป็น

X_2 หมายถึง คะแนนเฉลี่ยของสภาพที่เป็นจริง

2.3.7.8 วิธี Priority Needs Index (PNI) แบบปรับปรุง เป็นสูตรที่ปรับปรุงจากสูตร PNI ดั้งเดิมโดย นงลักษณ์ วิรัชชัย และสุวิมล ว่องวานิช เป็นวิธีการที่หาค่าผลต่างของ (I-D) แล้วหารด้วยค่า D เพื่อควบคุมขนาดของความต้องการจำเป็นให้อยู่ในพิสัยที่ไม่มีช่วงกว้างมากเกินไป และให้ความหมายเชิงเปรียบเทียบ เมื่อใช้ระดับของสภาพที่เป็นอยู่เป็นฐานในการคำนวณค่าอัตราการพัฒนาเข้าสู่สภาพที่คาดหวังของกลุ่ม

$$PNI_{\text{modified}} = (I-D)/D$$

- เมื่อ PNI_{modified} หมายถึง ดัชนีการจัดเรียงลำดับความต้องการจำเป็น
- I หมายถึง ระดับความสำคัญหรือระดับที่คาดหวัง
- D หมายถึง สภาพที่เกิดขึ้นจริงในปัจจุบัน

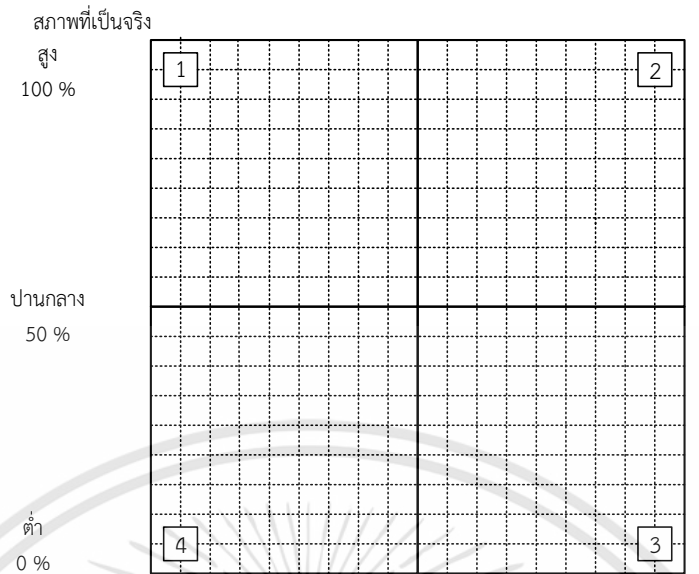
2.3.7.9 การวิเคราะห์เมทริกซ์ (matrix analysis) เป็นวิธีการวิเคราะห์ที่เน้นการเสนอผลการดำเนินงานของหน่วยงานในส่วนที่เป็นจุดแข็งและจุดอ่อนที่ควรได้รับการพัฒนาโดยการแบ่งตารางออกเป็น 4 ช่อง แสดงความสัมพันธ์ระหว่างสภาพที่มุ่งหวัง (หรือเรียกว่าเกณฑ์ที่ควรจะเป็น) และสภาพที่เกิดขึ้นจริง จุดที่ใช้แบ่งอาจเป็นค่าเฉลี่ยของคะแนนสูง-ต่ำที่กำหนด หรือเกณฑ์ที่ผู้ประเมินเห็นว่าเหมาะสมที่จะเป็นจุดตัด (cut-off score)

1 หมายถึง เกณฑ์ที่ควรจะเป็นมีระดับต่ำ แต่ผลการดำเนินงานสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด หมายความว่า ผลการดำเนินงานมีคุณภาพเกินเกณฑ์ที่กำหนด

2 หมายถึง เกณฑ์ที่ควรจะเป็นมีระดับต่ำ แต่ผลการดำเนินงานสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด หมายความว่า ผลการดำเนินงานประสบความสำเร็จในระดับดี

3 หมายถึง เกณฑ์ที่ควรจะเป็นมีระดับสูง แต่ผลการดำเนินงานต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนด หมายความว่า ผลการดำเนินงานไม่ประสบความสำเร็จ ต้องทำการแก้ไขปรับปรุง

4 หมายถึง เกณฑ์ที่ควรจะเป็นมีระดับต่ำ และผลการดำเนินงานต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนด หมายความว่า ผลการดำเนินงานยังอยู่ในสภาพที่ไม่ดีนัก แต่ยังไม่น่าวิตกมากเนื่องจากหน่วยงานให้ความสำคัญกับตัวบ่งชี้ที่ไม่สูงมาก

ภาพที่ 2.7 ผลการประเมินความต้องการจำเป็นโดยใช้การวิเคราะห์เมทริกซ์

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการประเมินความต้องการจำเป็น ผู้วิจัยจะใช้วิธีการประเมินประเมินความต้องการจำเป็น เพื่อประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตร เสริมสร้างสำนักสากล สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การอาชีวศึกษา โดยแบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอนดังนี้

1. เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ เพื่อศึกษาความแตกต่างระหว่างสภาพที่เกิดขึ้นจริงกับสภาพที่ คาดหวังของสำนักสากล ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การอาชีวศึกษา ตามทัศนะของครูผู้สอนสำนักสากล และจัดลำดับความสำคัญของความต้องการ จำเป็นโดยดัชนีการจัดเรียงลำดับความต้องการจำเป็น (PNI Modified)

2. เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษาที่เกี่ยวข้อง กับสำนักสากล เพื่อศึกษาความต้องการและแนวทางในการเสริมสร้างสำนักสากล สำหรับนักเรียน ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

2.4 ความพึงพอใจ

2.4.1 ความหมายของความพึงพอใจ

ชริณี เดชจินดา (2535: 6) ให้ความหมายของความพึงพอใจไว้ว่า ความพึงพอใจเป็น ความรู้สึกนึกคิดหรือทัศนคติของบุคคลที่มีต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดหรือปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ความรู้สึกพอใจจะ เกิดขึ้นเมื่อความต้องการของบุคคลได้รับการตอบสนองหรือบรรลุจุดมุ่งหมายในระดับหนึ่ง ความรู้สึกดังกล่าวจะลดลงและไม่เกิดขึ้นหากความต้องการหรือจุดมุ่งหมายนั้นไม่ได้รับการ ตอบสนอง

สง่า ภูณรงค์ (2540: 9) ได้กล่าวว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกที่เกิดขึ้นเมื่อ ได้รับความสำเร็จตามความมุ่งหมาย หรือเป็นความรู้สึกขั้นสุดท้ายที่ได้รับผลสำเร็จตาม วัตถุประสงค์

ปริญญา จเรรัชต์ และคณะ (2546:3) กล่าวว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ท่าที ความรู้สึกหรือทัศนคติในทางที่ดีของบุคคลที่มีต่อสิ่งที่ปฏิบัติ ร่วมปฏิบัติหรือได้รับมอบหมายให้ ปฏิบัติโดยผลตอบแทนที่ได้รับ รวมทั้งสภาพแวดล้อมต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เป็นปัจจัยทำให้เกิดความพึงพอใจหรือไม่พึงพอใจ

จากความหมายของความพึงพอใจดังกล่าว พอสรุปความได้ว่า ความพึงพอใจเป็นทัศนคติอย่างหนึ่งที่เป็นนามธรรม เป็นความรู้สึกส่วนตัวทั้งทางด้านบวกและลบ ขึ้นอยู่กับการได้รับการตอบสนอง เป็นสิ่งที่กำหนดพฤติกรรมในการแสดงออกของบุคคลที่มีผลต่อการเลือกที่จะปฏิบัติสิ่งใดสิ่งหนึ่ง

2.4.2 แนวความคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับความพึงพอใจ

วิชัย เหลืองธรรมชาติ (2531: 9) ได้ให้แนวความคิดเกี่ยวกับความพึงพอใจว่า ความพึงพอใจมีส่วนเกี่ยวข้องกับความต้องการของมนุษย์ คือ ความพึงพอใจจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อความต้องการของมนุษย์ได้รับการตอบสนอง ซึ่งมนุษย์ไม่ว่าอยู่ในที่ใดย่อมมีความต้องการขั้นพื้นฐานไม่ ต่างกัน

พิทักษ์ ตรุษทิบ (2538:6) กล่าวว่า ความพึงพอใจเป็นเพียงปฏิกิริยาด้านความรู้สึกต่อ สิ่งเร้าหรือสิ่งกระตุ้นที่แสดงผลออกมาในลักษณะของผลลัพธ์สุดท้ายของกระบวนการประเมิน โดย บ่งบอกทิศทางของผลการประเมินว่าเป็นไปในลักษณะทางบวกหรือทิศทางลบ หรือไม่มีปฏิกิริยา คือเฉยๆ ต่อสิ่งเร้าหรือสิ่งที่มากระตุ้น

สุเทพ พานิชพันธุ์ (2541: 5) ได้สรุปถึงสิ่งจูงใจที่ใช้เป็นเครื่องมือกระตุ้นให้บุคคลเกิดความพึงพอใจไว้ดังนี้ 1. สิ่งจูงใจที่เป็นวัตถุ ได้แก่ เงิน สิ่งของ เป็นต้น 2. สภาพทางกายที่ปรารถนา คือสิ่งแวดล้อมในการประกอบกิจกรรมต่างๆ ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญ อย่างหนึ่งอันก่อให้เกิดความสุขทางกาย 3. ผลประโยชน์ทางอุดมคติ หมายถึง สิ่งต่างๆ ที่สนองความต้องการของบุคคล 4. ผลประโยชน์ทางสังคม คือ ความสัมพันธ์อันดีมิตรกับผู้ร่วมกิจกรรม อันจะทำให้เกิด ความผูกพัน ความพึงพอใจและสภาพการอยู่ร่วมกัน อันเป็นความพึงพอใจของบุคคลในด้านสังคม หรือความมั่นคงในสังคม ซึ่งจะทำให้รู้สึกมีหลักประกันและมีความมั่นคงในการประกอบกิจกรรม

2.4.3 การวัดความพึงพอใจ

ปริญญา จเรรัชต์ และคณะ (2546: 5) กล่าวว่า มาตรวัดความพึงพอใจสามารถกระทำ ได้หลายวิธี ได้แก่

1. การใช้แบบสอบถาม โดยผู้สอบถามจะออกแบบสอบถามเพื่อต้องการทราบความคิดเห็น ซึ่งสามารถทำได้ในลักษณะที่กำหนดคำตอบให้เลือก หรือตอบคำถามอิสระ คำถามดังกล่าวอาจถาม ความพึงพอใจในด้านต่าง ๆ เช่น การบริการ การบริหาร และเงื่อนไขต่าง ๆ เป็นต้น
2. การสัมภาษณ์ เป็นวิธีวัดความพึงพอใจทางตรงทางหนึ่ง ซึ่งต้องอาศัยเทคนิคและวิธีการที่ดี ที่จะทำได้ข้อมูลที่แท้จริงได้
3. การสังเกต เป็นวิธีการวัดความพึงพอใจโดยสังเกตพฤติกรรมของบุคคลเป้าหมาย ไม่ว่าจะแสดงออกจากการพูด กิริยาท่าทาง วิธีนี้จะต้องอาศัยการกระทำอย่างจริงจัง และการสังเกต อย่างมีระเบียบแบบแผน

2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.5.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสำนักสากล

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสำนักสากลพบว่าม้งงานวิจัยที่น่าสนใจ ดังนี้

ศิริเพ็ญ บุรณศิริ (2531 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะความเป็นพลเมืองโลกของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะการเป็นพลเมืองโลก 10 ประการ คือ ความรับผิดชอบในฐานะพลเมืองดีของประเทศ การเคารพสิทธิและเสรีภาพของผู้อื่น การยอมรับความแตกต่างทางวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน ความเข้าใจในทรัพยากรธรรมชาติ การยอมรับในการนับถือศาสนาที่แตกต่างกัน ความเข้าใจในความขัดแย้ง การยอมรับแนวคิดทางการเมืองของแต่ละสังคม การเข้าใจสภาวะเศรษฐกิจโลกความสนใจและติดตามข่าวเกี่ยวกับปัญหาของโลกและวิธีแก้ไข การให้ความร่วมมือและการส่งเสริมสันติภาพ และเพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะความเป็นพลเมืองโลกของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และ 6 ผลว่า นักเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานครเห็นด้วยมากกับลักษณะความเป็นพลเมืองโลกทั้ง 10 ประการโดยนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และ 6 มีความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะความเป็นพลเมืองโลกแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ.01 ในเรื่องความรับผิดชอบในฐานะความเป็นพลเมืองดีของประเทศและความเข้าใจในความขัดแย้ง

นิภา สุขพิทักษ์ (2535 : บทคัดย่อ) ศึกษาจิตสำนึกในความเป็นพลโลกของครูกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 9 ตามการรับรู้ของตนเอง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาจิตสำนึกในความเป็นพลโลกจำนวน 8 ด้าน ได้แก่ การติดต่อสัมพันธ์ระหว่างมนุษยชาติ ความหลากหลายทางวัฒนธรรม ผลกระทบของการกระทำของมนุษย์ที่มีต่อโลก จริยธรรมที่เกี่ยวกับความรับผิดชอบและการเอาใจใส่ต่อโลก การมองโลกเป็นศูนย์กลางการมุ่งอนาคต การใช้ทรัพยากรโลก และการรู้จักใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม และการศึกษาความสัมพันธ์ขององค์ประกอบจิตสำนึกในความเป็นพลโลก 3 ด้าน คือ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความเป็นพลโลก ความคิดเห็นที่มีต่อความเป็นพลโลกและการปฏิบัติตนในฐานะเป็นพลโลก ผลการวิจัยพบว่า ครูกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีจิตสำนึกในความเป็นพลโลกในระดับปานกลางและความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบด้านจิตสำนึกความเป็นพลโลก 3 ด้านมีความสัมพันธ์กันในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

ณัฐภรณ์ หลาวทอง (2544 : บทคัดย่อ) การพัฒนามาตรสำนึกสากลตามบริบทของสังคม วัฒนธรรมไทยการวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 3 ประการคือ ประการแรก เพื่อพัฒนารอบแนวคิดของ สำนึกสากลจากการสัมภาษณ์สอบถามผู้เชี่ยวชาญและศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง เพื่อสร้างเป็นโมเดล การวัดสำนึกสากลตามบริบทสังคมวัฒนธรรมไทย ประการที่สอง เพื่อพัฒนามาตรวัดสำนึกสากลจาก กรอบแนวคิดที่กำหนดขึ้น โดยตรวจสอบคุณภาพของมาตรสำนึกสากล ทั้งความเที่ยงและความตรง ประการที่สาม เพื่อเปรียบเทียบความสอดคล้องระหว่างโมเดลการวัดสำนึกสากลที่ Hett (1993) พัฒนาขึ้น, โมเดลสำนึกสากลตามบริบทของสังคมวัฒนธรรมไทย,และโมเดลที่มีการผสมผสานจากทั้ง สองโมเดล กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ นิสิตนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิตจากมหาวิทยาลัยของรัฐ 4 แห่ง จำนวน 1,739 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ มาตรวัดสำนึกสากลตามบริบทของ สังคมวัฒนธรรมไทย มาตรวัดสำนึกสากลที่ Hett พัฒนาขึ้น วิเคราะห์ความตรงตามโครงสร้างด้วย การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน โดยใช้โปรแกรมลิสเรล วิเคราะห์ความตรงตามเกณฑ์สัมพัทธ์ ด้วยสูตรการหาสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันโปรดักส์โมเมนต์ และวิเคราะห์ความเที่ยงแบบ สอดคล้องภายในตามสูตรการหาสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค ผลการวิจัยพบว่า สำนึกสากลตาม บริบทของสังคมวัฒนธรรมไทยประกอบด้วยจำนวน 43 ข้อ องค์ประกอบ คือ 1) การยอมรับความ หลากหลายทางวัฒนธรรม, 2) การใส่ใจต่อประเด็นปัญหาโลก, 3) การพึ่งพาอาศัยและอยู่ร่วมกันโดย สันติ, 4) การเป็นสมาชิกพลโลก มาตรวัดมีความตรงตามเกณฑ์สัมพัทธ์กับมาตรสำนึกสากลของ Hett อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01($r=0.70$) ความเที่ยงแบบความสอดคล้องภายในของมาตรเท่ากับ 0.84 โมเดลการวัดสำนึกสากลทั้ง 3 โมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โมเดลสำนึกสากลตาม บริบทของสังคมวัฒนธรรมไทยอธิบายความแปรปรวนในตัวแปรสำนึกสากลได้ร้อยละ 86 เป็นโมเดลที่ สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์มากที่สุด โดยมีค่าไค-สแควร์เท่ากับ 1.40, $p=0.24$, ที่องศาอิสระ 1, GFI=1, AGFI=1, และ RMR=0

สิงห์ขจร กลางใจ (2545 : บทคัดย่อ) การเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการเป็นพลเมืองที่ ดีของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ที่มีภูมิลำเนาต่างกันในจังหวัดราชบุรี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา ความคิดเห็นเกี่ยวกับการเป็นพลเมืองดีของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นในจังหวัดราชบุรี และ เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการเป็นพลเมืองดีของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ที่มีภูมิลำเนา ต่างกันในจังหวัดราชบุรี ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีความคิดเห็นว่าเป็นพลเมืองดีต้องมีความรับผิดชอบ ในหน้าที่พลเมืองมากที่สุด รองลงไปคือการเป็นสมาชิกที่ดีในการเมืองและการปกครองในระบอบ ประชาธิปไตย ยึดมั่นค่านิยมและคำสอนในศาสนาที่มีประสิทธิภาพทางเศรษฐกิจสามารถอยู่ร่วมกันใน ชุมชน โดยนักเรียนที่มีบิดามารดาอยู่ร่วมกันมีความเห็นเกี่ยวกับการเป็นพลเมืองที่ดีสอดคล้องกันมาก ที่สุดเป็นอันดับที่ 1 แต่นักเรียนที่บิดามารดาหย่าร้างกันมีความเห็นในเรื่องเดียวกันน้อยที่สุดเป็น อันดับ 4 นักเรียนที่มีภูมิลำเนาด้านการอบรมเลี้ยงดูของบิดามารดาที่ต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการ เป็นพลเมืองที่ดีโดยส่วนรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยนักเรียนที่บิดา มารดาเป็นผู้กำหนดแผนในการดำรงชีวิตไว้ให้ล่วงหน้ามีความเห็นเกี่ยวกับการเป็นพลเมืองดี สอดคล้องกันมากที่สุดเป็นอันดับ 1 แต่นักเรียนที่บิดามารดาให้เป็นผู้ตัดสินใจการกระทำการใด ๆ ด้วยตนเองมีความเห็นในเรื่องเดียวกันน้อยที่สุดเป็นอันดับที่ 3 และนักเรียนที่มีภูมิลำเนาด้านผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนที่ต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการเป็นพลเมืองดีโดยส่วนรวมแตกต่างกันอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตั้งแต่ 3.00 ขึ้นไป มีความเห็น

เกี่ยวกับการเป็นพลเมืองที่ดีมากที่สุด เป็นอันดับ 1 แต่นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่า 2.00 มีความเห็นในเรื่องเดียวกันน้อยที่สุดเป็นอันดับ 3

สุธาณี โกมลดิษฐ์ (2548 : บทคัดย่อ) สำนักสากลของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง วัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบสำนักสากลของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง โดยจำแนกตามเพศ และระดับชั้นปี ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง มีสำนักสากลในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากสูงไปต่ำ คือ 1) ด้านการใส่ใจต่อประเด็นปัญหาโลก 2) ด้านการเป็นสมาชิกโลก 3) ด้านการพึ่งพาอาศัยและอยู่ร่วมกันโดยสันติ 4) ด้านการยอมรับความหลากหลายของวัฒนธรรม ผลการเปรียบเทียบสำนักสากลพบว่าไม่แตกต่างกันในภาพรวมและรายด้าน

ฉิชา นิมทองดี (2550 : บทคัดย่อ) แนวทางการจัดการศึกษาเพื่อส่งเสริมสำนักสากลของเยาวชน การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 2 ประการ คือ ประการแรก ศึกษาสำนักสากลของเยาวชนในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร ประการที่สอง เสนอแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อส่งเสริมสำนักสากลของเยาวชน ผู้วิจัยใช้วิธีการวิจัยเชิงสำรวจ โดยใช้แบบสอบถามเก็บรวบรวมข้อมูลจากเยาวชนจำนวน 2,124 คน จัดการสนทนากลุ่มและสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ ผลการวิจัยพบว่า 1) ในภาพรวมเยาวชนมีคะแนนสำนักสากลอยู่ในระดับดี โดยมีคะแนนด้านการยอมรับความหลากหลายทางวัฒนธรรมมากที่สุด รองลงมาคือ การใส่ใจต่อประเด็นปัญหาโลก การพึ่งพาอาศัยและอยู่ร่วมกันโดยสันติ และการเป็นสมาชิกพลโลก ตามลำดับ 2) เยาวชนมีคะแนนสำนักสากลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 มีภูมิหลังต่างกันในด้านเพศ ระดับชั้น สถานที่ตั้งของโรงเรียนที่ศึกษา คะแนนเฉลี่ยสะสม การมีเพื่อนชาวต่างชาติหรือต่างวัฒนธรรม การติดตามข่าวสารต่างประเทศ การพูดคุยเกี่ยวกับประเด็นทางการเมือง การเรียนภาษาต่างประเทศ ความสามารถในการพูดภาษาถิ่น และการเข้าร่วมกิจกรรมกับชาวต่างชาติ 3) การจัดการศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานควรบรรจุเนื้อหาเกี่ยวกับสำนักสากลไว้ในหลักสูตรแกนกลางและหลักสูตรสถานศึกษา จัดกระบวนการเรียนรู้แบบบูรณาการในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยเฉพาะกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม และเน้นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนากระบวนการคิดด้วย การคิดวิเคราะห์ การคิดวิพากษ์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการคิดแก้ปัญหา ในด้านครูผู้สอน ควรส่งเสริมให้มีสำนักสากลโดยบรรจุเนื้อหาสำนักสากลไว้ในหลักสูตรวิชาชีพครูและจัดอบรมอย่างต่อเนื่อง ส่วนผู้ปกครองควรมีส่วนร่วมจัดการศึกษาและสนับสนุนประสบการณ์การเรียนรู้ที่เอื้อต่อการมีสำนักสากลให้มากขึ้น สื่อมวลชนควรรับผิดชอบต่อข้อมูลข่าวสารที่น่าเสนอ นอกจากนี้ยังมีข้อเสนอแนะว่ากระทรวงศึกษาธิการควรดำเนินการร่วมกันอย่างใกล้ชิดกับกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงวัฒนธรรมและสถาบันสังคมอื่นที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาเพื่อส่งเสริมสำนักสากลของเยาวชน

Hett (1993 : บทคัดย่อ) พัฒนาเครื่องมือวัดสำนักสากล และศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติของนิสิตกับความรู้สึกลงในการติดต่อสัมพันธ์ ความสนใจและความรับผิดชอบต่อชุมชนโลก รวมทั้งพฤติกรรมในการมีส่วนร่วมตามทฤษฎีดังกล่าวด้วย ผลการศึกษาพบว่า เครื่องมือนี้ได้แสดงให้เห็นความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญด้านสำนักสากลหลายประการ ดังนี้ 1) นิสิตหญิงมีสำนักสากลสูงกว่านิสิตชาย 2) นิสิตที่เรียนรู้เกี่ยวกับประเทศอื่นมีสำนักสากลสูงกว่าผู้ที่ไม่ได้เรียน 3) นิสิตที่ลงเรียนวิชาเกี่ยวกับโลกศึกษาตั้งแต่ 5 ครั้งขึ้นไป เข้าร่วมในโปรแกรมหรือกิจกรรมนานาชาติ มีเพื่อนจากประเทศอื่นหรือต่างวัฒนธรรมตั้งแต่ 2 คนขึ้นไปสำนักสากลสูง 4) ผู้ที่มีความสนใจทางการเมือง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หรือมีแนวคิดแบบเสรีนิยมจะมีสำนึกสากลสูงกว่าผู้ที่ไม่เคยไปหรือใช้เวลาอยู่เพียงระยะจะมีสำนึกสากลสูง 5) นิสิตที่เคยใช้เวลามากกว่า 9 สัปดาห์ในต่างประเทศมีสำนึกสากลสูงกว่าผู้ที่ไม่เคยไปหรือใช้เวลาอยู่เพียงระยะสั้นๆ

Gillan. (1995: บทคัดย่อ) ได้ทำการวัดระดับสำนึกสากลของนักศึกษา คณาจารย์ และผู้บริหารมหาวิทยาลัยนอร์ทเทิร์น โคโรลาโด เพื่อประเมินความพร้อมด้านความเป็นนานาชาติ การวิจัยครั้งนี้ใช้แบบวัด UNC The Global-Mindedness Scale (GMS) (Hett, 1991), The Global Behavior Checklist (GBS) (Hett, 1991) และ Social Internation Scale (SIS) (Bogardus, 1928) ผลการวิเคราะห์ ANOVA พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีสำนึกสากลต่างกันเมื่อใช้วัดแบบ GMS ผู้บริหารมีสำนึกสากลสูงสุด กลุ่มนักศึกษามีสำนึกสากลต่างชาติมีสำนึกสากลสูงกกว่านักศึกษาทั่วไป รวมทั้งพบว่า เพศ อายุ และระยะเวลาที่ศึกษาหรือท่องเที่ยวในต่างประเทศมีความสัมพันธ์กับสำนึกสากลอย่างมีนัยสำคัญ โดยเฉลี่ยผู้หญิงมีสำนึกสากลสูงกว่า ผู้ที่มีอายุระหว่าง 45-54 ปี มีค่าเฉลี่ยสำนึกสากลสูงที่สุด และผู้ที่มีระยะเวลาศึกษาหรือท่องเที่ยวในต่างประเทศมากกว่า 1 ปีจะมีสำนึกสากลสูงกว่า

Ballou. (1996: บทคัดย่อ) ได้ทำการเปรียบเทียบประสิทธิภาพของการจัดการศึกษานานาชาติ/พหุวัฒนธรรมในหลักสูตรการศึกษาทั่วไปของมหาวิทยาลัยอเมริกัน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาอิทธิพลที่โปรแกรมการศึกษาดังกล่าวมีต่อสำนึกสากลของนิสิต มาตราวัดสำนึกที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ คือ ความรับผิดชอบต่อประชาชนในทุกส่วนของโลก การยอมรับความแตกต่างทางวัฒนธรรม ความเชื่อในปัจเจกบุคคล ความพลโลก การตระหนักและยอมรับการติดต่อสื่อสารระหว่างบุคคลและระหว่างชาติกลุ่มทดลองได้เรียนรายวิชาเกี่ยวกับพหุวัฒนธรรม 3 รายวิชา ขณะที่กลุ่มควบคุมไม่ได้เรียนรายวิชาใดๆ ผลการทดสอบระดับสำนึกสากลก่อนและหลังเรียน พบว่า นิสิตกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีระดับสำนึกสากลลดลงเล็กน้อยแต่น่าสังเกตว่านิสิตในกลุ่มทดลองมีระดับสำนึกสากลลดลงน้อยกว่ากลุ่มควบคุม โดยมีตัวแปรที่มีอิทธิพลประการหนึ่ง คือทัศนคติทางการเมือง นิสิตที่มีความคิดแนวอนุรักษ์นิยมจะมีสำนึกสากลต่ำ ขณะที่นิสิตที่มีทัศนคติทางการเมืองแบบเสรีนิยมจะมีสำนึกสากลสูง นอกจากนี้ก็มีข้อค้นพบเช่นเดียวกับงานวิจัยอื่นที่พบว่าผู้หญิงมักมีสำนึกสากลสูง และผู้ที่มีสำนึกสูงจะเป็นผู้เข้าร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับต่างวัฒนธรรมและต่างชาติ และมีเพื่อนต่างวัฒนธรรม อย่างไรก็ตาม ผู้วิจัยเห็นว่าการทดลองเรียนรายวิชาดังกล่าวเพียง 1 ภาคเรียนเป็นระยะเวลาสั้นเกินกว่าจะสรุปได้ว่าการศึกษามีอิทธิพลต่อทัศนคติของผู้เรียน และมีข้อเสนอแนะให้นำโปรแกรมนี้ไปทดลองใช้ในพื้นที่ที่มีความแตกต่างทางวัฒนธรรมเพื่อให้เห็นผลที่ชัดเจน

Segnatelli. (1997: บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องการเรียนรู้เพื่อความเป็นพลเมือง โดยศึกษาการขัดเกลาทางสังคมระหว่างรุ่นอายุและบทบาทของหลักสูตรพลเมืองศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาในมลรัฐแมริแลนด์ซึ่งเป็นมลรัฐหนึ่งที่กำหนดให้นักเรียนสอบผ่านวิชาการปกครองของสหรัฐอเมริกาและแบบทดสอบความเป็นพลเมืองหรือThe Marland Functional Citizenship test ซึ่งเป็นแบบทดสอบมาตรฐานก่อนสำเร็จการศึกษาของกลุ่มตัวอย่างได้นักเรียนเกรด 9 และผู้ปกครอง 141 คู่จากโรงเรียนมัธยมเกลน เบอร์นี (Glen Burnie High School) ผลการวิเคราะห์เชิงสถิติพบว่าบทบาทของพ่อแม่และการลงเรียนในวิชา วิชาการปกครองของอเมริกามีผลต่อความคาดหวังและเจตคติด้านประชาธิปไตยของนักเรียนหลังการเรียน นักเรียนมีความรู้เกี่ยวกับกระบวนการทางการเมืองเพิ่มขึ้นและมีระดับความคาดหวังสูงด้วย ข้อค้นพบดังกล่าวสามารถนำไปใช้ในการศึกษาเรื่อง

การขัดเกลาทางการเมืองผ่านการศึกษาเพื่อความเป็นพลเมืองและบทบาทของพ่อแม่ที่มีอิทธิพลต่อความคาดหวังของวัยรุ่น

Zong. (1999: บทคัดย่อ) ศึกษาผลของการเข้าร่วมโครงการพัฒนาความรู้เกี่ยวกับโลกสำนึกสากล และการเรียนการสอนเกี่ยวกับโลกโดยใช้อินเทอร์เน็ตเป็นฐาน เพื่อที่จะพัฒนาทัศนคติเกี่ยวกับโลกและความเป็นนานาชาติตามข้อกำหนดของสภาสังคมศึกษาแห่งชาติและสภารับรองมาตรฐานหลักสูตรครุศึกษาแห่งชาติ โครงการดังกล่าวจัดขึ้นสำหรับนักศึกษาครูก่อนประจำการวิชาเอกสังคมศึกษา ที่กำลังศึกษาในมหาวิทยาลัยของรัฐแห่งหนึ่งในมลรัฐฟลอริดาตอนใต้ กลุ่มควบคุมเป็นนักศึกษาครูจำนวน 14 คนที่เข้าเรียนโปรแกรมโลกศึกษาโดยใช้วิธีการสอนแบบเดิมคือการบรรยาย การอภิปรายในชั้นเรียนและการนำเสนอ ส่วนกลุ่มทดลองเป็นนักศึกษาครูจำนวน 9 คนที่เข้าเรียนโปรแกรมโลกศึกษาที่ใช้อินเทอร์เน็ตเป็นฐานเป็นเวลา 5 สัปดาห์ นักศึกษากลุ่มนี้ต้องทำแบบทดสอบสำนึกสากลของ Hett ที่สร้างขึ้นในปีค.ศ.1993 และแบบทดสอบเกี่ยวกับความรู้เรื่องโลก (ETS. 1981) ในชั้นเรียน หลังจากนั้นผู้วิจัยได้สุ่มนักศึกษาครูจากทั้งสองกลุ่มจำนวน 4 คน สำหรับทำการสังเกตและสัมภาษณ์เพื่อสำรวจทัศนคติต่อโลกโดยให้ฝึกสอนตามหลักสูตรสังคมศึกษา 10 สัปดาห์ การวิจัยครั้งนี้มีข้อค้นพบ 3 ประการ คือ 1) นักศึกษาครูในกลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยจากแบบทดสอบความรู้เรื่องโลกสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญ 2) นักศึกษาครูทั้งสองกลุ่มมีคะแนนเฉลี่ยของแบบทดสอบสำนึกสากลไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ 3) นักศึกษาครูทั้ง 4 คนได้สอดแทรกทัศนคติต่อโลกในรายวิชาประวัติศาสตร์อเมริกาและประวัติศาสตร์โลกให้แก่นักเรียนระหว่างการฝึกสอน

Kleitz. (2005: บทคัดย่อ) ทำการวิจัยเรื่อง “การศึกษาเพื่อความเป็นพลเมือง : การเปรียบเทียบความสามารถในการถ่ายทอดค่านิยมความเป็นพลเมืองระหว่างโรงเรียนรัฐและโรงเรียนเอกชน” ค่านิยมเกี่ยวกับประชาธิปไตยหรือความเป็นพลเมืองที่นำมาวิเคราะห์ ได้แก่ ความรักชาติ (Patriotism) ความอดกลั้น (Tolerance) ความเชื่อในบรรทัดฐานประชาธิปไตย (Democratic Norms) การบำเพ็ญประโยชน์เพื่อส่วนร่วม (Volunteerism) การออกเสียงเลือกตั้ง (Voting) และความรู้ทางการเมือง (Political Knowledge) ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนรัฐในสหรัฐอเมริกา มีจุดมุ่งหมายที่จะอบรมสั่งสอนเกี่ยวกับความเป็นพลเมืองและค่านิยมประชาธิปไตยให้แก่เยาวชน และสามารถถ่ายทอดค่านิยม ดังกล่าวได้ดีกว่าโรงเรียนเอกชน โรงเรียนรัฐมีข้อเด่นที่นักเรียนมีความรักชาติและเข้าร่วมการลงคะแนนเลือกตั้ง ขณะที่โรงเรียนเอกชนมีข้อเด่นด้านการสอนเกี่ยวกับความอดกลั้นและความเชื่อในบรรทัดฐานประชาธิปไตย

Welsh. (2005: บทคัดย่อ) ศึกษาการสอนเรื่องสิทธิและความรับผิดชอบต่อความเป็นพลเมืองโดยใช้โรงเรียนการศึกษาพิเศษเป็นกรณีศึกษา ผู้วิจัยทำการสังเกตนักเรียนมัธยมศึกษาในห้องเรียนใช้แบบสอบถามเกี่ยวกับภูมิหลังด้านการศึกษาของครู ความคิดเห็นเกี่ยวกับความสำคัญของพลเมืองสำหรับนักเรียน อุปกรณ์ที่ใช้ประกอบการเรียนการสอนและทำการประเมินความรู้ของนักเรียนเกี่ยวกับความเป็นพลเมือง ผลการวิจัยสรุปได้ว่า นักเรียนโรงเรียนการศึกษาพิเศษได้รับการศึกษาเกี่ยวกับความเป็นพลเมืองทั้งใน ด้านองค์ความรู้ ทักษะ และค่านิยม แต่ค่านิยมและทักษะเกี่ยวกับความเป็นพลเมืองไม่ได้ถูกนำมาอภิปรายมากนัก

Vassa. (2006: บทคัดย่อ) ทำการประเมินโครงสร้างภายในของมาตรวัดสำนึกนานาชาติ 2 ชุดและศึกษาความสัมพันธ์ของมาตรวัดดังกล่าวกับพฤติกรรมธรรม ระยะเวลาทางสังคม และอิทธิพลทางสังคม กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 314 ในมหาวิทยาลัยในเขต

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตะวันตกตอนกลางของสหรัฐอเมริกา ผลการวิจัยพบว่าปัจจัยเชิงโครงสร้างหลายมิติในมาตรวัดทั้งสองชุดมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญกับตัวแปรที่ศึกษา และแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ทางบวกของความ เป็นชาตินิยมและนานาชาตินิยมด้วย

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับสำนักสากล สามารถสรุปได้ดังนี้

การปฏิวัติสำนักเป็นสิ่งที่จำเป็นท่ามกลางกระแสทุนนิยมโลกาภิวัตน์เพื่อให้พลเมืองมีความสำนึกรู้ (Consciousness) ว่าตนเป็นสมาชิกของพลโลก มีการเลยตัวตน (Self Transcending) ออกไปสู่การนึกถึงผู้อื่น มีความเคารพศักดิ์ศรีและคุณค่าความเป็นมนุษย์ของทุกคนมีความรักเพื่อนมนุษย์ และธรรมชาติทั้งปวง สำนักสากล เป็นการมองโลกด้วยมุมมองที่กว้างไกล มองไปถึงโลกอนาคต มีการยอมรับความหลากหลายทางวัฒนธรรม สนใจในวัฒนธรรม ทั้งวัฒนธรรมไทยและวัฒนธรรมต่างชาติ ซึ่งรวมไปถึงการแสวงหาโอกาสที่จะพบปะบุคคลที่มีภาษาพูดต่างออกไป มีการใส่ใจต่อประเด็นปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นในโลก โดยเฉพาะปัญหาทางด้านเศรษฐกิจ การใช้ทรัพยากร และการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ยอมรับในการนับถือศาสนาที่ต่างกัน ซึ่งมนุษย์ทุกคนทุกประเทศ จะต้องมีการพึ่งพาอาศัยกัน และอยู่ร่วมกันโดยสันติ มีการร่วมกันระหว่างประเทศเพื่อก่อให้เกิดประโยชน์ และมีสำนึกว่ามนุษย์ทุกคนในโลกต่างก็เป็นหนึ่งในสมาชิกโลก มีสิทธิเสรีภาพเท่าเทียมกัน และมนุษย์ทุกคนจะต้องมีส่วนร่วมที่จะทำให้โลกน่าอยู่อาศัยยิ่งขึ้น

2.5.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตร

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรเสริม พบว่ามีงานวิจัยที่น่าสนใจ ดังนี้

อดุล นาคะโร (2551) ได้พัฒนาหลักสูตรเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการตนเอง โดยใช้กิจกรรมแนะแนวสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยแบ่งการวิจัยออกเป็น 5 ขั้นตอน ได้แก่

ขั้นที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐานเพื่อนำมาใช้เป็นพื้นฐานในการพัฒนาโครงสร้างหลักสูตร โดยทำการศึกษาเอกสารและศึกษาความคิดเห็นจากผู้ทรงคุณวุฒิโดยใช้เทคนิคการสนทนากลุ่ม

ขั้นที่ 2 การออกแบบหลักสูตร เป็นการเขียนโครงสร้างของหลักสูตรให้สอดคล้องกับข้อมูลพื้นฐาน โดยประกอบด้วย ปัญหาและความจำเป็น หลักการ จุดหมาย สาระกิจกรรม กิจกรรมสื่อ และการวัดและการประเมินผล

ขั้นที่ 3 การประเมินโครงสร้างหลักสูตร เป็นการนำหลักสูตรฉบับร่างไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน ประเมินความเหมาะสมและความสอดคล้อง

ขั้นที่ 4 การทดลองใช้หลักสูตร เป็นการนำหลักสูตรที่ปรับปรุงแล้วไปใช้กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง โดยสุ่มเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมแล้วทำการเปรียบเทียบคะแนนความสามารถในการจัดการตนเองของทั้งสองกลุ่มภายหลังการทดลองใช้

ขั้นที่ 5 การประเมินและปรับปรุงหลักสูตรภายหลังจากการทดลองใช้ เพื่อให้ได้หลักสูตรที่สมบูรณ์สามารถนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนต่อไป

อัจฉรา ฉายวิวัฒน์ (2551) ได้ทำการพัฒนาหลักสูตรเสริมทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน การดำเนินการวิจัยประกอบด้วย 4 ขั้นตอน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ขั้นที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน เป็นการนำแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรเสริมและการคิดอย่างมีวิจารณญาณสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มาสังเคราะห์เป็นองค์ประกอบของทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ

ขั้นที่ 2 การสร้างหลักสูตรเสริม เป็นการออกแบบโครงสร้างของหลักสูตรเสริม โดยประกอบด้วย หลักการและเหตุผล แนวคิดพื้นฐานเพื่อกำหนดกรอบแนวทางและสาระสำคัญ โครงสร้างการสอน การวัดและประเมินผล จากนั้นให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบโครงสร้างด้วยวิธีการสนทนากลุ่ม

ขั้นที่ 3 การทดลองใช้หลักสูตรเสริม เป็นการวิจัยเชิงทดลองแบบ Pretest - Posttest Control Group Design มีกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

ขั้นที่ 4 การประเมินการใช้หลักสูตรเสริม เป็นการตรวจสอบประสิทธิภาพของหลักสูตรเสริมตามเกณฑ์ประสิทธิภาพ E_1/E_2

สมพร หลิมเจริญ (2552) ได้พัฒนาหลักสูตรเสริมเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โดยมีขั้นตอนการดำเนินการ 4 ขั้นตอน ได้แก่

ขั้นที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐานเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาหลักสูตร

ขั้นที่ 2 การพัฒนาหลักสูตร ประกอบด้วย แนวคิดหลักการ วัตถุประสงค์ โครงสร้างของหลักสูตร การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผล จากนั้นประเมินคุณภาพของหลักสูตรโดยผู้ทรงคุณวุฒิ

ขั้นที่ 3 การตรวจสอบประสิทธิภาพของหลักสูตร โดยใช้แผนแบบการวิจัยเชิงทดลองแบบ Radomized Pretest-Posttest Control Group Design กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 2 ห้องเรียน กำหนดเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

ขั้นที่ 4 การประเมินผลและปรับปรุงหลักสูตรหลังจากการทดลองใช้

อัคพงษ์ สุขมาตย์ (2553) ได้พัฒนาหลักสูตรเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ตามแนวคิดจิตปัญญาศึกษา โดยมีขั้นตอนการพัฒนาตามรูปแบบการวิจัยและพัฒนา ดังนี้

ขั้นที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน เป็นการศึกษาคำรวจ วิเคราะห์สภาพปัญหาความต้องการจำเป็นในการสร้างหลักสูตร พร้อมทั้งศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ขั้นที่ 2 การพัฒนาหลักสูตร เป็นการร่างโครงสร้างหลักสูตร โดยนำข้อมูลในขั้นตอนที่ 1 มากำหนดหลักการและเหตุผล แนวคิดพื้นฐาน จุดมุ่งหมาย โครงสร้างหลักสูตร กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ แหล่งเรียนรู้ และแนวการวัดและประเมินผล แล้วนำโครงสร้างหลักสูตรไปให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินความเหมาะสมและความสอดคล้อง

ขั้นที่ 3 การทดลองใช้หลักสูตร เป็นการนำหลักสูตรไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างโดยใช้แบบแผนการทดลองแบบสองกลุ่มทดสอบก่อน - หลัง แบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

ขั้นที่ 4 การปรับปรุงและแก้ไขหลักสูตรภายหลังจากการทดลองใช้ให้มีความเหมาะสมมากยิ่งขึ้น

อุบลรัตน์ โพธิ์พัฒนชัย และคณะ (2554) ได้ทำการพัฒนาหลักสูตรเสริมเพื่อพัฒนาสมรรถนะการพยาบาลในเขตพื้นที่ประสบภัยพิบัติสึนามิสำหรับนักศึกษาพยาบาล โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบการวิจัยและพัฒนา ประกอบด้วย 4 ขั้นตอนที่สำคัญ ดังนี้

ขั้นที่ 1 การศึกษาข้อมูลเพื่อกำหนดสมรรถนะที่จำเป็น โดยการสัมภาษณ์เชิงลึกพยาบาลที่มีประสบการณ์เกี่ยวกับการดูแลผู้ที่ประสบภัยพิบัติสึนามิ จำนวน 12 คน และประชาชนผู้ประสบภัยพิบัติสึนามิ จำนวน 20 คน ทำให้ทราบสมรรถนะที่ต้องการสำหรับการพัฒนา

ขั้นที่ 2 การพัฒนาหลักสูตรเสริมเพื่อพัฒนาสมรรถนะการพยาบาลที่ต้องการ แล้วนำหลักสูตรไปให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาความเหมาะสมและความสอดคล้องของโครงสร้างหลักสูตรเสริม

ขั้นที่ 3 การทดลองใช้หลักสูตร กับนักศึกษาพยาบาล จำนวน 40 คน โดยใช้แบบแผนการทดลองแบบ One Group Pretest Posttest Design

ขั้นที่ 4 การปรับปรุงหลักสูตร โดยปรับปรุงกิจกรรม เวลา และสื่อการเรียนการสอนให้น่าสนใจ เพื่อให้ได้หลักสูตรเสริมฉบับสมบูรณ์

อรอนงค์ นิยมธรรม (2555) ได้ทำการพัฒนาหลักสูตรเสริมสร้างคุณลักษณะด้านความเมตตากรณาสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ตาก การวิจัยมีขั้นตอนการดำเนินการตามกระบวนการวิจัยและพัฒนาหลักสูตร 4 ขั้นตอน ประกอบด้วย

ขั้นที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน เป็นการสังเคราะห์ความหมายและองค์ประกอบของความเมตตากรณาและตรวจสอบยืนยันโดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 7 คน

ขั้นที่ 2 การสร้างหลักสูตร เป็นการนำข้อมูลพื้นฐานมาเป็นแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรฉบับร่าง ประกอบด้วย สภาพปัญหาและความจำเป็น หลักการ จุดมุ่งหมาย โครงสร้าง สาระและกิจกรรมการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผล และตรวจสอบความเหมาะสมและความสอดคล้องของหลักสูตรโดยผู้เชี่ยวชาญด้านการวิจัยและพัฒนาหลักสูตร จำนวน 5 คน

ขั้นที่ 3 การทดลองใช้หลักสูตร โดยใช้แบบแผนการทดลองแบบสองกลุ่มทดสอบก่อน - หลัง (Pretest - Posttest Control Group Design) เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบประเมินคุณลักษณะด้านความเมตตากรณา แบบสังเกตพฤติกรรม และแบบบันทึกอนุทิน

ขั้นที่ 4 การตรวจสอบประสิทธิผลและปรับปรุงแก้ไขหลักสูตร เป็นการตรวจสอบประสิทธิผลของหลักสูตรตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ และดำเนินการปรับปรุงแก้ไขหลักสูตรเพื่อให้ได้หลักสูตรฉบับสมบูรณ์

ยุพาวรรณ ศรีสวัสดิ์ (2556) ได้ทำการพัฒนาหลักสูตรเสริมเพื่อพัฒนาทักษะการใช้ภาษาไทยในการสื่อสาร สำหรับผู้สอนอิสลามศึกษาของสถานศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ มีขั้นตอนในการดำเนินการวิจัย 5 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐานเพื่อการพัฒนาหลักสูตร แบ่งการดำเนินงานออกเป็น 3 ขั้นตอน คือ 1) การศึกษาและวิเคราะห์เอกสารที่เกี่ยวข้อง 2) สสำรวจความต้องการ ความจำเป็นและความคาดหวังของผู้เรียน ผู้สอนและสังคม 3) การสำรวจและจัดระดับทักษะการใช้ภาษาไทยในการสื่อสาร โดยการจัดสนทนากลุ่ม ข้อมูลในขั้นนี้ถูกนำมากำหนดเป็นแนวทางในการพัฒนาหลักสูตร

ขั้นที่ 2 การจัดทำหลักสูตรฉบับร่าง เป็นการนำข้อมูลจากขั้นตอนที่ 1 มาจัดทำเป็นหลักสูตรฉบับร่าง ประกอบด้วย เหตุและความเป็นมา หลักการ จุดมุ่งหมาย โครงสร้าง สาระการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผล

ขั้นที่ 3 การประเมินผลหลักสูตรเสริม เป็นการประเมินหลักสูตรฉบับร่างโดยให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 10 คน ประเมินความเหมาะสมและความสอดคล้อง

ขั้นที่ 4 การปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ เป็นการนำผลที่ได้จากการประเมินผลหลักสูตรเสริมฉบับร่าง มาวิเคราะห์เนื้อหาเพื่อปรับปรุงหลักสูตรฉบับร่าง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ขั้นที่ 5 การประเมินคุณภาพของหลักสูตร เป็นการนำหลักสูตรไปทดลองใช้ จากนั้นหา ประสิทธิภาพของหลักสูตรโดยการวัดทักษะการใช้ภาษาไทยเพื่อการสื่อสารและประเมินความพึงพอใจ ของผู้เรียน

พัชรพล ธรรมแสง (2559) ได้ทำการพัฒนาหลักสูตรเสริมสร้างการรู้เรื่องเทคโนโลยี สารสนเทศและการสื่อสาร สำหรับนักเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา มีขั้นตอน ในการดำเนินการวิจัย 2 ขั้นตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน 1) การประเมินความต้องการจำเป็น 2) การศึกษา แนวทางการส่งเสริม

ตอนที่ 2 การพัฒนาหลักสูตร ประกอบด้วย 1) การยกร่างหลักสูตร 2) การตรวจสอบ หลักสูตร 3) การทดลองใช้หลักสูตร กลุ่มตัวอย่างที่ทำการทดลอง

2.5.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประเมินความต้องการจำเป็น

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประเมินความต้องการจำเป็น พบว่ามีงานวิจัยที่ น่าสนใจ ดังนี้

ณิชิรา ชาตีกุล (2552 : บทคัดย่อ) ทำการประเมินความต้องการจำเป็นเพื่อการพัฒนา สมรรถนะด้านการประเมินผลการเรียนรู้ของครูสังคมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร ซึ่ง ความต้องการจำเป็นที่ทำการวิจัย เป็นสภาพที่เป็นจริงในปัจจุบัน ทั้งด้านความรู้ความเข้าใจ และด้าน ทักษะการปฏิบัติการประเมินผลการเรียนรู้ของครูสังคมศึกษา ที่มีความจำเป็นเร่งด่วนต้องได้รับการ พัฒนาและแก้ไขปรับปรุง เครื่องมือที่ใช้คือแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การหาค่าความถี่ ร้อย ละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการประเมินความต้องการจำเป็นใช้ดัชนี Prioritization Needs Index Technique (PNI Modified) กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูสังคมศึกษาที่สอนในระดับ มัธยมศึกษาปีที่ 1 - 6 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในกรุงเทพมหานคร จำนวน 324 คน

วันเพ็ญ เนตรประไพ (2553 : บทคัดย่อ) ได้ทำการประเมินความต้องการจำเป็นในการ พัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน โรงเรียนมารีย์อุปถัมภ์ อำเภอสามพราน จังหวัด นครปฐม ซึ่งความต้องการจำเป็นที่ศึกษา เป็นสิ่งที่แตกต่างระหว่างสภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบันกับสภาพ ตามความคาดหวังของผู้ปกครองนักเรียน กลุ่มตัวอย่างคือผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอน ปลาย โรงเรียนมารีย์อุปถัมภ์ จำนวน 160 คน ได้จากการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการ วิจัยเป็นแบบสอบถามความต้องการจำเป็น สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น (PNI) และการ วิเคราะห์เนื้อหา

วิรัช เอี่ยมศรีดี (2554 : บทคัดย่อ) ได้ทำการประเมินความต้องการจำเป็นในการ บริหารงานที่ดีตามหลักธรรมาภิบาลของครูและบุคลากรของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในจังหวัด นครปฐม ซึ่งความต้องการจำเป็นที่ประเมินคือความแตกต่างของสภาพที่เป็นจริงกับสภาพที่คาดหวัง ของการบริหารงานที่ดีตามหลักธรรมาภิบาล 6 ด้าน ได้แก่ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความ โปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า กลุ่มตัวอย่างได้แก่ครูจำนวน 319 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน และผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการสัมภาษณ์เชิงลึก ได้แก่ครู และบุคลากรทางการศึกษาในจังหวัดนครปฐม จำนวน 18 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง สถิติที่ ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าดัชนี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ความสำคัญของลำดับความต้องการจำเป็น และการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพโดยการวิเคราะห์เนื้อหา

ดวงมณี ศุภศร (2554 : บทคัดย่อ) ได้ทำการประเมินความต้องการจำเป็นคุณลักษณะของครูตามความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต 2 ซึ่งความต้องการจำเป็นที่ประเมินเป็นความแตกต่างระหว่างคุณลักษณะที่คาดหวังกับคุณลักษณะที่เป็นจริงในด้านวิชาการและการสอน ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านบุคลิกภาพ ด้านคุณธรรมและความประพฤติ ด้านความสัมพันธ์กับผู้เรียน ด้านการปฏิบัติหน้าที่แห่งตน และด้านความเป็นประชาธิปไตย กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย เป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต 2 จำนวน 400 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีความเที่ยงเท่ากับ 0.98 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที

รายา ปัญจมานนท์ (2555 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาความต้องการจำเป็นในการดำเนินการด้านประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ซึ่งเป็นการศึกษาความแตกต่างระหว่างสภาพการดำเนินการปัจจุบันกับสภาพการดำเนินการที่คาดหวัง กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยเป็นผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนจำนวน 285 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น และผู้เชี่ยวชาญด้านการประกันคุณภาพการศึกษา จำนวน 65 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามความต้องการจำเป็นในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและแบบสัมภาษณ์ถึงสาเหตุของความต้องการจำเป็น แนวทางแก้ไขและหน่วยงานภายนอกที่ควรมีบทบาทในการให้ความช่วยเหลือและสนับสนุน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ดัชนีการจัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น (PNI Modified) และการวิเคราะห์เนื้อหา

ประจักษ์ อินทรมงคล (2555 : บทคัดย่อ) ได้ทำการประเมินความต้องการจำเป็นด้านสื่อการเรียนการสอนทางไกลของนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิทยบริการเฉลิมพระเกียรติ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ซึ่งความจำเป็นที่ศึกษาเป็นความแตกต่างระหว่างสภาพความคาดหวังและสภาพความเป็นจริง กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาระดับ 47 - 54 มหาวิทยาลัยรามคำแหง สาขาวิทยบริการเฉลิมพระเกียรติ 21 สาขา ที่ลงทะเบียนเรียนในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2555 จำนวน 400 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าความเที่ยงของสภาพที่คาดหวังกับสภาพที่เกิดขึ้นจริง เท่ากับ 0.87 และ 0.92 ตามลำดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบสมมติฐานใช้สถิติทดสอบค่าที

ยวลักษณ์ เส็งหวาน (2556 : บทคัดย่อ) ได้ทำการประเมินความต้องการจำเป็นเพื่อการบริหารจัดการสถาบันการพลศึกษาสู่ความเป็นเลิศ กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย ผู้บริหารเพื่อการสัมภาษณ์ จำนวน 27 คน ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน ผู้บริหารและอาจารย์สำหรับตอบแบบสอบถาม จำนวน 369 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบวิเคราะห์เอกสาร แบบสัมภาษณ์ผู้บริหารเกี่ยวกับการบริหารจัดการสถาบันการพลศึกษาสู่ความเป็นเลิศ แบบสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับการบริหารจัดการสถาบันการพลศึกษาสู่ความเป็นเลิศ และแบบสอบถามสภาพปัจจุบันและความต้องการจำเป็นในการบริหารจัดการสถาบันการพลศึกษาสู่ความเป็นเลิศ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วิเคราะห์เนื้อหา ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าดัชนี Modified Priority Needs Index (PNI Modified) และค่าสถิติทดสอบค่าที่

นายพัชรพล ธรรมแสง (2559 : บทคัดย่อ) การประเมินความต้องการจำเป็นในกลุ่มตัวอย่างเป็นครูผู้สอนสาระเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 340 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สอบถามสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่คาดหวัง มีค่าความเที่ยงของแบบสอบทั้งฉบับเท่ากับ 0.99 และ 0.98 ตามลำดับ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์เมทริกซ์ และการจัดลำดับดัชนีความต้องการจำเป็นแบบปรับปรุง

นายพิศิษฐ์ ชำนาญนา (2561 : บทคัดย่อ) การประเมินความต้องการจำเป็นทักษะทางสังคมสำหรับนักศึกษาในระดับปริญญาตรีคณะวิทยาการจัดการ กลุ่มตัวอย่าง คือผู้บริหาร(รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ คณบดีคณะวิทยาการจัดการ และรองคณบดีฝ่ายวิชาการ คณะวิทยาการจัดการ) ปีการศึกษา 2558 จากมหาวิทยาลัยราชภัฏทั่วประเทศ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการใช้เกณฑ์ตามตารางการคำนวณกลุ่มตัวอย่างของ Krejcie and Morgan ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 92 คนโดยการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย ใช้วิธีการจับฉลาก เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ แบบสอบถามสภาพที่เป็นจริง มีค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.89 และแบบสอบถามสภาพที่คาดหวังมีค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.80 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์เมทริกซ์ และการจัดลำดับดัชนีความต้องการจำเป็นแบบปรับปรุง

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยสามารถสังเคราะห์ความรู้เพื่อนำไปสู่การออกแบบกรอบแนวคิดในการวิจัย ตามหัวข้อดังนี้

1. สำนักสากล

สำนักสากล หมายถึง เจตคติของบุคคลที่ให้ความสำคัญกับทรรศนะการมองโลกในฐานะที่ตนเองมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับสังคมโลก และมีความรับผิดชอบต่อโลกในฐานะสมาชิกคนหนึ่ง โดยการยอมรับความหลากหลายทางวัฒนธรรม ใส่ใจต่อประเด็นปัญหาโลก เห็นว่าทุกประเทศต้องมีการพึ่งพาอาศัยกันและอยู่ร่วมกันโดยสันติ และถือว่ามนุษย์ทุกคนในโลกต่างเป็นหนึ่งในสมาชิกของพลโลกที่มีสิทธิ เสรีภาพ และมีความเสมอภาคกัน

1.1 การยอมรับความหลากหลายทางวัฒนธรรม หมายถึง ความรู้สึกชื่นชมและเห็นคุณค่าของวัฒนธรรมอื่นๆ ไม่มองว่าวัฒนธรรมตนเองเป็นวัฒนธรรมที่ดีที่สุดเพียงอย่างเดียว สนใจเรียนรู้ในประเด็นต่างๆ ทางวัฒนธรรมหรือภาษาต่างประเทศ มีความต้องการที่จะติดต่อสัมพันธ์กับคนต่างชาติหรือต่างวัฒนธรรม

1.2 การใส่ใจประเด็นปัญหาโลก หมายถึง ความรู้สึกใส่ใจและตระหนักถึงปัญหาที่เกิดขึ้นในโลกทั้งประเด็นปัญหาที่ประสบอยู่ในปัจจุบันและปัญหาที่จะเกิดขึ้นในอนาคตโดยเฉพาะการใช้ทรัพยากรและการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

1.3 การพึ่งพาอาศัยและอยู่ร่วมกันโดยสันติ หมายถึง ความรู้สึกเห็นคุณค่าของการอยู่ร่วมกันของมวลมนุษยชาติ ที่ต้องมีการพึ่งพาอาศัย ร่วมมือ และเข้าไปช่วยเหลือซึ่งกันและกันระหว่างนานาชาติ และเห็นความสำคัญของการอยู่ร่วมกันโดยสันติ

1.4 การเป็นสมาชิกพลโลก หมายถึง ความรู้สึกที่เห็นว่าตนเองมีฐานะเป็นสมาชิกหนึ่งในสังคมโลก นอกเหนือจากการเป็นสมาชิกของสังคมและประเทศของตน ปฏิบัติตามหน้าที่พลเมืองที่ดี มีความเห็นวามมนุษย์ทุกชาติ ทุกภาษามีความเสมอภาคกัน มีศักดิ์ศรีความเป็นคนเท่าเทียมกัน รู้สึกเห็นคุณค่าเพื่อนมนุษย์ และเคารพในสิทธิและเสรีภาพของมนุษย์คนอื่นๆ

ผู้วิจัยใช้กรอบแนวคิดในการพัฒนาหลักสูตร และกระบวนการพัฒนาหลักสูตรของพัชรพล ธรรมแสง (2559 : 5) เพื่อใช้เป็นแนวทางในการกำหนดกระบวนการในการพัฒนาหลักสูตรเสริมสร้างสำนึกสากล ส่วนองค์ประกอบของหลักสูตรได้ประยุกต์แนวคิดของ Ralph W. Tyler เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรเสริมสร้างสำนึกสากล สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาสามารถสังเคราะห์ขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตร 2 ขั้นตอน ดังนี้

1. การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน เป็นการศึกษาค้นคว้าข้อมูลที่เป็นสำหรันำมาใช้ในการพัฒนาหลักสูตร โดยข้อมูลพื้นฐานที่ศึกษา ประกอบด้วย

1.1 การประเมินความต้องการจำเป็น เป็นการประเมินความแตกต่างระหว่างสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่คาดหวังเกี่ยวกับสำนึกสากล ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ได้มาจากการประเมินนักศึกษาโดยผู้บริหารสถานศึกษา แล้ววิเคราะห์เมทริกซ์เพื่อให้ทราบถึงระดับความต้องการจำเป็นในแต่ละด้านของทักษะทางสังคม และจัดเรียงลำดับดัชนีความต้องการจำเป็นแบบปรับปรุง เพื่อใช้ในการกำหนดน้ำหนักสาระการเรียนรู้ในหลักสูตร

1.2 การศึกษาแนวทางในการเสริมสร้างสำนึกสากล สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาเป็นการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านสำนึกสากล และด้านการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดจุดมุ่งหมาย เนื้อหาสาระ กระบวนการจัดการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผล เพื่อเสริมสร้างให้นักศึกษาเกิดสำนึกสากลเพิ่มมากขึ้น

การยกร่างหลักสูตร เป็นการนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาข้อมูลพื้นฐานมายกร่างหลักสูตรตามองค์ประกอบ ได้แก่ ความเป็นมาและความสำคัญของหลักสูตร จุดมุ่งหมายของหลักสูตร โครงสร้างของหลักสูตร กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อและแหล่งเรียนรู้ การวัดและประเมินผล

การตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตร เป็นการนำหลักสูตรไปให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรในด้านสาระการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อและแหล่งเรียนรู้ และการวัดและประเมินผล การทดลองใช้หลักสูตร เป็นการนำหลักสูตรไปทดลองใช้และหาประสิทธิภาพของหลักสูตร

การประชาสัมพันธ์และปรับปรุงหลักสูตร เป็นการนำหลักสูตรไปสำรวจความคิดเห็นจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องต่อการใช้หลักสูตร และนำผลและข้อบกพร่องที่ได้จากการทดลองใช้หลักสูตร มาทำการแก้ไขปรับปรุงหลักสูตรให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

การวิจัยครั้งนี้มุ่งพัฒนาหลักสูตรเสริมสร้างสำนึกสากล สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เพื่อพัฒนาความรู้ ทักษะและเจตคติของนักเรียนเกี่ยวกับสำนึกสากลให้สูงขึ้น

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การพัฒนาหลักสูตรเสริมสร้างสำนึกสากล สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เป็นการดำเนินงานในลักษณะของการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) มีขั้นตอนในการดำเนินการวิจัย 2 ขั้นตอนหลัก ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน เป็นการศึกษารวบรวมข้อมูลพื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรเสริมสร้างสำนึกสากล สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาเป็นแนวทางในการพัฒนาหลักสูตร ประกอบด้วย 2 ขั้นตอนย่อย ได้แก่

1.1 การประเมินความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับสำนึกสากล สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

1.2 การศึกษาแนวทางเสริมสร้างสำนึกสากล สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนาหลักสูตรเสริมสร้างสำนึกสากล สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ประกอบด้วย 4 ขั้นตอนย่อย ได้แก่

2.1 การยกร่างหลักสูตร โดยกำหนดให้สอดคล้องกับข้อมูลพื้นฐานจากขั้นตอนที่ 1

2.2 การตรวจสอบโครงร่างหลักสูตร เป็นการนำหลักสูตรที่สร้างขึ้นให้ผู้ทรงคุณวุฒิ ตรวจสอบความเหมาะสมของโครงร่างหลักสูตร เป็นการประเมินหลักสูตรก่อนนำไปใช้ และมีการปรับปรุงโครงร่างหลักสูตรให้มีความเหมาะสม

2.3 การทดลองใช้และศึกษาประสิทธิผลของการใช้หลักสูตร เป็นการนำหลักสูตรที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิแล้ว ไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง เพื่อประเมินหลักสูตรระหว่างการใช้และหาประสิทธิผลของหลักสูตร

2.4 การประชาสัมพันธ์หลักสูตร เป็นการรับรองหลักสูตรหลังจากการนำหลักสูตรไปทดลองใช้ เพื่อให้ได้หลักสูตรที่มีความสมบูรณ์

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน

การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน เป็นการวิจัยเพื่อให้ได้ข้อมูลพื้นฐานที่จำเป็นต่อการพัฒนาหลักสูตรเสริมสร้างสำนึกสากล สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ซึ่งประกอบด้วย 2 ขั้นตอนย่อย ได้แก่ การประเมินความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับสำนึกสากล สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา และการศึกษาแนวทางในการส่งเสริมสำนึกสากล สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1.1 การประเมินความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับสำนึกสากล สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา มีรายละเอียดดังนี้

1.1.1. วัตถุประสงค์

เพื่อประเมินความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับสำนักสากล สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

1.1.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1.2.1 ประชากร ได้แก่ นักเรียน ระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม ปีการศึกษา 2559 รวม 5,246 คน จากวิทยาลัยเทคนิคสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในพื้นที่กรุงเทพมหานคร จำนวน 5 วิทยาลัย ได้แก่ วิทยาลัยเทคนิคกาญจนาภิเษกมหานคร วิทยาลัยเทคนิคดอนเมือง วิทยาลัยเทคนิคดุสิต วิทยาลัยเทคนิคมีนบุรี วิทยาลัยเทคนิคราชสีทธาราม

1.1.2.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียน ระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม ปีการศึกษา 2559 จากวิทยาลัยเทคนิคสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในพื้นที่กรุงเทพมหานคร จำนวน 361 คน ขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้เกณฑ์ตามตารางสำเร็จรูปของ Krejcie and Morgan (1970 : 608) โดยกลุ่มตัวอย่างได้มาจากการสุ่มแบบแบ่งชั้น ซึ่งมีขั้นตอนในการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

- (1) แบ่งประชากรออกเป็นกลุ่มย่อยตามลักษณะชั้นปี
- (2) สุ่มตัวอย่างสมาชิกแต่ละหน่วยจากทุกกลุ่มย่อย (แต่ละชั้นปี) ดัง

ตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 กลุ่มตัวอย่างได้มาจากการสุ่มแบบแบ่งชั้น

ปวช	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
1	1,321	175
2	1,218	102
3	1,707	84
รวม	5,246	361

1.1.3 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในส่วนนี้ เป็นแบบสอบถามเพื่อประเมินความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับสำนักสากลของนักเรียนอาชีวศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาในพื้นที่กรุงเทพมหานคร มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 40 ข้อ มีเกณฑ์ในการให้คะแนน ดังนี้

- 1 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อยที่สุด
- 2 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย
- 3 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง
- 4 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก
- 5 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด

มีขั้นตอนการสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ ดังนี้

1. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสำนักสากล เพื่อนำมากำหนดกรอบในการสร้างแบบสอบถาม พบว่า สำนักสากลประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ การยอบรับ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ความหลากหลายทางวัฒนธรรม การใส่ใจต่อประเด็นปัญหาโลก การพึ่งพาอาศัยและอยู่ร่วมกันโดยสันติ และการเป็นสมาชิกพลโลก

2. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการประเมินความต้องการจำเป็น เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม พบว่า แบบประเมินความต้องการจำเป็นควรประกอบด้วย การประเมินสภาพที่เป็นจริงและการประเมินสภาพที่คาดหวัง

3. สร้างแบบสอบถามเพื่อประเมินความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับสำนักสากล สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 40 ข้อ ตามกรอบที่ได้ออกแบบไว้

4. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบความถูกต้อง และความเหมาะสม จากนั้นนำกลับมาปรับปรุงเพื่อให้แบบสอบถามมีความเหมาะสมมากขึ้น

5. นำแบบสอบถามไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน ได้แก่

(5.1) ผศ.ดร. เลิศลักษณ์ กลิ่นหอม ข้าราชการบำนาญ

(5.2) รศ.ดร.ปริยาภรณ์ ตั้งคุณานันต์ อาจารย์ภาควิชาครุศาสตร์อุตสาหกรรม

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

(5.3) ดร.สุรัตน์ ขวัญบุญจันทร์ อาจารย์สาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

(5.4) ผศ.ดร.ชาญชัย วงศ์สิริสวัสดิ์ อาจารย์คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์

(5.5) ดร.รัชชกฤต เทียมธรรม อาจารย์วิทยาลัยการฝึกหัดครู มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร

ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามกับนิยามศัพท์ (Index of Congruence : IOC) มีเกณฑ์ในการให้คะแนนดังนี้

ให้คะแนน +1 เมื่อเห็นว่าข้อคำถามมีความสอดคล้อง

ให้คะแนน 0 เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นมีความสอดคล้อง

ให้คะแนน -1 เมื่อเห็นว่าข้อคำถามไม่มีความสอดคล้อง

จากนั้นทำการหาค่าเฉลี่ยของแต่ละข้อ จากสูตร

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC คือ ความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์

$\sum R$ คือ ผลรวมของคะแนนจากผู้ทรงคุณวุฒิทั้งหมด

N คือ จำนวนผู้ทรงคุณวุฒิ

ข้อคำถามทั้ง 40 ข้อ มีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.60-1.00 และนำข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิมาทำการปรับปรุงแบบสอบถามให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

6. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ จากวิทยาลัยในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จำนวน 50 คน เพื่อหาความเที่ยงของ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบสอบถามด้วยการหาสัมประสิทธิ์แอลฟาของคอนบราค พบว่า แบบสอบถามสภาพที่เป็นจริงมีความเที่ยงเท่ากับ 0.88 และแบบสอบถามสภาพที่คาดหวังมีความเที่ยงเท่ากับ 0.88

7. จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ แล้วสร้างแบบสอบถามเพื่อนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

1.1.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนดังนี้

1. ขออนุญาตขอความอนุเคราะห์เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลจากคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

2. ส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์ถึงผู้อำนวยการวิทยาลัยเทคนิคสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างโดยส่งหนังสือด้วยตนเอง

3. หลังจากส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์ไปยังวิทยาลัยเทคนิคสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา 1 เดือน ผู้วิจัยได้ติดตามการตอบแบบสอบถามโดยติดต่อไปยังวิทยาลัยและเข้าไปเก็บแบบสอบถามด้วยตนเอง

1.1.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน ใช้การหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน มีเกณฑ์ในการแปลผลค่าเฉลี่ย (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 103) ดังนี้

1.00 – 1.49	มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อยที่สุด
1.50 – 2.49	มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย
2.50 – 3.49	มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง
3.50 – 4.49	มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก
4.50 – 5.00	มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด

2. จัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นด้วยการคำนวณเพื่อหาค่าดัชนีการจัดเรียงลำดับความต้องการจำเป็นแบบปรับปรุง (Priority needs index : PNI_{modified}) จากสูตร (สุวิมล ว่องวานิช. 2548 : 279)

$$PNI_{\text{modified}} = (I-D)/D$$

เมื่อ PNI_{modified}	หมายถึง ดัชนีการจัดเรียงลำดับความต้องการจำเป็น
I	หมายถึง ระดับความสำคัญหรือระดับที่คาดหวัง
D	หมายถึง สภาพที่เกิดขึ้นจริงในปัจจุบัน

1.2 การศึกษาแนวทางในการเสริมสร้างสำนักสากล สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา มีรายละเอียดดังนี้

1.2.1 วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาแนวทางในการเสริมสร้างสำนักสากล สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

1.2.2 แหล่งข้อมูล ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านสำนักสากลจำนวน 7 คน ได้แก่

1. ผศ.ดร.เลิศลักษณ์ กลิ่นหอม ข้าราชการบำนาญ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. ผศ.ดร.ฐิยาพร กันตารณวัฒน์ อาจารย์ภาควิชาครุศาสตร์อุตสาหกรรม คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

3 ผศ.ดร.ณัฐภรณ์ หลาวทอง อาจารย์ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

4. ดร.พรชัย สระศรีสุวรรณ ครูชำนาญการพิเศษ วิทยาลัยเทคโนโลยีและอุตสาหกรรม การต่อเรือนครศรีธรรมราช

5. อาจารย์ประไพ ชิตรัฐธา ครูชำนาญการพิเศษ วิทยาลัยเทคนิคระยอง

6. รศ.อุบลรัตน์ เพ็งสถิตย์ อาจารย์ภาควิชาจิตวิทยา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

7. ดร.นิติ นาชิต ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ วิทยาลัยเทคนิคจุฬารามณ์ (ลาดขวาง)

1.2.3 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในชั้นตอนนี้ เป็นแบบสัมภาษณ์กึ่งมีโครงสร้าง เพื่อใช้สำหรับสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ เกี่ยวกับแนวทางในการเสริมสร้างสำนักสากล มีขั้นตอนการสร้าง และหาคุณภาพของแบบสัมภาษณ์ ดังนี้

1. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตร และสำนักสากล เพื่อใช้เป็นกรอบแนวทางในการสร้างแบบสัมภาษณ์

2. สร้างแบบสัมภาษณ์กึ่งมีโครงสร้างตามกรอบที่ได้ออกแบบไว้ ประกอบด้วยประเด็น ในการสัมภาษณ์ ดังนี้

2.1 ความคาดหวังหรือจุดมุ่งหมายของสำนักสากล สำหรับนักเรียนระดับ ประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

2.2 สารการเรียนรู้/เนื้อหา ที่ควรจัดลงไปหลักสูตรเสริมสร้างสำนักสากล

2.3 กระบวนการจัดการเรียนรู้อย่างไรควรมีลักษณะอย่างไร เพื่อส่งเสริมสำนักสากล ของนักเรียน

2.4 บทบาทของครูในการส่งเสริมสำนักสากล

2.5 แนวทางการวัดและประเมินผลสำนักสากล

2.6 ความคิดเห็นเพิ่มเติมในการพัฒนาหลักสูตรเสริมสร้างสำนักสากล สำหรับ นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

3. นำแบบสัมภาษณ์ไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสม จากนั้นนำข้อเสนอแนะมาทำการปรับปรุงแบบสัมภาษณ์ให้มีความถูกต้องและเหมาะสมมากขึ้น

4. ทำการจัดพิมพ์แบบสัมภาษณ์ฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1.2.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ติดต่อกับผู้ทรงคุณวุฒิอย่างไม่เป็นทางการทางโทรศัพท์ เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการสัมภาษณ์

2. ขอนหนังสือขอความอนุเคราะห์เพื่อเข้าสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิจากคณะครุศาสตร์ อุตสาหกรรม

3. ติดต่ผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อขออนัดหมายวัน เวลาและสถานที่ในการสัมภาษณ์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. ผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิด้วยตนเอง ตามวัน เวลาและสถานที่ดังนี้
 รศ.อุบลรัตน์ เพ็งสฤติย์ สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 4 พฤษภาคม 2559 เวลา 09.00-11.00 น.
 ณ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

อาจารย์ประไพ ชิตรัฐธา สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 10 พฤษภาคม 2559 เวลา 08.30-10.30
 น. ณ วิทยาลัยเทคนิคระยอง จังหวัดระยอง

ดร.นิติ นาชิต สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 14 พฤษภาคม 2559 เวลา 09.00-11.00น. ณ
 สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

ผศ.ดร.ณัฐภรณ์ หลาวทอง สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 18 พฤษภาคม 2559 เวลา 11.00-
 12.30 ณ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ผศ.ดร.เลิศลักษณ์ กลิ่นหอม สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 21 พฤษภาคม 2559 เวลา 12.00-
 13.30 ณ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ดร.พรชัย สระศรีสุวรรณ สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 23 พฤษภาคม 2559 เวลา 09.00-11.00
 น. ณ วิทยาลัยเทคโนโลยีและอุตสาหกรรมการต่อเรือนครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช

ผศ.ดร.ฐิยาพร กันตารณวัฒน์ สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 30 มิถุนายน 2559 เวลา 10.00-
 12.30 น. ณ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

1.2.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ โดยการวิเคราะห์เนื้อหา

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนาหลักสูตรเสริมสร้างสำนึกสากล สำหรับนักเรียนระดับ ประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

การดำเนินการในขั้นตอนนี้ เป็นการนำข้อมูลพื้นฐานที่ได้ศึกษาในขั้นตอนที่ 1 มา
 พัฒนาหลักสูตรเสริมสร้างสำนึกสากล สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดสำนักงาน
 คณะกรรมการการอาชีวศึกษา โดยในขั้นตอนนี้ได้แบ่งการดำเนินงานออกเป็น 4 ขั้นตอนย่อย ได้แก่
 การยกร่างหลักสูตร การตรวจสอบความเหมาะสม การทดลองใช้และหาประสิทธิผล และการประชา
 พิจารณ์หลักสูตร ดังรายละเอียดต่อไปนี้

2.1 การยกร่างหลักสูตร

การยกร่างหลักสูตรเสริมสร้างสำนึกสากล สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ
 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษานั้น ผู้วิจัยนำผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานจากขั้นตอนที่ 1
 มาเป็นข้อมูลสำหรับการยกร่างหลักสูตร โดยข้อมูลจากการประเมินความต้องการจำเป็นจะนำมาใช้ใน
 พิจารณาเพื่อกำหนดน้ำหนักและสัดส่วนของเนื้อหา เวลา และคะแนน และข้อมูลจากการศึกษา
 แนวทางในการส่งเสริมสำนึกสากล สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดสำนักงาน
 คณะกรรมการการอาชีวศึกษาจะนำมาใช้ในการกำหนดรายละเอียดในองค์ประกอบของหลักสูตร ใช้
 เวลาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักสูตร 18 ชั่วโมง มีองค์ประกอบ ดังนี้

1. ความเป็นมาและความสำคัญของหลักสูตร
2. จุดมุ่งหมายของหลักสูตร
3. โครงสร้างหลักสูตร
4. กิจกรรมการเรียนรู้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5. สื่อการเรียนรู้
6. การวัดและประเมินผล
7. หน่วยการเรียนรู้ จำนวน 18 หน่วย ในแต่ละหน่วยประกอบด้วย
  - 7.1 สารสำคัญ
  - 7.2 จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม
  - 7.3 เนื้อหา
  - 7.4 กิจกรรมการเรียนการสอน
  - 7.5 สื่อการเรียนการสอน
  - 7.6 การวัดและประเมินผล

ขั้นที่ 2 การตรวจสอบโครงสร้างหลักสูตร

การตรวจสอบโครงสร้างหลักสูตรเป็นการศึกษาความเหมาะสมของหลักสูตรเสริมสร้างสำนึกสากล สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เป็นการประเมินก่อนนำหลักสูตรไปทดลองใช้ ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. วัตถุประสงค์

เพื่อประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรเสริมสร้างสำนึกสากล สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

2. แหล่งข้อมูล

แหล่งข้อมูล ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านการพัฒนาหลักสูตรและการสอน จำนวน 7 คน

1. ผศ.ดร.วิเชียร อินทรสมพันธ์ อาจารย์ภาควิชาประเมินผลและวิจัยทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

2. ดร.สุรวีร์ เพียรเพชรเลิศ อาจารย์ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

3. ดร.ดลดาว ปุรณานนท์ อาจารย์ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาประยุกต์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

4. ผศ.ดร.อัศพงษ์ สุขมาตย์ อาจารย์ภาควิชาครุศาสตร์อุตสาหกรรม คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

5. อาจารย์ประไพ ชิตรัฐธา ครูชำนาญการพิเศษ วิทยาลัยเทคนิคระยอง

6. ดร.ธีระยุทธ รัชชะ อาจารย์ภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์วิทยาเขตปัตตานี

7. ดร.นิติ นาชิต ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ วิทยาลัยเทคนิค จุฬารัตน์ (ลาดขวาง)

3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ในขั้นตอนนี้เป็นแบบการประเมินความเหมาะสมของหลักสูตร ได้แก่ แบบประเมินความเหมาะสมของหลักสูตร มีรายละเอียดดังนี้

3.1 แบบประเมินความเหมาะสมของหลักสูตร ใช้สำหรับประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรในด้านเนื้อหา กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล มี 12 ข้อ มีลักษณะเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ซึ่งมีเกณฑ์การประเมินดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- 1 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับน้อยที่สุด
- 2 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับน้อย
- 3 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับปานกลาง
- 4 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับมาก
- 5 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด

โดยมีขั้นตอนการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ ดังนี้

1. ศึกษารายละเอียดและองค์ประกอบของหลักสูตร รวมถึงแนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการประเมินความเหมาะสมของหลักสูตร เพื่อนำมาเป็นข้อมูลในการกำหนดประเด็นที่ต้องประเมินและสร้างข้อคำถามให้ครอบคลุม

2. สร้างแบบประเมินความเหมาะสมของหลักสูตร

3. นำแบบประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ตรวจสอบความถูกต้อง ความเหมาะสมและความชัดเจนของข้อคำถาม

4. ปรับปรุงแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และจัดทำแบบประเมินฉบับสมบูรณ์

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 ติดต่อผู้ทรงคุณวุฒิอย่างไม่เป็นทางการทางโทรศัพท์ เพื่อขอความอนุเคราะห์ให้เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

4.2 ขออนุญาตเชิญผู้ทรงคุณวุฒิ จากคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

4.3 นัดหมายผู้ทรงคุณวุฒิ จากนั้นนำหลักสูตรและแบบประเมินไปให้แล้วนัดหมายวันและเวลาในการรับเอกสารกลับคืน

4.4 รับหลักสูตรและแบบประเมินกลับคืนตามวันและเวลาที่ผู้ทรงคุณวุฒินัดหมายและขอคำแนะนำเพิ่มเติมจากผู้ทรงคุณวุฒิ

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 การวิเคราะห์ข้อมูลความเหมาะสมของหลักสูตร วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยมีเกณฑ์ในการแปลผลค่าเฉลี่ย โดยมีเกณฑ์ในการแปลผลค่าเฉลี่ย (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 103) ดังนี้

1.00 – 1.49	มีความเหมาะสมน้อยที่สุด
1.50 – 2.49	มีความเหมาะสมน้อย
2.50 – 3.49	มีความเหมาะสมปานกลาง
3.50 – 4.49	มีความเหมาะสมมาก
4.50 – 5.00	มีความเหมาะสมมากที่สุด

การกำหนดเกณฑ์ที่เหมาะสมและถือว่าหลักสูตรที่สร้างขึ้นมีความเหมาะสม สามารถนำไปใช้ได้ ต้องมีค่าเฉลี่ยจากความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไป และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานไม่เกิน 1.00

5.2 นำข้อมูลจากการประเมินความเหมาะสมของหลักสูตร และข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิ มาทำการปรับปรุงหลักสูตรให้มีความถูกต้อง สมบูรณ์และเหมาะสมมากยิ่งขึ้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

(3) นำแบบวัดที่ปรับปรุงแล้วไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คนประเมินตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์ โดยการพิจารณาค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามกับจุดประสงค์ (IOC) ซึ่งมีเกณฑ์ในการประเมิน ดังนี้

-1 หมายถึง แน่ใจว่าไม่สอดคล้อง

0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าสอดคล้อง

1 หมายถึง แน่ใจว่าสอดคล้อง

ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามสำนักสากลอยู่ระหว่าง 0.60-1.00

(4) นำแบบวัดสำนักสากลไปทดลองใช้ (Tryout) กับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 50 คน เพื่อหาความเที่ยงของแบบวัดสำนักสากลด้วยการหาสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-Coefficient) ของ Cronbach พบว่าแบบวัดมีค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.88

4.2 แบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนต่อหลักสูตรเสริมสร้างสำนักสากล สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 26 ข้อ มีเกณฑ์การประเมินดังนี้

1 หมายถึง มีความพึงพอใจน้อยที่สุด

2 หมายถึง มีความพึงพอใจน้อย

3 หมายถึง มีความพึงพอใจปานกลาง

4 หมายถึง มีความพึงพอใจมาก

5 หมายถึง มีความพึงพอใจมากที่สุด

มีการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ ดังนี้

4.2.1 ศึกษาแนวคิดในการสร้างแบบวัดความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อหลักสูตร จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

4.2.2 สร้างแบบวัดความพึงพอใจให้ครอบคลุมองค์ประกอบของหลักสูตร

4.2.3 นำแบบวัดความพึงพอใจที่สร้างเสร็จเรียบร้อยแล้วไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสม จากนั้นทำการปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

4.2.4 นำแบบวัดความพึงพอใจที่ปรับปรุงแล้วไปให้ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน ได้แก่

1. รศ.ดร.ปริยาภรณ์ ตั้งคุณานันต์ อาจารย์ภาควิชาครุศาสตร์อุตสาหกรรม คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

2. ผศ.ดร.เลิศลักษณ์ กลิ่นหอม ข้าราชการบำนาญ

3. ดร.ตลดาว ปุรณานนท์ อาจารย์ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาประยุกต์

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

4. ผศ.ดร.ชาญชัย วงศ์สิริสวัสดิ์ อาจารย์คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์

5. ดร.สิริพงศ์ เพชรนาคน รองผู้อำนวยการ วิทยาลัยการอาชีพไชยา

พิจารณาความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์ โดยการพิจารณาค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามกับนิยามศัพท์ (IOC) ซึ่งมีเกณฑ์ในการประเมิน ดังนี้

-1 หมายถึง แน่ใจว่าไม่สอดคล้อง

0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าสอดคล้อง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1 หมายถึง แน่ใจว่าสอดคล้อง

ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามกับนิยามศัพท์อยู่ระหว่าง 0.60-1.00

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นการนำหลักสูตรเสริมสร้างสำนึกสากล สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาไปทดลองใช้กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 โดยใช้รูปแบบการวิจัยก่อนทดลองแบบกลุ่มเดียวทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน (One Group Pretest Posttest Design) มีขั้นตอนในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

5.1 วัดสำนึกสากลของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างก่อนเรียน

5.2 นำหลักสูตรไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้เวลาในการทดลองทั้งสิ้น 18 ชั่วโมง ตามโครงสร้างของหลักสูตร ดังตารางที่ 3.2

ตารางที่ 3.2 โครงสร้างของหลักสูตร

หน่วยที่	เนื้อหา	จำนวนชั่วโมง
----------	---------	--------------

1. การยอมรับความหลากหลายทางวัฒนธรรม	1.1) การพัฒนาตน 1.2) การนำหลักธรรมมาใช้ในการดำรงชีวิต 1.3) ความหลากหลายทางวัฒนธรรม 1.4) ไลฟ์สไตล์ รสนิยมและวัฒนธรรมของคนประเทศต่างๆ ในอาเซียน 1.5) ศิลปวัฒนธรรมและประเพณี	5
2. การใส่ใจต่อประเด็นปัญหาโลก	2.1) การเปลี่ยนแปลงทางธรรมชาติในโลก 2.2) วิกฤตการณ์ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในภูมิภาคต่างๆของโลก 2.3) การแก้ไขปัญหาวิกฤตการณ์ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในภูมิภาคต่างๆของโลก 2.4) การโดนคุกคามทางสื่อออนไลน์	4
3. การพึ่งพาอาศัยและอยู่ร่วมกันโดยสันติ	3.1) การอยู่ร่วมกับผู้อื่นโดยสันติ 3.2) การอยู่ร่วมกันโดยสันติและพึ่งพาซึ่งกันและกัน 3.3) การจัดการความขัดแย้งด้วยสันติวิธีในสังคมโลก 3.4) การลดปัญหาความขัดแย้ง 3.5) ความเหมือนและความแตกต่างระหว่างบุคคล 3.6) การอยู่ร่วมกันในสังคมที่มีความหลากหลาย	6
4. การเป็นสมาชิกพลโลก	4.1) พลเมืองดีของประเทศชาติและสังคมโลก 4.2) สิทธิมนุษยชน 4.3) พลเมืองตามระบอบประชาธิปไตย	3
รวม		18

5.3 วัดสำนักสากลของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างหลังเรียน

5.4 ประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อหลักสูตร

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

6.1 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยการทดสอบค่าทีแบบ Dependent Sample Test

6.2 ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อหลักสูตรด้วยการหาเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยมีเกณฑ์ในการแปลผลค่าเฉลี่ย (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 103) ดังนี้

1.00 – 1.49 หมายถึง มีความพึงพอใจในระดับน้อยที่สุด

1.50 – 2.49 หมายถึง มีความพึงพอใจในระดับน้อย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.50 – 3.49 หมายถึง มีความพึงพอใจในระดับปานกลาง

3.50 – 4.49 หมายถึง มีความพึงพอใจในระดับมาก

4.50 – 5.00 หมายถึง มีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด

ขั้นที่ 4 การประชาพิจารณ์หลักสูตร

การประชาพิจารณ์หลักสูตร เป็นการรับรองหลักสูตรหลังจากการนำหลักสูตรไปทดลองใช้ ทั้งเนื้อหาสาระ กระบวนการเรียนการสอน โครงสร้างหลักสูตร การวัดและประเมินผล รวมถึงโครงสร้างหลักสูตร เพื่อให้ได้หลักสูตรที่มีความสมบูรณ์ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัยเป็นแบบสอบถามความคิดเห็นต่อหลักสูตรเสริมสร้างสำนึกสากล สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ผู้วิจัยดำเนินการรวบรวมข้อมูลจากการติดต่อผู้ทรงคุณวุฒิอย่างไม่เป็นทางการทางโทรศัพท์ เพื่อขอความอนุเคราะห์ให้เป็นผู้ทรงคุณวุฒิขอหนังสือเชิญผู้ทรงคุณวุฒิ จากคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมนัดหมายผู้ทรงคุณวุฒิ จากนั้นนำแบบสอบถามความคิดเห็นต่อหลักสูตรเสริมสร้างสำนึกสากลสำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาไปให้แล้วนัดหมายวันและเวลาในการรับเอกสารกลับคืนรับแบบสอบถามความคิดเห็นต่อหลักสูตรเสริมสร้างสำนึกสากลสำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาไปให้แล้วนัดหมายวันและเวลาที่ผู้ทรงคุณวุฒินัดหมายและขอคำแนะนำเพิ่มเติมจากผู้ทรงคุณวุฒิ

1. วัตถุประสงค์

เพื่อประชาพิจารณ์หลักสูตรเสริมสร้างสำนึกสากล สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

2. แหล่งข้อมูล ได้แก่ ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง จำนวน 30 คน คือ ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และผู้ทรงคุณวุฒิ

3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นต่อหลักสูตรเสริมสร้างสำนึกสากล สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ ดังนี้

3.1. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการรับรองหลักสูตร เสริมสร้างสำนึกสากล เพื่อใช้เป็นกรอบแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

3.2. สร้างแบบสอบถามโครงสร้างตามกรอบที่ได้ออกแบบไว้

3.3 นำแบบสอบถามไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสมจากนั้นนำข้อเสนอแนะมาทำการปรับปรุงแบบสอบถามให้มีความถูกต้องและเหมาะสมมากขึ้น

4. ทำการจัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการส่งแบบสอบถามแล้วนำไปให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องตอบแบบสอบถาม

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน โดยการหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การพัฒนาหลักสูตรเสริมสร้างสำนึกสากล สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ซึ่งผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยออกเป็น 2 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาหลักสูตรเสริมสร้างสำนึกสากล สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

ตอนที่ 2 การพัฒนาหลักสูตรเสริมสร้างสำนึกสากล สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

4.1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาหลักสูตรเสริมสร้างสำนึกสากล สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

การศึกษาข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาหลักสูตรเสริมสร้างสำนึกสากล สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ผู้วิจัยได้ทำการวิจัยเชิงสำรวจ เพื่อประเมินความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับสำนึกสากล สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา และสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญเพื่อศึกษาแนวทางการเสริมสร้างสำนึกสากล สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ดังรายละเอียดต่อไปนี้

4.1.1 ผลการประเมินความต้องการจำเป็นสำนึกสากล สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

4.1.1.1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามระดับชั้น แต่ละวิทยาลัย จำนวน 5 วิทยาลัย

ระดับชั้น	จำนวน	ร้อยละ
ปวช.1	175	48.48
ปวช.2	102	28.25
ปวช.3	84	23.27
รวม	361	100.00

จากตารางที่ 4.1 มีผู้ตอบแบบสอบถามแต่ละวิทยาลัยจำนวน 5 วิทยาลัยซึ่งเป็นนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ทั้งสิ้น 361 คน เมื่อจำแนกตามระดับชั้น พบว่าเป็น นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 จำนวน 175 คน คิด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เป็นร้อยละ 48.48 นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 2 จำนวน 102 คน คิดเป็นร้อยละ 28.25 และนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3 จำนวน 84 คน คิดเป็นร้อยละ 23.27

4.1.1.2 สำนักสากล สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ดังตารางที่ 4.2-4.6

ตารางที่ 4.2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสำนักสากลของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา การยอมรับความหลากหลายทางวัฒนธรรม

รายการ	ปวช.1		ปวช.2		ปวช.3		รวม	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
1. วัฒนธรรมแต่ละชาติเป็นสิ่งที่น่าสนใจและน่าภูมิใจ	4.35	0.69	4.27	0.67	4.36	0.69	4.37	0.69
2. ข้าพเจ้าสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ แม้ว่าจะมีวัฒนธรรมที่ต่างกัน	4.34	0.67	4.23	0.69	4.31	0.73	4.27	0.69
3. วัฒนธรรมที่ต่างกันก่อให้เกิดการเรียนรู้ที่เพิ่มขึ้น	4.43	0.73	4.33	0.70	4.43	0.68	4.36	0.70
4. ข้าพเจ้าคิดว่าการเรียนรู้วัฒนธรรมของชาติอื่นเป็นสิ่งมีคุณค่า	4.25	0.71	4.16	0.74	4.13	0.69	4.19	0.72
5. ข้าพเจ้าต้องการเรียนรู้วัฒนธรรมต่างชาติไปควบคู่กับวัฒนธรรมไทย	4.04	0.81	4.08	0.85	4.08	0.85	4.06	0.83
6. ข้าพเจ้าสนใจเรียนภาษาต่างประเทศอื่นๆเพิ่มเติมนอกเหนือจากภาษาอังกฤษ	3.79	1.03	3.84	0.90	3.90	0.91	3.83	0.97
7. ข้าพเจ้าคิดว่าควรมีการติดต่อสื่อสารกับคนต่างประเทศ เพื่อแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม	3.98	0.85	3.96	0.86	3.99	0.94	3.98	0.87
8. ข้าพเจ้าคิดว่าวัฒนธรรมไทยไม่ได้เป็นวัฒนธรรมที่ดีที่สุด	3.69	1.20	3.51	1.10	3.61	1.21	3.62	1.17
9. ข้าพเจ้าคิดว่าสังคมที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม ทำให้คนมีความเชื่อและปฏิบัติแตกต่างกันได้	4.04	0.78	4.04	0.82	4.01	0.74	4.03	0.78
10. ข้าพเจ้าต้องการไปเที่ยวต่างประเทศ เพราะต้องการเรียนรู้วัฒนธรรมของต่างชาติ	3.98	0.88	4.05	1.03	3.96	0.81	4.00	0.91
รวม	4.08	0.83	4.04	0.83	4.07	0.82	4.07	0.83

จากตารางที่ 4.2 สำนักสากลสำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา การยอมรับความหลากหลายทางวัฒนธรรม ในภาพรวม พบว่าอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.07$, S.D.=0.83) เมื่อพิจารณาเป็นรายการพบว่าอยู่ในระดับมากทุกรายการ มีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.62-4.37 รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ รายการ 1 วัฒนธรรมแต่ละชาติเป็นสิ่งที่น่าสนใจและน่าภูมิใจ ($\bar{x}=4.37$, S.D.= 0.69) รองลงมาคือ รายการ 3 วัฒนธรรมที่ต่างกันก่อให้เกิดการเรียนรู้ที่เพิ่มขึ้น ($\bar{x}=4.36$, S.D.= 0.70) และรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ รายการ 8 ข้าพเจ้าคิด

ว่าวัฒนธรรมไทยไม่ได้เป็นวัฒนธรรมที่ดีที่สุด ($\bar{x}=3.62$, S.D.= 1.17) สำหรับรายละเอียดแต่ละชั้นปี มีดังนี้

ระดับ ปวช.1 พบว่าสำนักสากลสำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา การยอมรับความหลากหลายทางวัฒนธรรม ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.08$, S.D.=0.83) เมื่อพิจารณาเป็นรายการ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกรายการมีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.69-4.43 รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ รายการ 3 วัฒนธรรมที่ต่างกันก่อให้เกิดการเรียนรู้ที่เพิ่มขึ้น ($\bar{x}=4.43$ S.D.= 0.73) รองลงมาคือ รายการ 1 วัฒนธรรมแต่ละชาติเป็นสิ่งที่น่าสนใจและน่าภูมิใจ ($\bar{x}=4.35$, S.D.= 0.69) และรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ รายการ 8 ข้าพเจ้าคิดว่าวัฒนธรรมไทยไม่ได้เป็นวัฒนธรรมที่ดีที่สุด ($\bar{x}=3.69$, S.D.= 1.20)

ระดับ ปวช.2 พบว่าสำนักสากลสำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา การยอมรับความหลากหลายทางวัฒนธรรม ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.04$ S.D.=0.83) เมื่อพิจารณาเป็นรายการ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกรายการมีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.51-4.33 รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ รายการ 3 วัฒนธรรมที่ต่างกันก่อให้เกิดการเรียนรู้ที่เพิ่มขึ้น ($\bar{x}=4.33$ S.D.= 0.70) รองลงมาคือ รายการ 1 วัฒนธรรมแต่ละชาติเป็นสิ่งที่น่าสนใจและน่าภูมิใจ ($\bar{x}=4.27$, S.D.= 0.67) และรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ รายการ 8 ข้าพเจ้าคิดว่าวัฒนธรรมไทยไม่ได้เป็นวัฒนธรรมที่ดีที่สุด ($\bar{x}=3.51$ S.D.= 1.10)

ระดับ ปวช.3 พบว่าสำนักสากลสำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา การยอมรับความหลากหลายทางวัฒนธรรม ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.07$, S.D.=0.82) เมื่อพิจารณาเป็นรายการ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกรายการมีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.61-4.43 รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ รายการ 3 วัฒนธรรมที่ต่างกันก่อให้เกิดการเรียนรู้ที่เพิ่มขึ้น ($\bar{x}=4.43$ S.D.= 0.68) รองลงมาคือ รายการ 1 วัฒนธรรมแต่ละชาติเป็นสิ่งที่น่าสนใจและน่าภูมิใจ ($\bar{x}=4.36$, S.D.= 0.69) และรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ รายการ 8 ข้าพเจ้าคิดว่าวัฒนธรรมไทยไม่ได้เป็นวัฒนธรรมที่ดีที่สุด ($\bar{x}=3.61$, S.D.= 1.21)

ตารางที่ 4.3. ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสำนักสากลสำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการอาชีวศึกษาการใส่ใจต่อประเด็นปัญหาโลก

รายการ	ปวช.1		ปวช.2		ปวช.3		รวม	
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.
1. ทุกคนสามารถช่วยดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมของโลกได้	4.47	0.73	4.51	0.70	4.68	0.54	4.53	0.68
2. ข้าพเจ้าเห็นขยะ (ขวดน้ำ, กระดาษ, ถุงพลาสติก) ข้าพเจ้าจะเดินไปเก็บทิ้งลงถังขยะ	4.02	0.86	3.86	0.81	4.14	0.73	4.01	0.82
3. ปัญหาสื่อลามกอนาจารทางอินเทอร์เน็ต เป็นปัญหาของสังคมที่สามารถแก้ไขได้	3.92	0.93	3.96	0.91	3.92	0.76	3.93	0.89
4. ข้าพเจ้าคิดว่าการเกิดแผ่นดินไหว เป็นปัญหาสำคัญที่มีผลกระทบต่อเศรษฐกิจสังคมและสภาพแวดล้อม	4.14	0.85	4.19	0.75	4.13	0.86	4.15	0.83

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

รายการ	ปวช.1		ปวช.2		ปวช.3		รวม	
	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D
5. ข้าพเจ้าคิดว่าทุกคนจะต้องช่วยกันรณรงค์การประหยัดน้ำมัน	4.22	0.78	4.22	0.79	4.24	0.77	4.22	0.78
6. การเผาป่าจะส่งผลกระทบต่อสุขภาพและการดำเนินชีวิตคน	4.37	0.78	4.35	0.84	4.32	0.79	4.35	0.80
7. ข้าพเจ้าคิดว่าการเกิดภัยพิบัติทางธรรมชาติของประเทศต่างๆ เป็นสิ่งที่ทุกคนต้องสนใจ	4.17	0.80	4.07	0.84	4.31	0.73	4.17	0.80
8. ข้าพเจ้าคิดว่ารัฐบาลควรมีมาตรการป้องกันการลักลอบนำสัตว์ป่ามาขายในต่างประเทศ	4.22	0.85	4.21	0.85	4.26	0.91	4.22	0.86
9. ข้าพเจ้าคิดว่าทุกคนควรช่วยกันรณรงค์ในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	4.29	0.76	4.21	0.82	4.33	0.73	4.28	0.77
10. ข้าพเจ้าคิดว่าการตัดต้นไม้ทำลายป่าก่อให้เกิดปัญหาโลกร้อน	4.34	0.87	4.35	0.86	4.39	0.73	4.36	0.83
รวม	4.21	0.82	4.19	0.81	4.27	0.75	4.22	0.80

จากตารางที่ 4.3 สำนักสากลสำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา การใส่ใจต่อประเด็นปัญหาโลก ในภาพรวม พบว่าอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.22$, S.D.=0.80) เมื่อพิจารณาเป็นรายการพบว่า อยู่ในระดับมาก 9 รายการ และมากที่สุด 1 รายการ มีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.93-4.53 รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ รายการ 1 ทุกคนสามารถช่วยดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมของโลกได้ ($\bar{x}=4.53$, S.D.= 0.68) รองลงมาคือ รายการ 10 ข้าพเจ้าคิดว่าการตัดต้นไม้ทำลายป่าก่อให้เกิดปัญหาโลกร้อน ($\bar{x}=4.36$, S.D.= 0.83) และรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ รายการ 3 ปัญหาสื่อลามกอนาจารทางอินเทอร์เน็ตเป็นปัญหาของสังคมที่สามารถแก้ไขได้ ($\bar{x}=3.93$, S.D.= 0.89) สำหรับรายละเอียดแต่ละชั้นปี มีดังนี้

ระดับ ปวช.1 พบว่าสำนักสากลสำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา การใส่ใจต่อประเด็นปัญหาโลก ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.21$, S.D.=0.82) เมื่อพิจารณาเป็นรายการ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกรายการมีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.92-4.47 รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ รายการ 1 ทุกคนสามารถช่วยดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมของโลกได้ ($\bar{x}=4.47$ S.D.= 0.73) รองลงมาคือ รายการ 6 การเผาป่าจะส่งผลกระทบต่อสุขภาพและการดำเนินชีวิตคน ($\bar{x}=4.37$, S.D.= 0.78) และรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ รายการ 3 ปัญหาสื่อลามกอนาจารทางอินเทอร์เน็ตเป็นปัญหาของสังคมที่สามารถแก้ไขได้ ($\bar{x}=3.92$ S.D.= 0.93)

ระดับ ปวช.2 พบว่าสำนักสากลสำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา การใส่ใจต่อประเด็นปัญหาโลก ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.19$ S.D.=0.81) เมื่อพิจารณาเป็นรายการ พบว่า อยู่ในระดับมาก 9 รายการและมากที่สุด 1 รายการมีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.86-4.51 รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ รายการ 1 ทุกคนสามารถช่วยดูแล

รักษาสีสิ่งแวดล้อมของโลกได้ ($\bar{x}=4.51$ S.D.= 0.70) รองลงมาคือ รายการ 10 ข้าพเจ้าคิดว่าการตัดต้นไม้ทำลายป่าก่อให้เกิดปัญหาโลกร้อน ($\bar{x}=4.35$, S.D.= 0.86) และรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ รายการ 2 ข้าพเจ้าเห็นขยะ (ขวดน้ำ, กระดาษ, ถุงพลาสติก) ข้าพเจ้าจะเดินไปเก็บทิ้งลงถังขยะ ($\bar{x}=3.86$ S.D.= 0.81)

ระดับ ปวช.3 พบว่าสำนักสากลสำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา การใส่ใจต่อประเด็นปัญหาโลก ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.27$, S.D.=0.75) เมื่อพิจารณาเป็นรายการ พบว่า อยู่ในระดับมาก 9 รายการและมากที่สุด 1 รายการ มีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.92-4.68 รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ รายการ 1 ทุกคนสามารถช่วยดูแลรักษาสีสิ่งแวดล้อมของโลกได้ ($\bar{x}=4.68$ S.D.= 0.54) รองลงมาคือ รายการ 10 ข้าพเจ้าคิดว่าการตัดต้นไม้ทำลายป่าก่อให้เกิดปัญหาโลกร้อน ($\bar{x}=4.39$, S.D.= 0.73) และรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ รายการ 3 ปัญหาสื่อลามกอนาจารทางอินเทอร์เน็ตเป็นปัญหาของสังคมที่สามารถแก้ไขได้ ($\bar{x}=3.92$, S.D.= 0.76)

ตารางที่ 4.4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสำนักสากลสำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการอาชีวศึกษาการพึงพาอาศัยและอยู่ร่วมกัน โดยสันติ

รายการ	ปวช.1		ปวช.2		ปวช.3		รวม	
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.
1.เมื่อผู้อื่นได้รับความเดือดร้อน ข้าพเจ้าจะให้ความช่วยเหลือ	4.13	0.79	4.25	0.70	4.26	0.71	4.19	0.75
2. ข้าพเจ้าให้เกียรติทุกคนที่อยู่ร่วมกันกับข้าพเจ้าแม้ว่าจะมีอายุน้อยหรืออายุมากกว่า	4.22	0.79	4.32	0.76	4.30	0.76	4.27	0.77
3. แม้ว่าข้าพเจ้าจะนับถือศาสนาต่างจากเพื่อนแต่ก็สามารถอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุขได้	4.22	0.84	4.36	0.71	4.36	0.67	4.29	0.77
4. ข้าพเจ้ารู้สึกไม่สบายใจเมื่อเห็นผู้อื่นได้รับความทุกข์ยาก	4.19	0.73	4.23	0.77	4.27	0.72	4.22	0.74
5. การร่วมมือกันของนานาประเทศจะเป็นประโยชน์มากกว่าการแข่งขัน	4.25	0.81	4.28	0.74	4.25	0.71	4.26	0.76
6. ข้าพเจ้าคิดว่าการติดต่อสัมพันธ์กับประเทศต่างๆ ทำให้ประเทศไทยได้รับผลประโยชน์	4.18	0.81	4.25	0.70	4.29	0.82	4.22	0.78
7. ปัญหาระหว่างประเทศที่เกิดขึ้นในโลกสามารถประนีประนอมยอมความกันได้	4.12	0.88	4.16	0.82	4.32	0.71	4.18	0.83
8. แม้เราจะเป็นประเทศที่กำลังพัฒนา แต่เราก็ควรช่วยเหลือประเทศที่ประสบปัญหาความอดอยาก	4.30	0.80	4.45	0.64	4.48	0.65	4.38	0.73
9.ข้าพเจ้าบริจาคทรัพย์สินหรือสิ่งของช่วยเหลือผู้อื่นที่ยากลำบากหรือประสบภัยต่างๆ	4.17	0.80	3.99	0.80	4.19	0.80	4.12	0.80
10.ข้าพเจ้าคิดว่าทุกคนเสียสละประโยชน์ส่วนตัว เพื่อประโยชน์ส่วนรวม	4.15	0.89	4.16	0.81	4.19	0.77	4.16	0.84
รวม	4.19	0.81	4.24	0.74	4.29	0.73	4.22	0.77

จากตารางที่ 4.4 สำนักสากล สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา การพึ่งพาอาศัยและอยู่ร่วมกันโดยสันติในภาพรวม พบว่าอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.22$, $S.D.=0.77$) เมื่อพิจารณาเป็นรายการพบว่าอยู่ในระดับมากทุกรายการ มีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 4.12-4.38 รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ รายการ 8 แม้เราจะเป็นประเทศที่กำลังพัฒนา แต่เราก็ควรช่วยเหลือประเทศที่ประสบปัญหาความอดอยาก ($\bar{x}=4.38$, $S.D.=0.73$) รองลงมาคือ รายการ 3 แม้ว่าข้าพเจ้าจะนับถือศาสนาต่างจากเพื่อนแต่ก็สามารถอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุขได้ ($\bar{x}=4.29$, $S.D.=0.77$) และรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ รายการ 9 ข้าพเจ้าบริจาคทรัพย์สินหรือสิ่งของช่วยเหลือผู้อื่นที่ยากลำบากหรือประสบภัยต่าง ๆ ($\bar{x}=4.12$, $S.D.=0.80$) สำหรับรายละเอียดแต่ละชั้นปี มีดังนี้

ระดับ ปวช.1 พบว่าสำนักสากลสำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา การพึ่งพาอาศัยและอยู่ร่วมกันโดยสันติ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.19$, $S.D.=0.81$) เมื่อพิจารณาเป็นรายการ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกรายการมีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 4.12-4.30 รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ รายการ 8 แม้เราจะเป็นประเทศที่กำลังพัฒนา แต่เราก็ควรช่วยเหลือประเทศที่ประสบปัญหาความอดอยาก ($\bar{x}=4.30$ $S.D.=0.45$) รองลงมาคือ รายการ 5 การร่วมมือกันของนานาประเทศจะเป็นประโยชน์มากกว่าการแข่งขัน ($\bar{x}=4.25$, $S.D.=0.81$) และรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ รายการ 7 ปัญหาระหว่างประเทศที่เกิดขึ้นในโลกสามารถประนีประนอมยอมความกันได้ ($\bar{x}=4.12$, $S.D.=0.88$)

ระดับ ปวช.2 พบว่าสำนักสากลสำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา การพึ่งพาอาศัยและอยู่ร่วมกันโดยสันติ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.24$ $S.D.=0.74$) เมื่อพิจารณาเป็นรายการ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกรายการมีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.99-4.45 รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ รายการ 8 แม้เราจะเป็นประเทศที่กำลังพัฒนา แต่เราก็ควรช่วยเหลือประเทศที่ประสบปัญหาความอดอยาก ($\bar{x}=4.45$ $S.D.=0.64$) รองลงมาคือ รายการ 3 แม้ว่าข้าพเจ้าจะนับถือศาสนาต่างจากเพื่อนแต่ก็สามารถอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุขได้ ($\bar{x}=4.6$, $S.D.=0.71$) และรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ รายการ 9 ข้าพเจ้าบริจาคทรัพย์สินหรือสิ่งของช่วยเหลือผู้อื่นที่ยากลำบากหรือประสบภัยต่าง ๆ ($\bar{x}=3.99$, $S.D.=0.80$)

ระดับ ปวช.3 พบว่าสำนักสากลสำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา การพึ่งพาอาศัยและอยู่ร่วมกันโดยสันติ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.29$, $S.D.=0.73$) เมื่อพิจารณาเป็นรายการ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกรายการมีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 4.19-4.48 รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ รายการ 8 แม้เราจะเป็นประเทศที่กำลังพัฒนา แต่เราก็ควรช่วยเหลือประเทศที่ประสบปัญหาความอดอยาก ($\bar{x}=4.48$ $S.D.=0.65$) รองลงมาคือ รายการ 3 แม้ว่าข้าพเจ้าจะนับถือศาสนาต่างจากเพื่อนแต่ก็สามารถอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุขได้ ($\bar{x}=4.36$, $S.D.=0.67$) และรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ รายการ 10 ข้าพเจ้าคิดว่าทุกคนเสียสละประโยชน์ส่วนตัว เพื่อประโยชน์ส่วนรวม ($\bar{x}=4.19$, $S.D.=0.77$)

ตารางที่ 4.5 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสำนึกสากลสำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตร
วิชาชีพ สังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการอาชีวศึกษาการเป็นสมาชิกพลโลก

รายการ	ปวช.1		ปวช.2		ปวช.3		รวม	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
1. ข้าพเจ้าคิดว่าการเป็นพลเมืองของประเทศไทย เหมือนกับการเป็นพลเมืองของโลกด้วย	4.15	0.82	4.17	0.73	4.36	0.65	4.20	0.76
2. ข้าพเจ้าคิดว่ามนุษย์ทุกคนมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาสังคมทั้งในระดับประเทศและระดับโลก	4.17	0.82	4.18	0.84	4.18	0.78	4.17	0.82
3. ข้าพเจ้าเคารพสิทธิมนุษยชน ด้วยการปฏิบัติต่อกันอย่างเท่าเทียม	4.26	0.80	4.25	0.71	4.27	0.61	4.26	0.73
4. ข้าพเจ้าคิดว่าการที่แรงงานต่างด้าวถูกเอาเปรียบ เป็นสิ่งที่ไม่ถูกต้อง	4.15	0.81	4.12	0.75	4.17	0.80	4.14	0.79
5. ข้าพเจ้าคิดว่าคนทุกชาติหรือทุกประเทศต้องมีความเสมอภาคกัน	4.36	0.72	4.29	0.78	4.15	0.84	4.29	0.77
6. ประเทศในอาเซียนทุกประเทศมีความสามารถในการเป็นผู้นำได้เท่าเทียมกัน	4.25	0.85	4.24	0.80	4.23	0.87	4.24	0.84
7. ข้าพเจ้าคิดว่าการดูแลรักษาโลกเป็นหน้าที่ของมนุษย์ทุกคน	4.26	0.88	4.27	0.83	4.32	0.78	4.28	0.84
8. ข้าพเจ้าคิดว่าคนทุกคนต้องเห็นประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตัว	4.21	0.87	4.33	0.76	4.32	0.70	4.27	0.80
9. ข้าพเจ้าเป็นคนหนึ่งที่สามารถรักษากฎจราจรและปฏิบัติอย่างเคร่งครัด	4.15	0.84	4.18	0.83	4.32	0.71	4.20	0.81
10. ข้าพเจ้าคิดว่าคนไม่ว่าจะอยู่ในฐานะใด ก็ต้องช่วยกันประหยัดน้ำ	4.36	0.82	4.32	0.90	4.44	0.88	4.37	0.86
รวม	4.23	0.82	4.23	0.79	4.27	0.76	4.22	0.80

จากตารางที่ 4.5 สำนึกสากลสำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา การเป็นสมาชิกพลโลก ในภาพรวม พบว่าอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.22$, S.D.=0.80) เมื่อพิจารณาเป็นรายการพบว่า อยู่ในระดับมากทุกรายการมีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 4.14-4.37 รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ รายการ 10 ข้าพเจ้าคิดว่าคนไม่ว่าจะอยู่ในฐานะใด ก็ต้องช่วยกันประหยัดน้ำ ($\bar{x}=4.37$, S.D.= 0.86) รองลงมาคือ รายการ 5 ข้าพเจ้าคิดว่าคนทุกชาติหรือทุกประเทศต้องมีความเสมอภาคกัน ($\bar{x}=4.29$, S.D.= 0.77) และรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ รายการ 4 ข้าพเจ้าคิดว่าการที่แรงงานต่างด้าวถูกเอาเปรียบ เป็นสิ่งที่ไม่ถูกต้อง ($\bar{x}=4.14$, S.D.= 0.79) สำหรับรายละเอียดแต่ละชั้นปี มีดังนี้

ระดับ ปวช.1 พบว่าสำนึกสากลสำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา การเป็นสมาชิกพลโลก ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.23$, S.D.=0.82) เมื่อพิจารณาเป็นรายการ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกรายการ มีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 4.15-4.36 รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ รายการ 10 ข้าพเจ้าคิดว่าคนไม่ว่าจะอยู่ในฐานะใด ก็ต้องช่วยกันประหยัดน้ำ ($\bar{x}=4.37$, S.D.= 0.86) รองลงมาคือ รายการ 5 ข้าพเจ้าคิดว่าคนทุกชาติหรือทุกประเทศต้องมีความเสมอภาคกัน ($\bar{x}=4.29$, S.D.= 0.77) และรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ รายการ 4 ข้าพเจ้าคิดว่าการที่แรงงานต่างด้าวถูกเอาเปรียบ เป็นสิ่งที่ไม่ถูกต้อง ($\bar{x}=4.14$, S.D.= 0.79) สำหรับรายละเอียดแต่ละชั้นปี มีดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ช่วยกันประหยัดน้ำ ($\bar{x}=4.36$ S.D.= 0.82) รองลงมาคือ รายการ 5 ข้าพเจ้าคิดว่าคนทุกชาติหรือทุกประเทศต้องมีความเสมอภาคกัน ($\bar{x}=4.36$, S.D.= 0.72) และรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ รายการ 4 ข้าพเจ้าคิดว่าการที่แรงงานต่างด้าวถูกเอาเปรียบ เป็นสิ่งที่ไม่ถูกต้อง ($\bar{x}=4.15$, S.D.= 0.81)

ระดับ ปวช.2 พบว่าสำนึกสากลสำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา การเป็นสมาชิกพลโลก ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.23$ S.D.=0.79) เมื่อพิจารณาเป็นรายการ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกรายการมีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 4.12-4.33 รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ รายการ 8 ข้าพเจ้าคิดว่าคนทุกคนต้องเห็นประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตัว ($\bar{x}=4.33$ S.D.= 0.76) รองลงมา รายการ 10 คือ ข้าพเจ้าคิดว่าคนไม่ว่าจะอยู่ในฐานะใด ก็ต้องช่วยกันประหยัดน้ำ ($\bar{x}=4.32$, S.D.= 0.90) และรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ รายการ 4 ข้าพเจ้าคิดว่าการที่แรงงานต่างด้าวถูกเอาเปรียบ เป็นสิ่งที่ไม่ถูกต้อง ($\bar{x}=4.12$ S.D.= 0.75)

ระดับ ปวช.3 พบว่าสำนึกสากลสำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา การเป็นสมาชิกพลโลก ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.27$, S.D.=0.76) เมื่อพิจารณาเป็นรายการ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกรายการมีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 4.15-4.44 รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ รายการ 10 ข้าพเจ้าคิดว่าคนไม่ว่าจะอยู่ในฐานะใด ก็ต้องช่วยกันประหยัดน้ำ ($\bar{x}=4.44$, S.D.= 0.88) รองลงมาคือ รายการ 1 ข้าพเจ้าคิดว่าการเป็นพลเมืองของประเทศไทย เปรียบเสมือนกับการเป็นพลเมืองของโลกด้วย ($\bar{x}=4.36$, S.D.= 0.65) และรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ รายการ 5 ข้าพเจ้าคิดว่าคนทุกชาติหรือทุกประเทศต้องมีความเสมอภาคกัน ($\bar{x}=4.15$, S.D.= 0.84)

ตารางที่ 4.6 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสำนึกสากลสำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการอาชีวศึกษา

ด้าน	ปวช.1		ปวช.2		ปวช.3		รวม	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
การยอมรับความหลากหลายทางวัฒนธรรม	4.08	0.83	4.04	0.83	4.07	0.82	4.07	0.83
การใส่ใจต่อประเด็นปัญหาโลก	4.21	0.82	4.19	0.81	4.27	0.75	4.22	0.80
การพึ่งพาอาศัยและอยู่ร่วมกันโดยสันติ	4.19	0.81	4.24	0.74	4.29	0.73	4.22	0.77
การเป็นสมาชิกพลโลก	4.23	0.82	4.23	0.79	4.27	0.76	4.22	0.80
รวม	4.17	0.82	4.17	0.79	4.22	0.76	4.18	0.80

จากตารางที่ 4.6 พบว่า สำนึกสากล สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.18$, S.D.=0.80) เมื่อพิจารณาเป็นด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน มีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 4.07-4.22 ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการใส่ใจต่อประเด็นปัญหาโลก ($\bar{x}=4.22$, S.D.= 0.80) ด้านการเป็นสมาชิกพลโลก ($\bar{x}=4.22$, S.D.= 0.80) และ ด้านการพึ่งพาอาศัยและอยู่ร่วมกันโดยสันติ ($\bar{x}=4.22$, S.D.= 0.77) รองลงมาคือ

ด้านการยอมรับความหลากหลายทางวัฒนธรรม ($\bar{x}=4.07$, S.D.= 0.83) สำหรับรายละเอียดแต่ละชั้นปี มีดังนี้

ระดับ ปวช.1 พบว่าสำนึกสากล สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.17$, S.D.= 0.82) เมื่อพิจารณาเป็นด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน มีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 4.08-4.23 ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการเป็นสมาชิกพลโลก ($\bar{x}=4.23$, S.D.= 0.82) รองลงมาคือ ด้านการใส่ใจต่อประเด็นปัญหาโลก ($\bar{x}=4.21$, S.D.= 0.82) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการยอมรับความหลากหลายทางวัฒนธรรม ($\bar{x}=4.08$, S.D.= 0.83)

ระดับ ปวช.2 พบว่าสำนึกสากล สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.18$, S.D.= 0.79) เมื่อพิจารณาเป็นด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน มีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 4.05-4.25 ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการพึ่งพาอาศัยและอยู่ร่วมกันโดยสันติ ($\bar{x}=4.24$, S.D.= 0.74) รองลงมาคือ ด้านการเป็นสมาชิกพลโลก ($\bar{x}=4.23$, S.D.= 0.79) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการยอมรับความหลากหลายทางวัฒนธรรม ($\bar{x}=4.04$, S.D.= 0.83)

ระดับ ปวช.3 พบว่าสำนึกสากล สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.22$, S.D.= 0.76) เมื่อพิจารณาเป็นด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน มีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 4.07-4.29 ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการพึ่งพาอาศัยและอยู่ร่วมกันโดยสันติ ($\bar{x}=4.29$, S.D.= 0.73) รองลงมาคือ ด้านการเป็นสมาชิกพลโลก ($\bar{x}=4.27$, S.D.= 0.76) และด้านการใส่ใจต่อประเด็นปัญหาโลก ($\bar{x}=4.27$, S.D.= 0.75) ส่วนรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการยอมรับความหลากหลายทางวัฒนธรรม ($\bar{x}=4.07$, S.D.= 0.82)

4.1.1.3 ผลการจัดลำดับความต้องการจำเป็นการพัฒนาหลักสูตรเสริมสร้างสำนึกสากล สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

ตารางที่ 4.7 ผลการวิเคราะห์การจัดลำดับความต้องการจำเป็นแบบปรับปรุง (Priority Needs Index Modified : PNI modified)

ด้าน	ค่าเฉลี่ยของสภาพที่เป็นจริง (D)	ค่าเฉลี่ยของสภาพที่คาดหวัง (I)	I-D	(I-D)/D	ลำดับ
การยอมรับความหลากหลายทางวัฒนธรรม	4.07	5.00	0.93	0.23	1
การใส่ใจต่อประเด็นปัญหาโลก	4.22	5.00	0.78	0.18	2
การพึ่งพาอาศัยและอยู่ร่วมกันโดยสันติ	4.22	5.00	0.78	0.18	2
การเป็นสมาชิกพลโลก	4.22	5.00	0.78	0.18	2

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตารางที่ 4.7 พบว่า ดัชนีความต้องการจำเป็นแบบปรับปรุงมีค่าอยู่ระหว่าง 0.78–0.93 สามารถเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อยดังนี้ ลำดับที่ 1 ด้านการยอมรับความหลากหลายทางวัฒนธรรม ($D=4.07$, $I=5.00$, $PNI_{\text{modified}} = 0.23$) และลำดับที่ 2 คือ ด้านการใส่ใจต่อประเด็นปัญหาโลก ($D=4.22$, $I=5.00$, $PNI_{\text{modified}} = 0.18$) ด้านการพึ่งพาอาศัยและอยู่ร่วมกันโดยสันติ ($D=4.22$, $I=5.00$, $PNI_{\text{modified}} = 0.18$) และด้านการเป็นสมาชิกพลโลก ($D=4.22$, $I=5.00$, $PNI_{\text{modified}} = 0.18$) มีค่า PNI_{modified} เท่ากัน

4.1.2 ผลการศึกษาแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรเสริมสร้างสำนึกสากล สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

4.1.2.1 จุดมุ่งหมายของหลักสูตร

- (1) นักเรียนตระหนักว่าตนเองมีสิทธิ หน้าที่ เป็นบุคคลหนึ่งที่เป็นพลเมืองของโลก
- (2) นักเรียนมีความรู้เกี่ยวกับพลวัตของโลกในฐานะพลเมืองของโลก
- (3) นักเรียนมีความเข้าใจเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงของโลกโดยเฉพาะรายการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมซึ่งจะกระทบต่อการดำเนินชีวิตของตนเอง
- (4) นักเรียนมีวินัยและความรับผิดชอบต่อสังคม ยอมรับและสามารถอยู่ร่วมกันได้ทางสังคมที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม และเป็นสมาชิกที่ดีและมีการจัดการแก้ไขปัญหาและความขัดแย้งด้วยสันติวิธีในสังคมโลก
- (5) นักเรียนมีทักษะทางปัญญา มีความรู้ทางทฤษฎี สามารถคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ คิดสร้างสรรค์
- (6) นักเรียนต้องมีคุณธรรมจริยธรรม จรรยาบรรณในวิชาชีพ
- (7) นักเรียนมีความยอมรับความแตกต่างความหลากหลายทางวัฒนธรรม จะช่วยให้คนไม่เกิดความขัดแย้งในสังคม
- (8) นักเรียนต้องใส่ใจต่อประเด็นปัญหาโลก มองปัญหาทางรายการสังคม ต้องสามารถแก้ไขปัญหาาร่วมกันได้
- (9) นักเรียนตระหนักถึงผลที่เกิดจากการกระทำในรายการตนเอง รายการสังคม รายการการสื่อสารโซเชียล รายการสิ่งแวดล้อม
- (10) นักเรียนมีมุมมอง ทักษะคติในเชิงบวกเตรียมพร้อมสู่ AEC
- (11) นักเรียนมีจิตสำนึก เป็นคนเก่งและคนดี ที่โรงเรียนต้องการ

4.1.2.2 เนื้อหาวิชา

- (1) การยอมรับความหลากหลายทางวัฒนธรรม
  - การพัฒนาตน
  - การนำหลักธรรมมาใช้ในการดำรงชีวิต
  - ความหลากหลายทางวัฒนธรรม
  - ไลฟ์สไตล์ รสนิยมและวัฒนธรรมของคนประเทศต่างๆ ในอาเซียน
  - ศิลปวัฒนธรรมและประเพณี
- (2) การใส่ใจต่อประเด็นปัญหาโลก
  - การเปลี่ยนแปลงทางธรรมชาติในโลก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ของโลก

- วิฤตการณ์รายการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในภูมิภาคต่างๆ
- การแก้ไขปัญหาวิฤตการณ์รายการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ใน

- ภูมิภาคต่างๆ ของโลก
- การโดนคุกคามทางสื่อออนไลน์
- (3) การพึ่งพาอาศัยและอยู่ร่วมกันโดยสันติ
  - การอยู่ร่วมกับผู้อื่นโดยสันติ
  - การอยู่ร่วมกันโดยสันติและพึ่งพาซึ่งกันและกัน
  - การจัดการความขัดแย้งด้วยสันติวิธีในสังคมโลก
  - การลดปัญหาความขัดแย้ง
  - ความเหมือนและความแตกต่างระหว่างบุคคล
  - การอยู่ร่วมกันในสังคมที่มีความหลากหลาย
- (4) การเป็นสมาชิกพลโลก
  - พลเมืองดีของประเทศชาติและสังคมโลก
  - สิทธิมนุษยชน
  - พลเมืองตามระบอบประชาธิปไตย

4.1.2.3 กระบวนการจัดการเรียนรู้

- (1) ควรเป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยวิธีการที่หลากหลาย โดยเน้นให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติ โดยใช้เครื่องมือคือแฟ้มสะสมผลงาน
- (2) ให้นักเรียนได้เรียนรู้ผ่านกระบวนการกลุ่ม มีการอภิปรายร่วมกันภายในกลุ่ม นำเสนอความคิดและนำเสนอผลงานให้เพื่อนกลุ่มอื่นในชั้นเรียนฟัง เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้
- (3) เน้นให้นักเรียนเลือกใช้สื่อโซเซียล และเครื่องมือที่เหมาะสมและสอดคล้องกับเนื้อหา/สาระการเรียนรู้ในแต่ละหน่วยการเรียนรู้
- (4) ให้นักเรียนได้สะท้อนความคิดจากการทำกิจกรรมในชั้นเรียนบ่อย ๆ เพื่อเป็นการตรวจสอบว่านักเรียนมีความรู้ความเข้าใจมากน้อยเพียงใด
- (5) อาจให้นักเรียนที่เรียนเก่งมาเรียนรู้เพิ่มเติมจากครู แล้วให้เป็นผู้ช่วยครูในการช่วยเหลือเพื่อนที่เรียนอ่อน
- (6) จัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ Active Learning การเรียนรู้ได้แสดงความคิดเห็นอย่างเปิดกว้างจนมาสู่ข้อตกลงร่วมกัน ในการดำเนินการในเรื่องนั้นๆ
- (7) สอดแทรกให้นักเรียนนำหลักความร่วมมือในการสร้างความสัมพันธ์ของมวลมนุษยและสันติวิธีเพื่อนำไปสู่การขจัดความขัดแย้งในสังคม
- (8) ชี้แนะให้นักเรียนนำความรู้ที่ได้เรียนไปประยุกต์ใช้ในการเรียนกับรายวิชาอื่น ๆ
- (9) ครูควรทำหน้าที่เป็นผู้อำนวยความสะดวก โดยเป็นผู้ชี้แนะแนวทางหรือผู้อำนวยความสะดวก ในการกระตุ้นกำกับการทำกิจกรรมกลุ่มของนักเรียน พยายามขจัดอุปสรรคปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้น และให้คำแนะนำกับนักเรียนในการไปหาแหล่งเรียนรู้เพิ่มเติม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

(10) ครูเป็นผู้ให้คำแนะนำ ข้อเสนอแนะและให้คำปรึกษาเพื่อให้นักเรียน แก้ปัญหาจากการเรียน

(11) ครูกระตุ้นให้นักเรียนมีความรับผิดชอบในกิจกรรมการเรียนรู้ และทำงานที่ได้รับมอบหมายให้เสร็จทันตามกำหนด

(12) ครูต้องให้เสรีภาพในการกำหนดอนาคตของตนเอง ให้กับนักเรียน โดยทำให้เขาสามารถมองเห็นอนาคตของตนเองว่า ควรจะพัฒนาไปในทิศทางใด ถือเป็น การให้เสรีภาพกับกลุ่มในการกำหนดแนวทางการดำเนินงานและพัฒนาางานของตนเอง กล่าวคือ เป็นการทำให้บุคคลสามารถใช้ความคิดที่อิสระ จากกรอบความคิดแบบเดิม สามารถสร้างและกำหนดแนวทางของตนเองได้

(13) ครูสามารถใช้เทคโนโลยีได้อย่างเหมาะสม ยอมรับการเปลี่ยนแปลง และจัดสรรงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

(14) ครูเป็นตัวอย่างที่ดีในการเป็นผู้มีคุณธรรมและจริยธรรม มีความรับผิดชอบ มีบุคลิกภาพที่ดี วางตนอยู่ในศีลธรรมที่ดี

4.1.2.4 การวัดและประเมิน

(1) มีการวัดทักษะรายการการสร้างสำนึกสากล โดยการเขียนโจทย์ให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นเพื่อสะท้อนจิตสำนึกของตนเอง

(2) มีการวัดความรู้เกี่ยวกับสำนึกสากลโดยใช้แบบวัด เป็นแบบวัดที่สร้างขึ้นเอง

(3) ในระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ครูควรสังเกตพฤติกรรมการเรียนของนักเรียน

(4) แจกจุดประสงค์และวิธีการวัดและประเมินผลให้นักเรียนทราบก่อนที่จะมีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

(5) มีการวัดและประเมินผลระหว่างเรียนและหลังเรียน แต่ควรเน้นน้ำหนักไปที่ระหว่างเรียนเนื่องจากเป็นหลักสูตรที่เน้นการปฏิบัติมากกว่าความรู้

4.1.2.5 ข้อคิดเห็นเพิ่มเติม

(1) ควรเน้นวิธีการมากกว่าเน้นเนื้อหาเพื่อให้นักเรียนได้มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่จะนำไปสู่การเป็นพลเมืองของโลก ที่มีความรับผิดชอบ ยอมรับความแตกต่าง ใช้สันติวิธีในการแก้ปัญหา

(2) เนื่องจากในโลกออนไลน์มีข้อมูลที่แสดงถึงความรุนแรงและข้อมูลที่ในแง่ลบเป็นจำนวนมาก ทั้งที่เป็นจริงและเท็จ ครูควรให้คำแนะนำอยู่ตลอดเวลาเพื่อให้นักเรียนรู้เท่าทัน

(3) ควรจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ให้จบในชั้นเรียน เนื่องจากเมื่อออกนอกห้องเรียนแล้วนักเรียนอาจจะมีความแตกต่างกันในการเข้าถึงสำนึกสากล

4.2 การพัฒนาหลักสูตรเสริมสร้างสำนึกสากล สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

4.2.1 การยกร่างหลักสูตรเสริมสร้างสำนึกสากล สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผู้วิจัยได้นำผลที่ได้จากการศึกษาข้อมูลพื้นฐานมายกร่างหลักสูตรเสริมสร้างสำนักสากล สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ซึ่งเป็นหลักสูตรเสริม ประกอบด้วย 4 หน่วยการเรียนรู้ ใช้เวลาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 18 ชั่วโมง มีองค์ประกอบของหลักสูตร ดังนี้

4.2.1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของหลักสูตร

หลักสูตรเสริมสร้างสำนักสากล สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เป็นหลักสูตรที่เน้นการพัฒนาผู้เรียนระดับชั้น ปวช. มีเป้าหมายให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการคิด มีทักษะการคิดวิเคราะห์และเจตคติที่ดีต่อสำนักสากล โดยมีเป้าหมายพัฒนานักเรียนให้เกิดความรู้ความเข้าใจ ทักษะ และคุณธรรมจริยธรรม สำนักสากลแบ่งออกเป็น 4 รายการ ได้แก่ การยอมรับความหลากหลายทางวัฒนธรรม การใส่ใจประเด็นปัญหาโลก การพึ่งพาอาศัยและอยู่ร่วมกันโดยสันติ การเป็นสมาชิกพลโลก เน้นให้ผู้เรียนพัฒนากระบวนการคิด ทักษะที่ดี มีการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง มีวิธีการในการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย และมีการสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมในกระบวนการเรียนการสอน เพื่อให้นักเรียนเห็นประโยชน์จากการเรียน สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ มีการวัดและประเมินผลตามสภาพจริงด้วยวิธีการและเครื่องมือที่หลากหลาย เพื่อให้นักเรียนได้พัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์และเจตคติที่ดีอย่างแท้จริง

4.2.1.2 จุดมุ่งหมายของหลักสูตร

หลักสูตรเสริมสร้างสำนักสากล สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจ ทักษะ และคุณธรรมจริยธรรม

4.2.1.3 โครงสร้างของหลักสูตร

หลักสูตรเสริมสร้างสำนักสากล สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา แบ่งโครงสร้างของหลักสูตรออกเป็น 4 หน่วยการเรียนรู้ ใช้เวลาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 18 ชั่วโมง

หน่วยที่	เนื้อหา	จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม	จำนวนชั่วโมง
1. การยอมรับความหลากหลายทางวัฒนธรรม	1.1) การพัฒนาตน	1. อธิบายความสำคัญของการพัฒนาตนได้ 2 อธิบายแนวคิดในการพัฒนาตนได้ 3.ปฏิบัติตนในการพัฒนาตนเองได้	1

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หน่วยที่	เนื้อหา	จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม	จำนวนชั่วโมง
	1.2) การนำหลักธรรมมาใช้ในการดำรงชีวิต	1. อธิบายหลักธรรมที่พื้งนำมาปฏิบัติในชีวิตประจำวันได้ 2. นำหลักธรรมไปปฏิบัติในชีวิตประจำวันได้ 3. ปฏิบัติตนตามหลักธรรมในการดำรงชีวิตได้	1
	1.3) ความหลากหลายทางวัฒนธรรม	1. อธิบายความหมายเกี่ยวกับวัฒนธรรมได้ 2. ระบุประเภทของวัฒนธรรมได้ 3. อธิบายศัพท์ทางวัฒนธรรมต่างๆ ได้ 4. ปฏิบัติตนตามวิธีการดำเนินชีวิตรสนิยมและวัฒนธรรมในประเทศต่างๆได้	1
	1.4) โลฟิสไตล์ รสนิยมและวัฒนธรรมของคนประเทศต่างๆ ในอาเซียน	1. อธิบายโลฟิสไตล์รสนิยมและวัฒนธรรมของคนประเทศกลุ่มอาเซียนได้ 2. เปรียบเทียบโลฟิสไตล์ รสนิยมและวัฒนธรรมของคนประเทศกลุ่มอาเซียนได้ 3. จำแนกโลฟิสไตล์ รสนิยมและวัฒนธรรมของคนประเทศกลุ่มอาเซียนได้ 4. ปฏิบัติตนตามสไตล์ รสนิยมและวัฒนธรรมของคนประเทศกลุ่มอาเซียนได้	1

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หน่วยที่	เนื้อหา	จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม	จำนวนชั่วโมง
	1.5) ศิลปวัฒนธรรมและประเพณี	1. อธิบายศิลปวัฒนธรรมและประเพณีของประเทศในกลุ่มอาเซียนได้ 2. เปรียบเทียบศิลปวัฒนธรรมและประเพณีของประเทศในกลุ่มอาเซียนได้ 3. จำแนกศิลปวัฒนธรรมและประเพณีของประเทศในกลุ่มอาเซียนได้ 4. ปฏิบัติตนตามศิลปวัฒนธรรมและประเพณีของประเทศในกลุ่มอาเซียนได้	1
2. การใส่ใจต่อประเด็นปัญหาโลก	2.1) การเปลี่ยนแปลงทางธรรมชาติในโลก	1. อธิบายภาวะโลกร้อนได้ 2. อภิปรายการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศได้ 3. ปฏิบัติช่วยกันรณรงค์รักษาสภาวะโลกร้อน	1
	2.2) วิกฤตการณ์รายการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในภูมิภาคต่างๆของโลก	1. อธิบายวิกฤตการณ์เกี่ยวกับที่ดินและทรัพยากรดินได้ 2. อภิปรายวิกฤตการณ์ทรัพยากรน้ำได้ 3. สรุปลักษณะเกี่ยวกับแร่และพลังงานได้ 4. ปฏิบัติตนช่วยกันประหยัดพลังงานไฟฟ้าและทรัพยากร	1
	2.3) การแก้ไขปัญหาวิกฤตการณ์รายการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในภูมิภาคต่างๆของโลก	1. อธิบายบทบาทขององค์การสหประชาชาติในการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมโลกได้ 2. อธิบายกฎหมายระหว่างประเทศในการแก้ไขวิกฤตการณ์รายการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้	1

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หน่วยที่	เนื้อหา	จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม	จำนวนชั่วโมง
		3. ปฏิบัติตนเพื่อแก้ไข วิกฤตการณ์รายการทรัพยากร ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้	
	2.4) การโดนคุกคาม ทางสื่อออนไลน์	1. บรรยายรูปแบบ Cyberbullying ได้ 2. อธิบายสาเหตุของการ เกิด Cyberbullying ได้ 3. อธิบายเหตุผลบุคคลที่มี อัตราการเสี่ยง Cyberbullying ได้ 4. แก้ปัญหาผลกระทบจาก Cyberbullying ได้ 5. อภิปรายวิธีป้องกัน Cyberbullying ได้ 6. ปฏิบัติตนให้พ้นภัย คุกคามจากสื่อออนไลน์	1
3. การพึ่งพา อาศัยและอยู่ ร่วมกันโดยสันติ	3.1) การอยู่ร่วมกับ ผู้อื่นโดยสันติ	1. อธิบายแนวทางปฏิบัติ ตนในการอยู่ร่วมกับผู้อื่นโดย สันติได้ 2. ปฏิบัติตนในการอยู่ ร่วมกับผู้อื่นโดยสันติได้	1
	3.2) การอยู่ร่วมกัน โดยสันติ และพึ่งพาซึ่งกันและกัน	1. อธิบายแนวทางปฏิบัติ ตนในการอยู่ร่วมกับผู้อื่นโดย สันติและพึ่งพาซึ่งกันและกันได้ 2. ปฏิบัติตนในการอยู่ ร่วมกับผู้อื่นโดยสันติและพึ่งพา ซึ่งกันและกันได้	1
	3.3) การจัดการความ ขัดแย้งด้วยสันติวิธีในสังคม โลก	1. อธิบายความหมายการ จัดการความขัดแย้งด้วยสันติวิธี ในสังคมโลกได้ 2. อธิบายการแก้ปัญหา ความขัดแย้งด้วยสันติวิธีได้ 3. ปฏิบัติตนลดปัญหาความ ขัดแย้งด้วยสันติวิธี	1

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หน่วยที่	เนื้อหา	จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม	จำนวนชั่วโมง
	3.4) การลดปัญหาความขัดแย้ง	<ol style="list-style-type: none"> 1. อธิบายเหตุผลการลดปัญหาความขัดแย้งได้ 2. อธิบายสาเหตุของความขัดแย้งได้ 3. อธิบายแนวทางแก้ปัญหาความขัดแย้งด้วยสันติวิธีได้ 4. ปฏิบัติตนเพื่อลดปัญหาความขัดแย้งได้ 	1
	3.5) ความเหมือนและความแตกต่างระหว่างบุคคล	<ol style="list-style-type: none"> 1. จำแนกความเหมือนและความแตกต่างระหว่างบุคคลได้ 2. ปฏิบัติตามแนวทางการอยู่ร่วมกับผู้อื่นที่แตกต่างได้ 	1
	3.6) การอยู่ร่วมกันในสังคมที่มีความหลากหลาย	<ol style="list-style-type: none"> 1. ปฏิบัติตนในการอยู่ร่วมกันได้ 2. ปฏิบัติตามแนวทางการอยู่ร่วมกันในสังคมที่มีความหลากหลายได้ 	1
4. การเป็นสมาชิกพลโลก	4.1) พลเมืองดีของประเทศชาติและสังคมโลก	<ol style="list-style-type: none"> 1. อธิบายความหมายพลเมืองดีของประเทศชาติและสังคมโลกได้ 2. ปฏิบัติตนตามคุณลักษณะของพลเมืองดีได้ 3. ระบุคุณลักษณะของคนไทยที่เป็นพลเมืองดีได้ 4. อธิบายความสำคัญของพลเมืองดีได้ 5. อธิบายหลักการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีได้ 	1
	4.2) สิทธิมนุษยชน	<ol style="list-style-type: none"> 1. อธิบายความหมายสิทธิมนุษยชนได้ 2. อธิบายหลักการสำคัญของสิทธิมนุษยชนได้ 3. อธิบายหลักสิทธิมนุษยชนของสหประชาชาติได้ 4. อธิบายหลักสิทธิ 	1

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หน่วยที่	เนื้อหา	จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม	จำนวนชั่วโมง
		<p>มนุษยชนของไทยได้</p> <p>5. อภิปรายองค์ระหว่างประเทศที่มีบทบาทด้านสิทธิมนุษยชนได้</p> <p>6. ปฏิบัติตนตามหลักสิทธิมนุษยชนของสหประชาชาติได้</p>	
	4.3) พลเมืองตามระบอบประชาธิปไตย	<p>1. อธิบายความหมายพลเมืองตามระบอบประชาธิปไตยได้</p> <p>2. ปฏิบัติตนตามพลเมืองตามระบอบประชาธิปไตยได้</p>	1
รวม			18

4.2.1.4 กิจกรรมการเรียนรู้

กิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักสูตรเสริมสร้างสำนึกสากล สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ผู้วิจัยได้ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนด้วยพัฒนากระบวนการคิด การแก้ปัญหาและกระบวนการทำงานเป็นทีม มีการสร้างความรู้ด้วยตนเองโดยการลงมือปฏิบัติ มีวิธีการในการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย เป็นการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้โดยประยุกต์ใช้สถานการณ์ที่เกิดขึ้นจริงในสังคม สิ่งที่อยู่ใกล้ตัวผู้เรียนหรือสิ่งที่ผู้เรียนสนใจมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยพิจารณาถึงความเหมาะสมกับเนื้อหาและประสบการณ์ในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ เน้นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยวิธีการที่หลากหลาย เรียนรู้ร่วมกันเป็นกลุ่ม มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างผู้เรียน ให้ผู้เรียนกล้าคิดและกล้าแสดงความคิดเห็น ยอมรับความคิดเห็นของคนอื่น กิจกรรมการเรียนรู้ออกแบบให้ผู้เรียนได้ฝึกกระบวนการคิดและการแก้ปัญหา ให้ผู้เรียนได้มีโอกาสในการปรับปรุงผลงานของตนเองอย่างต่อเนื่อง

4.2.1.5 สื่อการเรียนรู้

สื่อการเรียนรู้ที่ใช้ในการดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ในหลักสูตรเสริมสร้างสำนึกสากล สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ประกอบด้วย สื่อการเรียนรู้ ได้แก่ ใบความรู้ ใบงาน สไลด์ประกอบการบรรยาย เครื่องมือ ได้แก่ เครื่องคอมพิวเตอร์ โทรศัพท์มือถือ ตามความเหมาะสมกับเนื้อหาในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ และแหล่งเรียนรู้ ได้แก่ เว็บไซต์ที่เป็นแหล่งข้อมูลตามความสนใจของนักเรียน

4.2.1.6 การวัดและประเมินผล

การวัดและประเมินผลตามหลักสูตรเสริมสร้างสำนึกสากล สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา มีแนวทางการวัดและประเมินผลโดยมุ่งเน้นการประเมินเพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง แบ่งออกเป็น การวัดและประเมินผลก่อนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

4.2.2 การตรวจสอบโครงสร้างหลักสูตรเสริมสร้างสำนึกสากล สำหรับนักเรียนระดับ ประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

4.2.2.1 ความเหมาะสมของหลักสูตรเสริมสร้างสำนึกสากล สำหรับนักเรียนระดับ ประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

ตารางที่ 4.8 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความเหมาะสมของหลักสูตรเสริมสร้าง
สำนึกสากล สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดสำนักงาน
คณะกรรมการการอาชีวศึกษา

รายการ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ
1. การเขียนความเป็นมาและความสำคัญมีความเหมาะสม	5.00	0.00	มากที่สุด
2. จุดมุ่งหมายของหลักสูตรมีความเหมาะสม	4.86	0.38	มากที่สุด
3. เวลาที่ใช้มีความเหมาะสม	4.71	0.49	มากที่สุด
4. จุดประสงค์เชิงพฤติกรรมมีความเหมาะสม	4.57	0.53	มากที่สุด
5. การแบ่งหน่วยการเรียนรู้มีความเหมาะสม	4.86	0.38	มากที่สุด
6. ความเหมาะสมของเวลาในแต่ละหน่วยการเรียนรู้	4.57	0.53	มากที่สุด
7. ความเหมาะสมของเนื้อหา	4.71	0.49	มากที่สุด
8. กิจกรรมการเรียนรู้มีความเหมาะสมกับเวลา	4.86	0.38	มากที่สุด
9. การเรียงลำดับขั้นตอนของกิจกรรมมีความเหมาะสม	5.00	0.00	มากที่สุด
10. สื่อการเรียนรู้ที่ใช้ในหลักสูตรมีความเหมาะสม	4.43	0.79	มาก
11. เครื่องมือการวัดและประเมินผลมีความเหมาะสม	4.71	0.49	มากที่สุด
12. วิธีการวัดและประเมินผลมีความเหมาะสม	4.86	0.38	มากที่สุด
รวม	4.76	0.21	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.8 หลักสูตรเสริมสร้างสำนึกสากล สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตร
วิชาชีพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก
ที่สุด ($\bar{x}=4.76$, S.D.=0.21) เมื่อพิจารณาเป็นรายการพบว่า อยู่ในระดับมาก 1 รายการและมาก
ที่สุด 10 รายการ มีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 4.43-5.00 รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด มี 2 รายการ คือ รายการ 1
การเขียนความเป็นมาและความสำคัญมีความเหมาะสม และรายการ 9 การเรียงลำดับขั้นตอนของ
กิจกรรมมีความเหมาะสม ($\bar{x}=5.00$, S.D.= 0.00) รองลงมา มี 4 รายการ คือ รายการ 2 จุดมุ่งหมาย
ของหลักสูตรมีความเหมาะสม, รายการ 5 การแบ่งหน่วยการเรียนรู้มีความเหมาะสม, รายการ 8
กิจกรรมการเรียนรู้มีความเหมาะสมกับเวลา, รายการ 12 มีความเหมาะสมของวิธีการวัดและ
ประเมินผล ($\bar{x}=4.86$, S.D.= 0.38) และรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ รายการ 10 สื่อการเรียนรู้ที่ใช้
ในหลักสูตรมีความเหมาะสม ($\bar{x}=4.43$, S.D.= 0.79)

4.2.2.2 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของผู้เชี่ยวชาญ

จากการตรวจสอบโครงสร้างหลักสูตรเสริมสร้างสำนึกสากล สำหรับนักเรียนระดับ
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

(1) จุดมุ่งหมายของหลักสูตร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้拿去ใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- ปรับจุดมุ่งหมายของหลักสูตรให้กระชับขึ้น โดยเขียนแยกเป็น 3 สมรรถนะ ได้แก่ ความรู้ ทักษะ และเจตคติ
- (2) โครงสร้างของหลักสูตร
  - ระบุเพิ่มถึงคุณธรรมจริยธรรมในจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม
- (3) กิจกรรมการเรียนรู้
  - เนื้อหาในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนควรจัดให้เหมาะสมเท่ากันทุกๆ หน่วย ให้ปรับข้อมูลให้ถูกต้องและเหมาะสม
  - ระยะเวลาในการจัดกิจกรรม ไม่เหมาะสมในบางหน่วยการเรียนรู้ เพราะใช้เวลามากในการทำกิจกรรม
- (4) สื่อการเรียนรู้
  - ควรแบ่งสื่อการเรียนรู้ให้มีความหลากหลาย

4.2.3 ผลการทดลองใช้และศึกษาประสิทธิผลหลักสูตรเสริมสร้างสำนึกสากล สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

ตารางที่ 4.9 ผลการเปรียบเทียบคะแนนสำนึกสากล ก่อนเรียนและหลังเรียน

รายการ	ก่อนเรียน		หลังเรียน		t	p-value
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
การยอมรับความหลากหลายทางวัฒนธรรม	2.85	0.82	4.29	0.70	26.50*	.00
การใส่ใจต่อประเด็นปัญหาโลก	2.86	0.76	4.40	0.69	25.29*	.00
การพึ่งพาอาศัยและอยู่ร่วมกันโดยสันติ	2.68	0.95	4.35	0.70	12.17*	.00
การเป็นสมาชิกพลโลก	2.77	0.96	4.46	0.64	16.37*	.00
รวม	2.79	0.09	4.37	0.02	24.21*	.00

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.9 พบว่า นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในภาพรวมมีสำนึกสากลหลังเรียน ($\bar{X}=4.37$, S.D.= 0.02) สูงกว่าก่อนเรียน ($\bar{X}=2.79$, S.D. = 0.09) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายรายการ พบว่า รายการการยอมรับความหลากหลายทางวัฒนธรรม การใส่ใจต่อประเด็นปัญหาโลก การพึ่งพาอาศัยและอยู่ร่วมกันโดยสันติ และการเป็นสมาชิกพลโลก มีสำนึกสากลหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เช่นเดียวกัน

4.2.3.1 ความพึงพอใจของนักเรียนต่อหลักสูตรเสริมสร้างสำนึกสากล สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

ตารางที่ 4.10 ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อ
หลักสูตร เสริมสร้างสำนักสากล สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

รายการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความ พึงพอใจ
ด้านเนื้อหา	4.63	0.54	มากที่สุด
1. เนื้อหาตรงตามความต้องการของนักเรียน	4.50	0.51	มากที่สุด
2. เนื้อหามีความยากง่ายเหมาะสม	4.70	0.57	มากที่สุด
3. เนื้อหาเกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน	4.70	0.57	มากที่สุด
4. เนื้อหาที่น่าสนใจ	4.50	0.51	มากที่สุด
5. เนื้อหาที่หลากหลาย	4.71	0.53	มากที่สุด
ด้านกิจกรรมการเรียนรู้	4.62	0.54	มากที่สุด
1. กิจกรรมช่วยพัฒนากระบวนการคิดของนักเรียน	4.60	0.50	มากที่สุด
2. กิจกรรมส่งเสริมการทำงานร่วมกับเพื่อนและครู	4.65	0.59	มากที่สุด
3. กิจกรรมส่งเสริมการนำเสนอความคิดเห็นต่อบุคคลอื่น	4.70	0.47	มากที่สุด
4. กิจกรรมส่งเสริมการค้นคว้าความรู้ด้วยตนเอง	4.55	0.51	มากที่สุด
5. กิจกรรมสร้างความสนุกสนานและน่าสนใจ	4.60	0.50	มากที่สุด
ด้านสื่อการเรียนรู้	4.72	0.49	มากที่สุด
1. มีสื่อประกอบการจัดกิจกรรมที่เพียงพอ	4.80	0.41	มากที่สุด
2. สื่อการเรียนรู้มีความน่าสนใจ	4.75	0.44	มากที่สุด
3. สื่อการเรียนรู้เข้าใจได้ง่าย	4.70	0.57	มากที่สุด
4. สื่อการเรียนรู้สามารถใช้งานได้จริง	4.60	0.50	มากที่สุด
5. สื่อการเรียนรู้สอดคล้องกับเนื้อหาและกิจกรรม	4.75	0.44	มากที่สุด
ด้านการวัดและประเมินผล	4.73	0.46	มากที่สุด
1. นักเรียนได้ประเมินผลงานของตนเอง	4.65	0.67	มากที่สุด
2. นักเรียนมีส่วนร่วมในการประเมินผลงานของเพื่อน	4.60	0.68	มากที่สุด
3. ครูมีวิธีการใช้เครื่องมือในการวัดและประเมินผลด้วย วิธีการที่หลากหลาย	4.55	0.60	มากที่สุด
4. นักเรียนสามารถนำผลการประเมินไปปรับปรุงผลงาน	4.75	0.55	มากที่สุด
5. การวัดและประเมินผลตรงตามสิ่งที่นักเรียนได้เรียน	4.80	0.52	มากที่สุด
ด้านการนำไปใช้ประโยชน์	4.74	0.51	มากที่สุด
1. สิ่งที่เรียนมีความจำเป็นต่อการใช้ชีวิตประจำวัน	4.85	0.49	มากที่สุด
2. สามารถนำความรู้ไปใช้ในการเรียนได้	4.50	0.69	มากที่สุด
3. สิ่งที่เรียนทำให้เรียนวิชาอื่นได้ดียิ่งขึ้น	4.65	0.67	มากที่สุด
4. มีจิตสำนึกที่ดีในการดำรงชีวิต	4.45	0.89	มาก
5. สามารถอยู่ร่วมกับผู้คนที่มีความหลากหลายทาง วัฒนธรรมโดยสันติ	4.70	0.57	มากที่สุด
รวมทั้งหมด	4.69	0.51	มากที่สุด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตารางที่ 4.10 พบว่า มีความพึงพอใจต่อหลักสูตรเสริมสร้างสำนึกสากล สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}=4.69$, $S.D.=0.51$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน มีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 4.62 - 4.74 ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการนำไปใช้ประโยชน์ ($\bar{x}=4.74$, $S.D.=0.51$) รองลงมาคือ ด้านการวัดและประเมินผล ($\bar{x}=4.73$, $S.D.=0.46$) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ ($\bar{x}=4.62$, $S.D.=0.54$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า

ด้านเนื้อหา พบว่า มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุดทุกรายการ มีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 4.50 - 4.71 รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ รายการ 5 เนื้อหาที่มีความหลากหลาย ($\bar{X}=4.71$, $S.D.=0.53$) รองลงมามี 2 รายการ คือ รายการ 2 เนื้อหาที่มีความยากง่ายเหมาะสม ($\bar{X}=4.70$, $S.D.=0.57$) และรายการ 3 เนื้อหาเกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน ($\bar{X}=4.70$, $S.D.=0.57$) ส่วนที่รายการมีค่าเฉลี่ยต่ำสุดมี 2 รายการ คือ รายการ 1 เนื้อหาตรงตามความต้องการของนักเรียน ($\bar{X}=4.50$, $S.D.=0.51$) และรายการ 4 เนื้อหาที่น่าสนใจ ($\bar{X}=4.50$, $S.D.=0.51$)

ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ พบว่า มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุดทุกรายการ มีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 4.55 - 4.70 รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ รายการ 3 กิจกรรมส่งเสริมการนำเสนอความคิดเห็นต่อบุคคลอื่น ($\bar{X}=4.70$, $S.D.=0.47$) รองลงมาคือ รายการ 2 กิจกรรมส่งเสริมการทำงานร่วมกับเพื่อนและครู ($\bar{X}=4.65$, $S.D.=0.59$) ส่วนที่รายการมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ รายการ 4 กิจกรรมส่งเสริมการค้นคว้าความรู้ด้วยตนเอง ($\bar{X}=4.55$, $S.D.=0.51$)

ด้านสื่อการเรียนรู้ พบว่า มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุดทุกรายการ มีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 4.60-4.80 รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ รายการ 1 มีสื่อประกอบการจัดกิจกรรมที่เพียงพอ ($\bar{X}=4.80$, $S.D.=0.41$) รองลงมามี 2 รายการ คือ รายการ 2 สื่อการเรียนรู้ที่น่าสนใจ ($\bar{X}=4.75$, $S.D.=0.44$) และรายการ 5 สื่อการเรียนรู้สอดคล้องกับเนื้อหาและกิจกรรม ($\bar{X}=4.75$, $S.D.=0.44$) ส่วนที่รายการมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ รายการ 4 สื่อการเรียนรู้สามารถใช้งานได้จริง ($\bar{X}=4.60$, $S.D.=0.50$)

ด้านการวัดและประเมินผล พบว่า มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุดทุกรายการ มีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 4.55-4.80 รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ รายการ 5 การวัดและประเมินผลตรงตามสิ่งที่นักเรียนได้เรียน ($\bar{X}=4.80$, $S.D.=0.52$) รองลงมาคือ รายการ 4 นักเรียนสามารถนำผลการประเมินไปปรับปรุงผลงาน ($\bar{X}=4.75$, $S.D.=0.55$) ส่วนรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ รายการ 3 ครูมีวิธีการใช้เครื่องมือในการวัดและประเมินผลด้วยวิธีการที่หลากหลาย ($\bar{X}=4.55$, $S.D.=0.60$)

ด้านการนำไปใช้ประโยชน์ พบว่า มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด 1 รายการและระดับมากที่สุด 4 รายการ มีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 4.45-4.85 รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ รายการ 1 สิ่งที่เรียนมีความจำเป็นต่อการใช้ชีวิตประจำวัน ($\bar{X}=4.85$, $S.D.=0.49$) รองลงมาคือ รายการ 5 สามารถอยู่ร่วมกับผู้คนที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมโดยสันติ ($\bar{X}=4.70$, $S.D.=0.57$) ส่วนรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด รายการ 4 มีจิตสำนึกที่ดีในการดำรงชีวิต ($\bar{X}=4.45$, $S.D.=0.89$)

4.2.4 ปรับปรุงหลักสูตรเสริมสร้างสำนึกสากล สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

หลังจากการทดลองใช้และหาประสิทธิภาพหลักสูตรเสริมสร้างสำนึกสากล สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาแล้วมีประเด็นที่ต้องแก้ไข

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ปรับปรุงเพื่อให้หลักสูตรมีความสมบูรณ์มากขึ้น ผู้วิจัยได้ปรับปรุงกิจกรรมการเรียนรู้ในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ ดังนี้

ตารางที่ 4.11 ปรับปรุงกิจกรรมการเรียนรู้ในแต่ละหน่วยการเรียนรู้

หน่วยที่	ปัญหาที่พบ	การแก้ไขปรับปรุง
1 การยอมรับความหลากหลายทางวัฒนธรรม	นักเรียนยังไม่เข้าใจจุดมุ่งหมายของรายวิชา ไม่ทราบบทบาทของตนเอง นักเรียนใช้เวลามากเกินไปในการเวลาในการทำโปสเตอร์ นำเสนอหน้าชั้นเรียน	ก่อนจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ครูอธิบายจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ความคาดหวังที่ต้องการให้เกิดกับนักเรียน และบทบาทของนักเรียน มอบหมายให้นักเรียนทำงานนอกเวลาเรียน
2 การใส่ใจต่อประเด็นปัญหาโลก	นักเรียนเกิดการสับสน และไม่เข้าใจเรื่องวิกฤตการณ์รายการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งต่างๆ ของโลก	อธิบายให้นักเรียนเข้าใจวิกฤตการณ์ที่เกี่ยวกับดิน น้ำ แร่และพลังงาน พร้อมกับยกตัวอย่าง แล้วให้นักเรียนถามในประเด็นที่สงสัย
3 การพึ่งพาอาศัยและอยู่ร่วมกันโดยสันติ	นักเรียนบางกลุ่มไม่สามารถเขียนแนวทางการอยู่ร่วมกันในสังคมที่มีความหลากหลาย	ให้นักเรียนกลุ่มที่สามารถเขียนได้ยกตัวอย่างแนวการอยู่ร่วมกันในสังคมที่มีความหลากหลายให้เพื่อนกลุ่มอื่นฟัง แล้วครูอธิบายขยายความเพิ่มเติม
4 การเป็นสมาชิกพลโลก	ภายหลังจากชมวีดิทัศน์แล้วนักเรียนไม่กล้าตอบคำถาม	ให้นักเรียนเขียนคำตอบลงในกระดาษแทนการตอบปากเปล่า แล้วให้จับคู่คุยกันเพื่อเปรียบเทียบคำตอบที่ได้ แล้วสุ่มนักเรียนตอบคำถาม

หลังจากการปรับปรุงแก้ไขหลักสูตรเสร็จเรียบร้อยแล้ว ทำให้ได้หลักสูตรฉบับสมบูรณ์ดังภาคผนวก ค

4.2.5 ประชาพิจารณ์หลักสูตรเสริมสร้างสำนึกสากล สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

4.2.5.1 ผลประชาพิจารณ์หลักสูตรเสริมสร้างสำนึกสากล สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.12 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความเหมาะสมของหลักสูตรเสริมสร้าง
 สำนักสากลสำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพสังกัดสำนักงาน
 คณะกรรมการการอาชีวศึกษา

รายการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความ เหมาะสม
ด้านความเป็นมาและความสำคัญของหลักสูตร	4.70	0.53	มากที่สุด
1. ความจำเป็นสำหรับนักเรียน	4.73	0.52	มากที่สุด
2. ความสอดคล้องกับสภาพปัญหาที่เกิดขึ้น	4.77	0.50	มากที่สุด
3. ความสมเหตุสมผล	4.63	0.56	มากที่สุด
4. ความจำเป็นสำหรับการพัฒนาหลักสูตร	4.70	0.53	มากที่สุด
ด้านจุดมุ่งหมายของหลักสูตร	4.63	0.65	มากที่สุด
1. ความชัดเจน	4.67	0.66	มากที่สุด
2. ความเป็นไปได้ในการไปปฏิบัติ	4.53	0.68	มากที่สุด
3. ความครอบคลุมสำนักสากล	4.47	0.78	มาก
4. ความเหมาะสมกับวัยของนักเรียน	4.87	0.35	มากที่สุด
ด้านโครงสร้างของหลักสูตร	4.53	0.80	มากที่สุด
1. ความครอบคลุมตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร	4.67	0.66	มากที่สุด
2. ความเหมาะสมของเวลาในแต่ละหน่วยการเรียนรู้	4.47	1.01	มาก
3. ความเหมาะสมของเนื้อหา	4.57	0.77	มากที่สุด
4. ความเป็นไปได้ในการปฏิบัติ	4.43	0.73	มาก
ด้านกิจกรรมการเรียนรู้	4.66	0.72	มากที่สุด
1. ความเหมาะสมกับเวลา	4.43	1.14	มาก
2. การเรียงลำดับขั้นตอน	4.67	0.61	มากที่สุด
3. การนำไปสู่จุดมุ่งหมายของหลักสูตร	4.73	0.45	มากที่สุด
4. กิจกรรมมีประโยชน์ต่อนักเรียน	4.80	0.41	มากที่สุด
ด้านสื่อการเรียนรู้	4.72	0.47	มากที่สุด
1. ความเหมาะสมกับนักเรียน	4.67	0.55	มากที่สุด
2. การสนับสนุนตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร	4.80	0.41	มากที่สุด
3. ความเป็นไปได้ในการนำไปใช้	4.80	0.41	มากที่สุด
4. มีความครอบคลุม	4.60	0.50	มากที่สุด
ด้านการวัดและประเมินผล	4.61	0.70	มากที่สุด
1. ความครอบคลุมตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร	4.80	0.48	มากที่สุด
2. การวัดและประเมินตามสภาพจริง	4.53	0.73	มากที่สุด
3. ความครอบคลุมรายการความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะ	4.53	0.73	มากที่สุด
4. ความเหมาะสมของเครื่องมือ	4.70	0.65	มากที่สุด
5. ความเหมาะสมของวิธีการ	4.50	0.78	มากที่สุด
รวม	4.64	0.66	มากที่สุด

เอกสารนี้เป็นเอกสารทสวงนเวสหาหรับการเขางานเพื่การศึกษาแทนน ไมออนุญาตเนาไปเซประยชนดานการคา
 ไม่วากรณใดทงหั้งน อิกทงหั้งมิให้ดัดแปลงเนือหา และดองอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกคร้งที่มีกรนำไปใช้

จากตารางที่ 4.12 พบว่า หลักสูตรเสริมสร้างสำนึกสากล สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}=4.64$, S.D.=0.66) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน มีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 4.53-4.72 ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ สื่อการเรียนรู้ ($\bar{x}=4.72$, S.D.= 0.47) รองลงมาคือ ความเป็นมาและความสำคัญของหลักสูตร ($\bar{x}=4.70$, S.D.= 0.53) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ โครงสร้างของหลักสูตร ($\bar{x}=4.53$, S.D.= 0.80) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า

ด้านความเป็นมาและความสำคัญของหลักสูตร มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ทุกรายการ มีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 4.63-4.77 รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ คือ รายการ 2 ความสอดคล้องกับสภาพปัญหาที่เกิดขึ้น ($\bar{x}=4.77$, S.D.=0.50) รองลงมาคือ รายการ 1 ความจำเป็นสำหรับนักเรียน ($\bar{x}=4.73$, S.D.=0.52) ส่วนรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ รายการ 3 ความสมเหตุสมผล ($\bar{x}=4.63$, S.D.=0.56)

ด้านจุดมุ่งหมายของหลักสูตร พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ระดับมาก 1 รายการ และระดับมากที่สุด 3 รายการ มีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 4.47 - 4.87 รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ รายการ 4 ความเหมาะสมกับวัยของนักเรียน ($\bar{x}=4.87$, S.D.=0.35) รองลงมาคือ รายการ 1 ความชัดเจน ($\bar{x}=4.67$, S.D.=0.66) ส่วนรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด รายการ 3 คือ ความครอบคลุมสำนึกสากล ($\bar{x}=4.47$, S.D.=0.78)

ด้านโครงสร้างของหลักสูตร พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ระดับมาก 2 รายการ และระดับมากที่สุด 2 รายการ มีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 4.43-4.67 รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ รายการ 1 ความครอบคลุมตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ($\bar{x}=4.67$, S.D.=0.73) รองลงมา คือ รายการ 3 ความเหมาะสมของเนื้อหา ($\bar{x}=4.57$, S.D.=0.77) ส่วนรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ รายการ 4 ความเป็นไปได้ในการปฏิบัติ ($\bar{x}=4.43$, S.D.=0.73)

ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ระดับมาก 1 รายการ และระดับมากที่สุด 3 รายการ มีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 4.43-4.80 รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ รายการ 4 กิจกรรมมีประโยชน์ต่อนักเรียน ($\bar{x}=4.80$, S.D.=0.41) รองลงมาคือ รายการ 3 การนำไปสู่จุดมุ่งหมายของหลักสูตร ($\bar{x}=4.73$, S.D.=0.45) ส่วนรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ รายการ 1 ความเหมาะสมกับเวลา ($\bar{x}=4.43$, S.D.=1.14)

ด้านสื่อการเรียนรู้ พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกรายการ มีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 4.60 - 4.80 รายการที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ รายการ 2 การสนับสนุนตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ($\bar{x}=4.80$, S.D.=0.41) และรายการ 3 ความเป็นไปได้ในการนำไปใช้ ($\bar{x}=4.80$, S.D.=0.41) รองลงมาคือ รายการ 1 ความเหมาะสมกับนักเรียน ($\bar{x}=4.67$, S.D.=0.55) ส่วนรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ รายการ 4 มีความครอบคลุม ($\bar{x}=4.60$, S.D.=0.50)

ด้านการวัดและประเมินผล พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกรายการ มีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 4.50-4.80 รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ รายการ 1 ความครอบคลุมตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ($\bar{x}=4.80$, S.D.=0.48) รองลงมา คือรายการ 4 ความเหมาะสมของเครื่องมือ ($\bar{x}=4.70$, S.D.=0.65) ส่วนรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด รายการ 5 ความเหมาะสมของวิธีการ ($\bar{x}=4.50$, S.D.=0.78)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การพัฒนาหลักสูตรเสริมสร้างสำนึกสากล สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เป็นการดำเนินงานในลักษณะของการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) มีขั้นตอนในการดำเนินการวิจัย 2 ขั้นตอนหลัก ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาหลักสูตรเสริมสร้างสำนึกสากล สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ประกอบด้วย 2 ขั้นตอน ได้แก่

1. การประเมินความต้องการจำเป็นสำนึกสากล สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ประชากร ได้แก่ นักเรียน ระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม ปีการศึกษา 2559 รวม 5,246 คน จากวิทยาลัยเทคนิคสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในพื้นที่กรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียน ระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม ปีการศึกษา 2559 วิทยาลัยเทคนิคสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาในพื้นที่กรุงเทพมหานคร จำนวน 361 คน ขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้เกณฑ์ตามตารางสำเร็จรูปของ Krejcie and Morgan (1970 : 608) โดยกลุ่มตัวอย่างได้มาจากการสุ่มแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่คาดหวังของสำนึกสากล มีลักษณะแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าความเที่ยงของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.88 และ 0.88 ตามลำดับ การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยผู้วิจัยเก็บแบบสอบถามด้วยตนเอง การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่า PNI (modified)

2. การศึกษาแนวทางเสริมสร้างสำนึกสากล สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา แหล่งข้อมูล ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญทางด้านสำนึกสากล และการพัฒนาหลักสูตร จำนวน 7 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ทางในการเสริมสร้างสำนึกสากล ซึ่งเป็นแบบสัมภาษณ์กึ่งมีโครงสร้าง การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยทำการติดต่อผู้เชี่ยวชาญ และนัดหมายวัน เวลาในการสัมภาษณ์ล่วงหน้า แล้วผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์ตนเองตามวันและเวลาที่ได้กำหนดเอาไว้ การวิเคราะห์ข้อมูลใช้การวิเคราะห์เนื้อหา

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนาหลักสูตรเสริมสร้างสำนึกสากล สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา แบ่งการดำเนินการวิจัยออกเป็น 4 ขั้นตอน ได้แก่

1. การยกร่างหลักสูตรเสริมสร้างสำนึกสากล สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เป็นการนำผลที่ได้จากการศึกษาข้อมูลพื้นฐานจากขั้นตอนที่ 1 มาเป็นข้อมูลสำหรับการยกร่างหลักสูตรเสริม ตามองค์ประกอบของหลักสูตร

2. การตรวจสอบโครงร่างหลักสูตร แหล่งข้อมูล ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญทางการพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอน และด้านสำนึกสากล จำนวน 7 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรเสริมสร้างสำนึกสากล การเก็บรวบรวมข้อมูล โดยผู้วิจัยทำการประสานกับผู้เชี่ยวชาญและนำโครงร่างหลักสูตรเสริมสร้างสำนึกสากล ไปให้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผู้เชี่ยวชาญทำการประเมินความเหมาะสมของหลักสูตร และขอคำแนะนำเพิ่มเติมจากผู้เชี่ยวชาญ การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3. การทดลองใช้หลักสูตรประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยการอาชีพนวมินทรราชูทิศ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 3 ห้อง 60 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยการอาชีพนวมินทรราชูทิศ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จำนวน 1 ห้องเรียน 20 คนที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 ได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ หลักสูตรเสริมสร้างสำนึกสากล แบบวัดสำนึกสากล จำนวน 40 ข้อ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าความตรงเชิงเนื้อหาอยู่ระหว่าง 0.6-1.0 และแบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อหลักสูตร เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าความตรงเชิงเนื้อหาอยู่ระหว่าง 0.6-1.0 การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยนำหลักสูตรเสริมเพื่อเสริมสร้างสำนึกสากล สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ไปทดลองใช้กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง ใช้รูปแบบการวิจัยก่อนทดลองแบบกลุ่มเดียวทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน (One group pretest posttest design) การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบที่แบบ dependent sample t-test

4. การประชาสัมพันธ์หลักสูตร เป็นการนำข้อมูลที่ได้จากการทดลองใช้หลักสูตรมาทำการรับรองหลักสูตร แหล่งข้อมูล ได้แก่ ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง จำนวน 30 คน คือ ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และผู้ทรงคุณวุฒิ แสดงความคิดเห็นต่อหลักสูตรเสริมสร้างสำนึกสากล สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบประชาสัมพันธ์หลักสูตรเสริมสร้างสำนึกสากล การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยผู้วิจัยทำการประสานกับผู้เชี่ยวชาญและนำแบบประชาสัมพันธ์หลักสูตรเสริมสร้างสำนึกสากล ไปให้ผู้เชี่ยวชาญทำการรับรองหลักสูตร การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

5.1 สรุปผลการวิจัย

ตอนที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาหลักสูตรเสริมสร้างสำนึกสากล สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

1. ผลการประเมินความต้องการจำเป็นสำนึกสากล สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา พบว่า

1.1 สภาพความต้องการจำเป็นทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ การยอมรับความหลากหลายทางวัฒนธรรม การใส่ใจประเด็นปัญหาโลก การพึ่งพาอาศัยและอยู่ร่วมกันโดยสันติ การเป็นสมาชิกพลโลก สภาพสำนึกสากลของนักเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา อยู่ในระดับมาก

1.2 ดัชนีความต้องการจำเป็นแบบปรับปรุงสามารถเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยดังนี้ พบว่า ด้านการยอมรับความหลากหลายทางวัฒนธรรม มีความต้องการจำเป็นสูงสุด ส่วนอีก 3 ด้าน คือ ด้านการใส่ใจต่อประเด็นปัญหาโลก ด้านการพึ่งพาอาศัยและอยู่ร่วมกันโดยสันติ และด้านการเป็นสมาชิกพลโลก มีความต้องการจำเป็นเท่ากัน

2. ผลการศึกษาแนวทางในการเสริมสร้างสำนักสากลสำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ได้ผลดังนี้ จุดมุ่งหมายของสำนักสากล นักเรียนมีจิตสำนึกที่ตระหนักรู้ว่าตนเป็นพลเมืองของประเทศและของโลก มีวินัยและความรับผิดชอบ ต่อสังคมและใช้ชีวิตอยู่เหนือความขัดแย้งได้ เนื้อหาหลักสูตรเสริมสร้างสำนักสากล คือ การยอมรับ ความหลากหลายทางวัฒนธรรม การใส่ใจต่อประเด็นปัญหาโลก การพึ่งพาอาศัยและอยู่ร่วมกันโดย สันติ และการเป็นสมาชิกพลโลก กระบวนการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมสำนักสากล ควรเน้นการจัด กิจกรรมเป็นการระดมความคิด ให้นักเรียนมีปฏิสัมพันธ์กันเพื่อนในกลุ่ม การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ แบบ Active Learning การจัดกิจกรรมเรียนรู้ที่หลากหลาย การให้นักเรียนได้เรียนรู้ผ่าน กระบวนการกลุ่ม การเลือกเน้นให้นักเรียนได้ใช้สื่อโซเซียล การให้นักเรียนได้สะท้อนความคิดเห็นจาก การทำกิจกรรมในชั้นเรียนบ่อยๆ สอดแทรกให้นักเรียนนำหลักความร่วมมือในการสร้างความสัมพันธ์ เพื่อนำไปสู่การขจัดความขัดแย้ง การชี้แนะให้นักเรียนนำความรู้ที่ได้เรียนไปประยุกต์ใช้ บทบาทของ ครูในการส่งเสริมสำนักจุดมุ่งหมายของสำนักสากลสากล ครูชี้แนะแนวทางให้นักเรียนเกิด กระบวนการเรียนรู้และต้องเป็นแบบอย่างที่ดีต่อนักเรียน การวัดและประเมินผลมีการวัดเจตคติด้าน การสร้างสำนักสากลและวัดความรู้เกี่ยวกับสำนักสากลโดยใช้แบบวัดผลระหว่างเรียนและหลังเรียน

ตอนที่ 2 การพัฒนาหลักสูตรเสริมสร้างสำนักสากล สำหรับนักเรียนระดับ ประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

1. ผลการพัฒนาหลักสูตรเสริมสร้างสำนักสากล สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตร วิชาชีพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา มีรายละเอียดดังนี้

หลักสูตรเสริมสร้างสำนักสากล สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัด สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ซึ่งเป็นหลักสูตรเสริม ประกอบด้วย 4 หน่วยการเรียนรู้ ได้แก่ การยอมรับความหลากหลายทางวัฒนธรรม การใส่ใจประเด็นปัญหาโลก การพึ่งพาอาศัยและ อยู่ร่วมกันโดยสันติ การเป็นสมาชิกพลโลก ใช้เวลาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 18 ชั่วโมง ได้แก่ การยอมรับความหลากหลายทางวัฒนธรรม 5 ชั่วโมง, การใส่ใจประเด็นปัญหาโลก 4 ชั่วโมง, การ พึ่งพาอาศัยและอยู่ร่วมกันโดยสันติ 6 ชั่วโมง, การเป็นสมาชิกพลโลก 3 ชั่วโมง ซึ่งผู้เชี่ยวชาญมี ความเห็นว่า หลักสูตรเสริมสร้างสำนักสากล สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัด สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด

2. สำนักสากลของนักเรียนในภาพรวมหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านมีสำนักสากลหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนักเรียนมีความพึงพอใจต่อหลักสูตรเสริมสร้างสำนักสากล ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

3. ผลการประชาพิจารณาหลักสูตร พบว่า ในภาพรวมหลักสูตรมีความเหมาะสมอยู่ในระดับ มากที่สุด

5.2 การอภิปรายผล

จากผลการวิจัย มีประเด็นที่น่าสนใจควรนำมาอภิปรายผล ดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้拿去ไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.2.1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน

5.2.1.1 ความต้องการจำเป็นสำนึกสากล สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ซึ่งประกอบด้วย การยอมรับความหลากหลายทางวัฒนธรรม การใส่ใจประเด็นปัญหาโลก การพึ่งพาอาศัยและอยู่ร่วมกันโดยสันติ การเป็นสมาชิกพลโลก อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องมาจากการยอมรับความหลากหลายทางวัฒนธรรม คือ ความรู้สึกชื่นชมและเห็นคุณค่าของวัฒนธรรมอื่นๆ ไม่มองว่าวัฒนธรรมตนเองเป็นวัฒนธรรมที่ดีที่สุดเพียงอย่างเดียว สนใจเรียนรู้ในประเด็นต่างๆ ทางวัฒนธรรมหรือภาษาต่างประเทศ มีความต้องการที่จะติดต่อสัมพันธ์กับคนต่างชาติหรือต่างวัฒนธรรม นักเรียนมีการเรียนรู้ที่เข้าใจและปฏิบัติได้ง่ายเพราะนักเรียนมีพื้นฐานในการเรียนรู้จากวิชาหน้าที่พลเมือง เป็นสมาชิกคนหนึ่งของสังคมที่รับผิดชอบตัวเองและพึ่งตนเองได้ เคารพสิทธิผู้อื่นไม่ใช้สิทธิเสรีภาพของตนไปละเมิดเสรีภาพของผู้อื่น เคารพความแตกต่างยอมรับความแตกต่างและเคารพผู้อื่นที่แตกต่างจากตน เคารพหลักความเสมอภาคเห็นคนเท่าเทียมกันโดยมองคนเป็นแนวระนาบไม่ใช่แนวตั้ง เคารพกติกาเคารพกฎหมาย รับผิดชอบต่อสังคมและส่วนรวมตระหนักว่าตนเป็นสมาชิกคนหนึ่งของสังคมและมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาโดยไม่ก่อปัญหาและลงมือแก้ด้วยตนเอง สร้างจิตสำนึกเป็นพลเมืองที่ถูกต้อง ระบบการศึกษา การจัดหลักสูตรการศึกษา บทบาทหน้าที่ความเป็นพลเมืองไทย สิทธิ หน้าที่ ความรับผิดชอบ รวมทั้งสถาบันครอบครัวที่พ่อแม่ควรปลูกฝังให้ลูกเติบโตมาเป็นพลเมืองที่ดีของประเทศ ช่วยเหลือเกื้อกูลกันในการสร้างคนไทยรุ่นใหม่ที่จะก้าวไปสู่สาขาอาชีพต่าง ๆ ให้มีจิตสำนึกแห่งความเป็นพลเมืองแท้ที่จริงเพื่อการขับเคลื่อนประเทศชาติไปข้างหน้าร่วมกัน ซึ่งสอดคล้องกับกรอบแนวคิดของ Hett (1993 : 71) สำนึกสากลแบ่งออกเป็น 5 องค์ประกอบ ได้แก่ ความรู้สึกรับผิดชอบ, ความหลากหลายทางวัฒนธรรม, ผลจากการกระทำ, การมองโลกเป็นศูนย์กลาง, การติดต่อสัมพันธ์ระหว่างกัน และสอดคล้องกับกรอบแนวคิดของสุธาสิณี โกมลดิษฐ์ (2544 :4) .สำนึกสากลแบ่งออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการยอมรับความหลากหลายทางวัฒนธรรม ด้านการใส่ใจต่อประเด็นปัญหาโลก ด้านการพึ่งพาอาศัยและอยู่ร่วมกันโดยสันติ ด้านการเป็นสมาชิกพลโลก นอกจากนี้ จากการศึกษาแนวทางเสริมสร้างสำนึกสากลของนักเรียนตามความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ พบว่า แนวทางเสริมสร้างสำนึกสากลของนักเรียนประกอบไปด้วย 7 แนวทาง คือ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยวิธีการที่หลากหลาย การให้นักเรียนได้เรียนรู้ผ่านกระบวนการกลุ่ม การเน้นให้นักเรียนเลือกใช้สื่อโซเชียล การให้นักเรียนได้สะท้อนความคิดจากการทำกิจกรรมในชั้นเรียนบ่อยๆ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ Active Learning การสอดแทรกนำหลักความร่วมมือและสร้างความสัมพันธ์เพื่อนำไปสู่การขจัดความขัดแย้งและการชี้แนะให้นักเรียนนำความรู้ที่ได้เรียนไปประยุกต์ใช้ สอดคล้องกับ Hett. (1993:71). ที่ศึกษา Hett's Five Dimensions of Global-Mindednes พบว่า แนวทางเสริมสร้างสำนึกสากลควรประกอบด้วย ความรู้สึกรับผิดชอบ, ความหลากหลายทางวัฒนธรรม, ผลจากการกระทำ, การมองโลกเป็นศูนย์กลาง,การติดต่อสัมพันธ์ระหว่างกัน Hett. (1993 :71).และสอดคล้องกับ.Ian Hill (2015:41) ที่ศึกษา ประวัติความเป็นมาและการพัฒนาความคิดสำนึกสากล.พบว่า แนวทางเสริมสร้างสำนึกสากลควรประกอบด้วย มีข้อเสนอในการนำไปใช้และวิจัยในอนาคต IBLP (International Baccalaureate Learner Profile) เสริมสร้างความภาคภูมิใจ ความมุ่งมั่น และมารยาท/พิธีกรรม ซึ่งจะมีรูปแบบที่แตกต่างกันข้ามวัฒนธรรม มีสถานะที่เท่าเทียม หรือเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับตนเองภายใต้สิทธิพิเศษ.ตระหนักถึงเนื้อหาทักษะการสอนการพัฒนาทัศนคติและที่เปิดให้มีการจำแนกประเภทอื่น ๆ แนวทางการสอนทัศนคติหรือค่านิยมเกี่ยวกับสำนึกสากล (IM) สามารถประยุกต์ใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กับหลักสูตรทั้งในประเทศและนานาชาติ ทศนคติหรือค่านิยมเกี่ยวกับสำนักสากล ต้องเปิดใจกว้าง ยอมรับความแตกต่าง การวิพากษ์วิจารณ์และความเป็นมนุษย์อย่างไร้พรมแดน การพัฒนาทัศนคติ หรือค่านิยมมีความสำคัญในการสอน เป็นการผสมผสานระหว่างจิตสำนึกของโลกและการเรียนการสอน ซึ่งจะช่วยให้นักเรียนสามารถสำรวจปรากฏการณ์นานาชาติด้วยใจที่เปิดกว้างผ่านความตระหนัก ความสำคัญทางศีลธรรมและนักเรียนกลายเป็นพลเมืองโลก .

5.2.2 การพัฒนาหลักสูตร

5.2.2.1 หลักสูตรเสริมสร้างสำนักสากลของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ประกอบด้วย ความเป็นมาและความสำคัญของหลักสูตร จุดมุ่งหมายของหลักสูตร โครงสร้างของหลักสูตร กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล พบว่า หลักสูตรมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องมาจากผู้วิจัยได้นำแนวคิดจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยมีการศึกษาข้อมูลพื้นฐานก่อนการพัฒนาหลักสูตร ประกอบด้วย การประเมินความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับสำนักสากล ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา โดยศึกษาจากนักเรียน ซึ่งเป็นผู้เรียนจริงและสามารถประเมินได้ตรงตามความเป็นจริงมากที่สุด ทำให้ได้ข้อมูลความต้องการจำเป็นที่ตรงกับความเป็นจริง นอกจากนี้ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ที่เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรและสำนักสากล ในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ทำให้ทราบถึงแนวทางในการเสริมสร้างสำนักสากล ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ได้อย่างเหมาะสม จากนั้นนำข้อมูลพื้นฐานที่ได้ศึกษามา กำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร โครงสร้างของหลักสูตร กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผล ในการพัฒนาหลักสูตรดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยและพัฒนาหลักสูตร กระบวนการพัฒนาหลักสูตรของ พัชรพล ธรรมแสง (2559) โดยกระบวนการวิจัยและพัฒนาหลักสูตร มีวิธีดำเนินการวิจัย 2 ขั้นตอน ตอนที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน ตอนที่ 2 การพัฒนาหลักสูตร ประกอบด้วย 1) การยกร่างหลักสูตร เป็นการนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาข้อมูลพื้นฐานมายกร่างหลักสูตรตามกระบวนการพัฒนาหลักสูตร 2) การตรวจสอบหลักสูตร 3) การทดลองใช้หลักสูตร

5.2.2.2 การทดลองใช้และประสิทธิผลของหลักสูตร

(1) นักเรียนมีสำนักสากลในภาพรวมหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากหลักสูตรเสริมสร้างสำนักสากลของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา พัฒนาผู้เรียนเกิดกระบวนการคิด มีทักษะการคิดวิเคราะห์และเจตคติที่ดีต่อสำนักสากล มีการยอมรับความหลากหลายทางวัฒนธรรม มีความรู้สึกชื่นชมและเห็นคุณค่าของวัฒนธรรมอื่นๆ ไม่มองว่าวัฒนธรรมตนเองเป็นวัฒนธรรมที่ดีที่สุดเพียงอย่างเดียว สนใจเรียนรู้ในประเด็นต่างๆ ทางวัฒนธรรมหรือภาษาต่างประเทศ มีความต้องการที่จะติดต่อสัมพันธ์กับคนต่างชาติหรือต่างวัฒนธรรมการใส่ใจประเด็นปัญหาโลก มีความรู้สึกใส่ใจและตระหนักถึงปัญหาที่เกิดขึ้นในโลกทั้งประเด็นปัญหาที่ประสบอยู่ในปัจจุบันและปัญหาที่จะเกิดขึ้นในอนาคตโดยเฉพาะการใช้ทรัพยากรและการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมการพึ่งพาอาศัยและอยู่ร่วมกันโดยสันติมีความรู้สึกเห็นคุณค่าของการอยู่ร่วมกัน ที่ต้องมีการพึ่งพาอาศัย ร่วมมือ และเข้าไปช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และเห็นความสำคัญของการอยู่ร่วมกันโดยสันติ การเป็นสมาชิกพลโลก มีความรู้สึกที่เห็นว่าตนเองมีฐานะเป็นสมาชิกหนึ่งในสังคมโลกนอกเหนือจากการเป็นสมาชิกของสังคมและประเทศของตน ปฏิบัติตามหน้าที่พลเมืองที่ดี มีความเห็นวามมนุษย์ทุกชาติ ทุกภาษามีความเสมอภาคกัน มีศักดิ์ศรีความเป็นคนเท่าเทียมกัน รู้สึกเห็นคุณค่าเพื่อนมนุษย์และเคารพในสิทธิและเสรีภาพ เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ของมนุษย์คนอื่นๆ เน้นให้ผู้เรียนพัฒนากระบวนการคิด เป็นไปแนวทางเดียวกับแนวคิดการพัฒนาหลักสูตรของ อัครพงศ์ สุขมาตย์ (2553) ได้พัฒนาหลักสูตรเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ตามแนวคิดจิตตปัญญาศึกษา และแนวคิดการพัฒนาหลักสูตรของพงสุวัฒน์ เสริมศิริกาญจนา (2560) ตลอดจนแนวคิดการพัฒนาหลักสูตรของพัชรพล ธรรมแสง (2559) พบว่า คะแนนเฉลี่ยหลังเรียนหลักสูตร สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01

(2) นักเรียนมีความพึงพอใจต่อหลักสูตรทั้งรายด้านและภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากหลังที่ผู้วิจัยพัฒนาเน้นการปฏิบัติการทำกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักสูตรเสริมสร้างสำนักสากล สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา นอกจากนี้ผู้วิจัยได้ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนด้วยพัฒนากระบวนการคิด การแก้ปัญหาและกระบวนการทำงานเป็นทีม มีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง โดยการลงมือปฏิบัติ มีวิธีการในการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยประยุกต์ใช้สถานการณ์ที่เกิดขึ้นจริงในสังคม สิ่งที่อยู่ใกล้ตัวผู้เรียนหรือสิ่งที่ผู้เรียนสนใจมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยพิจารณาถึงความเหมาะสมกับเนื้อหาและประสบการณ์ในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ เน้นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยวิธีการที่หลากหลาย เรียนรู้ร่วมกันเป็นกลุ่ม มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างผู้เรียน ให้ผู้เรียนกล้าคิดและกล้าแสดงความคิดเห็น ยอมรับความคิดเห็นของคนอื่น กิจกรรมการเรียนรู้ออกแบบให้ผู้เรียนได้ฝึกกระบวนการคิดและการแก้ปัญหาให้ผู้เรียนได้มีโอกาสในการปรับปรุงผลงานของตนเองอย่างต่อเนื่อง มีสื่อการเรียนรู้ที่ใช้ในการดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ในหลักสูตรเสริมสร้างสำนักสากล สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ประกอบด้วยใบความรู้ ใบงาน สไลด์ประกอบการบรรยาย เครื่องมือ ได้แก่ โทรศัพท์มือถือ เครื่องคอมพิวเตอร์ที่เชื่อมต่ออินเทอร์เน็ต ตามความเหมาะสมของเนื้อหาในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ แหล่งเรียนรู้ ได้แก่ เว็บไซต์ที่เป็นแหล่งข้อมูลตามความสนใจของนักเรียนและมีเอกสารที่น่าสนใจ เป็นไปในแนวทางเดียวกับงานวิจัยของประสันตา โสมอินทร์ (2560 : 188) ที่ศึกษาการ พัฒนาหลักสูตรเสริมสร้างทักษะความคิดสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 1. ผลการศึกษาความพึงพอใจต่อหลักสูตรเสริมสร้างทักษะความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนระดับมัธยมศึกษาชั้นปีที่1 มีความพึงพอใจต่อหลักสูตรเสริมสร้างทักษะความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด.

5.2.2.3 การประชาสัมพันธ์

การรับรองหลักสูตรจากผู้ที่เกี่ยวข้องจำนวน 30 คน คือ ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และผู้ทรงคุณวุฒิ แสดงความคิดเห็นต่อหลักสูตรเสริมสร้างสำนักสากล สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านมีการรับรองอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านสื่อการเรียนรู้ ด้านความเป็นมาและความสำคัญของหลักสูตร ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านการวัดและประเมินผล ทั้งนี้เนื่องมาจากผู้วิจัยได้มีการประเมินความต้องการจำเป็นสำนักสากลสำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา แนวทางในการเสริมสร้างสำนักสากลสำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ที่เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรและสำนักสากลในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ การพัฒนาหลักสูตรเสริมสร้างสำนักสากลสำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แนวความคิดการพัฒนาหลักสูตรของพัชรพล ธรรมแสง (2559) นำหลักสูตรที่สร้างขึ้นให้ผู้ทรงคุณวุฒิ ตรวจสอบความเหมาะสมของหลักสูตร เป็นการประเมินหลักสูตรก่อนนำไปใช้ และมีการปรับปรุงหลักสูตรให้มีความเหมาะสมและการทดลองใช้และศึกษาประสิทธิผลหลักสูตร การนำหลักสูตรที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิแล้ว ไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง เพื่อประเมินหลักสูตรระหว่างการนำไปใช้และหาประสิทธิผลของหลักสูตร ยังสอดคล้องกับแนวความคิดการประชาพิจารณาหลักสูตรของ นานน้ำ บัวคล้าย (2561) และแนวความคิดการประชาพิจารณาหลักสูตรของ พิเศษชัย ชำนาญนา (2560)

5.3 ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้และการวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

5.3.1 ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

5.3.1.1 ครูผู้สอนที่จะนำหลักสูตรเสริมสร้างสำนึกสากล สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาไปใช้ ควรมีการศึกษาหลักสูตรฉบับนี้อย่างละเอียด และมีการวางแผนก่อนการใช้หลักสูตรให้ดีเพื่อให้เกิดประสิทธิผลอย่างเต็มที่ในการใช้หลักสูตร

5.3.1.2 ก่อนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักสูตร ครูผู้สอนปลูกฝังทัศนคติและเจตคติตามหลักสูตรให้มีความชำนาญ และทดลองปฏิบัติกิจกรรมในทุกหน่วยการเรียนรู้ เพื่อจะเป็นข้อมูลในการแนะนำนักเรียนในระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

5.3.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

5.3.2.1 ควรมีการพัฒนาหลักสูตรเสริมสร้างสำนึกสากล สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาสำหรับนักเรียนหรือนักศึกษาในระดับอื่น ๆ ตามความเหมาะสม เพื่อให้เกิดการพัฒนาเจตคติอย่างต่อเนื่อง

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ. 2546. **แนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2544**. กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ.
- กาญจนา คุณารักษ์. 2535. **หลักสูตรและการพัฒนา**. นครปฐม : มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์.
- กาญจนา คุณารักษ์. 2553. **พื้นฐานการพัฒนาหลักสูตร**. นครปฐม : มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์.
- ไชย ณ พล. 2545. **ศาสตร์แห่งผู้นำสากล**. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์พลัสเพลส
- ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์. 2556. **การพัฒนาหลักสูตร ทฤษฎีสู่การปฏิบัติ**. กรุงเทพฯ : บริษัท วีพรินท์ (1991) จำกัด.
- ณิชา ฉิมทองดี. 2550. “แนวทางการจัดการศึกษาเพื่อส่งเสริมสำนักสากลของเยาวชน ” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาพัฒนศึกษา, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ณัฐภรณ์ หลาวทอง. 2544. “การพัฒนามาตรฐานสำนักสากลตามบริบทของสังคมวัฒนธรรมไทย” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาการศึกษาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษา, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ดวงมณี ศุภศร. 2554. “การประเมินความต้องการจำเป็นคุณลักษณะของครูตามความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต 2.” ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการวัดและประเมินผลการศึกษา. คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์. 2539. **การพัฒนาหลักสูตร หลักการและแนวปฏิบัติ**. กรุงเทพฯ : อลิ้นไพล.
- ธวัชชัย ชัยจิรฉายากุล. 2529. **การพัฒนาหลักสูตรจากแนวคิดสู่การปฏิบัติ**. กรุงเทพฯ : อักษรบัณฑิต.
- ธำรง บัวศรี. 2542. **ทฤษฎีหลักสูตร : การออกแบบและพัฒนา**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : พัฒนาศึกษา.
- น่านน้ำ บัวคล้าย (2561) **หลักสูตรเสริมสร้างคุณลักษณะวิชาชีพครูของนักศึกษา คณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมดุสิตบัณฑิต สาขาวิชาครุศาสตร์อุตสาหกรรม (แขนงวิชาการวิจัยและพัฒนาหลักสูตร) คณะครุศาสตร์ อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง**
- นิภา สุขพิทักษ์. 2535 “จิตสำนึกในความเป็นพลเมืองโลกของครูกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 .ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการ ประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 9 ตามการรับรู้ของตนเอง” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ สาขาวิชา ประถมศึกษา , จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ประसान ต่างใจ. 2545. **โลกหลัง 2012 : สู่มิติที่ห้า** กรุงเทพมหานคร : สถาบันวิถีทรรศน์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- ประสันตา โสมอินทร์ (2561.188) การพัฒนาหลักสูตรเสริมสร้างทักษะความคิดสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 1. หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมดุสิต สาขาวิชาครุศาสตร์อุตสาหกรรม (แขนงวิชาการวิจัยและพัฒนาหลักสูตร) คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
- พงสุวัฒน์ เสริมศิริกาญจนา (2560) พัฒนาหลักสูตรเสริมสร้างทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ชั้นผสมสำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมดุสิต สาขาวิชาครุศาสตร์อุตสาหกรรม (แขนงวิชาการวิจัยและพัฒนาหลักสูตร) คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
- พีชพรพล ธรรมแสง (2559) การพัฒนาหลักสูตรเสริมสร้างการรู้เรื่องเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำหรับนักเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมดุสิต สาขาวิชาครุศาสตร์อุตสาหกรรม (แขนงวิชาการวิจัยและพัฒนาหลักสูตร) คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
- พิศิษฐ์ ชำนาญนา (2560) การพัฒนาหลักสูตรเสริมสร้างทักษะทางสังคม สำหรับนักศึกษาปริญญาตรี คณะวิทยาการจัดการ หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมดุสิต สาขาวิชาครุศาสตร์อุตสาหกรรม (แขนงวิชาการวิจัยและพัฒนาหลักสูตร) คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยีสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
- ไพบุลย์ วัฒนศิริธรรม และสังคม สัจจร.2543. **สำนึกไทยที่พึงปรารถนา**. กรุงเทพมหานคร : มูลนิธิบูรณะชนบทแห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์
- ไพโรจน์ นาคะสุวรรณ และวันนอร์ มะทา. 2528. **กิจกรรมเสริมหลักสูตร**. กรุงเทพฯ : อักษรบัณฑิต.
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. 2556. **ประมวลชุดวิชาการการพัฒนาหลักสูตรและยุทธวิธีทางการสอน**. พิมพ์ครั้งที่ 5. นนทบุรี : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
- ยุพาวรรณ ศรีสวัสดิ์. 2556. “การพัฒนาหลักสูตรเสริมเพื่อพัฒนาทักษะการใช้ภาษาไทยในการสื่อสาร สำหรับผู้สอนอิสลามศึกษาของสถานศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้.” **วารสารกึ่งวิชาการ**. 34(4) : 94-100.
- ยุวลักษณ์ เส็งหวาน. 2556. “การประเมินความต้องการจำเป็นเพื่อการบริหารจัดการสถาบันการศึกษาสู่ความเป็นเลิศ.” **วารสารวิชาการ สถาบันการศึกษา**. 5(1) : 40-53.
- รายา ปัญจมานนท์. 2555. “การศึกษาความต้องการจำเป็นในการดำเนินการด้านประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1.” **ครุศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา**. บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- รุจิรี ภูสาระ. 2545. **การพัฒนาหลักสูตร : ตามแนวปฏิรูปการศึกษา**. กรุงเทพฯ : บั๊ค พ้อย.
- รววัฒน์ ชาญนรา. 2552. “การวิเคราะห์ตัวบ่งชี้การรู้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของนักเรียนมัธยมศึกษา.” **ครุศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาการวิจัยการศึกษา**. คณะครุศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- วันเพ็ญ เนตรประไพ. 2553. “ประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน โรงเรียนมารีย์อุปถัมภ์ อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม.” ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วิจิตรพร หล่อสุวรรณกุล. 2544. “การพัฒนาหลักสูตรเสริมเพื่อพัฒนาทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณในกระบวนการพยาบาล.” การศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาการวิจัยและพัฒนาหลักสูตร. บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วิชัย ดิสสระ. 2535. **การพัฒนาหลักสูตรและการสอน.** กรุงเทพฯ : ชมรมเด็ก.
- วิชัย วงษ์ใหญ่. 2525. **พัฒนาสื่อการเรียนการสอนมิติใหม่.** กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- วิชัย วงษ์ใหญ่. 2537. **กระบวนการพัฒนาหลักสูตรและการสอน : ภาคปฏิบัติ.** กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- วิชัย วงษ์ใหญ่. 2554. **นวัตกรรมหลักสูตรและการเรียนรู้สู่ความเป็นพลเมือง.** กรุงเทพฯ : อาร์แอนด์ ปรีนท์ จำกัด.
- วันเพ็ญ วงศ์น้อม. 2531. “ความคิดรวบยอดเกี่ยวกับโลกศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในเขตกรุงเทพมหานคร” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต , มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- วีรัช เอี่ยมศรีดี. 2554. “ได้ทำการประเมินความต้องการจำเป็นในการบริหารงานที่ดีตามหลักธรรมาภิบาลของครูและบุคลากรของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดนครปฐม.” ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ศักดิ์ สุนทรเสณี. 2531 เจตคติ. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์รุ่งวัฒนา
- ศิริชัย กาญจนวาสิ. 2544. ทฤษฎีการทดสอบแบบดั้งเดิม กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์
- ศิริเพ็ญ บุรณศิริ. 2532 “ความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะความเป็นพลเมืองโลกของนักเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชามัธยมศึกษา, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- สังต์ อุทรานันท์. 2532. **พื้นฐานและหลักการพัฒนาหลักสูตร.** กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มิตรสยาม.
- สังต์ อุทรานันท์. 2538. **หลักสูตรและการสอน.** กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมพร หลิมเจริญ. 2552. “การพัฒนาหลักสูตรเสริมเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 2.” การศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาการวิจัยและพัฒนาหลักสูตร. บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุดาทิพย์ นนตระอุดร. 2556. การพัฒนาโมเดลสมการโครงสร้างพหุระดับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสามารถในการแก้ไขปัญหาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน. วารสารบัณฑิตศึกษา ปีที่ 10 ฉบับที่ 49 กรกฎาคม-สิงหาคม 2556 : 87-96
- สัญญา สัญญาวิวัฒน์. 2542. ทฤษฎีทางสังคมวิทยา การสร้าง การประเมินค่า และการใช้ประโยชน์. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- สิงห์ขร กลางใจ. 2529. “การเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการเป็นพลเมืองดีของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีภูมิหลังต่างกันในจังหวัดราชบุรี” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชามัธยมศึกษา , จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- สิริวรรณ ศรีพหล. 2542 . การพัฒนาจิตสำนึกความเป็นพลโลกสำหรับเยาวชนตามแนวพุทธธรรม. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- สิริวรรณ ศรีพหล.2548. การพัฒนาจิตสำนึกความเป็นพลโลกสำหรับเยาวชนตามแนวพุทธธรรม. วารสารวิชาการ 8 (ตุลาคม – ธันวาคม 2548) : 54-60
- สิริวรรณ ศรีพหล.2530 สังคมศึกษาแนวใหม่. วารสารการวิจัยการศึกษา 17(พฤษภาคม 2530) : 21-25.
- สุณี ธนาเลิศกุล.2546 เพิ่มประสิทธิภาพพลังสมอง. กรุงเทพมหานคร : ริดเดอร์ส ไตเจสต์
- สุมิตรรา โภชนา และ สมพิศ นิชลาพันธ์.2538. เอกสารการสอนชุดวิชาพฤติกรรมมนุษย์. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- สุริชัย หวันแก้ว.2548. สังคมวิทยาโลกาภิวัตน์. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- สุธาสนี โกมลดิษฐ์.2548. “สำนึกสากลของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอนอาชีวศึกษา , สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
- สุภัทรา ภูษิตรัตน์.2547 “ปัจจัยและกระบวนการที่เอื้อต่อการพัฒนาจิตสำนึกต่อสังคมของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยการศึกษา , จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- สุมิตร คุณานุกร. 2523. **หลักสูตรและการสอน**. กรุงเทพฯ : กรุงเทพมหานครพิมพ์.
- สุวิมล ว่องวานิช. 2542. **การสังเคราะห์เทคนิคที่ใช้ในการประเมินความต้องการจำเป็นในวิทยานิพนธ์ของนิสิตคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย**. กรุงเทพฯ : ภาควิชาการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุวิมล ว่องวานิช. 2548. **การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2555. **สรุปสาระสำคัญแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 พ.ศ. 2555-2559**. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- ดูล นาคะโร. 2551. “การพัฒนาหลักสูตรเสริมสร้างความสามารถในการจัดการตนเองโดยใช้กิจกรรมแนะแนว สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1.” การศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ สาขาการวิจัยและพัฒนาหลักสูตร. บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อรอนงค์ นิยมธรรม. 2555. “การพัฒนาหลักสูตรเสริมสร้างคุณลักษณะด้านความเมตตากรุณา สำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ตาก.” **วารสารการวัดผลการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม**. 18(2) : 237-245.
- อัคพงษ์ สุขมาตย์. 2553. “การพัฒนาหลักสูตรเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ตามแนวคิดจิตปัญญาศึกษา.” การศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ สาขาการวิจัยและพัฒนาหลักสูตร. บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อัจฉรา ฉายวิวัฒน์. 2551. “การพัฒนาหลักสูตรเสริมด้านทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน.” **วารสารศึกษาศาสตร์**. 19(3) : 65-78.
- อุบลรัตน์ โพธิ์พัฒนชัย และคณะ. 2554. “การพัฒนาหลักสูตรเสริมเพื่อพัฒนาสมรรถนะการพยาบาลในเขตพื้นที่ประสบภัยพิบัติสึนามิสำหรับนักศึกษาพยาบาล.” **วารสารกองการพยาบาล**. 38(1) : 4-15.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- อำนาจ จันทรแป้น. 2532. **การพัฒนาหลักสูตร : ทฤษฎีสู่การปฏิบัติ**. เชียงใหม่ : ส.ทรัพย์การพิมพ์.
- Association of World Citizens.2006. **AWC Goals and programs**. [online]. Available : : <http://www.Worldcitizen.org>
- Ballou,C.D. 1996. **A comparative assessment of the effectiveness of international/ Intercultural education in the general education program at American University**[online]. United States : the AmericanUniversity, Abstract from : ProQuest Digital Dissertations : AAT 9706384.
- Barrows. 1981 T.S.et.al **College student's Knowledge and beliefs : A survey of globalUnderstanding**. New Rochelle, New York : Chang Magazine Press.
- Boatler. 1992 R.W.A value constrain in internationalizing the business curriculum. **Jounal ofEducation for Business** 67 (3) : 147-151
- Brawn, J.A. 1983. **The role of Consciousness Education in Developing a Global Perspective**. The Social Studies (September/October) : 201-205
- Barrow, R.and Milburn, G. 1990. **A Critical Dictionary of Educational Concepts**. New York : Teachers College Press.
- Chaffee, R.T. 2005. **Influence of the family, civic education, community service, andIndividual factors on high school student's political socialization: Vertical and lateral political socialization approaches combined**[online]. United States : University ofConnecticut, Abstract from : ProQuest DigitalDissertations : AAT 3187718
- Caswell, Hollis L. , Campbell, Doak S. 1935. **Curriculum Development**. New York : American Book Company.
- Claudette, P.R. 1980. **The degree of worldmindedness exhibited in schools with varyingEmphasis on global education**.Dissertation Abstracts International 40 (March) 4877 : A.
- Cogan, John J. 1986 **Global Education : An interview with John J. Cogan. Teaching and Learning Elementary Social Studies**. Boston : Allyn and Bacon,Inc.,
- Cogan, J. J.and Derricott, R.2000. **Citizenship for the 21 th Century : an International Perspective on education**. London : Kogan page., 1998
- Der Karabetian, A., Shang, W., and Hsu, N. **Nationalism and worldmindedness : Japanese versus American comparison**. La Verne, CA : University of La Verne, 1983 อ้างถึงใน ญัฎฐกรณั หลาวทอง.
- Davis, Garry A. and Rimm, Sylvia B. 1994. **Education of Gifted and Talent**. 3rd ed. Boston : Allyn and Bacon.
- Frazier, G. B. 1985 **Global Awareness in Home Economics Education**. UMI DissertationServices, The Pennsylvania State University.
- Gillan, K. J. 1995. **A measure of global-mindedness at the University Of Northern**

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- Good, Carter V. 1973. **Dictionary of Education**. 3rd ed. New York : McGraw-Hill.
- Hunkins, Francis P. 1980. **Curriculum Development Program Improvement**. Ohio: Merrill. **Colorado : An assessment of students, faculty, and administrators**[online]. United States : University of Northern Colorado,. Abstract form : ProQuest Digital Dissertations : AAT 9544361.
- Hett, E.J. 1993 **The development of an instrument to measure global-mindedness**.UMI Dissertation Service, University of San Diego.
- Hirschy, M. W. and Hirschy, P . L. 1989. **The way to U.S. citizenship**. California.: Dormac
- Ian Hill (2015:41) **The History and Development of International Mindedness**. BK-SAGE-HAYDEN_ETAL-150201- Chp02.indd. [Online] <https://www.researchgate.net/publication/283297994>
- Koffa, K. Consciousness. 1948. **Encyclopedia of the Social Sciences**. 3-4. : 212.
- Lentz, T.F. The Attitudes of world citizenship. 1950 **The Journal of Social Psychology** 32: 207-214
- Mckillip, J. (1987). **Need Analysis Tools for the Human Services and Education**. Newbury Park : Sage Publications.
- Ministry of Education of Malaysia. 2012. **Malaysia Education Blueprint 2013-2025**. [Online]. Available from : <http://www.moe.gov.my/userfiles/file/PPP/Preliminary-Blueprint-Eng.pdf>
- Oliva, Peter. 1992. **Developing the Curriculum**. 3rd ed. New York : Harper Collins.
- Ornstein, Allan C. and Hunkins, Francis P. 1993. **Curriculum : Foundations, Principles and Issues**. 2nd ed. Boston : Allyn and Bacon.
- Pitiyanuwat.S. and Sujiva.S. 2005. **Civic education in Thailand policiers and practices in Schools**. Bangkok : Chulaionkorn Printing.
- Saylor, J.Galen and Alexander, William M. 1974. **Planing Curriculum for School**. New York : Holt, Rinehart and Winstons.
- Sampson, D.L.and Smith, H.P. A scale measure world-minded attitude. **The Journal**
- Saxton, C. I. 1995. **Education for worldmindedness : The theories of Harry Stack Sullivan, Ruth Benedict, and Brock Chisholm, 1945-1950**.United States : The University of Connecticut
- Turner, Bryan S. 1993. **Citizenship and social theory**. Great Britain : Biddles Ltd
- Taba, Hilda. 1962. **Curriculum Development : Theory and Practice**. New York : Harcourt, Brace & World.
- Texas Agricultural Extension Service. 2000. **Curriculum Enrichment Program**. [Online]. Available from : <http://www.bexar-tx.tamu.edu/4H/curriculum.pdf>.
- Tyler, Ralph. 1950. **Basic Principles of Curriculum and Instruction**. Chicago : University of Chicago Press.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- UNESCO. 1995. **Toward World Understanding**. (Paris : UNESCO, 1950) Cited in Saxton, C. I. **Education for Worldmindedness : The theories of Harry Stack Sullivan, Ruth Benedict, and Brock Chisholm, 1945-1950**. United States : the University of Connecticut
- Walton, Judy Ruth. 1997. **The role of teacher's global-mindedness in classroom Communication competency**[online]. United States : HowardUniversity, Abstract from : ProQuest Digital Dissertations : AAT 9804153
- Wolfer. George. 1992. **The relationship of global-mindedness to public school teacher's Travel and living aboard experiences**. Dissertation AbstractsInternational 52
- Woody, Catherine Cummings. 1999. **Georgia's globally minded principals: Backgrounds, Attitudes, and perceptions**[online]. United States : Georgia Southern University. . Abstract form : ProQuest Digital Dissertations : AAT 3090734.
- Yocum, Michael Joseph. 1989. **An investigation of the effect of global education on the Attitudes of high school students**[online]. United States : Michigan State University,. Abstract form : ProQuest Digital Dissertations : AAT 8916539.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ ง.1 การหาดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบประเมินความต้องการจำเป็นสำนักสากล
สำหรับนักเรียนประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

ข้อคำถาม	ความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิคนที่					IOC
	1	2	3	4	5	
ด้านการยอมรับความหลากหลายทางวัฒนธรรม						
1. วัฒนธรรมแต่ละชาติเป็นสิ่งที่น่าสนใจและน่าภูมิใจ	1	1	1	1	1	1.00
2. ข้าพเจ้าสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ แม้ว่าจะมีวัฒนธรรมที่ต่างกัน	0	1	1	1	1	0.80
3. วัฒนธรรมที่ต่างกันก่อให้เกิดการเรียนรู้ที่เพิ่มขึ้น	1	1	1	1	1	1.00
4. ข้าพเจ้าคิดว่าการเรียนรู้วัฒนธรรมของชาติอื่นเป็นสิ่งมีคุณค่า	1	1	1	1	1	1.00
5. ข้าพเจ้าต้องการเรียนรู้วัฒนธรรมต่างชาติไปควบคู่กับวัฒนธรรมไทย	1	1	1	1	1	1.00
6. ข้าพเจ้าสนใจเรียนภาษาต่างประเทศอื่นๆเพิ่มเติมนอกเหนือจากภาษาอังกฤษ	1	1	1	1	1	1.00
7. ข้าพเจ้าคิดว่าควรมีกาติดต่อสื่อสารกับคนต่างประเทศ เพื่อแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม	1	0	1	1	0	0.60
8. ข้าพเจ้าคิดว่าวัฒนธรรมไทยไม่ได้เป็นวัฒนธรรมที่ดีที่สุด	1	1	1	1	1	1.00
9. ข้าพเจ้าคิดว่าสังคมที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม ทำให้คนมีความเชื่อ และปฏิบัติแตกต่างกันได้	1	1	0	1	1	0.80
10. ข้าพเจ้าต้องการไปเที่ยวต่างประเทศ เพราะต้องการเรียนรู้วัฒนธรรมของต่างชาติ	1	1	1	1	1	0.80
การใส่ใจประเด็นปัญหาโลก						
11. ทุกคนสามารถช่วยดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมของโลกได้	1	1	1	1	1	1.00
12. ข้าพเจ้าเห็นขยะ (ขวดน้ำ, กระดาษ, ถูพลาสติก) ข้าพเจ้าจะเดินไปเก็บทิ้งลงถังขยะ	1	1	1	1	1	1.00
13. ปัญหาสื่อลามกอนาจารทางอินเทอร์เน็ตเป็นปัญหาของสังคมที่สามารถแก้ไขได้	1	1	1	1	1	1.00

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ ง.1 (ต่อ)

ข้อคำถาม	ความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิคนที่					IOC
	1	2	3	4	5	
14. ข้าพเจ้าคิดว่าการเกิดแผ่นดินไหว เป็นปัญหาสำคัญที่มีผลกระทบต่อเศรษฐกิจสังคมและสภาพแวดล้อม	1	1	1	1	1	1.00
15. ข้าพเจ้าคิดว่าทุกคนจะต้องช่วยกันรณรงค์การประหยัดน้ำมัน	0	1	1	0	1	0.60
16. การเผาป่าจะส่งผลกระทบต่อสุขภาพและ การดำเนินชีวิตคน	1	1	1	1	1	1.00
17. ข้าพเจ้าคิดว่าการเกิดภัยพิบัติทางธรรมชาติของประเทศต่างๆ เป็นสิ่งที่ทุกคนต้องสนใจ	1	1	1	1	1	1.00
18. ข้าพเจ้าคิดว่ารัฐบาลควรมีมาตรการป้องกันการลักลอบนำสัตว์ป่ามาขายในต่างประเทศ	1	1	1	1	1	1.00
19. ข้าพเจ้าคิดว่าทุกคนควรช่วยกันรณรงค์ในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	1	1	1	1	1	1.00
20. ข้าพเจ้าคิดว่าการตัดต้นไม้ทำลายป่าก่อให้เกิดปัญหาโลกร้อน	1	1	1	1	1	1.00
การพึ่งพาอาศัยและอยู่ร่วมกันโดยสันติ						
21. เมื่อผู้อื่นได้รับความเดือดร้อน ข้าพเจ้าจะให้ความช่วยเหลือ	1	1	1	1	1	1.00
22. ข้าพเจ้าให้เกียรติทุกคนที่อยู่ร่วมกันกับข้าพเจ้าแม้ว่าจะมีอายุน้อยหรืออายุมากกว่า	1	1	1	1	1	1.00
23. แม้ว่าข้าพเจ้าจะนับถือศาสนาต่างจากเพื่อนแต่ก็สามารถอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุขได้	1	1	0	1	1	0.80
24. ข้าพเจ้ารู้สึกไม่สบายใจเมื่อเห็นผู้อื่นได้รับความทุกข์ยาก	1	1	1	1	1	1.00
25. การร่วมมือกันของนานาประเทศจะเป็นประโยชน์มากกว่าการแข่งขัน	1	1	1	1	1	1.00

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ ง.1 (ต่อ)

ข้อคำถาม	ความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิคนที่					IOC
	1	2	3	4	5	
26. ข้าพเจ้าคิดว่า การติดต่อสัมพันธ์กับประเทศต่าง ๆ ทำให้ประเทศไทยได้รับผลประโยชน์	1	1	1	1	1	1.00
27. ปัญหาระหว่างประเทศที่เกิดขึ้นในโลก สามารถประนีประนอมยอมความกันได้	1	1	1	1	1	1.00
28. แม้เราจะเป็นประเทศที่กำลังพัฒนา แต่เราก็ควรช่วยเหลือประเทศที่ประสบปัญหาความอดอยาก	1	1	0	1	1	0.80
29. ข้าพเจ้าบริจาคทรัพย์สินหรือสิ่งของช่วยเหลือผู้อื่นที่ยากลำบากหรือประสบภัยต่าง ๆ	1	1	0	1	1	0.80
30. ข้าพเจ้าคิดว่าทุกคนเสียสละประโยชน์ส่วนตัวเพื่อประโยชน์ส่วนรวม	1	1	1	1	1	1.00
การเป็นสมาชิกพลโลก						
31. ข้าพเจ้าคิดว่า การเป็นพลเมืองของประเทศเสมือนกับการเป็นพลเมืองของโลกด้วย	1	1	1	1	1	1.00
32. ข้าพเจ้าคิดว่า วัฒนธรรมทุกคนมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาสังคมทั้งในระดับประเทศและระดับโลก	1	1	0	1	1	0.80
33. ข้าพเจ้าเคารพสิทธิมนุษยชน ด้วยการปฏิบัติต่อกันอย่างเท่าเทียม	1	1	1	1	1	1.00
34. ข้าพเจ้าคิดว่า การที่แรงงานต่างด้าวถูกเอาเปรียบ เป็นสิ่งที่ไม่ถูกต้อง	1	1	1	1	1	1.00
35. ข้าพเจ้าคิดว่า คนทุกชาติหรือทุกประเทศต้องมีความเสมอภาคกัน	1	1	1	1	1	1.00
36. ประเทศในอาเซียนทุกประเทศมีความสามารถในการเป็นผู้นำได้เท่าเทียมกัน	1	1	1	1	1	1.00
37. ข้าพเจ้าคิดว่า การดูแลรักษาโลกเป็นหน้าที่ของมนุษย์ทุกคน	1	1	1	1	1	1.00
38. ข้าพเจ้าคิดว่า คนทุกคนต้องเห็นประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตัว	1	1	1	1	1	1.00
39. ข้าพเจ้าเป็นคนหนึ่งที่สามารถรักษากฎจราจร และปฏิบัติอย่างเคร่งครัด	1	1	1	1	1	1.00
40. ข้าพเจ้าคิดว่า คนไม่ว่าจะอยู่ในฐานะใด ก็ต้องช่วยกันประหยัดน้ำ	1	1	1	1	1	1.00

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ ง.2 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบประเมินความเหมาะสมของหลักสูตร

ข้อคำถาม	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่					IOC
	1	2	3	4	5	
1. การเขียนความเป็นมาและความสำคัญมีความเหมาะสม	1	1	1	1	1	1.00
2. จุดมุ่งหมายของหลักสูตรมีความเหมาะสม	1	1	1	1	1	1.00
3. เวลาที่ใช้มีความเหมาะสม	1	1	0	1	1	0.80
4. จุดประสงค์เชิงพฤติกรรมมีความเหมาะสม	1	1	0	1	1	0.80
5. การแบ่งหน่วยการเรียนรู้มีความเหมาะสม	1	1	0	1	1	0.80
6. ความเหมาะสมของเวลาในแต่ละหน่วยการเรียนรู้	1	1	1	1	1	1.00
7. ความเหมาะสมของเนื้อหา	1	1	1	1	1	1.00
8. กิจกรรมการเรียนรู้มีความเหมาะสมกับเวลา	1	1	1	1	1	1.00
9. การเรียงลำดับขั้นตอนของกิจกรรมมีความเหมาะสม	1	1	1	1	1	1.00
10. สื่อการเรียนรู้ที่ใช้ในหลักสูตรมีความเหมาะสม	1	1	1	1	1	1.00
11. เครื่องมือการวัดและประเมินผลมีความเหมาะสม	1	1	1	1	1	1.00
12. วิธีการวัดและประเมินผลมีความเหมาะสม	1	1	1	1	1	1.00

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 3.3 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อหลักสูตร

ข้อคำถาม	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่					IOC
	1	2	3	4	5	
ด้านเนื้อหา						
1. เนื้อหาตรงตามความต้องการของนักเรียน	1	1	1	1	0	0.80
2. เนื้อหาที่มีความยากง่ายเหมาะสม	1	1	1	1	1	1.00
3. เนื้อหาเกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน	1	1	1	1	1	1.00
4. เนื้อหาที่มีความน่าสนใจ	1	1	1	1	1	1.00
5. เนื้อหาที่มีความหลากหลาย	1	1	1	1	1	1.00
ด้านกิจกรรมการเรียนรู้						
1. กิจกรรมช่วยพัฒนากระบวนการคิดของนักเรียน	1	1	0	1	1	0.80
2. กิจกรรมส่งเสริมการทำงานร่วมกับเพื่อนและครู	1	1	1	1	1	1.00
3. กิจกรรมส่งเสริมการนำเสนอความคิดเห็นต่อบุคคลอื่น	1	1	1	1	1	1.00
4. กิจกรรมส่งเสริมการค้นคว้าความรู้ด้วยตนเอง	1	1	1	1	1	1.00
5. กิจกรรมสร้างความสนุกสนานและน่าสนใจ	0	1	0	1	1	0.60
ด้านสื่อ/แหล่งเรียนรู้						
1. มีสื่อประกอบการจัดกิจกรรมที่เพียงพอ	1	1	0	1	1	0.80
2. สื่อการเรียนรู้มีความน่าสนใจ	1	1	1	1	1	1.00
3. สื่อการเรียนรู้เข้าใจได้ง่าย	1	1	1	1	1	1.00
4. สื่อการเรียนรู้สามารถใช้งานได้จริง	1	1	1	1	1	1.00
5. สื่อการเรียนรู้สอดคล้องกับเนื้อหาและกิจกรรม	1	1	1	1	1	1.00
ด้านการวัดและประเมินผล						
1. นักเรียนได้ประเมินผลงานของตนเอง	1	1	1	1	1	1.00
2. นักเรียนมีส่วนร่วมในการประเมินผลงานของเพื่อน	1	0	1	1	1	0.80
3. ครูมีวิธีการวัดและประเมินผลด้วยวิธีการที่หลากหลาย	0	0	1	1	1	0.60
4. นักเรียนสามารถนำผลการประเมินไปปรับปรุงผลงาน	1	1	1	1	1	1.00
5. การวัดและประเมินผลตรงตามสิ่งที่นักเรียนได้เรียน	0	0	1	1	1	0.60
ด้านการนำไปใช้ประโยชน์						
1. สิ่งที่เรียนมีความจำเป็นต่อการใช้ชีวิตประจำวัน	1	1	1	1	1	1.00
2. สามารถนำความรู้ไปใช้ในการเรียนรู้ได้	0	1	1	1	1	0.80
3. สิ่งที่เรียนทำให้เรียนวิชาอื่นได้ดีมากขึ้น	0	0	1	1	1	0.60
4. มีจิตสำนึกที่ดีต่อการดำรงชีวิต	-1	1	1	1	1	0.60
5. สามารถอยู่ร่วมกับผู้คนที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมโดยสันติ	1	0	0	1	1	0.60

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาคผนวก ก
หนังสือราชการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ศร 0524.04/ 0807

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง
กรุงเทพฯ 10520

25 กุมภาพันธ์ 2559

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบประเมินสำหรับผู้เชี่ยวชาญเพื่อพิจารณาความสอดคล้อง
ของข้อคำถามสำนักสากล

เรียน ดร.ชาญชัย วงศ์สิริสวัสดิ์

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบประเมินสำหรับผู้เชี่ยวชาญเพื่อพิจารณาความสอดคล้องของข้อคำถามสำนัก
สากล

ด้วย นางสาวอันชรี ไชยนุต นักศึกษาระดับปริญญาเอก หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรม
ดุขภูมบัณฑิต สาขาวิชาครุศาสตร์อุตสาหกรรม วิชาเอกวิจัยและพัฒนาหลักสูตร สถาบันเทคโนโลยี
พระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การพัฒนาหลักสูตรเสริมสร้าง
สำนักสากล สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการ
อาชีวศึกษา" โดยมี รศ.ดร.พีระวุฒิ สุวรรณจันทร์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.มดงชัย
ภูพัฒน์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับ
เรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบประเมินสำหรับผู้เชี่ยวชาญเพื่อ
พิจารณาความสอดคล้องของข้อคำถามสำนักสากลนี้ว่ามีเนื้อหาถูกต้องและเหมาะสมมากน้อยเพียงใด
ซึ่งผลการตรวจของท่านจะช่วยให้งานวิจัย ของ นางสาวอันชรี ไชยนุต มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาและหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและ
ขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.ราตรี สิริพันธุ์)

รองคณบดีกำกับดูแลงานด้านวิชาการและบัณฑิตศึกษา
ปฏิบัติการแทนคณบดี

ส่วนสนับสนุนวิชาการ

โทร. 02-329-8000 ต่อ 3692

โทรสาร. 02- 329-8436

ติดต่อนักศึกษา โทร. 091-884-3307

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ศธ 0524.04/ 0807

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง
กรุงเทพฯ 10520

25 กุมภาพันธ์ 2559

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบประเมินสำหรับผู้เชี่ยวชาญเพื่อพิจารณาความสอดคล้อง
ของข้อคำถามสำนักสากล

เรียน ดร.ฉันทฤต เทียมธรรม

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบประเมินสำหรับผู้เชี่ยวชาญเพื่อพิจารณาความสอดคล้องของข้อคำถามสำนัก
สากล

ด้วย นางสาวอินชรี ไชยบุตร นักศึกษาระดับปริญญาเอก หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรม
ดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาครุศาสตร์อุตสาหกรรม วิชาเอกวิจัยและพัฒนาหลักสูตร สถาบันเทคโนโลยี
พระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาหลักสูตรเสริมสร้าง
สำนักสากล สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการ
อาชีวศึกษา” โดยมี รศ.ดร.พิระวุฒิ สุวรรณจันทร์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.ผดุงชัย
ภูพัฒน์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับ
เรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบประเมินสำหรับผู้เชี่ยวชาญเพื่อ
พิจารณาความสอดคล้องของข้อคำถามสำนักสากลนี้ว่ามีเนื้อหาถูกต้องและเหมาะสมมากน้อยเพียงใด
ซึ่งผลการตรวจของท่านจะช่วยให้งานวิจัย ของ นางสาวอินชรี ไชยบุตร มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาและหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและ
ขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.ราตรี ศิริพันธ์)

รองคณบดีกำกับดูแลงานด้านวิชาการและบัณฑิตศึกษา
ปฏิบัติการแทนคณบดี

ส่วนสนับสนุนวิชาการ
โทร. 02-329-8000 ต่อ 3692
โทรสาร. 02- 329-8436
ติดต่อนักศึกษา โทร. 091-884-3307

บันทึกข้อความ

หน่วยงาน คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สจล. ส่วนสนับสนุนวิชาการ โทร.3692
ที่ ศธ 0524.04 / 0807 วันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2559

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบประเมินสำหรับผู้เชี่ยวชาญเพื่อพิจารณาความสอดคล้องของข้อคำถามสำนักสากล

เรียน รศ.ดร.ปรียาภรณ์ ตั้งคุณานันต์

ด้วย นางสาวอันชรี ไชยบุตร นักศึกษาระดับปริญญาเอก หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมดุขภูมิบัณฑิต สาขาวิชาครุศาสตร์อุตสาหกรรม วิชาเอกวิจัยและพัฒนาหลักสูตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาหลักสูตรเสริมสร้างสำนักสากล สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา” โดยมี รศ.ดร.พีระวุฒิ สุวรรณจันทร์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.ผดุงชัย ภูพัฒน์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบประเมินสำหรับผู้เชี่ยวชาญเพื่อพิจารณาความสอดคล้องของข้อคำถามสำนักสากลนี้ว่ามีเนื้อหาถูกต้องและเหมาะสมมากน้อยเพียงใด ซึ่งผลการตรวจของท่านจะช่วยให้งานวิจัย ของ นางสาวอันชรี ไชยบุตร มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น พร้อมกันนี้ได้แนบแบบประเมินสำหรับผู้เชี่ยวชาญเพื่อพิจารณาความสอดคล้องของข้อคำถามสำนักสากลมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาตและขอขอบคุณในความอนุเคราะห์ของท่านมา ณ โอกาสนี้ด้วย

(ดร.ราตรี ศรีพันธุ์)

รองคณบดีกำกับดูแลงานด้านวิชาการและบัณฑิตศึกษา
ปฏิบัติการแทนคณบดี

ที่ ศธ 0524.04/ 0807

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง
กรุงเทพฯ 10520

25 กุมภาพันธ์ 2559

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบประเมินสำหรับผู้เชี่ยวชาญเพื่อพิจารณาความสอดคล้อง
ของข้อคำถามสำนักสากล

เรียน ผศ.ดร.เลิศลักษณ์ กลิ่นหอม

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบประเมินสำหรับผู้เชี่ยวชาญเพื่อพิจารณาความสอดคล้องของข้อคำถามสำนัก
สากล

ด้วย นางสาวอินชรี ไชยนุต นักศึกษาระดับปริญญาเอก หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรม
คุชภักดิ์บัณฑิต สาขาวิชาครุศาสตร์อุตสาหกรรม วิชาเอกวิจัยและพัฒนาหลักสูตร สถาบันเทคโนโลยี
พระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาหลักสูตรเสริมสร้าง
สำนักสากล สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการ
อาชีวศึกษา” โดยมี รศ.ดร.พีระวุฒิ สุวรรณจันทร์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.ผดุงชัย
ภูพัฒน์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับ
เรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบประเมินสำหรับผู้เชี่ยวชาญเพื่อ
พิจารณาความสอดคล้องของข้อคำถามสำนักสากลนี้ว่ามีเนื้อหาถูกต้องและเหมาะสมมากน้อยเพียงใด
ซึ่งผลการตรวจของท่านจะช่วยให้นักวิจัย ของ นางสาวอินชรี ไชยนุต มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาและหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและ
ขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.รัตรี ศิริพันธ์)

รองคณบดีกำกับดูแลงานด้านวิชาการและบัณฑิตศึกษา
ปฏิบัติการแทนคณบดี

ส่วนสนับสนุนวิชาการ

โทร. 02-329-8000 ต่อ 3692

โทรสาร. 02- 329-8436

ติดต่อนักศึกษา โทร. 091-884-3307

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ศส 0524.04/ 0807

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง
กรุงเทพฯ 10520

25 กุมภาพันธ์ 2559

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบประเมินสำหรับผู้เชี่ยวชาญเพื่อพิจารณาความสอดคล้อง
ของข้อคำถามสำนักสากล

เรียน ดร.สุรัตน์ ขวัญบุญจันทร์

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบประเมินสำหรับผู้เชี่ยวชาญเพื่อพิจารณาความสอดคล้องของข้อคำถามสำนัก
สากล

ด้วย นางสาวอินชรี ไชยบุตร นักศึกษาระดับปริญญาเอก หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรม
ดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาครุศาสตร์อุตสาหกรรม วิชาเอกวิจัยและพัฒนาหลักสูตร สถาบันเทคโนโลยี
พระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การพัฒนาหลักสูตรเสริมสร้าง
สำนักสากล สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการ
อาชีวศึกษา" โดยมี รศ.ดร.พีระวุฒิ สุวรรณจันทร์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.ผดุงชัย
ภูพัฒน์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับ
เรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบประเมินสำหรับผู้เชี่ยวชาญเพื่อ
พิจารณาความสอดคล้องของข้อคำถามสำนักสากลนี้ว่ามีเนื้อหาถูกต้องและเหมาะสมมากน้อยเพียงใด
ซึ่งผลการตรวจของท่านจะช่วยในงานวิจัย ของ นางสาวอินชรี ไชยบุตร มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาและหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและ
ขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.ราตรี ศิริพันธ์)

รองคณบดีกำกับดูแลงานด้านวิชาการและบัณฑิตศึกษา
ปฏิบัติการแทนคณบดี

ส่วนสนับสนุนวิชาการ

โทร. 02-329-8000 ต่อ 3692

โทรสาร. 02- 329-8436

ติดต่อนักศึกษา โทร. 091-884-3307

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ศธ ๐๕๒๔.๐๔/ 1592

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง
กรุงเทพฯ ๑๐๕๒๐

๒๗ เมษายน ๒๕๕๙

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ดร.นิตติ นาซิด

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. ประกาศผลการพิจารณาหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์ จำนวน ๑ ฉบับ
๒. แบบสัมภาษณ์

ด้วย นางสาวอันชรี ไชยนุด นักศึกษาระดับปริญญาเอก หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรม
ดุขภูมบัณฑิต สาขาวิชาครุศาสตร์อุตสาหกรรม วิชาเอกการวิจัยและพัฒนาหลักสูตร สถาบัน
เทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาหลักสูตร
เสริมสร้างสำนักสากสำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ
การอาชีวศึกษา” โดยมี รศ.ดร. พิระวุฒิ สุวรรณจันทร์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.
ผดุงชัย ภูพัฒน์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม และได้รับอนุมัติหัวข้อและเค้าโครง
วิทยานิพนธ์แล้ว เมื่อวันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม จึงขอความ
อนุเคราะห์จากท่านให้ นางสาวอันชรี ไชยนุด เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์กับท่านได้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาตและขอขอบคุณในความอนุเคราะห์ของท่านมา ณ
โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.ราตรี ศิริพันธ์)

รองคณบดี กำกับดูแลงานด้านวิชาการและบัณฑิตศึกษา
ปฏิบัติการแทนคณบดี

ส่วนสนับสนุนวิชาการ

โทร. ๐๒-๓๒๙-๘๐๐๐ ต่อ ๓๖๙๒

โทรสาร. ๐๒-๓๒๙-๘๔๓๖

ติดต่อนักศึกษา โทร.๐๙๑-๘๘๔-๓๓๐๗

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ศธ ๐๕๒๔.๐๔/ 1592

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง
กรุงเทพฯ ๑๐๕๒๐

๒๗ เมษายน ๒๕๕๙

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน รศ.อุบลรัตน์ เพ็งสกลิต

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. ประกาศผลการพิจารณาหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์ จำนวน ๑ ฉบับ
๒. แบบสัมภาษณ์

ด้วย นางสาวอันชรี ไชยบุตร นักศึกษาระดับปริญญาเอก หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรม
ดุสิตบัณฑิต สาขาวิชาครุศาสตร์อุตสาหกรรม วิชาเอกการวิจัยและพัฒนาหลักสูตร สถาบัน
เทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาหลักสูตร
เสริมสร้างสำนักสากสำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ
การอาชีวศึกษา” โดยมี รศ.ดร. พิระวุฒิ สุวรรณจันทร์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.
ผดุงชัย ภูพัฒน์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม และได้รับอนุมัติหัวข้อและเค้าโครง
วิทยานิพนธ์แล้ว เมื่อวันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม จึงขอความ
อนุเคราะห์จากท่านให้ นางสาวอันชรี ไชยบุตร เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์กับท่านได้
จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาตและขอขอบคุณในความอนุเคราะห์ของท่านมา ณ
โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.ราตรี สิริพันธุ์)

รองคณบดี กำกับดูแลงานด้านวิชาการและบัณฑิตศึกษา
ปฏิบัติการแทนคณบดี

ส่วนสนับสนุนวิชาการ

โทร. ๐๒-๓๒๙-๘๐๐๐ ต่อ ๓๖๙๒

โทรสาร. ๐๒-๓๒๙-๘๔๓๖

ติดต่อนักศึกษา โทร.๐๙๑-๘๘๔-๓๓๐๗

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ศธ ๐๕๒๔.๐๔/ 1592

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง
กรุงเทพฯ ๑๐๕๒๐

๗ เมษายน ๒๕๕๙

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ดร.พรชัย สระศรีสุวรรณ

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. ประกาศผลการพิจารณาหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์ จำนวน ๑ ฉบับ
๒. แบบสัมภาษณ์

ด้วย นางสาวอันชรี ไชยบุตร นักศึกษาระดับปริญญาเอก หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรม
ดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาครุศาสตร์อุตสาหกรรม วิชาเอกการวิจัยและพัฒนาหลักสูตร สถาบัน
เทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาหลักสูตร
เสริมสร้างสำนักสากสำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ
การอาชีวศึกษา” โดยมี รศ.ดร. พิระวุฒิ สุวรรณจันทร์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.
ผดุงชัย ภูพัฒน์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม และได้รับอนุมัติหัวข้อและเค้าโครง
วิทยานิพนธ์แล้ว เมื่อวันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม จึงขอความ
อนุเคราะห์จากท่านให้ นางสาวอันชรี ไชยบุตร เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์กับท่านได้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาตและขอขอบคุณในความอนุเคราะห์ของท่านมา ณ
โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.ราตรี ศิริพันธ์)

รองคณบดี กำกับดูแลงานด้านวิชาการและบัณฑิตศึกษา
ปฏิบัติการแทนคณบดี

ส่วนสนับสนุนวิชาการ

โทร. ๐๒-๓๒๙-๘๐๐๐ ต่อ ๓๖๙๒

โทรสาร. ๐๒-๓๒๙-๘๔๓๖

ติดต่อนักศึกษา โทร.๐๙๑-๘๘๔-๓๓๐๗

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ศธ ๐๕๒๔.๐๔/ 1592

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง
กรุงเทพฯ ๑๐๕๒๐

๗ เมษายน ๒๕๕๙

เรื่อง ขออนุญาตให้นักศึกษาเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผศ.ดร.ณัฐกรรณ์ หลาวทอง

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. ประกาศผลการพิจารณาหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์ จำนวน ๑ ฉบับ
๒. แบบสัมภาษณ์

ด้วย นางสาวอันชรี ไชยบุตร นักศึกษาระดับปริญญาเอก หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรม
ดุสิตบัณฑิต สาขาวิชาครุศาสตร์อุตสาหกรรม วิชาเอกการวิจัยและพัฒนาหลักสูตร สถาบัน
เทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การพัฒนาหลักสูตร
เสริมสร้างสำนักสากสำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ
การอาชีวศึกษา" โดยมี รศ.ดร. พิระวุฒิ สุวรรณจันทร์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.
ผดุงชัย ภูพัฒน์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม และได้รับอนุมัติหัวข้อและเค้าโครง
วิทยานิพนธ์แล้ว เมื่อวันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม จึงขออนุญาต
อนุญาตให้ นางสาวอันชรี ไชยบุตร เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์กับท่านได้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาตและขอขอบคุณในความอนุเคราะห์ของท่านมา ณ
โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.ราตรี ศิริพันธ์)

รองคณบดี กำกับดูแลงานด้านวิชาการและบัณฑิตศึกษา
ปฏิบัติการแทนคณบดี

ส่วนสนับสนุนวิชาการ

โทร. ๐๒-๓๒๔-๘๐๐๐ ต่อ ๓๖๔๒

โทรสาร. ๐๒- ๓๒๔-๘๔๓๖

ติดต่อนักศึกษา โทร.๐๙๑-๘๘๔-๓๓๐๗

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ศธ ๐๕๒๔.๐๔/ 1592

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง
กรุงเทพฯ ๑๐๕๒๐

๒๗ เมษายน ๒๕๕๙

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน อาจารย์ประไพ ชิตีรัฐถา

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. ประกาศผลการพิจารณาหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์ จำนวน ๑ ฉบับ
๒. แบบสัมภาษณ์

ด้วย นางสาวอันชรี ไชยบุตร นักศึกษาระดับปริญญาเอก หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรม
ดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาครุศาสตร์อุตสาหกรรม วิชาเอกการวิจัยและพัฒนาหลักสูตร สถาบัน
เทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาหลักสูตร
เสริมสร้างสำนักสากลสำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ
การอาชีวศึกษา” โดยมี ร.ศ.ดร. พีระวุฒิ สุวรรณจันทร์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.
ผดุงชัย ภูพัฒน์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม และได้รับอนุมัติหัวข้อและเค้าโครง
วิทยานิพนธ์แล้ว เมื่อวันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม จึงขอความ
อนุเคราะห์จากท่านให้ นางสาวอันชรี ไชยบุตร เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์กับท่านได้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาตและขอขอบคุณในความอนุเคราะห์ของท่านมา ณ
โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.ราตรี ศิริพันธุ์)

รองคณบดี กำกับดูแลงานด้านวิชาการและบัณฑิตศึกษา
ปฏิบัติการแทนคณบดี

ส่วนสนับสนุนวิชาการ

โทร. ๐๒-๓๒๙-๘๐๐๐ ต่อ ๓๖๙๒

โทรสาร. ๐๒-๓๒๙-๘๔๓๖

ติดต่อนักศึกษา โทร.๐๙๑-๘๘๔-๓๓๐๗

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บันทึกข้อความ

หน่วยงาน คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สจล. ส่วนสนับสนุนวิชาการ โทร.3692
ที่ ศธ 0524.04 / 1592 วันที่ ๒๗ เมษายน 2559

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ดร.ฐิยาพร กันตารณวัฒน์

ด้วย นางสาวอันชรี ไชยบุตร นักศึกษาระดับปริญญาเอก หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรม
ดุขภูมบัณฑิต สาขาวิชาครุศาสตร์อุตสาหกรรม วิชาเอกการวิจัยและพัฒนาหลักสูตร สถาบัน
เทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาหลักสูตร
เสริมสร้างสำนักสากลสำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ
การอาชีวศึกษา” โดยมี รศ.ดร. พิระวุฒิ สุวรรณจันทร์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ
ดร. ผดุงชัย ภูพัฒน์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม และได้รับอนุมัติหัวข้อและเค้าโครง
วิทยานิพนธ์แล้ว เมื่อวันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม จึงขอความ
อนุเคราะห์จากท่านให้ นางสาวอันชรี ไชยบุตร เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์กับท่านได้
พร้อมกันนี้ได้แนบประกาศผลการพิจารณาหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์และแบบสัมภาษณ์มาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาตและขอขอบคุณในความอนุเคราะห์ของท่านมา ณ
โอกาสนี้ด้วย

Smit
(ดร.ราตรี ศิริพันธุ์)

รองคณบดี กำกับดูแลงานด้านวิชาการและบัณฑิตศึกษา
ปฏิบัติการแทนคณบดี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ศธ ๐๕๒๔.๐๔/ 1592

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง
กรุงเทพฯ ๑๐๕๒๐

✓ เมษายน ๒๕๕๙

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผศ.ดร.เลิศลักษณ์ กลิ่นหอม

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. ประกาศผลการพิจารณาหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์ จำนวน ๑ ฉบับ
๒. แบบสัมภาษณ์

ด้วย นางสาวอันชรี ไชยบุตร นักศึกษาระดับปริญญาเอก หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรม
ดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาครุศาสตร์อุตสาหกรรม วิชาเอกการวิจัยและพัฒนาหลักสูตร สถาบัน
เทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การพัฒนาหลักสูตร
เสริมสร้างสำนักสากสำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ
การอาชีวศึกษา" โดยมี รศ.ดร. พิระวุฒิ สุวรรณจันทร์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.
ผดุงชัย ภูพัฒน์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม และได้รับอนุมัติหัวข้อและเค้าโครง
วิทยานิพนธ์แล้ว เมื่อวันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม จึงขอความ
อนุเคราะห์จากท่านให้ นางสาวอันชรี ไชยบุตร เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์กับท่านได้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาตและขอขอบคุณในความอนุเคราะห์ของท่านมา ณ
โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.รัตรี ศิริพันธ์)

รองคณบดี กำกับดูแลงานด้านวิชาการและบัณฑิตศึกษา
ปฏิบัติการแทนคณบดี

ส่วนสนับสนุนวิชาการ

โทร. ๐๒-๓๒๙-๘๐๐๐ ต่อ ๓๖๙๒

โทรสาร. ๐๒-๓๒๙-๘๔๓๖

ติดต่อนักศึกษา โทร.๐๙๑๑-๘๘๔-๓๓๐๗

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บันทึกข้อความ

หน่วยงาน คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม ส่วนสนับสนุนวิชาการ โทร. 3692

ที่ ศธ 0524.04 / 4625

วันที่ 9 พฤศจิกายน 2559

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิประเมินแบบประเมินความสอดคล้องความเหมาะสมของหลักสูตร และแบบประเมินความพึงพอใจของหลักสูตร

เรียน รศ.ดร.ปรียาภรณ์ ตั้งคุณานันต์

ด้วย นางสาวอันชรี ไชยบุตร นักศึกษาระดับปริญญาเอก หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรม ดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาครุศาสตร์อุตสาหกรรม วิชาเอกการวิจัยและพัฒนาหลักสูตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาหลักสูตรเสริมสร้างสำนึกสากล สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา” โดยมี รศ.ดร.พีระวุฒิ สุวรรณจันทร์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.ผดุงชัย ภูพัฒน์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิประเมินแบบประเมินความสอดคล้องความเหมาะสมของหลักสูตรและแบบประเมินความพึงพอใจของหลักสูตรหาว่ามีเนื้อหาถูกต้องและเหมาะสมมากน้อยเพียงใด ซึ่งผลการประเมินของท่านจะช่วยให้งานวิจัย ของ นางสาวอันชรี ไชยบุตร มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น พร้อมกันนี้ได้แนบแบบประเมินความสอดคล้องความเหมาะสมของหลักสูตรและแบบประเมินความพึงพอใจของหลักสูตรแบบประเมินความสอดคล้องความเหมาะสมของหลักสูตรมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาและหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

(ดร.ราตรี ศิริพันธุ์)

รองคณบดีกำกับดูแลงานด้านวิชาการและบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติการแทนคณบดี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ศธ 0524.04/๒๕๕

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง
กรุงเทพฯ 10520

๑ พฤศจิกายน 2559

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจและประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรเสริมสร้างสำนักสากล

เรียน ดร.คัลดาว ปุณณานนท์

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรเสริมสร้างสำนักสากล

ด้วย นางสาวอันชรี ไชยนุต นักศึกษาระดับปริญญาเอก หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรม
ดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาครุศาสตร์อุตสาหกรรม วิชาเอกการวิจัยและพัฒนาหลักสูตร สถาบันเทคโนโลยี
พระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาหลักสูตรเสริมสร้าง
สำนักสากล สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการ
อาชีวศึกษา” โดยมี รศ.ดร.พีระวุฒิ สุวรรณจันทร์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ
ดร.ผดุงชัย กุฬพัฒน์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับ
เรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจและประเมินความเหมาะสมของหลักสูตร
เสริมสร้างสำนักสากลว่ามีเนื้อหาถูกต้องและเหมาะสมมากน้อยเพียงใด ซึ่งผลการตรวจและประเมิน
ของท่านจะช่วยให้งานวิจัย ของ นางสาวอันชรี ไชยนุต มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาและหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและ
ขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.ราตรี ศิริพันธุ์)

รองคณบดีกำกับดูแลงานด้านวิชาการและบัณฑิตศึกษา
ปฏิบัติการแทนคณบดี

ส่วนสนับสนุนวิชาการ

โทร. 02-329-8000 ต่อ 3692

โทรสาร. 02- 329-8436

ติดต่อนักศึกษา โทร. 091-884-3307

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ศธ 0524.04/4626

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง
กรุงเทพฯ 10520

๑ พฤศจิกายน 2559

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิประเมินแบบประเมินความสอดคล้องความเหมาะสมของหลักสูตร
และแบบประเมินความพึงพอใจของหลักสูตร

เรียน ดร.สิริพงศ์ เพชรนาค

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบประเมินความสอดคล้องความเหมาะสมของหลักสูตรและแบบประเมิน
ความพึงพอใจของหลักสูตร

ด้วย นางสาวอันชรี ไชยนุต นักศึกษาระดับปริญญาเอก หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรม
ดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาครุศาสตร์อุตสาหกรรม วิชาเอกการวิจัยและพัฒนาหลักสูตร สถาบัน
เทคโนโลยี พระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาหลักสูตร
เสริมสร้างสำนึกสากล สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ
การอาชีวศึกษา” โดยมี รศ.ดร.พีระวุฒิ สุวรรณจันทร์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ
ดร.ผดุงชัย ภูพัฒน์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับ
เรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิประเมินแบบประเมินความสอดคล้องความ
เหมาะสมของหลักสูตรและแบบประเมินความพึงพอใจของหลักสูตรว่ามีเนื้อหาถูกต้องและเหมาะสม
มากน้อยเพียงใด ซึ่งผลการตรวจและประเมินของท่านจะช่วยให้งานวิจัย ของ นางสาวอันชรี ไชยนุต
มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาและหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและ
ขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.ราตรี ศิริพันธุ์)

รองคณบดีกำกับดูแลงานด้านวิชาการและบัณฑิตศึกษา
ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

ส่วนสนับสนุนวิชาการ

โทร. 02-329-8000 ต่อ 3692

โทรสาร. 02-329-8436

ติดต่อนักศึกษา โทร. 091-884-3307

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ศธ 0524.04/4625

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง
กรุงเทพฯ 10520

9 พฤศจิกายน 2559

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิประเมินแบบประเมินความสอดคล้องความเหมาะสมของหลักสูตร
และแบบประเมินความพึงพอใจของหลักสูตร

เรียน ผศ.ดร.เลิศลักษณ์ กลิ่นหอม

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบประเมินความสอดคล้องความเหมาะสมของหลักสูตรและแบบประเมิน
ความพึงพอใจของหลักสูตร

ด้วย นางสาวอันชรี ไชยบุตร นักศึกษาระดับปริญญาเอก หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรม
ดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาครุศาสตร์อุตสาหกรรม วิชาเอกการวิจัยและพัฒนาหลักสูตร สถาบัน
เทคโนโลยี พระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาหลักสูตร
เสริมสร้างสำนักสกล สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ
การอาชีวศึกษา” โดยมี รศ.ดร.พีระวุฒิ สุวรรณจันทร์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ
ดร.ผดุงชัย ภูพัฒน์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับ
เรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิประเมินแบบประเมินความสอดคล้องความ
เหมาะสมของหลักสูตรและแบบประเมินความพึงพอใจของหลักสูตรว่ามีเนื้อหาถูกต้องและเหมาะสม
มากน้อยเพียงใด ซึ่งผลการตรวจและประเมินของท่านจะช่วยให้งานวิจัย ของ นางสาวอันชรี ไชยบุตร
มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาและหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและ
ขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.รัตรี ศรีพันธุ์)

รองคณบดีกำกับดูแลงานด้านวิชาการและบัณฑิตศึกษา
ปฏิบัติการแทนคณบดี

ส่วนสนับสนุนวิชาการ

โทร. 02-329-8000 ต่อ 3692

โทรสาร. 02-329-8436

ติดต่อนักศึกษา โทร. 091-884-3307

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ศธ 0524.04/4625

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง
กรุงเทพฯ 10520

๑ พฤศจิกายน 2559

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิประเมินแบบประเมินความสอดคล้องความเหมาะสมของหลักสูตร และแบบประเมินความพึงพอใจของหลักสูตร

เรียน ดร.ชาญชัย วงศ์สิริสวัสดิ์

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบประเมินความสอดคล้องความเหมาะสมของหลักสูตรและแบบประเมิน ความพึงพอใจของหลักสูตร

ด้วย นางสาวอันชรี ไชยบุตร นักศึกษาระดับปริญญาเอก หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรม ดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาครุศาสตร์อุตสาหกรรม วิชาเอกการวิจัยและพัฒนาหลักสูตร สถาบันเทคโนโลยี พระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การพัฒนาหลักสูตร เสริมสร้างสำนักสากล สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การอาชีวศึกษา" โดยมี รศ.ดร.พีระวุฒิ สุวรรณจันทร์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.ผดุงชัย ภูพัฒน์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับ เรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิประเมินแบบประเมินความ สอดคล้องความ เหมาะสมของหลักสูตรและแบบประเมินความพึงพอใจของหลักสูตรว่ามีเนื้อหาถูกต้องและเหมาะสม มากน้อยเพียงใด ซึ่งผลการตรวจและประเมินของท่านจะช่วยให้งานวิจัย ของ นางสาวอันชรี ไชยบุตร มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาและหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและ ขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

Smr M
(ดร.ราตรี ศิริพันธ์)

รองคณบดีกำกับดูแลงานด้านวิชาการและบัณฑิตศึกษา
ปฏิบัติกรแทนคณบดี

ส่วนสนับสนุนวิชาการ

โทร. 02-329-8000 ต่อ 3692

โทรสาร. 02- 329-8436

ติดต่อนักศึกษา โทร. 091-884-3307

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ศธ 0524.04/ 4625

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง
กรุงเทพฯ 10520

๑ พฤศจิกายน 2559

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจและประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรเสริมสร้างสำนึกสากล
เรียน ผศ.ดร.วิเชียร อินทรสมพันธ์
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรเสริมสร้างสำนึกสากล

ด้วย นางสาวอันชรี ไชยนุต นักศึกษาระดับปริญญาเอก หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรม
ดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาครุศาสตร์อุตสาหกรรม วิชาเอกการวิจัยและพัฒนาหลักสูตร สถาบันเทคโนโลยี
พระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาหลักสูตรเสริมสร้าง
สำนึกสากล สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการ
อาชีวศึกษา” โดยมี รศ.ดร.พีระวุฒิ สุวรรณจันทร์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ
ดร.ผดุงชัย กุทัพนัน เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับ
เรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจและประเมินความเหมาะสมของหลักสูตร
เสริมสร้างสำนึกสากลว่ามีเนื้อหาถูกต้องและเหมาะสมมากน้อยเพียงใด ซึ่งผลการตรวจและประเมิน
ของท่านจะช่วยให้งานวิจัย ของ นางสาวอันชรี ไชยนุต มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาและหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและ
ขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.ราตรี ศิริพันธุ์)

รองคณบดีกำกับดูแลงานด้านวิชาการและบัณฑิตศึกษา
ปฏิบัติกรแทนคณบดี

ส่วนสนับสนุนวิชาการ

โทร. 02-329-8000 ต่อ 3692

โทรสาร. 02- 329-8436

ติดต่อนักศึกษา โทร. 091-884-3307

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บันทึกข้อความ

หน่วยงาน คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม ส่วนสนับสนุนวิชาการ โทร. 3692

ที่ ศธ 0524.04 / 4625 วันที่ 9 พฤศจิกายน 2559

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจและประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรเสริมสร้างสำนึกสากล

เรียน ผศ.ดร.อัคพงษ์ สุขมาตย์

ด้วย นางสาวอันชรี ไชยบุตร นักศึกษาระดับปริญญาเอก หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรม
ดุขภูมบัณฑิต สาขาวิชาครุศาสตร์อุตสาหกรรม วิชาเอกการวิจัยและพัฒนาหลักสูตร สถาบัน
เทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาหลักสูตร
เสริมสร้างสำนึกสากล สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ
การอาชีวศึกษา” โดยมี รศ.ดร.พีระวุฒิ สุวรรณจันทร์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ
ดร.ผดุงชัย ภูพัฒน์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม พิจารณาแล้ว
เห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็น
ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรเสริมสร้างสำนึกสากลว่ามีเนื้อหาถูกต้องและ
เหมาะสมมากน้อยเพียงใด ซึ่งผลการตรวจและประเมินของท่านจะช่วยให้งานวิจัย ของ นางสาวอันชรี
ไชยบุตร มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น พร้อมกันนี้ได้แนบบแบบประเมินความเหมาะสมของหลักสูตร
เสริมสร้างสำนึกสากลมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาและหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและ
ขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

Smm N
(ดร.ราตรี ศิริพันธุ์)

รองคณบดีกำกับดูแลงานด้านวิชาการและบัณฑิตศึกษา
ปฏิบัติกรแทนคณบดี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ศธ 0524.04/4625

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง
กรุงเทพฯ 10520

๑ พฤศจิกายน 2559

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจและประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรเสริมสร้างสำนึกสากล
เรียน ดร.ธีรยุทธ รัชชะ
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรเสริมสร้างสำนึกสากล

ด้วย นางสาวอันชรี ไชยนุต นักศึกษาระดับปริญญาเอก หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรม
ดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาครุศาสตร์อุตสาหกรรม วิชาเอกการวิจัยและพัฒนาหลักสูตร สถาบันเทคโนโลยี
พระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาหลักสูตรเสริมสร้าง
สำนึกสากล สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการ
อาชีวศึกษา” โดยมี รศ.ดร.พีระวุฒิ สุวรรณจันทร์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ
ดร.ผดุงชัย ภูพัฒน์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับ
เรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจและประเมินความเหมาะสมของหลักสูตร
เสริมสร้างสำนึกสากลว่ามีเนื้อหาถูกต้องและเหมาะสมอย่างน้อยเพียงใด ซึ่งผลการตรวจและประเมิน
ของท่านจะช่วยให้งานวิจัย ของ นางสาวอันชรี ไชยนุต มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาและหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและ
ขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.ราตรี ศิริพันธุ์)

รองคณบดีกำกับดูแลงานด้านวิชาการและบัณฑิตศึกษา
ปฏิบัติการแทนคณบดี

ส่วนสนับสนุนวิชาการ
โทร. 02-329-8000 ต่อ 3692
โทรสาร. 02- 329-8436
ติดต่อนักศึกษา โทร. 091-884-3307

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ศธ 0524.04/4625

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง
กรุงเทพฯ 10520

๑ พฤศจิกายน 2559

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจและประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรเสริมสร้างสำนึกสากล
เรียน ดร.นิติ นาชิต

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรเสริมสร้างสำนึกสากล

ด้วย นางสาวอันชรี ไชยบุตร นักศึกษาระดับปริญญาเอก หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรม
ดุสิตบัณฑิต สาขาวิชาครุศาสตร์อุตสาหกรรม วิชาเอกการวิจัยและพัฒนาหลักสูตร สถาบันเทคโนโลยี
พระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การพัฒนาหลักสูตรเสริมสร้าง
สำนึกสากล สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการ
อาชีวศึกษา" โดยมี ร.ศ.ดร.พีระวุฒิ สุวรรณจันทร์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ
ดร.ผดุงชัย ภูพัฒน์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับ
เรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจและประเมินความเหมาะสมของหลักสูตร
เสริมสร้างสำนึกสากลว่ามีเนื้อหาถูกต้องและเหมาะสมมากน้อยเพียงใด ซึ่งผลการตรวจและประเมิน
ของท่านจะช่วยให้งานวิจัย ของ นางสาวอันชรี ไชยบุตร มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาและหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและ
ขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.ราตรี ศิริพันธ์)

รองคณบดีกำกับดูแลงานด้านวิชาการและบัณฑิตศึกษา
ปฏิบัติกรแทนคณบดี

ส่วนสนับสนุนวิชาการ
โทร. 02-329-8000 ต่อ 3692
โทรสาร. 02- 329-8436
ติดต่อนักศึกษา โทร. 091-884-3307

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ศร 0524.04/ 4790

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง
กรุงเทพฯ 10520

1๕ พฤศจิกายน 2559

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจและประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรเสริมสร้างสำนึกสากล

เรียน คณบดีคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรเสริมสร้างสำนึกสากล

ด้วย นางสาวอันชรี ไชยนุด นักศึกษาระดับปริญญาเอก หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรม
ดุขภูมบัณฑิต สาขาวิชาครุศาสตร์อุตสาหกรรม วิชาเอกการวิจัยและพัฒนาหลักสูตร สถาบันเทคโนโลยี
พระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การพัฒนาหลักสูตรเสริมสร้าง
สำนึกสากล สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการ
อาชีวศึกษา" โดยมี รศ.ดร.พีระวุฒิ สุวรรณจันทร์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ
ดร.ผดุงชัย ภูพัฒน์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม พิจารณาแล้วเห็นว่า ดร.สุรวีร์ เพียรเพชรเลิศ เป็นผู้มีความรู้
ความสามารถในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญ ดร.สุรวีร์ เพียรเพชรเลิศ เป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจ
และประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรเสริมสร้างสำนึกสากล ของ นางสาวอันชรี ไชยนุด

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาและหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและ
ขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.ราตรี ศิริพันธ์)

รองคณบดี กำกับดูแลงานด้านวิชาการและบัณฑิตศึกษา
ปฏิบัติการแทนคณบดี

ส่วนสนับสนุนวิชาการ

โทร. 02-329-8000 ต่อ 3692

โทรสาร. 02- 329-8436

ติดต่อนักศึกษา โทร.091-884-3307

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ศธ 0524.04/4625

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง
กรุงเทพฯ 10520

พุดจิกายน 2559

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจและประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรเสริมสร้างสำนึกสากล
เรียน ดร.สุรวิทย์ เพียรเพชรเลิศ

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรเสริมสร้างสำนึกสากล

ด้วย นางสาวอินชรี ไชยนุต นักศึกษาระดับปริญญาเอก หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรม
ดุขุภักดิ์บัณฑิต สาขาวิชาครุศาสตร์อุตสาหกรรม วิชาเอกการวิจัยและพัฒนาหลักสูตร สถาบันเทคโนโลยี
พระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาหลักสูตรเสริมสร้าง
สำนึกสากล สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการ
อาชีวศึกษา” โดยมี รศ.ดร.ทีระวุฒิ สุวรรณจันทร์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ
ดร.ผดุงชัย ภูพัฒน์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับ
เรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจและประเมินความเหมาะสมของหลักสูตร
เสริมสร้างสำนึกสากลว่ามีเนื้อหาถูกต้องและเหมาะสมมากน้อยเพียงใด ซึ่งผลการตรวจและประเมิน
ของท่านจะช่วยให้งานวิจัย ของ นางสาวอินชรี ไชยนุต มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาและหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและ
ขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.ราตรี ศิริพันธ์)

รองคณบดีกำกับดูแลงานด้านวิชาการและบัณฑิตศึกษา
ปฏิบัติการแทนคณบดี

ส่วนสนับสนุนวิชาการ

โทร. 02-329-8000 ต่อ 3692

โทรสาร. 02- 329-8436

ติดต่อนักศึกษา โทร. 091-884-3307

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ศธ 0524.04/ 1725

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณ
ทหารลาดกระบัง ถนนฉลองกรุง
เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

19 พฤษภาคม 2560

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบและประเมินแบบประเมินประชาพิจารณ์หลักสูตรเสริมสร้างสำนึกสากล
เรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบประเมินประชาพิจารณ์หลักสูตรเสริมสร้างสำนึกสากล

ด้วย นางสาวอันชรี ไชยบุตร นักศึกษาระดับปริญญาเอก หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาครุศาสตร์อุตสาหกรรม วิชาเอกการวิจัยและพัฒนาหลักสูตร สถาบันเทคโนโลยี พระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาหลักสูตรเสริมสร้างสำนึกสากล สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา” โดยมี รศ.ดร.พีระวุฒิ สุวรรณจันทร์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.ผดุงชัย ภูพัฒน์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบและประเมินแบบประเมินประชาพิจารณ์หลักสูตรเสริมสร้างสำนึกสากลว่ามีเนื้อหาถูกต้องและเหมาะสมมากน้อยเพียงใด ซึ่งผลการตรวจสอบและประเมินของท่านจะช่วยให้งานวิจัย ของ นางสาวอันชรี ไชยบุตร มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาและหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

Smr. Ahn
(ดร.ราตรี ศิริพันธุ์)

รองคณบดีกำกับดูแลงานด้านวิชาการและบัณฑิตศึกษา
ปฏิบัติการแทนคณบดี

ส่วนสนับสนุนวิชาการ
โทร. 02-329-8000 ต่อ 3692
โทรสาร. 02- 329-8436
ติดต่อนักศึกษา โทร. 091-884-3307

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผู้ทรงคุณวุฒิในการแบบประชาพิจารณ์หลักสูตรเสริมสร้างสำนักสากลสำหรับนักเรียน
ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

ดร.นิติ นาชิต	ผู้อำนวยการ	วิทยาลัยเทคนิคจุฬาภรณ์ (ลาดขวาง)
นางสาวฉันทนา โพธิ์ศรีประเสริฐ	ผู้อำนวยการ	วิทยาลัยเทคนิคกาญจนา ภิเษกมหานคร
นายจิรพงศ์ ร่มเงิน	รองผู้อำนวยการ	วิทยาลัยสารพัดช่างตราด
นายสิริสมัย เย็นรัมย์	รองผู้อำนวยการ	วิทยาลัยเทคนิคตราด
ดร.สิริพงศ์ เพชรนาค	รองผู้อำนวยการ	วิทยาลัยการอาชีพไชยา
ดร.ประดิษฐ์ ฮกทา	รองผู้อำนวยการ	วิทยาลัยเทคนิคสตั๊ท
นายอรรถกฤต อินทะโย	รองผู้อำนวยการ	วิทยาลัยเทคนิคเชียงใหม่
ดร.ทวีวัฒน์ รื่นรวย	รองผู้อำนวยการ	วิทยาลัยเทคนิคนครสวรรค์
ดร.อนุวัฒน์ ทองสกุล	รองผู้อำนวยการ	วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี พังงา
นายอรุณ เกลื่อนพันธ์	รองผู้อำนวยการ	วิทยาลัยการอาชีพบางสะพาน
นายสมพิศ เทียนพัก	รองผู้อำนวยการ	วิทยาลัยเทคนิคสุโขทัย
นายพิชิต วงศ์คำ	รองผู้อำนวยการ	วิทยาลัยเทคนิคบุรีรัมย์
นายประเสริฐ พรหมเฝ้า	รองผู้อำนวยการ	วิทยาลัยเทคนิคเวียงป่าเป้า
นายสหชาติ วงษ์เจริญ	รองผู้อำนวยการ	วิทยาลัยการอาชีพกาญจนา ภิเษกหนองจอก
นายราชันย์ อุทัย	รองผู้อำนวยการ	วิทยาลัยพัฒนวิชาการบางนา
ดร.สุรพงษ์ เอ็มอุทัย	นักทรัพยากรบุคคล ชำนาญการพิเศษ	สำนักพัฒนาสมรรถนะครูและ บุคลากรอาชีวศึกษา
ดร.พรชัย สระศรีสุวรรณ	ครู	วิทยาลัยเทคโนโลยีและ อุตสาหกรรมการต่อเรือ นครศรีธรรมราช
อาจารย์ประไพ ชิตรัฐธำ	ครู	วิทยาลัยเทคนิคระยอง
อาจารย์เกษม วนาภรณ์	ครู	วิทยาลัยสารพัดช่าง นครราชสีมา
อาจารย์อุษา พัดเจริญ	ครู	วิทยาลัยการอาชีพนวมินทรา ชูทิศ
อาจารย์สกล หุ่นงาม	ครู	วิทยาลัยเทคนิคศรีสะเกษ
อาจารย์คำรณ เพ็ญทอง	ครู	วิทยาลัยเทคนิคสมุทรปราการ
อาจารย์เกษมสุข ศุภกุลวัฒนา	ครู	วิทยาลัยเทคนิคเชียงใหม่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผู้ทรงคุณวุฒิในการแบบประชาพิจารณ์หลักสูตรเสริมสร้างสำนึกสากลสำหรับนักเรียน
ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

อาจารย์คมสันต์ พรหมศร	ครู	วิทยาลัยอาชีวศึกษาสุพรรณบุรี
อาจารย์เนาวรัตน์ ทองโสภิต	ครู	วิทยาลัยเทคนิคลพบุรี
อาจารย์มงคล บุญกว้าง	ครู	วิทยาลัยพัฒนวิชาการธนบุรี
อาจารย์สรารุช เรืองขจิต	ครู	วิทยาลัยสารพัดช่างตราด
อาจารย์ภัทราดา พร้อมพัฒนวิวัฒนา	ครู	วิทยาลัยเทคนิคสัตหีบ
ดร.วสันต์ ภูริศมี	ครู	วิทยาลัยเทคนิคกาญจนาภิเษก มหานคร
อาจารย์ไพโรจน์ พอใจ	ครู	วิทยาลัยเทคนิคน่าน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาคผนวก ค
ตัวอย่างหลักสูตรเสริมสร้างสำนึกสากล สำหรับนักเรียนระดับ
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หลักสูตรเสริมสร้างสำนึกสากล สำหรับนักเรียนระดับ ประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

ความเป็นมาและความสำคัญของหลักสูตร

การขับเคลื่อนของโลกาภิวัตน์ในช่วงสองทศวรรษที่ผ่านมาได้ส่งผลให้โลกอยู่ในภาวะไร้พรมแดนที่ผู้คนในโลกก็ต่างล้วนมีชะตาชีวิตเกี่ยวข้องกันมากขึ้น และนำไปสู่ยุคแห่งการจัดระเบียบใหม่ทั้งทางเศรษฐกิจ สังคม การเมืองระหว่างประเทศ โดยเฉพาะการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจสู่ระบบตลาดเสรี การพัฒนาจึงมีมิติเศรษฐกิจและการค้าพาณิชย์เป็นตัวนำ แต่การขาดกลไกทางสังคมในการกำกับ ได้ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจ การเมือง สังคมและวัฒนธรรมเป็นอย่างมาก และก่อให้เกิดปัญหาการจตุรทรพยากรอย่างไม่เป็นธรรม นำไปสู่ปัญหาสถานะแวดล้อมที่ทวีความรุนแรงขึ้น ในขณะที่เดียวกันก็ทำให้เกิดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจและสังคมโดยเฉพาะในกลุ่มเด็ก สตรีและชนกลุ่มน้อย ตลอดจนความเสี่ยงต่างๆที่สืบเนื่องจากหลายๆ กรณีจนกระทั่งกลายเป็นประเด็นปัญหาพรมแดน ซึ่งโครงสร้างและกระบวนการพัฒนาเช่นนี้ผลักดันให้เกิดการอพยพเคลื่อนย้ายแรงงานทั้งภายในประเทศและระหว่างประเทศ ที่สะท้อนถึงปัญหาสิทธิมนุษยชน ปัญหาอคติทางชาติพันธุ์และความยุติธรรมทางสังคม

เพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาเพื่อสำนึกสากลให้เกิดขึ้นในสังคมไทย โดยเฉพาะการจัดการศึกษาให้กับกลุ่มเยาวชนในช่วงวัยรุ่นหรือเยาวชนที่กำลังศึกษาในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ การเรียนอาชีวศึกษามักถูกมองว่าเป็น “การศึกษาชั้นสอง” เพราะเป็นที่รู้กันดีว่านักเรียนอาชีวศึกษาส่วนใหญ่ มาจากครอบครัวที่มีฐานะปานกลาง ส่งผลให้ชีวิตความเป็นอยู่อาจมีคุณภาพชีวิตที่ดีไม่มากนัก พฤติกรรมของเด็กอาชีวะ มีทั้งด้านมืดและด้านสว่าง จึงไม่ควรมองด้านเดียว หากด้านสว่างพวกเขามีมาก ก็ควรส่งเสริมสนับสนุนให้เต็มที่ ส่วนด้านมืดก็ไม่ควรนิ่งเฉย ต้องจุดให้ขึ้นจากสถานะตรงนั้นให้ได้ ซึ่งปัญหาที่เกิดขึ้นอาจเกิดจากองค์ประกอบหลายอย่าง เริ่มตั้งแต่ครอบครัว สังคม และสิ่งแวดล้อมอื่นๆ ที่ชักนำพวกเขาไป หากจะแก้ที่ต้นเหตุ ครอบครัว ครู และสังคม ต้องร่วมมือกันประกอบกับสถานศึกษามีโรงงานที่มีสภาพเหมือนกับเป็นสถานประกอบการ หรือโรงงานอุตสาหกรรม มีเครื่องจักรที่เป็นอันตราย มีการฝึกขั้นพื้นฐานที่ผู้เรียนต้องมีร่างกายพร้อมและแข็งแรงนอกจากนี้ ยังมีปัจจัยเสี่ยงด้านอื่นๆ นักเรียนอาชีวะ อยู่ในช่วงการเปลี่ยนแปลงทั้งร่างกายและจิตใจก่อให้เกิดปัญหาการทะเลาะวิวาท ที่ตกเป็นข่าวบนหน้าหนึ่งทางหน้าหนังสือพิมพ์บ่อยครั้งรวมถึงปัญหาการก้าวเข้าไปเป็นกลุ่มเสี่ยงด้านยาเสพติด ชู้สาว และการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร จากปัจจัยดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่า ทั้งผู้เรียนอาชีวศึกษา มีความเสี่ยงต่อการขาดสุขภาพ หรือขาดการมีคุณภาพชีวิตที่ดี ด้วยเหตุนี้ เพื่อมุ่งเน้นการเสริมสร้างสุขภาพพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียน ให้มาเรียนอย่างมีความสุข ทั้งด้านกาย จิตใจ สังคม สติปัญญา และสิ่งแวดล้อม เพื่อเตรียมความพร้อมเด็กให้เข้าสู่สังคม โดยมีความรู้ความเข้าใจมีทักษะการคิดวิเคราะห์เกี่ยวกับการยอมรับความหลากหลายทางวัฒนธรรม การใส่ใจต่อประเด็นปัญหาโลก การพึ่งพาอาศัยและอยู่ร่วมกันโดยสันติ การเป็นสมาชิกพลโลกและมีคุณลักษณะเจตคติที่ดีต่อสำนึกสากล ตระหนักถึงคุณธรรมจริยธรรมในการดำรงชีวิตที่ถูกต้องดีงามในฐานะพลเมืองที่ดีของโลก มีทักษะความรู้วิชาชีพ มีจิตใจที่มั่นคง ที่สำคัญต้องมีทักษะ

เอกสารนี้เป็นเอกสารสงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ด้านการดำเนินชีวิตและในขณะนี้ สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษามุ่งมั่นในการบริหารการจัดการอาชีวศึกษาและฝึกอบรมวิชาชีพเพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนให้มีสมรรถนะวิชาชีพก้าวสู่ประชาคมอาเซียน คือ พัฒนาคนอาชีวศึกษาในทุกระดับด้านการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน , พัฒนาระบบเครือข่ายความร่วมมือการจัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษานานาชาติในระดับอาเซียนและภูมิภาค , จัดการอาชีวศึกษาและฝึกอบรมวิชาชีพให้มีสมรรถนะตรงตามสาขาวิชาชีพสอดคล้องกับความต้องการและ เป็นไปตามมาตรฐานของประชาคมอาเซียน , ส่งเสริมการเรียนรู้ในด้านศิลปะและการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมในอาเซียน

หลักสูตรเสริมสร้างสำนึกสากล สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เป็นหลักสูตรที่เน้นการพัฒนาผู้เรียนในระดับชั้น ปวช. มีเป้าหมายให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการคิด มีทักษะการคิดวิเคราะห์และเจตคติที่ดีต่อสำนึกสากล การยอมรับความหลากหลายทางวัฒนธรรม มีความรู้สึกชื่นชมและเห็นคุณค่าของวัฒนธรรมอื่น ๆ ไม่มองว่าวัฒนธรรมตนเองเป็นวัฒนธรรมที่ดีที่สุดเพียงอย่างเดียว สนใจเรียนรู้ในประเด็นต่างๆ ทางวัฒนธรรมหรือภาษาต่างประเทศ มีความต้องการที่จะติดต่อสัมพันธ์กับคนต่างชาติหรือต่างวัฒนธรรม การใส่ใจประเด็นปัญหาโลก มีความรู้สึกใส่ใจและตระหนักถึงปัญหาที่เกิดขึ้นในโลกทั้งประเด็นปัญหาที่ประสบอยู่ในปัจจุบันและปัญหาที่จะเกิดขึ้นในอนาคตโดยเฉพาะการใช้ทรัพยากรและการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม การพึ่งพาอาศัยและอยู่ร่วมกันโดยสันติ มีความรู้สึกเห็นคุณค่าของการอยู่ร่วมกัน ที่ต้องมีการพึ่งพาอาศัย ร่วมมือ และเข้าไปช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และเห็นความสำคัญของการอยู่ร่วมกันโดยสันติ การเป็นสมาชิกพลโลก มีความรู้สึกที่เห็นว่าตนเองมีฐานะเป็นสมาชิกหนึ่งในสังคมโลก นอกเหนือจากการเป็นสมาชิกของสังคมและประเทศของตน ปฏิบัติตามหน้าที่พลเมืองที่ดี มีความเห็นว่ามีมนุษยทุกชาติ ทุกภาษามีความเสมอภาคกัน มีศักดิ์ศรีความเป็นคนเท่าเทียมกัน รู้สึกเห็นคุณค่าเพื่อนมนุษย์ และเคารพในสิทธิและเสรีภาพของมนุษย์คนอื่น ๆ เน้นให้ผู้เรียนพัฒนากระบวนการคิด ทักษะที่ดี มีการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง

จุดมุ่งหมายของหลักสูตร

หลักสูตรเสริมสร้างสำนึกสากล สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจ ทักษะ และคุณธรรมจริยธรรม ดังนี้

1. มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความสำคัญ การยอมรับความหลากหลายทางวัฒนธรรม การใส่ใจต่อประเด็นปัญหาโลก การพึ่งพาอาศัยและอยู่ร่วมกันโดยสันติ การเป็นสมาชิกพลโลก
2. มีทักษะการคิดวิเคราะห์เกี่ยวกับการยอมรับความหลากหลายทางวัฒนธรรม การใส่ใจต่อประเด็นปัญหาโลก การพึ่งพาอาศัยและอยู่ร่วมกันโดยสันติ การเป็นสมาชิกพลโลก
3. มีคุณลักษณะเจตคติที่ดีต่อสำนึกสากล ตระหนักถึงคุณธรรมจริยธรรมในการดำรงชีวิตที่ถูกต้องดีงามในฐานะพลเมืองที่ดีของโลก

โครงสร้างของหลักสูตร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หลักสูตรเสริมสร้างสำนึกสากล สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัด
สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา แบ่งโครงสร้างของหลักสูตรออกเป็น 4 หน่วยการเรียนรู้
ใช้เวลาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 18 ชั่วโมง ดังนี้

หน่วยที่	เนื้อหา	จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม	จำนวนชั่วโมง
1. การยอมรับ ความหลากหลาย ทางวัฒนธรรม	1.1) การพัฒนาตน	1. อธิบายความสำคัญของการพัฒนาตนได้ 2. อธิบายแนวคิดในการพัฒนาตนได้ 3. ปฏิบัติตนในการพัฒนาตนเองได้	1
	1.2) การนำหลักธรรม มาใช้ในการดำรงชีวิต	1. อธิบายหลักธรรมที่พื้ง นำมาปฏิบัติในชีวิตประจำวันได้ 2. นำหลักธรรมไปปฏิบัติใน ชีวิตประจำวันได้ 3. ปฏิบัติตนตามหลักธรรม ในการดำรงชีวิตได้	1
	1.3) ความหลากหลาย ทางวัฒนธรรม	1. อธิบายความหมาย เกี่ยวกับวัฒนธรรมได้ 2. ระบุประเภทของ วัฒนธรรมได้ 3. อธิบายศัพท์ทาง วัฒนธรรมต่างๆ ได้ 4. ปฏิบัติตนตามวิถีการ ดำเนินชีวิตรสนิยมและ วัฒนธรรมในประเทศต่างๆได้	1
	1.4) ไลฟ์สไตล์ รสนิยมและวัฒนธรรมของ คนประเทศต่างๆ ใน อาเซียน	1. อธิบายไลฟ์สไตล์รสนิยม และวัฒนธรรมของคนประเทศ กลุ่มอาเซียนได้ 2. เปรียบเทียบไลฟ์สไตล์ รสนิยมและวัฒนธรรมของคน ประเทศกลุ่มอาเซียนได้ 3. จำแนกไลฟ์สไตล์ รสนิยมและวัฒนธรรมของคน ประเทศกลุ่มอาเซียนได้ 4. ปฏิบัติตนตามสไตล์ รสนิยมและวัฒนธรรมของคน ประเทศกลุ่มอาเซียนได้	1

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หน่วยที่	เนื้อหา	จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม	จำนวนชั่วโมง
	1.5) ศิลปวัฒนธรรมและประเพณี	1. อธิบายศิลปวัฒนธรรมและประเพณีของประเทศในกลุ่มอาเซียนได้ 2. เปรียบเทียบศิลปวัฒนธรรมและประเพณีของประเทศในกลุ่มอาเซียนได้ 3. จำแนกศิลปวัฒนธรรมและประเพณีของประเทศในกลุ่มอาเซียนได้ 4. ปฏิบัติตนตามศิลปวัฒนธรรมและประเพณีของประเทศในกลุ่มอาเซียนได้	1
2. การใส่ใจต่อประเด็นปัญหาโลก	2.1) การเปลี่ยนแปลงทางธรรมชาติในโลก	1. อธิบายภาวะโลกร้อนได้ 2. อภิปรายการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศได้ 3. ปฏิบัติช่วยกันรณรงค์รักษาภาวะโลกร้อน	
	2.2) วิกฤตการณ์ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในภูมิภาคต่างๆของโลก	1. อธิบายวิกฤตการณ์เกี่ยวกับที่ดินและทรัพยากรดินได้ 2. อภิปรายวิกฤตการณ์ทรัพยากรน้ำได้ 3. สรุปลักษณะเกี่ยวกับแร่และพลังงานได้ 4. ปฏิบัติตนช่วยกันประหยัดพลังงานไฟฟ้าและทรัพยากร	1
	2.3) การแก้ไขปัญหาวิกฤตการณ์ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในภูมิภาคต่างๆของโลก	1. อธิบายบทบาทขององค์การสหประชาชาติในการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมโลกได้ 2. อธิบายกฎหมายระหว่างประเทศในการแก้ไขวิกฤตการณ์รายการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้ 3. ปฏิบัติตนเพื่อแก้ไขวิกฤตการณ์รายการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้	1

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หน่วยที่	เนื้อหา	จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม	จำนวนชั่วโมง
	2.4) การโดนคุกคามทางสื่อออนไลน์	<ol style="list-style-type: none"> 1. บรรยายรูปแบบ Cyberbullying ได้ 2. อธิบายสาเหตุของการเกิด Cyberbullying ได้ 3. อธิบายเหตุผลบุคคลที่มีอัตราการเสี่ยง Cyberbullying ได้ 4. แก้ปัญหาผลกระทบจาก Cyberbullying ได้ 5. อภิปรายวิธีป้องกัน Cyberbullying ได้ 6. ปฏิบัติตนให้พ้นภัยคุกคามจากสื่อออนไลน์ 	1
3. การพึ่งพาอาศัยและอยู่ร่วมกันโดยสันติ	3.1) การอยู่ร่วมกับผู้อื่นโดยสันติ	<ol style="list-style-type: none"> 1. อธิบายแนวทางปฏิบัติตนในการอยู่ร่วมกับผู้อื่นโดยสันติได้ 2. ปฏิบัติตนในการอยู่ร่วมกับผู้อื่นโดยสันติได้ 	1
	3.2) การอยู่ร่วมกันโดยสันติและพึ่งพาซึ่งกันและกัน	<ol style="list-style-type: none"> 1. อธิบายแนวทางปฏิบัติตนในการอยู่ร่วมกับผู้อื่นโดยสันติและพึ่งพาซึ่งกันและกันได้ 2. ปฏิบัติตนในการอยู่ร่วมกับผู้อื่นโดยสันติและพึ่งพาซึ่งกันและกันได้ 	1
	3.3) การจัดการความขัดแย้งด้วยสันติวิธีในสังคมโลก	<ol style="list-style-type: none"> 1. อธิบายความหมายการจัดการความขัดแย้งด้วยสันติวิธีในสังคมโลกได้ 2. อธิบายการแก้ปัญหาความขัดแย้งด้วยสันติวิธีได้ 3. ปฏิบัติตนลดปัญหาความขัดแย้งด้วยสันติวิธี 	1
	3.4) การลดปัญหาความขัดแย้ง	<ol style="list-style-type: none"> 1. อธิบายเหตุผลการลดปัญหาความขัดแย้งได้ 2. อธิบายสาเหตุของความขัดแย้งได้ 3. อธิบายแนวทางแก้ปัญหาความขัดแย้งด้วยสันติ 	1

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หน่วยที่	เนื้อหา	จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม	จำนวนชั่วโมง
		วิธีได้ 4. ปฏิบัติตนเพื่อลดปัญหาความขัดแย้งได้	
	3.5) ความเหมือนและความแตกต่างระหว่างบุคคล	1. จำแนกความเหมือนและความแตกต่างระหว่างบุคคลได้ 2. ปฏิบัติตามแนวทางการอยู่ร่วมกับผู้อื่นที่แตกต่างได้	1
	3.6) การอยู่ร่วมกันในสังคมที่มีความหลากหลาย	1. ปฏิบัติตนในการอยู่ร่วมกันได้ 2. ปฏิบัติตามแนวทางการอยู่ร่วมกันในสังคมที่มีความหลากหลายได้	1
4. การเป็นสมาชิกพลโลก	4.1) พลเมืองดีของประเทศชาติและสังคมโลก	1. อธิบายความหมายพลเมืองดีของประเทศชาติและสังคมโลกได้ 2. ปฏิบัติตนตามคุณลักษณะของพลเมืองดีได้ 3. ระบุคุณลักษณะของคนไทยที่เป็นพลเมืองดีได้ 4. อธิบายความสำคัญของพลเมืองดีได้ 5. อธิบายหลักการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีได้	1
	4.2) สิทธิมนุษยชน	1. อธิบายความหมายสิทธิมนุษยชนได้ 2. อธิบายหลักการสำคัญของสิทธิมนุษยชนได้ 3. อธิบายหลักสิทธิมนุษยชนของสหประชาชาติได้ 4. อธิบายหลักสิทธิมนุษยชนของไทยได้ 5. อภิปรายองค์การระหว่างประเทศที่มีบทบาทการรักษาสหประชาชาติได้ 6. ปฏิบัติตนตามหลักสิทธิมนุษยชนของสหประชาชาติได้	1

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หน่วยที่	เนื้อหา	จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม	จำนวนชั่วโมง
	4.3) พลเมืองตามระบอบประชาธิปไตย	1. อธิบายความหมาย พลเมืองตามระบอบประชาธิปไตยได้ 2. ปฏิบัติตนตามพลเมืองตามระบอบประชาธิปไตยได้	1
รวม			18

กิจกรรมการเรียนรู้

กิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักสูตรเสริมสร้างสำนึกสากล สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ผู้วิจัยได้ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนด้วยพัฒนากระบวนการคิด การแก้ปัญหาและกระบวนการทำงานเป็นทีม มีการสร้างความรู้ด้วยตนเองโดยการลงมือปฏิบัติ มีวิธีการในการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย เป็นการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้โดยประยุกต์ใช้สถานการณ์ที่เกิดขึ้นจริงในสังคม สิ่งที่อยู่ใกล้ตัวผู้เรียนหรือสิ่งที่ผู้เรียนสนใจมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยพิจารณาถึงความเหมาะสมกับเนื้อหาและประสบการณ์ในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ เน้นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยวิธีการที่หลากหลาย เรียนรู้ร่วมกันเป็นกลุ่ม มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างผู้เรียน ให้ผู้เรียนกล้าคิดและกล้าแสดงความคิดเห็น ยอมรับความคิดเห็นของคนอื่น กิจกรรมการเรียนรู้ออกแบบให้ผู้เรียนได้ฝึกกระบวนการคิดและการแก้ปัญหาให้ผู้เรียนได้มีโอกาสในการปรับปรุงผลงานของตนเองอย่างต่อเนื่อง โดยกิจกรรมในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ประกอบด้วย 3 ขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นนำ

เป็นการนำเข้าสู่บทเรียนโดยการสร้างบรรยากาศในการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเกิดความกระหายใคร่รู้ สร้างจุดมุ่งหมายในการเรียนรู้ให้ผู้เรียน มีการกระตุ้นความสนใจโดยใช้สื่อการเรียนรู้ที่หลากหลาย การตอบคำถามเพื่อทบทวนความรู้เดิม กำหนดสถานการณ์ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความกระตือรือร้นในการเรียนรู้ความรู้ใหม่ และสร้างสมาธิให้ผู้เรียนมีใจจดจ่อต่อการเรียน

ขั้นที่ 2 ขั้นดำเนินกิจกรรม

เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยประยุกต์ใช้สถานการณ์ที่เกิดขึ้นจริงในสังคม สิ่งที่อยู่ใกล้ตัวผู้เรียนหรือสิ่งที่ผู้เรียนสนใจมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยพิจารณาถึงความเหมาะสมกับเนื้อหาและประสบการณ์ในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ เน้นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยวิธีการที่หลากหลาย เรียนรู้ร่วมกันเป็นกลุ่ม มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างผู้เรียน ให้ผู้เรียนกล้าคิดและกล้าแสดงความคิดเห็น ยอมรับความคิดเห็นของคนอื่น กิจกรรมการเรียนรู้ออกแบบให้ผู้เรียนได้ฝึกกระบวนการคิดและการแก้ปัญหา ให้ผู้เรียนได้มีโอกาสในการปรับปรุงผลงานของตนเองอย่างต่อเนื่อง

ขั้นที่ 3 ขั้นสรุป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กิจกรรมการเรียนรู้ในชั้นสรุปความรู้ จะเป็นการตรวจสอบความถูกต้องของความรู้ใหม่แล้วร่วมกันสรุปเป็นความคิดรวบยอด มีการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของความรู้เดิมกับความรู้ใหม่ เพื่อให้ผู้เรียนได้เห็นถึงความสำคัญของความรู้ พร้อมกับชี้แนะให้ผู้เรียนอยู่ร่วมกับสังคมโลกได้สันติ

สื่อการเรียนรู้

สื่อการเรียนรู้ที่ใช้ในการดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ในเสริมสร้างสำนึกสากล สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ประกอบด้วย

1. เอกสารประกอบการเรียนรู้ ได้แก่ ใบความรู้ ใบงาน
2. สื่อสไลด์ทัศน์ ได้แก่ สไลด์ประกอบการบรรยาย วีดีโอ
3. สื่อของจริง ตามความเหมาะสมกับเนื้อหาในแต่ละหน่วยการเรียนรู้
4. แหล่งเรียนรู้ ได้แก่ เว็บไซต์ที่เป็นแหล่งข้อมูลตามความสนใจ

การวัดและประเมินผล

การวัดและประเมินผลตามหลักสูตรเสริมสร้างสำนึกสากล สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา มีแนวทางการวัดและประเมินผลโดยมุ่งเน้นการประเมินเพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง แบ่งออกเป็น การวัดและประเมินผลก่อนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ มีรายละเอียดดังนี้

1. การวัดและประเมินผลก่อนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

การวัดและประเมินผลก่อนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เป็นการวัดความรู้ความสามารถของผู้เรียนก่อนการจัดกิจกรรมด้วยแบบวัดสำนึกสากล ที่สร้างขึ้น

2. การวัดและประเมินผลระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

การวัดและประเมินผลระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เน้นการวัดและประเมินผลตามสภาพจริงเพื่อตรวจสอบว่าผู้เรียนมีความรู้ความสามารถและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามจุดประสงค์การเรียนรู้ของแต่ละหน่วยการเรียนรู้มากน้อยเพียงใด เป็นการประเมินที่เน้นให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองตามศักยภาพ มีวิธีการสอนหลากหลาย ผลที่ได้จากการประเมินจะเป็นข้อมูลเพื่อนำไปใช้ในการปรับปรุงหลักสูตรด้วย

3. การวัดและประเมินผลหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

การวัดและประเมินผลหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เป็นการวัดความรู้ความสามารถของผู้เรียนที่ผ่านการเรียนตามหลักสูตรเสริมสร้างสำนึกสากล สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หน่วยที่
(1 ชั่วโมง)

13

การฟังพาดำและอยู่ร่วมกันโดยสันติ

หัวข้อ ลดปัญหาความขัดแย้ง

1. สาระสำคัญ

ปัญหาความขัดแย้งเมื่อเกิดขึ้นกับบุคคลในสังคม จะทำให้เกิดความวุ่นวายและความไม่สงบสุข ปัญหาความขัดแย้งเกิดได้จากสาเหตุ การไม่ลงรอยกันความคิดเห็นที่ไม่ตรงกัน

2. จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

- 2.1 นักเรียนสามารถอธิบายเหตุผลการลดปัญหาความขัดแย้งได้
- 2.2 นักเรียนสามารถอธิบายสาเหตุของความขัดแย้งได้
- 2.3 นักเรียนสามารถอธิบายแนวทางแก้ปัญหาความขัดแย้งด้วยสันติวิธีได้
- 2.4 ปฏิบัติตนเพื่อลดปัญหาความขัดแย้งได้

3. เนื้อหา

- 3.1 การลดปัญหาความขัดแย้ง
- 3.2 สาเหตุของความขัดแย้ง
- 3.3 แนวทางแก้ปัญหาความขัดแย้งด้วยสันติวิธี

4. กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำ

- 1) จากครั้งที่แล้วครูกำหนดหัวข้อเรื่องการจัดการความขัดแย้งด้วยสันติวิธีในสังคมโลก
- 2) ครูแจก post-it สองแผ่น โดยแผ่นแรกให้ทุกคนเขียนคำว่า “ในวิทยาลัยของเรามีปัญหาอะไรบ้าง” ให้ออกมาแปะที่กระดาน ครูสรุปประเด็นไว้บนกระดาน
- 3) ให้เขียน post-it แผ่นที่สองว่า “แล้วปัญหาเรื่องไหนที่นักเรียนเคยทำ” และให้ออกมาแปะที่กระดาน (แกะแผ่นแรกออกก่อนเพื่อให้มีที่ว่าง)
- 4) จากนั้นครูเอาแผ่นที่สอง ซึ่งจะเห็นได้ว่าประเด็นเหมือนกันเกือบหมด ครูถามว่า “ตกลงปัญหาในวิทยาลัยของเราเกิดจากใคร ? (นักเรียนจะตอบว่า “เกิดจากเรา”) จากนั้นครูถามต่อว่า “ถ้าจะแก้จะแก้ที่ใคร ?” (นักเรียนตอบว่า “แก้ที่เรา”)

ขั้นดำเนินกิจกรรม

- 1) นักเรียนรับใบความรู้ที่ 13 เรื่องลดปัญหาความขัดแย้ง จากนั้นให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันศึกษาใบความรู้
- 2) นักเรียนรับใบงานที่ 13 เรื่องลดปัญหาความขัดแย้ง จากนั้นให้นักเรียนอ่านคำถามในใบงานให้ครบทุกข้อ หากมีข้อสงสัยเกี่ยวกับคำถามในใบงานให้นักเรียนซักถามก่อนลงมือทำใบงาน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- 3) นักเรียนลงมือทำใบงานที่ 13 เรื่องลดปัญหาความขัดแย้ง โดยไม่อนุญาตให้นักเรียนสืบค้นข้อมูลจากแหล่งข้อมูลใดๆ เพื่อให้นักเรียนทบทวนความรู้ว่าเข้าใจในสิ่งที่เรียนมาหรือไม่
- 4) ในระหว่างที่นักเรียนทำใบงาน ครูดูแลและให้ข้อเสนอแนะในประเด็นที่นักเรียนสงสัย และสังเกตพฤติกรรมการเรียนของนักเรียนเป็นรายบุคคล
- 5) เมื่อนักเรียนทำใบงานเสร็จเรียบร้อยแล้ว ครูสุ่มให้นักเรียนเฉลยทีละข้อ (1 ข้อ อาจให้นักเรียนเฉลยมากกว่า 1 กลุ่ม เพื่อให้นักเรียนเห็นความแตกต่างของคำตอบ) เมื่อมีคำตอบที่แตกต่างกัน ครูให้นักเรียนร่วมอภิปรายว่าคำตอบที่นักเรียนตอบมานั้นถูกต้องมากน้อยเพียงใด ถ้าคำตอบยังไม่ถูกต้องชัดเจน ครูอธิบายเพิ่มเติมให้ครบถ้วนสมบูรณ์) ต่อเนื่องกันไปจนครบทุกข้อ

ขั้นสรุป

- 1) สุ่มนักเรียนแต่ละกลุ่ม สรุปสิ่งที่ได้จากการเรียนในเรื่องลดปัญหาความขัดแย้งโดยให้นักเรียนอธิบายตามความเข้าใจของตนเอง
- 2) เมื่อนักเรียนอธิบายเสร็จแล้ว ครูอธิบายเพิ่มเติมว่า การปฏิบัติตนอย่างถูกต้องเหมาะสมต่อกัน คือสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้สมาชิกในสังคมอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข โดยเฉพาะสังคมที่มีลักษณะเป็นสังคมพหุวัฒนธรรม เช่นสังคมไทยนั้น สมาชิกในสังคม ยิ่งจำเป็นต้องเรียนรู้การปฏิบัติตน ให้กลมกลืนไปกับความแตกต่าง เพื่อป้องกันความแตกแยกที่อาจเกิดขึ้นตามมา
- 3) นักเรียนแต่ละกลุ่มเก็บเอกสารใบความรู้และใบงานลงในแฟ้มสะสมงานของกลุ่ม

5. สื่อการเรียนการสอน

5.1 ใบความรู้ที่ 13 เรื่องลดปัญหาความขัดแย้ง

5.2 ใบงานที่ 13 เรื่องลดปัญหาความขัดแย้ง

6. การวัดและประเมินผล

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม	เครื่องมือวัด	วิธีการวัด
6.1 นักเรียนสามารถอธิบายเหตุผลการลดปัญหาความขัดแย้งได้	ใบงานที่ 13 เรื่องลดปัญหาความขัดแย้ง	ตรวจใบงานที่ 13 เรื่องลดปัญหาความขัดแย้ง
6.2 นักเรียนสามารถอธิบายสาเหตุของความขัดแย้งได้		
6.3 นักเรียนสามารถอธิบายแนวทางแก้ปัญหาความขัดแย้งด้วยสันติวิธีได้		
6.4 นักเรียนสามารถปฏิบัติตนเพื่อลดปัญหาความขัดแย้งได้		

ใบความรู้ที่ 13

การลดปัญหาความขัดแย้ง

การลดปัญหาความขัดแย้ง

ความขัดแย้ง หมายถึง การไม่ลงรอยกันความคิดเห็นที่ไม่ตรงกัน

ปัญหาและสาเหตุของการเกิดความขัดแย้ง

ปัญหาความขัดแย้งเมื่อเกิดขึ้นกับบุคคลในสังคม จะทำให้เกิดความวุ่นวายและความไม่สงบสุข

ปัญหาความขัดแย้งเกิดได้จากสาเหตุหลายประการ

สาเหตุของความขัดแย้ง

1. ความคิดเห็นที่แตกต่างกัน
2. ค่านิยมที่แตกต่างกัน
3. ความเชื่อที่แตกต่างกัน
4. การไม่ยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น

แนวทางแก้ปัญหาความขัดแย้งด้วยสันติวิธี

วิธีจัดการกับความขัดแย้งอย่างสร้างสรรค์ความขัดแย้งในสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในทางการเมืองของไทยกำลังเกิดขึ้น และขยายตัวออกไปในกลุ่มประชาชนหลากหลายอาชีพ หลากหลายสำนักมากขึ้น มีที่ท่าว่าการแก้ไขความขัดแย้งที่กำลังเกิดขึ้นนี้ อาจถึงขั้นต้องใช้กำลังหรือวิธีการรุนแรง จนทำให้มีบางฝ่ายหวงใยในเรื่องนี้มาก จึงออกมาเรียกร้องให้ฝ่ายที่กำลังขัดแย้งกัน ไม่ใช่ความรุนแรง สร้างความสมานฉันท์ สร้างความสามัคคี ดังเช่น กลุ่มอาจารย์ นักศึกษาของสถาบันแห่งหนึ่งออกมารณรงค์ให้ยุติความรุนแรง โดยใช้สัญลักษณ์ริบบิ้นขาว แต่ดูเหมือนความขัดแย้งยังคงเกิดขึ้น และไม่มีที่ท่าว่าจะยุติลงได้วิธีการจัดการความขัดแย้ง จำแนกได้เป็น 5 แนวทาง คือ

1. การเอาชนะ (Competition) หลายต่อหลายครั้งที่คนเราใช้วิธีการแก้ไขความขัดแย้งด้วยการเอาชนะ โดยมุ่งเน้นชัยชนะของตนเองเป็นสำคัญ ดังนั้น วิธีนี้จึงมีการพยายามใช้อิทธิพล กลวิธี หรือช่องทางต่างๆ เพื่อที่จะทำให้คู่กรณียอมแพ้ รวมไปถึงบางฝ่ายหรือทั้ง 2 ฝ่ายอาจใช้วิธีสกปรกเพื่อเอาชนะกันก็ได้ ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นเป็นไปในลักษณะ "ชนะ - แพ้" ซึ่งแน่นอนที่สุดต้องมีความสูญเสียเกิดขึ้นอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

2. การยอมให้ (Accommodation) เป็นวิธีการที่เน้นการเอาใจผู้อื่น อยากรให้เป็นที่ยอมรับและได้รับความรัก มุ่งสร้างความพอใจแก่คู่กรณี โดยที่ตนเองจะต้องยอมเสียสละ ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจะเป็นแบบ "ชนะ - แพ้" เช่นกัน

3. การหลีกเลี่ยง (Avoiding) เป็นวิธีการจัดการในลักษณะไม่สู้ปัญหา ไม่ร่วมมือในการแก้ปัญหา ไม่สนใจความต้องการของตนเองและผู้อื่น พยายามวางตัวเหนือปัญหา แนวทางนี้ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นมักเป็นแบบ "แพ้ - แพ้" เป็นส่วนใหญ่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. การร่วมมือ (Collaboration) เป็นพฤติกรรมที่มุ่งความขัดแย้งโดยต้องการให้เกิดความพอใจทั้งแก่ตนเองและผู้อื่น เป็นความร่วมมือร่วมใจในการแก้ไขปัญหาที่มุ่งให้เกิดประโยชน์ทั้ง 2 ฝ่าย ซึ่งผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจะเป็นลักษณะ "ชนะ - ชนะ" (win - win)

5. การประนีประนอม (Compormising) เป็นความพยายามที่จะให้คู่กรณีทั้ง 2 ฝ่ายได้รับความพอใจบ้าง และต้องยอมเสียสละบ้าง แต่แนวทางนี้เมื่อใช้ไปก็อาจนำไปสู่วิธีแรกก็ได้ ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจากการแก้ไขความขัดแย้งแบบนี้อาจเป็นแบบ "แพ้ - แพ้" หรือ "ชนะ - แพ้" ก็ได้

ดังนั้น ในการแก้ไขปัญหาคความขัดแย้งที่เกิดขึ้น ไม่เฉพาะแต่ในบ้านเมืองเท่านั้น ในองค์กร หรือในที่ทำงานก็ตาม ผู้ที่กำลังเผชิญกับความขัดแย้งก็ลองนำไปพิจารณาว่า ควรจะจัดการอย่างไร จึงจะเป็นการจัดการความขัดแย้งอย่างสร้างสรรค์มากที่สุด ทุกฝ่ายพอใจ ความสูญเสียเกิดขึ้นน้อยที่สุด ซึ่งผมเชื่อว่า มีวิธีการจัดการความขัดแย้งที่นำไปสู่ผลลัพธ์แบบที่กล่าวมานี้ได้ เพียงแต่ต้องขบคิดกันมากๆ ใช้อารมณ์น้อยๆ ลดทิวลงบ้าง ก็จะเห็นเส้นทางไปสู่ความเข้าใจกันได้มากขึ้น

ใบงานที่ 13

ลดปัญหาความขัดแย้ง

สมาชิกในกลุ่ม

1. ชื่อ	ชั้น	เลขที่ .....
2. ชื่อ	ชั้น	เลขที่ .....
3. ชื่อ	ชั้น	เลขที่ .....
4. ชื่อ	ชั้น	เลขที่ .....
5. ชื่อ	ชั้น	เลขที่ .....

คำชี้แจง: ให้นักเรียนตอบคำถามลงในใบงานให้สมบูรณ์ครบถ้วน

1. นักเรียนคิดว่า ถ้าสังคมขาดความเคารพในความคิดเห็นของผู้อื่น จะเกิดผลเช่นไร เพราะอะไร

.....

.....

.....

2. สาเหตุความขัดแย้งในปัจจุบัน คือเหตุผลใด

.....

.....

.....

3. เมื่อมีความขัดแย้งเกิดขึ้น นักเรียนจะใช้วิธีการใด เพื่อจัดการความขัดแย้งให้ลดลงและจะไม่ส่งผลกระทบต่อใคร

.....

.....

.....

คำชี้แจง: จงทำเครื่องหมาย X ลงหน้าข้อที่ถูกต้องที่สุด

1. ความขัดแย้ง หมายถึงข้อใด
  - ก. การที่ความคิดเห็นไม่ตรงกัน
  - ข. เจรจาด้วยคำพูดที่อ่อนหวาน
  - ค. มีความรักต่อกัน
  - ง. เข้าใจกัน มีข้อสรุปที่ความเห็นตรงกัน

2. สาเหตุของความขัดแย้งคือข้อใด
  - ก. ความคิดเห็นที่ตรงกัน
  - ข. ความนิยมชมชอบตรงกัน
  - ค. ความเชื่อที่แตกต่างกัน
  - ง. ยอมรับความคิดเห็นต่อกัน

3. ความขัดแย้ง จะทำให้สังคมเป็นเช่นไร
  - ก. เกิดความนับถือต่อกัน
  - ข. มีความรักและเข้าใจแต่ตนเอง
  - ค. มีความสงบสุข
  - ง. มีน้ำใจและช่วยเหลือกัน

4. บุคคลในข้อใดจะทำให้ ลดความขัดแย้งในสังคมลงได้
  - ก. สาน ฟ้องอาจารย์ว่าเพื่อนลอกการบ้าน แต่ความจริงเพื่อนไม่ได้ทำ
  - ข. โอ ไม่ยอมรับความคิดเห็นของคนในกลุ่ม
  - ค. จิต เห็นเพื่อนทะเลาะกัน จึงรีบเข้าไปห้าม เพื่อยุติปัญหา
  - ง. เก่ง ชักนำเพื่อนให้มีปัญหากัน

5. ความคิดเห็นที่แตกต่าง ย่อมมีปัญหาใดตามมา
  - ก. ความลงตัวของกลุ่ม
  - ข. ความเห็นดีเห็นงามร่วมกัน
  - ค. มีความคิดเดียวกัน
  - ง. ไม่มีข้อใดถูก

6. ข้อใด คือการใช้วิธี แบบสันติวิธีที่ถูกต้อง
  - ก. ค่านิยมที่แตกต่างกัน
  - ข. ความเชื่อที่แตกต่างกัน
  - ค. เอาความคิดของตนเองเพียงอย่างเดียว
  - ง. เคารพ และรับฟังความคิดของผู้อื่น

7. การยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น จะส่งผลดีเช่นไรต่อตนเอง
- ได้ข้อสรุป และเหตุผลที่ดีและถูกต้องพอใจทุกฝ่าย
  - หาข้อสรุปได้ยาก เพราะจะต้องฟังหลายปัญหา
  - เกิดแย้งกันออกความคิด หาข้อยุติไม่ได้
  - ส่งผลเสียต่อด้านอารมณ์และความรู้สึก
8. วิธีการลดความขัดแย้ง จะทำได้โดย ต้องอาศัยปัจจัยใดเป็นจุดสำคัญ เพื่อจะประสบผลสำเร็จ
- การปิดกั้นความคิดของตนเอง
  - การมองโลกในแง่ดี เคารพและให้เกียรติการตัดสินใจของผู้อื่นด้วย
  - ทำตามความต้องการของตนเอง โดยไม่สนความรู้สึกใคร
  - เชื่อมั่นความคิดตนเอง เป็นหลักเสมอ
9. ความเคารพต่อตนเอง และต่อผู้อื่น มีผลดีอย่างไร
- สังคมจะน่าอยู่ มีแต่ความสุข
  - ถูกผู้อื่นหยามน้ำใจ ทำให้เสียความรู้สึก
  - ลดปัญหาความขัดแย้งในสังคม ได้ทุกเรื่อง
  - ถูกทั้งข้อ ก และ ค
10. ความขัดแย้ง สามารถเกิดได้ เพราะสาเหตุใด
- ความคิดเห็นที่แตกต่างกัน
  - การไม่เคารพกันในเรื่องสังคม
  - การเอาความคิดตนเอง ไม่สนใจความคิดผู้อื่น
  - ถูกทุกข้อ

เฉลย ใบงานที่ 13

จงทำเครื่องหมาย X ลงหน้าข้อที่ถูกต้องที่สุด

1. ความขัดแย้ง หมายถึงข้อใด
  - ก. การที่ความคิดเห็นไม่ตรงกัน
  - ข. เจรจาด้วยคำพูดที่อ่อนหวาน
  - ค. มีความรักต่อกัน
  - ง. เข้าใจกัน มีข้อสรุปที่ความเห็นตรงกัน

2. สาเหตุของความขัดแย้งคือข้อใด
  - ก. ความคิดเห็นที่ตรงกัน
  - ข. ความนิยมชมชอบตรงกัน
  - ค. ความเชื่อที่แตกต่างกัน
  - ง. ยอมรับความคิดเห็นต่อกัน

3. ความขัดแย้ง จะทำให้สังคมเป็นเช่นไร
  - ก. เกิดความนับถือต่อกัน
  - ข. มีความรักและเข้าใจแต่ตนเอง
  - ค. มีความสงบสุข
  - ง. มีน้ำใจและช่วยเหลือกัน

4. บุคคลในข้อใดจะทำให้ ลดความขัดแย้งในสังคมลงได้
  - ก. สาน ฟ้องอาจารย์ว่าเพื่อนลอกการบ้าน แต่ความจริงเพื่อนไม่ได้ทำ
  - ข. โอ้ ไม่ยอมรับความคิดเห็นของคนในกลุ่ม
  - ค. จิต เห็นเพื่อนทะเลาะกัน จึงรีบเข้าไปห้าม เพื่อยุติปัญหา
  - ง. เก่ง ชักนำเพื่อนให้มีปัญหากัน

5. ความคิดเห็นที่แตกต่าง ย่อมมีปัญหาใดตามมา
  - ก. ความลงตัวของกลุ่ม
  - ข. ความเห็นดีเห็นงามร่วมกัน
  - ค. มีความคิดเดียวกัน
  - ง. ไม่มีข้อใดถูก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

6. ข้อใด คือการใช้วิธี แบบสันติวิธีที่ถูกต้อง

- ก. ค่านิยมที่แตกต่างกัน
- ข. ความเชื่อที่แตกต่างกัน
- ค. เอาความคิดของตนเองเพียงอย่างเดียว
- ง. **เคารพ และรับฟังความคิดของผู้อื่น**

7. การยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น จะส่งผลดีเช่นไรต่อตนเอง

- ก. **ได้ข้อสรุป และเหตุผลที่ดีและถูกต้องพอใจทุกฝ่าย**
- ข. หาข้อสรุปได้ยาก เพราะจะต้องฟังหลายปัญหา
- ค. เกิดแย้งกันออกความคิด หาข้อยุติไม่ได้
- ง. ส่งผลเสียต่อด้านอารมณ์และความรู้สึก

8. วิธีการลดความขัดแย้ง จะทำได้โดย ต้องอาศัยปัจจัยใดเป็นจุดสำคัญ เพื่อจะประสบผลสำเร็จ

- ก. การปิดกั้นความคิดของตนเอง
- ข. **การมองโลกในแง่ดี เคารพและให้เกียรติการตัดสินใจของผู้อื่นด้วย**
- ค. ทำตามความต้องการของตนเอง โดยไม่สนความรู้สึกใคร
- ง. เชื่อมั่นความคิดตนเอง เป็นหลักเสมอ

9. ความเคารพต่อตนเอง และต่อผู้อื่น มีผลดีอย่างไร

- ก. สังคมจะน่าอยู่ มีแต่ความสุข
- ข. ถูกผู้อื่นหยามน้ำใจ ทำให้เสียความรู้สึก
- ค. ลดปัญหาความขัดแย้งในสังคม ได้ทุกเรื่อง
- ง. **ถูกทั้งข้อ ก และ ค**

10. ความขัดแย้ง สามารถเกิดได้ เพราะสาเหตุใด

- ก. ความคิดเห็นที่แตกต่างกัน
- ข. การไม่เคารพกันในสังคม
- ค. การเอาความคิดตนเอง ไม่สนใจความคิดผู้อื่น
- ง. **ถูกทุกข้อ**

บันทึกหลังการสอน
หน่วยที่ 3 การพึ่งพาอาศัยและอยู่ร่วมโดยสันติ
หัวข้อเรื่อง ลดปัญหาความขัดแย้ง

ผลการใช้แผนการสอน

.....

.....

.....

.....

.....

ผลการเรียนของนักเรียน

.....

.....

.....

.....

.....

ผลการสอนของครู

.....

.....

.....

.....

.....

ผู้บันทึก.....
 วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบประเมินสำหรับผู้เชี่ยวชาญ
เพื่อพิจารณาความสอดคล้องของข้อคำถามสำนึกสากล

คำชี้แจง

แบบประเมินฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ท่านพิจารณาความสอดคล้องของข้อคำถามสำนึกสากล เพื่อใช้สำหรับสร้างแบบสอบถามการประเมินความต้องการจำเป็นสำนึกสากล สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา โดยมีเกณฑ์ในการพิจารณาข้อคำถามแต่ละข้อดังนี้

- คะแนน +1 เมื่อท่านแน่ใจว่าข้อคำถามมีความสอดคล้อง
- คะแนน 0 เมื่อท่านไม่แน่ใจว่าข้อคำถามมีความสอดคล้อง
- คะแนน -1 เมื่อท่านแน่ใจว่าข้อคำถามไม่มีความสอดคล้อง

นอกจากนี้หากท่านมีความเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับข้อคำถามที่อาจยังไม่ครบถ้วน ขอความกรุณาท่านระบุลงในส่วนที่เป็นความคิดเห็นเพิ่มเติม เพื่อให้ได้แบบสอบถามที่มีความครบถ้วนสมบูรณ์และเป็นประโยชน์ต่อการวิจัย

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูงที่กรุณาให้ความอนุเคราะห์สำหรับการตอบแบบสอบถามและให้ข้อเสนอแนะที่มีคุณค่ายิ่ง

อันชรี ไชยบุตร
ผู้วิจัย

แบบประเมินความสอดคล้องของข้อความสำนึกสากล

คำชี้แจง : โปรดพิจารณาว่าข้อความแต่ละข้อมีความสอดคล้องในระดับใดเพื่อจะนำมาใช้เป็นข้อความ

ในการเก็บข้อมูลและโปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

องค์ประกอบ	ข้อ	ข้อความ	ความสอดคล้อง			ความคิดเห็นเพิ่มเติม
			+1	0	-1	
ด้านการยอมรับความหลากหลายทางวัฒนธรรม หมายถึง ความรู้สึกชื่นชมและเห็นคุณค่าของวัฒนธรรมตนเองและวัฒนธรรมอื่น ๆ สนใจเรียนรู้ในประเด็นต่าง ๆ ทางวัฒนธรรมหรือภาษาต่างประเทศ ตลอดจนมีความต้องการที่จะติดต่อสัมพันธ์กับคนต่างชาติหรือต่างวัฒนธรรม	1.	วัฒนธรรมแต่ละชาติเป็นสิ่งที่น่าสนใจและน่าภูมิใจ				
	2.	ข้าพเจ้าสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้แม้ว่าจะมีวัฒนธรรมที่ต่างกัน				
	3.	วัฒนธรรมที่ต่างกันก่อให้เกิดการเรียนรู้ที่เพิ่มขึ้น				
	4.	ข้าพเจ้าคิดว่าการเรียนรู้วัฒนธรรมของชาติอื่นเป็นสิ่งมีคุณค่า				
	5.	ข้าพเจ้าต้องการเรียนรู้วัฒนธรรมต่างชาติไปควบคู่กับวัฒนธรรมไทย				
	6.	ข้าพเจ้าสนใจเรียนภาษาต่างประเทศอื่นๆเพิ่มเติมนอกเหนือจากภาษาอังกฤษ				
	7.	ข้าพเจ้าคิดว่าควรมีการติดต่อดูสื่อสารกับคนต่างประเทศ เพื่อแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม				
	8.	ข้าพเจ้าคิดว่าวัฒนธรรมไทยไม่ได้เป็นวัฒนธรรมที่ดีที่สุด				
	9.	ข้าพเจ้าคิดว่าสังคมที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม ทำให้คนมีความเชื่อ และปฏิบัติแตกต่างกันได้				
	10.	ข้าพเจ้าต้องการไปเที่ยวต่างประเทศเพราะต้องการเรียนรู้วัฒนธรรมของต่างชาติ				

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

องค์ประกอบ	ข้อ	ข้อความ	ความ			ความคิดเห็นเพิ่มเติม
			สอดคล้อง			
			+1	0	-1	
การใส่ใจประเด็นปัญหาโลก หมายถึง ความรู้สึกใส่ใจและตระหนักถึงปัญหาที่เกิดขึ้นในโลกทั้งประเด็นปัญหาที่ประสบอยู่ในปัจจุบันและปัญหาที่จะเกิดขึ้นในอนาคต โดยเฉพาะการใช้ทรัพยากรและการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	11.	ทุกคนสามารถช่วยดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมของโลกได้				
	12.	ข้าพเจ้าเห็นขยะ (ขวดน้ำ, กระดาษ, ถุงพลาสติก) ข้าพเจ้าจะเดินไปเก็บทิ้งลงถังขยะ				
	13.	ปัญหาสื่อลามกอนาจารทางอินเทอร์เน็ตเป็นปัญหาของสังคมที่สามารถแก้ไขได้				
	14.	ข้าพเจ้าคิดว่าการเกิดแผ่นดินไหวเป็นปัญหาสำคัญที่มีผลกระทบต่อเศรษฐกิจสังคมและสภาพแวดล้อม				
	15.	ข้าพเจ้าคิดว่าทุกคนจะต้องช่วยกันรณรงค์การประหยัดน้ำมัน				
	16.	การเผาป่าจะส่งผลกระทบต่อสภาพอากาศ และการดำเนินชีวิตคน				
	17.	ข้าพเจ้าคิดว่าการเกิดภัยพิบัติทางธรรมชาติของประเทศต่างๆ เป็นสิ่งที่ทุกคนต้องสนใจ				
	18.	ข้าพเจ้าคิดว่ารัฐบาลควรมีมาตรการป้องกันการลักลอบนำสัตว์ป่ามาขายในต่างประเทศ				
	19.	ข้าพเจ้าคิดว่าทุกคนควรช่วยกันรณรงค์ในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม				
	20.	ข้าพเจ้าคิดว่าการตัดต้นไม้ทำลายป่าก่อให้เกิดปัญหาโลกร้อน				

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

องค์ประกอบ	ข้อ	ข้อความถาม	ความสอดคล้อง			ความคิดเห็นเพิ่มเติม
			+1	0	-1	
<p>การพึ่งพาอาศัยและอยู่ร่วมกันโดยสันติ</p> <p>หมายถึง ความรู้สึกเห็นคุณค่าของการอยู่ร่วมกันของมวลมนุษยชาติ ที่ต้องมีการพึ่งพาอาศัย ร่วมมือ และเข้าไปช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ระหว่าง นานาประเทศ และ เห็นความสำคัญของการอยู่ร่วมกันโดยสันติ</p>	21.	เมื่อผู้อื่นได้รับความเดือดร้อน ข้าพเจ้าจะให้ความช่วยเหลือ				
	22.	ข้าพเจ้าให้เกียรติทุกคนที่อยู่ร่วมกันกับข้าพเจ้าแม้ว่าจะมีอายุน้อยหรืออายุมากกว่า				
	23.	แม้ว่าข้าพเจ้าจะนับถือศาสนาต่างจากเพื่อนแต่ก็สามารถอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุขได้				
	24.	ข้าพเจ้ารู้สึกไม่สบายใจเมื่อเห็นผู้อื่นได้รับความทุกข์ยาก				
	25.	การร่วมมือกันของนานาประเทศจะเป็นประโยชน์มากกว่าการแข่งขัน				
	26.	ข้าพเจ้าคิดว่าการติดต่อสัมพันธ์กับประเทศต่างๆ ทำให้ประเทศไทยได้รับผลประโยชน์				
	27.	ปัญหาระหว่างประเทศที่เกิดขึ้นในโลกสามารถประนีประนอมยอมความกันได้				
	28.	แม้เราจะเป็นประเทศที่กำลังพัฒนา แต่เราก็ควรช่วยเหลือประเทศที่ประสบปัญหาความอดอยาก				
	29.	ข้าพเจ้าบริจาคทรัพย์สินหรือสิ่งของช่วยเหลือผู้อื่นที่ยากลำบากหรือประสบภัยต่างๆ				
	30.	ข้าพเจ้าคิดว่าทุกคนเสียสละประโยชน์ส่วนตัว เพื่อประโยชน์ส่วนรวม				

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

องค์ประกอบ	ข้อ	ข้อความ	ความสอดคล้อง			ความคิดเห็นเพิ่มเติม
			+1	0	-1	
การเป็นสมาชิกพลโลก หมายถึง ความรู้สึกที่เห็นว่าตนเองมีฐานะเป็นสมาชิกหนึ่งในสังคมโลก นอกเหนือจากการเป็นสมาชิกของสังคมและประเทศของตน ปฏิบัติตามหน้าที่พลเมืองที่ดี มีความเห็นว่ามีมนุษยชนทุกชาติทุกภาษามีความเสมอภาคกัน มีศักดิ์ศรีความเป็นคนเท่าเทียมกัน รู้สึกเห็นคุณค่าเพื่อนมนุษย์ และเคารพในสิทธิและเสรีภาพของคนอื่นๆ	31.	ข้าพเจ้าคิดว่าการเป็นพลเมืองของประเทศ เหมือนกับการเป็นพลเมืองของโลกด้วย				
	32.	ข้าพเจ้าคิดว่ามนุษยชนทุกคนมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาสังคมทั้งในระดับประเทศและระดับโลก				
	33.	ข้าพเจ้าเคารพสิทธิมนุษยชน ด้วยการปฏิบัติต่อกันอย่างเท่าเทียม				
	34.	ข้าพเจ้าคิดว่าการทำงานที่แรงงานต่างด้าวถูกเอาเปรียบ เป็นสิ่งที่ไม่ถูกต้อง				
	35.	ข้าพเจ้าคิดว่าคนทุกชาติหรือทุกประเทศต้องมีความเสมอภาคกัน				
	36.	ประเทศในอาเซียนทุกประเทศมีความสามารถในการเป็นผู้นำได้เท่าเทียมกัน				
	37.	ข้าพเจ้าคิดว่าการศึกษาโลกเป็นหน้าที่ของมนุษยชนทุกคน				
	38.	ข้าพเจ้าคิดว่าคนทุกคนต้องเห็นประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตัว				
	39.	ข้าพเจ้าเป็นคนหนึ่งที่สามารถรักษาภูมิจราจรและปฏิบัติอย่างเคร่งครัด				
	40.	ข้าพเจ้าคิดว่าคนไม่ว่าจะอยู่ในฐานะใด ก็ต้องช่วยกันประหยัดน้ำ				

ลงชื่อ ..... ผู้ประเมิน
 (.....)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบสอบถามเพื่อวิจัย

เรื่อง

การประเมินความต้องการจำเป็นสำนักสากล

สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

คำชี้แจง

1. แบบทดสอบถามมีทั้งหมด 2 ตอน

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับการประเมินความต้องการจำเป็นสำนักสากล

สำหรับนักเรียนประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

ในการตอบแบบสอบถามทั้ง 2 ตอนนี้ โปรดตอบแบบสอบถามตามสภาพความเป็นจริง

ทั้งนี้เพื่อจะได้ข้อมูลที่สมบูรณ์ และทำให้ผลการวิจัยเชื่อถือได้และมีประโยชน์มากที่สุด ซึ่งข้อมูลทั้งหมดจากการวิจัยนี้ ผู้วิจัยจะเก็บความเป็นความลับและนำไปใช้เฉพาะในการวิจัยเพื่อนำไปเสนอเป็นแนวทางในการพัฒนา และปรับปรุงแก้ไขเท่านั้นและจะไม่มีผลกระทบใดๆ ต่อการศึกษาของท่าน

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามเป็นอย่างดี
นักศึกษาปริญญาเอก

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สาขาวิชาวิจัยและพัฒนาหลักสูตร
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 1 สอบถามข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดใส่เครื่องหมาย ลงในช่อง หน้าคำตอบ

1. เพศ

- ชาย
 หญิง

2. ชั้นปีที่ศึกษา

- ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1
 ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 2
 ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3

ตอนที่ 2 สอบถามสำนักสากลสำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

คำชี้แจง ให้นักเรียนพิจารณาข้อความตามความคิดเห็นสำนักสากลของนักเรียน แล้วทำเครื่องหมาย ลงในช่องที่ตรงกับระดับความคิดเห็น โดยพิจารณาเกณฑ์ของแต่ละระดับดังนี้

5	หมายถึง	มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด
4	หมายถึง	มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก
3	หมายถึง	มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง
2	หมายถึง	มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย
1	หมายถึง	มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อยที่สุด

รายการ	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
ด้านการยอมรับความหลากหลายทางวัฒนธรรม					
1.	วัฒนธรรมแต่ละชาติเป็นสิ่งที่น่าสนใจและน่าภูมิใจ				
2.	ข้าพเจ้าสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ แม้ว่าจะมีวัฒนธรรมที่ต่างกัน				
3.	วัฒนธรรมที่ต่างกันก่อให้เกิดการเรียนรู้ที่เพิ่มขึ้น				

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รายการ	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
4. ข้าพเจ้าคิดว่าการเรียนรู้วัฒนธรรมของชาติอื่นเป็นสิ่งมีคุณค่า					
5. ข้าพเจ้าต้องการเรียนรู้วัฒนธรรมต่างชาติไปควบคู่กับวัฒนธรรมไทย					
6. ข้าพเจ้าสนใจเรียนภาษาต่างประเทศอื่นๆเพิ่มเติมนอกเหนือจากภาษาอังกฤษ					
7. ข้าพเจ้าคิดว่าควรมีการติดต่อสื่อสารกับคนต่างประเทศ เพื่อแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม					
8. ข้าพเจ้าคิดว่าวัฒนธรรมไทยไม่ได้เป็นวัฒนธรรมที่ดีที่สุด					
9. ข้าพเจ้าคิดว่าสังคมที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม ทำให้คนมีความเชื่อ และปฏิบัติแตกต่างกันได้					
10. ข้าพเจ้าต้องการไปเที่ยวต่างประเทศ เพราะต้องการเรียนรู้วัฒนธรรมของต่างชาติ					
ด้านการใส่ใจต่อประเด็นปัญหาโลก					
11. ทุกคนสามารถช่วยดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมของโลกได้					
12. ข้าพเจ้าเห็นขยะ (ขวดน้ำ, กระดาษ, ถุงพลาสติก) ข้าพเจ้าจะเดินไปเก็บทิ้งลงถังขยะ					
13. ปัญหาสื่อลามกอนาจารทางอินเทอร์เน็ต เป็นปัญหาของสังคมที่สามารถแก้ไขได้					
14. ข้าพเจ้าคิดว่า การเกิดแผ่นดินไหว เป็นปัญหาสำคัญที่มีผลกระทบต่อเศรษฐกิจ สังคม และสภาพแวดล้อม					
15. ข้าพเจ้าคิดว่าทุกคนจะต้องช่วยกันรณรงค์การประหยัดน้ำมัน					
16. การเผาป่าจะส่งผลกระทบต่อสภาพอากาศ และการดำเนินชีวิตคน					

เอกสารนี้เป็นเอกสารทบทวนวิชาสำหรับการแข่งขันเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอญาตนาหาไปเซประเษนคานการค

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รายการ	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
17.					
18.					
19.					
20.					
ด้านการพึ่งพาอาศัยและอยู่ร่วมกันโดยสันติ					
21.					
22.					
23.					
24.					
25.					
26.					
27.					
28.					

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รายการ	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
29.					
30.					
ด้านการเป็นสมาชิกพลโลก					
31.					
32.					
33.					
34.					
35.					
36.					
37.					
38.					
39.					
40.					

ขอขอบคุณผู้ตอบแบบสอบถามทุกท่าน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบสัมภาษณ์
แนวทางการส่งเสริมสำนักสากล สำหรับนักเรียน
ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

ข้อมูลผู้ให้สัมภาษณ์

ชื่อ-นามสกุล .....

อาชีพ/ตำแหน่ง .....

วันที่สัมภาษณ์ .....

เวลา .....

สถานที่ .....

คำชี้แจง : แบบสัมภาษณ์แนวทางการส่งเสริมสำนักสากล สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เป็นส่วนหนึ่งของการวิจัย เรื่อง การพัฒนาหลักสูตรเสริมสร้างสำนักสากล สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา มีวัตถุประสงค์เพื่อสอบถามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ เกี่ยวกับแนวทางการส่งเสริมสำนักสากล สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เพื่อนำไปเป็นข้อมูลสำหรับการยกร่างหลักสูตรต่อไป

ประเด็นในการสัมภาษณ์

1. ความคาดหวังหรือจุดมุ่งหมายของสำนักสากล สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ควรมีอะไรบ้าง

.....

.....

.....

2. สารการเรียนรู้/เนื้อหา ที่ควรจัดลงไปหลักสูตรเสริมสร้างสำนักสากล มีอะไรบ้าง

.....

.....

.....

3. กระบวนการจัดการเรียนรู้อย่างไรควรมีลักษณะอย่างไร เพื่อส่งเสริมสำนักสากลของนักเรียน

.....

.....

.....

4. บทบาทของครูในการส่งเสริมสำนักสากลควรเป็นอย่างไร

.....

.....

.....

5. แนวทางการวัดและประเมินผลสำนักสากล ควรเป็นอย่างไร

.....

.....

.....

6. ความคิดเห็นเพิ่มเติมในการพัฒนาหลักสูตรเสริมสร้างสำนักสากล สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ ..... ผู้ให้สัมภาษณ์
(.....)

แบบประเมินความตรงเชิงเนื้อหาด้วยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)
ระหว่างประเด็นการประเมินกับข้อคำถาม
ของแบบประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรเสริมสร้างหลักสูตรสำนักสากล
สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา
โดยผู้เชี่ยวชาญ

คำชี้แจง

1. แบบประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรเสริมสร้างสำนักสากล สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ประกอบด้วยประเด็นการประเมินจำนวน 6 ด้าน ได้แก่

- 1) ความเป็นมาและความสำคัญของหลักสูตร
- 2) จุดมุ่งหมายของหลักสูตร
- 3) โครงสร้างของหลักสูตร
- 4) กิจกรรมการเรียนรู้
- 5) สื่อการเรียนรู้
- 6) การวัดและประเมินผล

2. ในการประเมินให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินความสอดคล้องของข้อคำถามแต่ละข้อกับประเด็นการประเมิน โดยมีเกณฑ์ในการพิจารณากำหนดให้คะแนน ดังนี้

- +1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อคำถามสอดคล้องกับประเด็นการประเมิน
- 0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามสอดคล้องกับประเด็นการประเมิน
- 1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อคำถามไม่สอดคล้องกับประเด็นการประเมิน

3. ในการประเมินครั้งนี้ ให้ผู้เชี่ยวชาญแก้ไขข้อคำถาม ตัวเลือกและภาษาที่ใช้ ลงในแบบประเมินและให้ข้อเสนอแนะได้ตามที่ผู้เชี่ยวชาญเห็นว่าเหมาะสม

ขอขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูงที่ให้ความอนุเคราะห์

นางสาวอันชรี ไชยบุตร

นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาครุศาสตรบัณฑิต

สาขาวิชาครุศาสตรบัณฑิต

แขนงวิชาการวิจัยและพัฒนาหลักสูตร

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

แบบประเมินความตรงเชิงเนื้อหาด้วยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)

ประเด็น การ ประเมิน	นิยามศัพท์	ข้อความถาม	ความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอ แนะ
			+1	0	-1	
ความ เป็นมา และ ความสำ คัญของ ปัญหา	ความเหมาะสมของ หลักสูตรเกี่ยวกับความ จำเป็นในการพัฒนา ความสมเหตุสมผล และ ความสำคัญต่อนักเรียน ปัญหา	1. ความจำเป็นสำหรับสำนึก สากล				
		2. ความสอดคล้องกับสภาพ ปัญหาที่เกิดขึ้น				
		3. ความสมเหตุสมผล				
		4. ความสำคัญต่อนักเรียน				
จุดมุ่ง หมายของ หลักสูตร	ความเหมาะสมของ จุดมุ่งหมายของหลักสูตร เกี่ยวกับความชัดเจน ความเป็นไปได้ในการ นำไปปฏิบัติ ความ ครอบคลุม และความ เหมาะสมกับนักเรียน	1. ความชัดเจน				
		2. ความเป็นไปได้ในการนำไป ปฏิบัติ				
		3. ความครอบคลุมสำนึกสากล				
		4. ความเหมาะสมกับระดับของ นักเรียน				
โครงสร้ างของ หลักสูตร	ความเหมาะสมของ โครงสร้างของหลักสูตร เกี่ยวกับความครอบคลุม ความเหมาะสมของเวลา และความเป็นไปได้ใน การนำไปปฏิบัติ	1. ความครอบคลุมตาม จุดมุ่งหมายของหลักสูตร				
		2. ความเหมาะสมของเวลาใน แต่ละหน่วยการเรียนรู้				
		3. ความเหมาะสมของเนื้อหา				
		4. ความเป็นไปได้ในการปฏิบัติ				
กิจกรรม การ เรียนรู้	ความเหมาะสมของ กิจกรรมการเรียนรู้ เกี่ยวกับความเหมาะสม กับเวลา ลำดับขั้นตอน การนำไปสู่จุดมุ่งหมาย และความมีประโยชน์ต่อ นักเรียน	1. ความเหมาะสมกับเวลา				
		2. การเรียงลำดับขั้นตอน				
		3. การนำไปสู่จุดมุ่งหมายของ หลักสูตร				
		4. ความมีประโยชน์ต่อนักเรียน				
สื่อการ เรียนรู้	ความเหมาะสมของสื่อ การเรียนรู้ เกี่ยวกับ ความเหมาะสม การ สนับสนุนตาม จุดมุ่งหมาย การนำไปใช้ และการสื่อความหมาย ชัดเจน	1. ความเหมาะสมกับนักเรียน				
		2. การสนับสนุนตาม จุดมุ่งหมายของหลักสูตร				
		3. ความเป็นไปได้ในการ นำไปใช้				
		4. การสื่อความหมายชัดเจน				

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประเด็น การ ประเมิน	นิยามศัพท์	ข้อความคำถาม	ความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ
			+1	0	-1	
การวัด และ ประเมิน ผล	ความเหมาะสมของการ วัดและประเมินผล เกี่ยวกับความครอบคลุม การสนับสนุนการวัดและ ประเมินผลตามสภาพ จริง เครื่องมือ และ วิธีการ	1. ความครอบคลุมตาม จุดมุ่งหมายของหลักสูตร				
		2. การสนับสนุนการวัดและ ประเมินตามสภาพจริง				
		3. ความครอบคลุมด้านความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะ				
		4. ความเหมาะสมของ เครื่องมือ				
		5. ความเหมาะสมของวิธีการ				

ความคิดเห็นเพิ่มเติม

.....

.....

ลงชื่อ ..... ผู้เชี่ยวชาญ
(.....)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

**แบบประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรเสริมสร้างสำนึกสากล
สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการ
อาชีวศึกษา
โดยผู้เชี่ยวชาญ**

คำชี้แจง

1. แบบประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรเสริมสร้างสำนึกสากล สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เป็นการประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบหลักสูตร จำนวน 12 รายการ
2. ในการประเมิน ให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินความเหมาะสมในแต่ละรายการประเมิน โดยมีเกณฑ์การประเมิน ดังนี้
  - ระดับ 5 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด
  - ระดับ 4 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับมาก
  - ระดับ 3 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับปานกลาง
  - ระดับ 2 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับน้อย
  - ระดับ 1 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับน้อยที่สุด
3. หากผู้เชี่ยวชาญเห็นว่ามีความจำเป็นต้องแก้ไขปรับปรุง ขอความกรุณาให้ท่านได้ระบุไว้ในข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ขอขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูงที่ให้ความอนุเคราะห์

นางสาวอันชรี ไชยบุตร

นักศึกษาศาสตร์ครุศาสตร์อุตสาหกรรมดุสิต

สาขาวิชาครุศาสตร์อุตสาหกรรม

แขนงวิชาการวิจัยและพัฒนาหลักสูตร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

**แบบประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรเสริมสร้างหลักสูตรสำนักสากล
สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา
โดยผู้เชี่ยวชาญ**

✍ ให้ผู้เชี่ยวชาญทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน

รายการ	ความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ				
	5	4	3	2	1
1. การเขียนความเป็นมาและความสำคัญมีความเหมาะสม					
2. จุดมุ่งหมายของหลักสูตรมีความเหมาะสม					
3. เวลาที่ใช้มีความเหมาะสม					
4. จุดประสงค์เชิงพฤติกรรมมีความเหมาะสม					
5. การแบ่งหน่วยการเรียนรู้มีความเหมาะสม					
6. ความเหมาะสมของเวลาในแต่ละหน่วยการเรียนรู้					
7. ความเหมาะสมของเนื้อหา					
8. กิจกรรมการเรียนรู้มีความเหมาะสมกับเวลา					
9. การเรียงลำดับขั้นตอนของกิจกรรมมีความเหมาะสม					
10. สื่อการเรียนรู้ที่ใช้ในหลักสูตรมีความเหมาะสม					
11. เครื่องมือการวัดและประเมินผลมีความเหมาะสม					
12. วิธีการวัดและประเมินผลมีความเหมาะสม					

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ ..... ผู้เชี่ยวชาญ
(.....)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบวัดสำนึกสากล

สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

คำชี้แจง ให้นักเรียนพิจารณาข้อความตามความคิดเห็นสำนึกสากลของนักเรียน แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับความคิดเห็น โดยพิจารณาเกณฑ์ของแต่ละระดับดังนี้

5	หมายถึง	มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด
4	หมายถึง	มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก
3	หมายถึง	มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง
2	หมายถึง	มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย
1	หมายถึง	มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อยที่สุด

รายการ	ระดับความคิดเห็น					
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
	5	4	3	2	1	
ด้านการยอมรับความหลากหลายทางวัฒนธรรม						
1.	วัฒนธรรมแต่ละชาติเป็นสิ่งที่น่าสนใจและน่าภูมิใจ					
2.	ข้าพเจ้าสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ แม้ว่าจะมีวัฒนธรรมที่ต่างกัน					
3.	วัฒนธรรมที่ต่างกันก่อให้เกิดการเรียนรู้ที่เพิ่มขึ้น					
4.	ข้าพเจ้าคิดว่าการเรียนรู้วัฒนธรรมของชาติอื่นเป็นสิ่งมีคุณค่า					
5.	ข้าพเจ้าต้องการเรียนรู้วัฒนธรรมต่างชาติไปควบคู่กับวัฒนธรรมไทย					
6.	ข้าพเจ้าสนใจเรียนภาษาต่างประเทศอื่นๆเพิ่มเติมนอกเหนือจากภาษาอังกฤษ					
7.	ข้าพเจ้าคิดว่าควรมีการติดต่อสื่อสารกับคนต่างประเทศ เพื่อแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม					
8.	ข้าพเจ้าคิดว่าวัฒนธรรมไทยไม่ได้เป็นวัฒนธรรมที่ดีที่สุด					

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รายการ		ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
9.	ข้าพเจ้าคิดว่าสังคมที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม ทำให้คนมีความเชื่อ และปฏิบัติแตกต่างกันได้					
10.	ข้าพเจ้าต้องการไปเที่ยวต่างประเทศเพราะต้องการเรียนรู้วัฒนธรรมของต่างชาติ					
ด้านการใส่ใจต่อประเด็นปัญหาโลก						
11.	ทุกคนสามารถช่วยดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมของโลกได้					
12.	ข้าพเจ้าเห็นขยะ (ขวดน้ำ, กระดาษ, ถุงพลาสติก) ข้าพเจ้าจะเดินไปเก็บทิ้งลงถังขยะ					
13.	ปัญหาสื่อลามกอนาจารทางอินเทอร์เน็ตเป็นปัญหาของสังคมที่สามารถแก้ไขได้					
14.	ข้าพเจ้าคิดว่าการเกิดแผ่นดินไหว เป็นปัญหาสำคัญที่มีผลกระทบต่อเศรษฐกิจสังคมและสภาพแวดล้อม					
15.	ข้าพเจ้าคิดว่าทุกคนจะต้องช่วยกันรณรงค์การประหยัดน้ำมัน					
16.	การเผาป่าจะส่งผลกระทบต่อสภาพอากาศ และการดำเนินชีวิตคน					
17.	ข้าพเจ้าคิดว่าการเกิดภัยพิบัติทางธรรมชาติของประเทศต่างๆ เป็นสิ่งที่ทุกคนต้องสนใจ					
18.	ข้าพเจ้าคิดว่ารัฐบาลควรมีมาตรการป้องกันการลักลอบนำสัตว์ป่ามาขายในต่างประเทศ					
19.	ข้าพเจ้าคิดว่าทุกคนควรช่วยกันรณรงค์ในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม					
20.	ข้าพเจ้าคิดว่าการตัดต้นไม้ทำลายป่าก่อให้เกิดปัญหาโลกร้อน					
ด้านการพึ่งพาอาศัยและอยู่ร่วมกันโดยสันติ						
21.	เมื่อผู้อื่นได้รับความเดือดร้อน ข้าพเจ้าจะให้ความช่วยเหลือ					

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รายการ		ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
22.	ข้าพเจ้าให้เกียรติทุกคนที่อยู่ร่วมกันกับข้าพเจ้า แม้ว่าจะมีอายุน้อยหรืออายุมากกว่า					
23.	แม้ว่าข้าพเจ้าจะนับถือศาสนาต่างจากเพื่อนแต่ก็สามารถอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุขได้					
24.	ข้าพเจ้ารู้สึกไม่สบายใจเมื่อเห็นผู้อื่นได้รับความทุกข์ยาก					
25.	การร่วมมือกันของนานาชาติจะเป็นประโยชน์มากกว่าการแข่งขัน					
26.	ข้าพเจ้าคิดว่าการติดต่อสัมพันธ์กับประเทศต่างๆ ทำให้ประเทศไทยได้รับผลประโยชน์					
27.	ปัญหาระหว่างประเทศที่เกิดขึ้นในโลกสามารถประนีประนอมยอมความกันได้					
28.	แม้เราจะเป็นประเทศที่กำลังพัฒนา แต่เราก็ควรช่วยเหลือประเทศที่ประสบปัญหาความอดอยาก					
29.	ข้าพเจ้าบริจาคทรัพย์สินหรือสิ่งของช่วยเหลือผู้อื่นที่ยากลำบากหรือประสบภัยต่าง ๆ					
30.	ข้าพเจ้าคิดว่าทุกคนเสียสละประโยชน์ส่วนตัวเพื่อประโยชน์ส่วนรวม					
ด้านการเป็นสมาชิกพลโลก						
31.	ข้าพเจ้าคิดว่าการเป็นพลเมืองของประเทศไทย เสมือนกับการเป็นพลเมืองของโลกด้วย					
32.	ข้าพเจ้าคิดว่ามนุษย์ทุกคนมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาสังคมทั้งในระดับประเทศและระดับโลก					
33.	ข้าพเจ้าเคารพสิทธิมนุษยชน ด้วยการปฏิบัติต่อกันอย่างเท่าเทียม					
34.	ข้าพเจ้าคิดว่าการที่แรงงานต่างด้าวถูกเอาเปรียบ เป็นสิ่งที่ไม่ถูกต้อง					
35.	ข้าพเจ้าคิดว่าคนทุกชาติหรือทุกประเทศต้อง					

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รายการ		ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
	มีความเสมอภาคกัน					
36.	ประเทศในอาเซียนทุกประเทศมีความสามารถในการเป็นผู้นำได้เท่าเทียมกัน					
37.	ข้าพเจ้าคิดว่า การดูแลรักษาโลกเป็นหน้าที่ของมนุษย์ทุกคน					
38.	ข้าพเจ้าคิดว่า คนทุกคนต้องเห็นประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตัว					
39.	ข้าพเจ้าเป็นคนหนึ่งที่สามารถรักษากฎจราจรและปฏิบัติอย่างเคร่งครัด					
40.	ข้าพเจ้าคิดว่า คนไม่ว่าจะอยู่ในฐานะใด ก็ต้องช่วยกันประหยัดน้ำ					

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบประเมินความพึงพอใจด้วยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)
ระหว่างประเด็นการประเมินกับข้อคำถาม
ของแบบประเมินความพึงพอใจของหลักสูตรเสริมสร้างสำนึกสากล
สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา
โดยผู้เชี่ยวชาญ

คำชี้แจง

1. แบบประเมินความพึงพอใจของหลักสูตรเสริมสร้างสำนึกสากล สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ประกอบด้วยประเด็นการประเมิน

จำนวน 5 ด้าน ได้แก่

- 1) ด้านเนื้อหา
- 2) ด้านกิจกรรมการเรียนรู้
- 3) ด้านสื่อการเรียนรู้
- 4) ด้านการวัดและประเมินผล
- 5) ด้านการนำไปใช้ประโยชน์

2. ในการประเมินให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินความสอดคล้องของข้อคำถามแต่ละข้อกับประเด็นการประเมิน โดยมีเกณฑ์ในการพิจารณากำหนดให้คะแนน ดังนี้

- +1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อคำถามสอดคล้องกับประเด็นการประเมิน
- 0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามสอดคล้องกับประเด็นการประเมิน
- 1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อคำถามไม่สอดคล้องกับประเด็นการประเมิน

3. ในการประเมินครั้งนี้ ให้ผู้เชี่ยวชาญแก้ไขข้อคำถาม ตัวเลือกและภาษาที่ใช้ ลงในแบบประเมินและให้ข้อเสนอแนะได้ตามที่ผู้เชี่ยวชาญเห็นว่าเหมาะสม

ขอขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูงที่ให้ความอนุเคราะห์

นางสาวอันชรี ไชยบุตร

นักศึกษาลัทธิศาสตร์อุตสาหกรรมดุสิต

สาขาวิชาครุศาสตร์อุตสาหกรรม

แขนงวิชาการวิจัยและพัฒนาหลักสูตร

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบประเมินความตรงเชิงเนื้อหาด้วยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)

ประเด็นการประเมิน	นิยามศัพท์	ข้อความคำถาม	ความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ
			+1	0	-1	
ด้านเนื้อหา	ความรู้สึกรับรู้พอใจต่อเนื้อหาที่เรียนเกี่ยวกับความต้องการ ความยากง่าย ความเกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน ความน่าสนใจ และความหลากหลาย	1. เนื้อหาตรงตามความต้องการของนักเรียน				
		2. เนื้อหาที่มีความยากง่ายเหมาะสม				
		3. เนื้อหาเกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน				
		4. เนื้อหาที่มีความน่าสนใจ				
		5. เนื้อหาที่มีความหลากหลาย				
ด้านกิจกรรมการเรียนรู้	ความรู้สึกรับรู้พอใจต่อกิจกรรมการเรียนรู้เกี่ยวกับการส่งเสริมกระบวนการคิด การทำงานร่วมกัน การค้นคว้าความรู้ ความสนุก และความน่าสนใจ	1. กิจกรรมช่วยพัฒนากระบวนการคิดของนักเรียน				
		2. กิจกรรมส่งเสริมการทำงานร่วมกับเพื่อนและครู				
		3. กิจกรรมส่งเสริมการนำเสนอความคิดเห็นต่อบุคคลอื่น				
		4. กิจกรรมส่งเสริมความรู้ค้นคว้าด้วยตนเอง				
		5. กิจกรรมสร้างความสนุกสนานและน่าสนใจ				
ด้านสื่อการเรียนรู้	ความรู้สึกรับรู้พอใจต่อการเรียนรู้เกี่ยวกับความเพียงพอ ความน่าสนใจ การนำไปใช้งาน และความสอดคล้องกับเนื้อหา	1. มีสื่อประกอบการจัดกิจกรรมที่พอเพียง				
		2. สื่อการเรียนรู้มีความน่าสนใจ				
		3. สื่อการเรียนรู้เข้าใจได้ง่าย				
		4. สื่อการเรียนรู้สามารถใช้งานได้จริง				
		5. สื่อการเรียนรู้สอดคล้องกับเนื้อหาและกิจกรรม				
ด้านการวัดและประเมินผล	ความรู้สึกรับรู้พอใจต่อการวัดและประเมินผลเกี่ยวกับวิธีการวัดและประเมินผล	1. นักเรียนได้ประเมินผลงานของตนเอง				
		2. นักเรียนมีส่วนร่วมในการประเมินของเพื่อน				
		3. ครูมีวิธีการวัดและประเมินผลด้วยวิธีการที่หลากหลาย				
		4. นักเรียนสามารถนำผลการประเมินปรับปรุงผลงาน				
		5. การวัดและประเมินผลตรงตามสิ่งที่นักเรียนได้เรียน				

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่อนุญตให้เข้าไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประเด็นการประเมิน	นิยามศัพท์	ข้อความถาม	ความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ
			+1	0	-1	
ด้านการนำไปใช้ประโยชน์	ความรู้สึกพึงพอใจต่อการนำสิ่งที่เรียนไปใช้ประโยชน์เพื่อการเรียนรู้และการดำรงชีวิตประจำวัน	1. สิ่งที่เรียนมีความจำเป็นต่อการใช้ชีวิตประจำวัน				
		2. สามารถนำความรู้ไปใช้ในการเรียนรู้ได้				
		3. สิ่งที่เรียนทำให้เรียนวิชาอื่นได้ดีมากขึ้น				
		4. การสื่อความหมายชัดเจนมีจิตสำนึกที่ดีในการดำรงชีวิต				
		5. สามารถอยู่ร่วมกับผู้คนที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมโดยสันติ				
		6. มีทัศนคติที่ดีในการอยู่ร่วมในสังคม				

ความคิดเห็นเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ ..... ผู้เชี่ยวชาญ
(.....)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รายการประเมิน	ระดับความพึงพอใจ				
	5	4	3	2	1
4. นักเรียนสามารถนำผลการประเมินปรับปรุงผลงาน					
5. การวัดและประเมินผลตรงตามสิ่งที่นักเรียนได้เรียน					
ด้านการนำไปใช้ประโยชน์					
1. สิ่งที่เรียนมีความจำเป็นต่อการใช้ชีวิตประจำวัน					
2. สามารถนำความรู้ไปใช้ในการเรียนรู้ได้					
3. สิ่งที่เรียนทำให้เรียนวิชาอื่นได้ดีมากขึ้น					
4. มีจิตสำนึกที่ดีในการดำรงชีวิต					
5. สามารถอยู่ร่วมกับผู้คนที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมโดยสันติ					
6. มีทัศนคติที่ดีในการอยู่ร่วมในสังคม					

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

**แบบประเมินประชาธิปไตยหลักสูตรเสริมสร้างสำนึกสากล
สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา
โดยผู้เชี่ยวชาญ**

คำชี้แจง

1. แบบประเมินประชาธิปไตยหลักสูตรเสริมสร้างสำนึกสากล สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เป็นการรับรองหลักสูตรขององค์ประกอบหลักสูตร จำนวน 6 ด้าน ได้แก่ ความเป็นมาและความสำคัญของหลักสูตร จุดมุ่งหมายของหลักสูตร โครงสร้างของหลักสูตร กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผล
2. ในการประเมิน ให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินประชาธิปไตยในแต่ละรายการประเมิน โดยมีเกณฑ์การประเมิน ดังนี้
  - ระดับ 5 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด
  - ระดับ 4 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับมาก
  - ระดับ 3 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับปานกลาง
  - ระดับ 2 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับน้อย
  - ระดับ 1 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับน้อยที่สุด
3. หากผู้เชี่ยวชาญเห็นว่ามีความจำเป็นต้องแก้ไขปรับปรุง ขอความกรุณาให้ท่านได้ระบุไว้ในข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ขอขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูงที่ให้ความอนุเคราะห์

นางสาวอันชรี ไชยบุตร

นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมดุสิต

สาขาวิชาครุศาสตร์อุตสาหกรรม

แขนงวิชาการวิจัยและพัฒนาหลักสูตร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

**แบบประเมินประสิทธิภาพหลักสูตรเสริมสร้างหลักสูตรสำนักสากล
สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา
โดยผู้เชี่ยวชาญ**

✍ ให้ผู้เชี่ยวชาญทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน

รายการประเมิน	ความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ				
	5	4	3	2	1
ความเป็นมาและความสำคัญของหลักสูตร					
1. ความจำเป็นสำหรับนักเรียน					
2. ความสอดคล้องกับสภาพปัญหาที่เกิดขึ้น					
3. ความสมเหตุสมผล					
4. ความจำเป็นสำหรับการพัฒนาหลักสูตร					
จุดมุ่งหมายของหลักสูตร					
1. ความชัดเจน					
2. ความเป็นไปได้ในการปฏิบัติ					
3. ความครอบคลุมสำนักสากล					
4. ความเหมาะสมกับวัยของนักเรียน					
โครงสร้างของหลักสูตร					
1. ความครอบคลุมตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร					
2. ความเหมาะสมของเวลาในแต่ละหน่วยการเรียนรู้					
3. ความเหมาะสมของเนื้อหา					
4. ความเป็นไปได้ในการปฏิบัติ					
กิจกรรมการเรียนรู้					
1. ความเหมาะสมกับเวลา					
2. การเรียงลำดับขั้นตอน					
3. การนำไปสู่จุดมุ่งหมายของหลักสูตร					
4. กิจกรรมมีประโยชน์ต่อนักเรียน					
สื่อการเรียนรู้					
1. ความเหมาะสมกับนักเรียน					
2. การสนับสนุนตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร					
3. ความเป็นไปได้ในการนำไปใช้					
4. มีความครอบคลุม					
การวัดและประเมินผล					
1. ความครอบคลุมตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร					
2. การวัดและประเมินตามสภาพจริง					

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รายการประเมิน	ความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ				
	5	4	3	2	1
3. ความครอบคลุมด้านความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะ					
4. ความเหมาะสมของเครื่องมือ					
5. ความเหมาะสมของวิธีการ					

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ ..... ผู้เชี่ยวชาญ
(.....)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	นางสาวอันชรี ไชยบุตร
วัน-เดือน-ปีเกิด	21 สิงหาคม 2527
สถานที่เกิด	จังหวัดกรุงเทพมหานคร
ที่อยู่ปัจจุบัน	เลขที่ 10 ฉลองกรุง 55 แขวงลำปลาทิว เขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร 10520
สถานที่ทำงาน	วิทยาลัยการอาชีพนวมินทรราชูทิศ 11/11 แขวงนวลจันทร์ เขตบึงกุ่ม จังหวัดกรุงเทพมหานคร
ตำแหน่ง	ครู
ประวัติการศึกษา	ปีการศึกษา 2550 สำเร็จการศึกษาปริญญาตรี ครุศาสตร์อุตสาหกรรม บัณฑิต (ค.อ.บ.) สาขาวิชาวิศวกรรมโทรคมนาคม สถาบันเทคโนโลยีพระ จอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ปีการศึกษา 2555 สำเร็จการศึกษาปริญญาโท ครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาบัณฑิต (ค.อ.ม.) สาขาวิชาวิศวกรรมไฟฟ้าสื่อสาร สถาบันเทคโนโลยี พระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ปี พ.ศ. 2562 สำเร็จการศึกษาปริญญาเอก ครุศาสตร์อุตสาหกรรมดุษฎี บัณฑิต (ค.อ.ด.) สาขาวิชาครุศาสตร์อุตสาหกรรม (วิชาเอกการวิจัยและ พัฒนาหลักสูตร) สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้